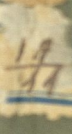

MEMORIALS OF THE
* * * * *

17

ΟΙ ΜΕΛΛΟΝΤΕΣ
ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ

— ΠΡΟΣΚΟΠΟΙ — ΙΧΝΗΛΑΤΑΙ —

ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΓΓΛΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΩΝ ΜΠΑΔΕΝ-ΠΑΣΟΥΕΛΛ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΡΑΛΕΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
 ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
 Δοσ. αρ. 176
 Casimirova

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΡΑΛΕΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
 ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
 Γεν. αρ. 538
 Κατηγορία 1Α
 Βιβ. αρ. 41

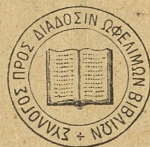
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
 ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣ ΔΙΑΔΟΣΙΝ ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
 42 — ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ — 42
 1910

ΛΕΠΤΑ 80

ΟΙ ΜΕΛΛΟΝΤΕΣ
ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ

— ΠΡΟΣΚΟΠΟΙ — ΙΧΝΗΛΑΤΑΙ —

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΓΓΛΟΝ ΣΤΡΑΤΗΓΟΝ ΜΠΑΔΕΝ-ΠΑΟΥΕΛΛ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΑΙΔΑΓ. ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

20, 158

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣ ΔΙΑΔΟΣΙΝ ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

42 — ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ — 42

1910 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Π.Ε.Κ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Αριθμ. 17/3376

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΥ ΠΡΑΚΤΕΣΙΟΥ
Ἀριθ. αἰθ. 176
Κατηγ. 67 280 641

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ἐπὶ τῇ λήψει τοῦ ἀποσταλέντος αὐτῷ πρὸ τῆς ἐκδόσεως ἀντιτύπου ἀπήντησε πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ Συλλόγου :

«Λαβόντες γνῶσιν τοῦ περιεχομένου τοῦ εἰς ἡμᾶς ἀποσταλέντος νέου βιβλίου τοῦ Συλλόγου ἐπιγραφομένου «ΟΙ ΜΕΛΛΟΝΤΕΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ,, κατὰ τὸν Ἄγγλον στρατηγὸν Μπάδεν - Πάουελλ, ἐπιδοκιμάζομεν πληρέστατα τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν, θεωροῦντες τοῦτο ὡς δυνάμενον νὰ ἐπιδράσῃ μεγάλως ἐπὶ τῆς μορφώσεως τῆς νέας Ἑλληνικῆς γενεᾶς».

Τὸ δὲ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν συνιστᾷ τὸ βιβλίον καθόσον :

«Ἡ κατὰ τὸ ἐφικτὸν ἐφαρμογὴ τῶν ἐν τῷ βιβλίῳ διαλαμβανομένων θέλει γίνῃ πρόξενος ὑγιεινῆς ὠφελείας ὡς ἐκ τῆς ἐν ὑπαίθρῳ ἀσκήσεως καὶ μεγάλως δύναται νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς μορφώσεως τοῦ χαρακτῆρος καὶ τοῦ πνεύματος τῆς νέας γενεᾶς».

Ἀγγλόπαιδες ἀσκούμενοι ὡς πρόσκοποι.

ΟΙ ΜΕΛΛΟΝΤΕΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ

ΠΡΟΣΚΟΠΟΙ — ΙΧΝΗΛΑΤΑΙ

1. Πῶς ἐγεννήθησαν οἱ πρῶτοι πρόσκοποι.

Πατρίς των εἶναι ἡ Ἀγγλία, ὅπου τοὺς ἀπεκάλεσαν μπόϋ σκάουτς (Boy Scouts), τὸ ὅποιον σημαίνει παιδικαὶ περιπόλοι. Ἐκεῖ δὲν ἐδημιουργήθησαν ἀπὸ ἰδιοτροπίαν στιγμιαίαν ἢ ἀπὸ ἄλλην τινὰ ἀκατανόητον φαντασιοπληξίαν, ἀλλ' ὑπῆρξαν γέννημα στιγμῆς υπερτάτου καὶ φοβεροῦ κινδύνου. Καὶ ἴδου πῶς:

Εἰς τὰ 1899, διαρκούντος τοῦ πολέμου τῆς Ἀγγλίας πρὸς τοὺς Βόερς, ἡ μικρὰ πόλις Μάφεικιγκ, εἰς τὴν νότιον Ἀφρικὴν, περιεκυκλώθη ἀπὸ πολυάριθμον στρατὸν Τρανσβαλινῶν. Αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ πόλις ἦτο ἀσήμαντος καὶ ἔως τότε κανεὶς δὲν ἐφαντάζετο ὅτι θὰ ἐπολιορκεῖτο ποτε ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ, ἀπαράλλακτα καθὼς καὶ τώρα κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστας μας δὲν φαντάζεται, ὅτι ἡ πόλις ἢ τὸ χωρίον, ὅπου κατοικεῖ, δύναται ποτε νὰ πολιορκηθῇ ἀπὸ ἐχθρικὸν στράτευμα.

Ἄλλὰ ἡ πολυχρόνιος ἐκείνη καὶ στενὴ πολιορκία τοῦ Μάφεικιγκ πρέπει νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὸν καθένα μας ὡς παράδειγμα,

ὅτι καὶ ἡ πόλις ἢ τὸ χωρίον τῆς γεννήσεώς μας ἀπαιτεῖται ὄχι μόνον ἐν καιρῷ εἰρήνης νὰ παρασκευάζεται πρὸς πάντα κίνδυνον, ἀλλὰ καὶ νὰ περιμένῃ τοῦτον ὡς ἐνδεχόμενον, ὅσον ἀπίστευτος καὶ ἄν φαίνεται. Ὅφείλει λοιπὸν πᾶς νεαρὸς Ἕλληνας πολίτης καὶ μέλλον στρατιώτης νὰ προετοιμάζεται δι' ἐνδεχόμενον πόλεμον καὶ νὰ μὴ ὀκνή νὰ γυμνάζεται καταλλήλως, ἵνα ἐν δεδομένη στιγμή καταστῆ ἱκανὸς νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν πατρίδα του, καθ' ὃν τρόπον ὑπερήσπισαν τὸ γενέθλιον ἔδαφος οἱ νεαροὶ ἐκείνοι πρόμαχοι τοῦ Μάφεκιγκ.

Ὁ στρατηγὸς Μπάδεν-Πάουελλ ἦτο τότε συνταγματάρχης καὶ διοικητῆς τῆς πόλεως. Εἶχεν ὑπὸ τὰς διαταγὰς του 700 περίπου ἀστυφύλακας καὶ ἐθελοντάς, εἰς τοὺς ὁποίους προσετέθησαν ἀργότερα καὶ 300 περίπου πολῖται. Μεταξὺ αὐτῶν ὀλίγοι ἦσαν οἱ χειριζόμενοι τὸ ὄπλον, ἐν ᾧ οἱ πλεῖστοι, νεαροὶ ἔμποροι καὶ ὑπάλληλοι, ποτὲ δὲν εἶχον ἀσκηθῆ οὔτε εἰς τὸν στρατιωτικὸν βίον οὔτε εἰς τὴν σκοποβολήν. Καὶ ὅμως, ὅποιον αἶσθημα ἀπελπισίας καταλαμβάνει τὸν ἄνθρωπον ἐκείνον, ὁ ὁποῖος αἴφνης εὐρίσκεται ἀπέναντι ἐχθροῦ ἐπιβουλευομένου τὴν ζωὴν του, ἐν ᾧ ὁ ἴδιος ἠξεύρει ὅτι οὐδέποτε ἐδοκίμασε νὰ πῆσῃ κἄν τὴν σκανδάλην ἑνὸς ὄπλου!

Μὲ τοιαῦτα λοιπὸν στοιχεῖα εἰς τὴν μικρὰν ἐκείνην πόλιν ἀπετελέσθη ὁπωσδήποτε ἐν σώμα ἐκ 1000 ἀνδρῶν, τὸ ὅποιον ἔπρεπε νὰ ὑπερασπίσῃ 600 λευκὰς γυναῖκας καὶ παιδία καὶ 7,000 ἰθαγενεῖς κατοικοῦντας ἐντὸς περιφερείας ὀκτῶ περίπου χιλιομέτρων.

Ἐννοεῖται ὅτι ὑπὸ τοιοῦτους ὄρους ἡ ζωὴ καὶ ἑνὸς μόνου ἀνδρὸς ἦτο πολὺτιμος καὶ ἐφ' ὅσον ὁ θάνατος καὶ τὰ τραύματα ἠραίωνον τὰς τάξεις τῶν πολεμιστῶν, ἐπὶ τοσοῦτον καὶ ὁ ἀγὼν καθίστατο ἐπιπονώτερος διὰ τοὺς ἐπιζῶντας, ἀναγκαζομένους τὴν μὲν ἡμέραν νὰ μάχωνται κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, τὴν δὲ νύκτα

νὰ περιπολοῦν καὶ νὰ προλαμβάνουν πᾶσαν αἰφνιδίαν ἐπίθεσιν. Εἰς τὴν κρίσιμον ἐκείνην ὥραν ὁ Μπάδεν-Πάουελλ διέταξε τὸν ἀρχαιότερον ἀξιωματικὸν του, τὸν λόρδον Ἐδουάρδον Σέσιλ, νὰ συγκαλέσῃ ὅλα τὰ παιδία, καὶ νὰ καταρτίσῃ δι' αὐτῶν μικρὸν στρατιωτικὸν σῶμα. Ἐφόρεσαν ὅλα ὁμοίμορφον στολήν, ἐγυμνάσθησαν, καὶ μετ' ὀλίγον ἀπετέλεσαν μικρὰν μὲν, ἀλλ' ἀξιόλογον δύναμιν. Ἔως τότε αἱ βοηθητικαὶ ὑπηρεσίαι, τὰ προστάγματα καὶ αἱ εἰδήσεις εἰς μακρὰς ἀποστάσεις ἦσαν ἀνατεθειμέναι εἰς τοὺς πολεμιστάς, ἀλλὰ μετὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ παιδικοῦ λόχου ὅλας αὐτὰς τὰς φροντίδας ἀνέλαβον τὰ παιδία, ἐν ᾧ οἱ ἄνδρες ἐχρησιμοποιοῦντο ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν γραμμὴν τοῦ πυρός. Ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ μικροῦ λοχίου των παρέσχον ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας καὶ μετὰ τὸ πέρας τοῦ πολέμου ὅλοι ἠξιώθησαν τιμητικοῦ μεταλλίου, μὲ τὸ ὅποιον ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ἐκόσμησε τὰ στήθη των. Πολλὰ παιδία ἦσαν ποδηλάται καὶ δι' αὐτῶν διωργανώθη τακτικὴ ταχυδρομικὴ ὑπηρεσία, διὰ νὰ δύνανται οἱ κάτοικοι νὰ στέλλουν τὰς ἐπιστολάς των εἰς μακρὰς ἀποστάσεις χωρὶς νὰ ριψοκινδυνεύουν οἱ ἴδιοι τὴν ζωὴν των. Εἶχαν μάλιστα ἐπινοήσῃ καὶ ἰδιαίτερα γραμματόσημα, σπανιώτατα καὶ δυσεύρετα τὴν σήμερον, τὰ ὅποια ἔφερον τὴν εἰκόνα ποδηλάτου καὶ τ' ἀρχικὰ γράμματα τοῦ ὀνόματος τῆς βασιλείσεως Βικτωρίας καὶ ἐν μέσῳ τὴν ἐπιγραφὴν «Πολιορκία Μάφεκιγκ».

Μίαν ἡμέραν ὁ Μπάδεν-Πάουελλ συνήντησεν ἕνα τῶν ποδηλατῶν τούτων, καθ' ἣν στιγμήν διέσχισε τὸ πῦρ τοῦ ἐχθροῦ καὶ εἰσήρχετο εἰς τὴν πόλιν.

— Ὅα τὴν πάθης ἐσύ, εἶπεν, ἐὰν ἐξακολουθῆς νὰ περνᾷς μέσα ἀπὸ τὴν φωτιάν.

— Τρέχω γρήγορα, κύριε συνταγματάρχα, ἀπήντησεν ὁ μικρός, καὶ δὲν μὲ προφθάνουν τὰ βόλια.

Κανείς δὲν ἐφοβείτο τὰς σφαίρας καὶ ὄλοι ἦσαν πρόθυμοι εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν τῶν ἀνωτέρων τῶν, μολονότι εἰς πᾶσαν στιγμὴν ἐξέθεταν τὴν ζωὴν των εἰς προφανῆ κίνδυνον.

Αὐτοὶ ἦσαν οἱ λεγόμενοι μπὸὺ σκάουις, οἱ Ἄγγλοι πρόσκοποι, τοὺς ὁποίους ἐμιμήθησαν κατόπιν οἱ Γερμανοί.

Σὺ δέ, τέκνον τῆς ὥραίας καὶ δοξασμένης Ἑλλάδος, ἐνθυμούμενος τὰ κατορθώματα τῶν προγόνων σου, θὰ ἐδίσταζες νὰ κάμης ὅτι τὰ παιδιά τῶν Ἄγγλων καὶ τῶν Γερμανῶν;

Ἐὰν ἔλθῃ αἴφνης ὁ ἐχθρὸς καὶ καταλάβῃ τώρα τὸν δρόμον αὐτόν, θ' ἀρνηθῆς νὰ μεταφέρῃς εἰς τὸ γειτονικὸν χωρίον μίαν διαταγὴν τοῦ ἀξιωματικοῦ σου ἢ τοῦ διδασκάλου σου; Ποτέ. Δὲν πρέπει νὰ υπάρξῃ ἀμφιβολία ὅτι θὰ τὸ κάμης.

Ἐνδέχεται ὅμως ν' ἀνελάμβανες τὸ ἔργον μὲ ὀλιγώτερον ζῆλον παρ' ὅσον θὰ εἶχες ἐὰν ἦσο προγυμνασμένος καὶ συνηθισμένος εἰς τοιαύτας ἐπιχειρήσεις. Τὸ ἴδιον παρατηρεῖται καὶ εἰς τὴν ψυχρολουσίαν. Ὁ συνηθισμένος εἰς τὰ ψυχρὰ λουτρά θὰ ὀρμήσῃ χωρὶς δισταγμοὺς εἰς τὸ νερόν, ἐν ᾧ ὁ ἀσυνήθιστος καὶ νὰ τὸ συλλογισθῇ μόνον θ' ἀρχίσῃ νὰ τρέμῃ.

Κατ' οὐδὲν διαφέρει εἰς τοῦτο καὶ ὁ νέος, ὁ ὁποῖος ἐξ ἀρχῆς ἐσυνήθισε νὰ υπακούῃ καὶ νὰ πειθαρχῇ. Δὲν συλλογίζεται τὸν κίνδυνον, ἀλλὰ μόλις λάβῃ τὸ πρόσταγμα σπεύδει νὰ τὸ ἐκτελέσῃ χωρὶς ν' ἀναλογισθῇ τὰς συνεπείας καὶ τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου, ἐνῶ ὁ μὴ συνηθιστὸς νὰ υπακούῃ πρῶτον θὰ διατυπώσῃ τὰς ἀντιρρήσεις του, κατόπιν θὰ συλλογισθῇ, θ' ἀφίσῃ νὰ παρέλθῃ ἢ εὐκαιρὸς στιγμὴ καὶ ἐπὶ τέλους θὰ φανῇ ἀνάνδρος ἐπισύρων ἐφ' ἑαυτοῦ τὴν περιφρόνησιν καὶ τὴν ἀποστραφὴν καὶ αὐτῶν τῶν πρῶην φίλων του.

Δὲν ἀπαιτεῖται ὅμως νὰ ἐκτραγῇ πόλεμος. Καὶ ἐν καιρῷ εἰρήνης ἡμποροῦμεν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ φανῶμεν χρήσιμοι εἰς τὴν πατρίδα καὶ εἰς τοὺς ὁμοίους μᾶς.

2. Ποῖοι θεωροῦνται καλοὶ πρόσκοποι.

Πᾶς Ἑλληνόπαις ἐπιθυμεῖ βέβαια νὰ ὠφελήσῃ τὴν πατρίδα του ὅπου καὶ ὅσον δύναται. Ἀλλὰ πρὸς πραγματοποίησιν τῆς ἐπιθυμίας του ταύτης ἀπαιτεῖται νὰ γνωρίζῃ μερικὸς κανόνας καὶ νὰ συμμορφώνεται πρὸς αὐτοὺς ἀπαρεγκλίτως. Κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας ἔργα προσκόπων ἐξετέλουν οἱ ἱππῶται — ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων ἡρώων. Αὐτοὶ ἐμάχοντο ὑπὲρ τῆς θρησκείας καὶ τοῦ κυριάρχου των, ἐπροστάτευον τοὺς ἀόπλους καὶ τοὺς ἀσθενεῖς, περιέθαλπον τοὺς πεινῶνας καὶ ἐνέδουν τοὺς γυμνοὺς, ἤσκουν παντοῦ τὴν φιλανθρωπίαν καὶ ὑπερήσπιζον τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς γέροντας. Ἐπρεπε λοιπὸν πᾶς ἱππότης νὰ ὑπερτερῇ τοὺς ἄλλους κατὰ τὰς γνώσεις καὶ ἰδίως νὰ ἔχῃ γυμνασμένους τοὺς βραχίονας, τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν καρδίαν, διὰ νὰ δύναται νὰ καταβάλλῃ τὸν ἐχθρὸν ὄχι μόνον διὰ τῆς σωματικῆς βίωμης, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἐτοιμότητος τοῦ πνεύματος καὶ τῆς γενναιοψυχίας του. Ἐν καιρῷ ἐκστρατείας, ἐπὶ ὀλοκλήρους καὶ συνεχεῖς νύκτας ἔπρεπε νὰ κοιμάται εἰς τὸ ὑπαιθρον καὶ μόνος νὰ φροντίζῃ περὶ τῆς τροφῆς του, τὴν ὁποῖαν πολλάκις ἐμοιράζετο μετὰ πτωχῶν καὶ πεινῶντων. Πρῶτον δὲ καὶ κυριώτατον καθήκον του ἦτο νὰ διάγῃ ἐνάρετον βίον καὶ νὰ διατηρῇ τὴν τιμὴν τῆς ἀσπίδος του ἀσπίλον ἀπὸ πάσης μομφῆς εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις τῆς ζωῆς του.

Ὅπως εἰς τοὺς χρόνους ἐκείνους οἱ ἱππῶται, οὕτω καὶ τὴν σήμερον, ἐν καιρῷ πολέμου, ὁ στρατιώτης πρέπει ν' ἀσκήται εἰς τοιαῦτα ἔργα ὑπὸ τὰς ὀδηγίας ἱπποτικῶν ἀξιωματικῶν. Ἐν τούτοις οἱ εὐγενεῖς τὴν καρδίαν καὶ ἐν εἰρήνῃ ἔχουν εὐρὸ στάδιον ἐνεργείας πρὸς ἐξάσκησιν τῶν ἀρετῶν καὶ τῶν προσόντων αὐτῶν. Τοιούτους δὲ πρέπει νὰ θεωρήσωμεν τοὺς ἡρωϊκοὺς πυροσβέστας, τοὺς ἀτρομήτους πλοηγοὺς καὶ θαλασσοπόρους,

τοὺς ἐν καιρῷ ἐπιδημίας ἀψηφούντας τὸν θάνατον ἰατροὺς καὶ νοσοκόμους, τοὺς μεταλλευτάς, οἱ ὅποιοι μετ' αὐταπαρνήσεως διακυβεύουν τὴν ζωὴν των πρὸς διάσωσιν τῶν κινδυνευόντων συναδελφῶν των εἰς τὰ δυστυχήματα τῶν μεταλλείων. Μεταξὺ αὐτῶν πρέπει νὰ καταλέξωμεν καὶ τοὺς ἀποίκους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἐγκατεστάθησαν εἰς χώρας ἀξένους πέραν τῶν ὠκεανῶν, τοὺς μηχανικούς, τοὺς φυσιοδίφας, τοὺς περιηγητάς καὶ τοὺς ἱεραποστόλους, εἰς ἀπολιτίστους εἰσέτι ζώνας τοῦ πλανήτου μας, τοὺς κτηνοτρόφους τῆς Αὐστραλίας καὶ τῆς νοτίου Ἀμερικῆς, τοὺς ἀγωνιστάς εἰς τὰς ἀφρικανικὰς ἀποικίας, — ὅλους αὐτοὺς πρέπει νὰ θεωρήσωμεν κυρίως προσκόπους, διότι αὐτοὶ ζητοῦν τὰ ἔχνη καὶ διανοίγουν δρόμους τέως κλειστούς, ἀνακαλύπτουν ἀτραποὺς καὶ μονοπάτια, διὰ τῶν ὁποίων εἰσχωρεῖ ὁ πολιτισμός. Αὐτοὶ ἠξεύρουν πῶς πρέπει μόνοι των νὰ ζήσουν ἔξω εἰς τὰ βουνὰ καὶ εἰς τὰ λαγκάδια, εἰς τοὺς δρυμοὺς καὶ εἰς τὴν ἐρημίαν, διότι παντοῦ ἀνευρίσκουν τὸν δρόμον των, ἀπὸ τὰ ἐλάχιστα ἔχνη ἤμποροῦν νὰ λύσουν τὴν ἀπορίαν των, γνωρίζουν πῶς πρέπει νὰ περιποιηθοῦν τὴν υγείαν των, καίτοι μακρὰν πάσης βοηθείας διατελοῦντες, εἶναι γενναῖοι καὶ ἀλκιμοὶ καὶ ἔτοιμοι ν' ἀντιμετωπίσουν πάντα κίνδυνον καὶ πρόθυμοι πάντοτε νὰ σπεύσουν εἰς ἐπικουρίαν τοῦ πλησίον των. Εἶναι μὲ ἄλλους λόγους συνηθισμένοι νὰ μὴ λυπῶνται τὴν ζωὴν των καὶ ἔτοιμοι νὰ τὴν θυσιάσουν μετὰ χαρᾶς, ὡσάκις πρόκειται νὰ ὠφελήσουν τὴν πατρίδα καὶ τοὺς ὁμοεθνεῖς των. Ἡ ἀποικιακὴ ἱστορία ὄλων τῶν πολιτισμένων ἔθνῶν ἀπετελέσθη ἀπὸ τοιοῦτους προσκόπους καὶ ἐρευνητάς τῆς φύσεως ἀπὸ ἑκατοντάδων ἐτῶν μέχρι τῶν σημερινῶν χρόνων.

Ὁ Κολόμβος, ὁ Βάσκο δὲ Γάμας καὶ ὁ Μαγελλάνος, ὁ Κούκ, ὁ Στάνλεϋ, ὁ Λίβινγκστον, ὁ Φραγκλῖνος, ὁ Νάνσεν, ὁ Οὐμβόλδος καὶ τόσοι ἄλλοι εἶναι πρόσκοποι τοῦ πολιτισμοῦ, εἶναι σκα-

πανεῖς καὶ ἰχνηλατοὶ τῶν ἔθνῶν, εἰς ἃ ὁ καθεὶς ἐξ αὐτῶν ἀνήκει. Καὶ εἰς τὴν ἐπιστήμην ἔχομεν προσκόπους τὸν Παστέρ, τὸν Κὼχ καὶ πλείστους ἄλλους ἰατροὺς, οἱ ὅποιοι μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς των μελετοῦν ἐκ τοῦ πλησίον θανατηφόρους ἀσθενείας διὰ νὰ δυνηθοῦν ἀποτελεσματικώτερον νὰ προφυλάξουν ἀπὸ αὐτὰς τὸ ἀνθρώπινον γένος, καὶ ἄλλους εἰς διαφόρους κλάδους.

Ἀνεφέραμεν ἐδῶ ὀλίγιστα μόνον ὀνόματα μεταξὺ τῶν ἀπειραρίθμων προσκόπων καὶ ἱπποτῶν ὄλων τῶν ἔθνῶν, οἱ ὅποιοι ἀπὸ αἰῶνων ἐτίμησαν καὶ ὠφέλησαν τὰς πατρίδας των. Ὅλοι δὲ αὐτοὶ δὲν εἰργάσθησαν ἀποκλειστικῶς μόνον ὑπὲρ τῆς χώρας των, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἀνήκουν μόνον εἰς τὸ ἰδικόν των ἔθνος, ἀλλ' ἀνήκουν εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Ὁ γνήσιος καὶ ἀκραιφνὴς πρόσκοπος δὲν θὰ φθονήσῃ ξένας δάφνας, δὲν θὰ ζηλεύσῃ τὰς ἐπιτυχίας τοῦ ἄλλου, ἀλλ' ἀπὸ τὰς ξένας ὑπηρεσίας θὰ λάβῃ ἀφορμὴν πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἰδικῆς του φιλοτιμίας, διὰ ν' ἀναδειχθῇ καὶ αὐτὸς ἀνώτερος, καὶ ἡ τοιαύτη εἰρηνικὴ ἀμιλλα πάντοτε συντελεῖ εἰς τὴν ἐνίσχυσιν καὶ εἰς τὴν συνεννόησιν τῶν λαῶν ἐπ' ἀγαθῷ ὁλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἄλλὰ δὲν ἀρκεῖ μόνη ἡ θέλησις διὰ ν' ἀποβῇ τις καλὸς καὶ ἐπιδέξιος πρόσκοπος. Πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται μακρὰ προπαρασκευὴ καὶ σοβαρὰ ἐργασία. Εἰς τὸ στάδιον τοῦτο διεκρίθησαν ἐξαιρέτως ὅσοι ἐκ μικρᾶς ἡλικίας ἐπεδόθησαν εἰς αὐτὸ καὶ εἰργάσθησαν εὐσυνειδήτως εἴτε ὡς στρατιῶται καὶ ἐπιστήμονες, εἴτε ὡς ἔμποροι, βιομήχανοι ἢ καὶ ἄπλῳ ἐργάται.

3. Κίμ, ὁ τύπος τοῦ προσκόπου.

Ὁ διάσημος Ἄγγλος μυθιστοριογράφος Κίπλιγκ περιγράφει εἰς ἓν διήγημά του τὰς θαυμαστάς ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας νεα-

ρὸς καὶ νοήμων πρόσκοπος ὀνόματι Κίμ, παρέσχεν εἰς τὴν πατρίδα του.

Αὐτὸς ὁ Κίμ, τοῦ ὁποίου τὸ πλήρες ὄνομα ἦτο Κίμπελλ 'Οχάρα, ἦτο υἱὸς ἑνὸς ἀξιωματικοῦ ἱρλανδικοῦ συντάγματος, ἐδρεύοντος ἐν Ἰνδίας. Ἐνεκα τοῦ προώρου θανάτου τῶν γονέων του, μικρὸς ἀκόμη, παρελήφθη ἀπὸ μίαν πτωχὴν θείαν του, ἣ ὁποία καὶ αὐτὴ ἔζη εἰς τὰς Ἰνδίας.

Συνῆψε λοιπὸν σχέσεις καὶ ἔπαιζε πάντοτε μετὰ τῶν ὀμηλικῶν του ἰθαγενῶν καὶ ἔμαθε τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ ἔθιμά των ὅσον οὐδεὶς ἄλλος ἐκ τῶν Εὐρωπαϊῶν. Ἀργότερα συνεδέθη διὰ στενῆς φιλίας μ' ἕνα περιπλανώμενον Λάμαν (ιερέα τοῦ Θίβετ), μὲ τὸν ὁποῖον περιῆλθεν ὅλας τὰς βορείους ἐπαρχίας. Μίαν ἡμέραν τυχαίως συνήντησε τὸ σύνταγμα τοῦ πατρός του καί, περιπλανηθεὶς ἐντὸς τοῦ στρατοπέδου, συνελήφθη ὡς παρασχωὺν ὑπονοίας ὅτι θὰ διέπραττε κλοπὴν. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀνάκρισιν ἀνεκαλύφθη, ὅτι ἀνῆκεν εἰς τὸ σύνταγμα, τοῦ ὁποίου οἱ ἀξιωματικοὶ τὸν υἱοθέτησαν καὶ ἀνέλαβαν νὰ τὸν ἀναθρέψουν. Ἐν τούτοις, ὁσάκις ἦτο ἑορτὴ, ἐλάμβανεν ἄδειαν ἀπουσίας, ἐνεδύετο στολὴν Ἰνδικὴν καὶ μετέβαινε μεταξὺ τῶν ἰθαγενῶν, ὡς ν' ἀνῆκεν εἰς αὐτούς.

Μετὰ τινα χρόνον συνῆψε γνωριμίαν μὲ ἕνα ἔμπορον, ὀνόματι Λούργκαν, ὁ ὁποῖος ἀπετέλει μέλος τῆς ἀστυνομίας διὰ τὰς ὑποθέσεις τῶν ἰθαγενῶν. Ἀντιληφθεὶς οὗτος τὰς γνώσεις τοῦ Κίμ ὡς πρὸς τὰ ἥθη καὶ τὰ ἔθιμα τῶν ἐντοπίων, ἐπέισθη ὅτι ἠδύνατο ν' ἀποβῆ ἴλιαν χρήσιμος ὡς ὑπάλληλος τῆς ἀστυνομίας. Ἠθέλησεν ὅμως προηγουμένως νὰ τὸν δοκιμάσῃ, διὰ νὰ βεβαιωθῆ ἂν ἦτο γενναῖος καὶ ψυχραίμος.

Διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν ψυχραιμίαν του ἠθέλησε νὰ τὸν ὑπνωτίσῃ, ἐπροσπάθησε δηλαδὴ νὰ καθυποτάξῃ τὰς σκέψεις τοῦ Κίμ εἰς τὰς ἰδικὰς του. Ἐλαβε μίαν λάγγηνον καὶ τὴν ἔθραυσε καὶ

θέσας κατόπιν τὸν δάκτυλόν του εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ Κίμ, τὸν διέταξε νὰ βάλῃ μὲ τὸν νοῦν του, ὅτι ἡ λάγγηνος θὰ συνεκολλᾶτο πάλιν μόνῃ. Ἀλλ' ὅσον καὶ ἂν ἐπροσπάθησεν, ἡ σκέψις αὐτὴ δὲν ἐπῆρχετο εἰς τὸν νοῦν τοῦ παιδίου, καὶ οὕτως ἐπέισθη, ὅτι πᾶσα περαιτέρω προσπάθεια ἐπ' αὐτοῦ πρὸς ὑποβολὴν ξένης ιδέας ἦτο ματαία. Μετὰ τὴν πρώτην αὐτὴν δοκιμασίαν ὁ Λούργκαν ἐπεχείρησε νὰ τὸν διδάξῃ τὴν τέχνην νὰ προσέχῃ εἰς τὰς μικρὰς λεπτομερείας καὶ νὰ τὰς ἐντυπώσῃ εἰς τὴν μνήμην του.

Κατὰ πρῶτον ἔδειξεν εἰς αὐτὸν μίαν θήκην ἀνοικτὴν καὶ γεμάτην ἀπὸ διαφόρους πολυτίμους λίθους καὶ μετὰ τινα λεπτὰ τῆς ὥρας τὴν ἐσκέπασε μὲ ὑφασμα. Τὸν διέταξε κατόπιν νὰ εἰπῆ πόσοι ἦσαν οἱ λίθοι καὶ ποίας φύσεως ἦτο ἕκαστος. Κατ' ἀρχὰς ὁ Κίμ δὲν ἠδύνατο νὰ τοὺς ἐνθυμηθῆ καὶ ἡ περιγραφή του ἦτο ἀτελής. Ἀλλὰ μὲ τὴν ἄσκησιν κατώρθωσε νὰ τοὺς ἐνθυμηταὶ ἔλους. Καὶ τοιουτοτρόπως ἐξηκολούθησε τὸ μάθημα μὲ τὰ πλεονοικίλα καὶ διάφορα ἀντικείμενα μέχρι πλήρους τελειοποιήσεως τοῦ μαθητοῦ εἰς τὴν τέχνην ταύτην.

Μετὰ παρέλευσιν χρόνου ὁ Κίμ συνεδέθη μ' ἕνα Ἀφγανὸν κτηνέμπορον, ἡλικιωμένον καὶ ἀγαθὸν ἄνθρωπον, καὶ μετ' αὐτοῦ περιῆλθε πολλὰ μέρη τῆς χώρας. Καὶ ὁ ἔμπορος αὐτὸς ἀνῆκεν εἰς τὴν ἀστυνομίαν, ἀλλ' ὁ Κίμ κατώρθωσε πολλάκις νὰ τῷ προσφέρῃ πολυτίμους ὑπηρεσίας παρέχων σπουδαίας μυστικὰς πληροφορίας. Μίαν ἡμέραν μάλιστα ἔσωσε καὶ τὴν ζωὴν του, ἀκούσας πολλοὺς ἰθαγενεῖς συνεννοουμένους μεταξύ των πῶς θὰ τὸν ἐνῆδρευον καὶ θὰ τὸν ἐδολοφόνουν κατὰ τὴν διάβασίν του. Ὁ Κίμ εὐρισκόμενος ἐν μέσῳ τῶν ἰθαγενῶν τούτων ὑπεκρίθη ἄυπνίαν καὶ ἐφιάλην, ὁ ὁποῖος τὸν ἠνάγκαζε νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὸ ὑπαιθρον πρὸς ἀνακούφισιν, καὶ μὲ τὴν πρόφασιν αὐτὴν ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τοὺς δολοφόνους καὶ ἠδυνήθη νὰ εἰδοποιήσῃ ἐγκαίρως τὸν φίλον του περὶ τοῦ κινδύνου.

Τέλος ὁ Κίμ προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς μυστικῆς ἀστυνομίας καὶ ἔλαβε καὶ αὐτὸς ἐν ἰδιαιτέρον σῆμα — μικρὰν μεταλλίνην πλάκα κρεμαμένην ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ — καὶ συνθηματικὰς λέξεις, μετὰ τὰς ὁποίας, ὅταν τὰς ἐπρόφερε μετὰ ἰδιαιτέρον τόνον, καθίστατο γνωστὸς εἰς τὰ μέλη τῆς μυστικῆς ἀστυνομίας.

Εἰς τὰς Ἰνδίας τὰ ὄργανα τῆς μυστικῆς ἀστυνομίας εἶναι πολυάριθμα καὶ ἄγνωστα μεταξύ των. Δι' αὐτὸ εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἔχουν μυστικὰ συνθήματα, μετὰ τὰ ὁποία ν' ἀναγνωρίζονται καὶ ὅταν ἀκόμη τύχη νὰ εὐρίσκονται ἐν τῇ μέσῳ τῶν ἔχθρῶν των.

Μίαν ἡμέραν ὁ Κίμ συνήντησεν ἐντὸς σιδηροδρομικῆς ἀμαξῆς ἐν ἄλλο μέλος, τὸ ὁποῖον ἦτο τῶς ἄγνωστον εἰς αὐτόν. Ἦτο ἰθαγενὴς καὶ ὅταν ἐπέβη τῆς ἀμαξοστοιχίας διετέλει ὑπὸ τὸ κράτος ἄκρας συγκινήσεως καὶ ἔφερε βαρῆα τραύματα εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ εἰς τὸν βραχίονα. Ἐλεγεν εἰς τοὺς συνταξιδιώτας, ὅτι εἶχε πέσῃ ἀπὸ τὴν ἀμαξάν, καθ' ἣν ὥραν ἔφθανε βιαστικὸς εἰς τὸν σταθμόν. Ἄλλ' ὁ Κίμ, ὡς καλὸς ἰχνηλάτης παρατήρησεν ὅτι τὰ τραύματα ἦσαν ὀξεία καὶ συνεπῶς δὲν προήρχοντο ἀπὸ πτώσιν καὶ μώλωπας καὶ προσέτι ἀντελήφθη ὅτι ὁ τραυματίας, προσπαθὼν νὰ τυλίξῃ τὴν κεφαλὴν του μ' ἓνα ἐπίδεσμον, ἀπεκάλυψεν ἀπὸ τὸν λαιμόν του κρεμάμενον ἐν μετάλλιον ἀπαράλλακτον ὡς τὸ ἰδικόν του. Ἐσπευσε λοιπὸν καὶ αὐτὸς μετὰ τρόπον νὰ κάμῃ νὰ ἰδῇ ὁ ἄγνωστος καὶ τὸ ἰδικόν του σῆμα. Μόλις δὲ ἀντελήφθη τοῦτο ὁ ἄγνωστος, ἤρχισεν εὐθὺς νὰ ὀμιλῇ καὶ ἐπιδεξιῶς ν' ἀναμιγνύῃ εἰς τὴν ὀμιλίαν μερικὰς συνθηματικὰς λέξεις, εἰς τὰς ὁποίας ὁ Κίμ ἀπῆντα μετὰ τὰς ἰδικὰς του. Μετ' ὀλίγον ὁ ξένος ἀπεσύρθη μετὰ τοῦ Κίμ εἰς μίαν γωνίαν καὶ ἀνεκοίωσεν, ὅτι ἐπρόκειτο νὰ ἐκτελέσῃ μίαν μυστικὴν ἐντολήν, ἀλλ' ἐν τῇ μεταξύ ἀνεκαλύφθη

ἀπὸ τοὺς στασιαστὰς καὶ κατεδιώκετο ὑπ' αὐτῶν καὶ ὅτι μάλιστα μόλις καὶ μετὰ βίας ἐσώθη ἀπὸ τὰς χεῖράς των. Ὑπέθετεν ὅτι ἐγνώριζαν, ὅτι ἐταξίδευε καὶ ἴσως εἶχον ἤδη τηλεγραφήσῃ εἰς τοὺς φίλους των καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν τὴν διάβασίν του, καὶ ἐπειδὴ εἶχε νὰ διαβιβάσῃ τὰς πληροφορίας του εἰς ἓνα ὀρισμένον ἀξιωματικὸν τῆς ἀστυνομίας, ἔπρεπε μετὰ πάντα τρόπον νὰ κατορθώσῃ νὰ διαφύγῃ τὴν καταδίωξιν, ἀλλὰ δὲν ἤξευρε πῶς θὰ τὸ ἐπετύγχανεν, ἀφοῦ οἱ ἔχθροί του εἶχον ἤδη λάβῃ γνώσιν τῆς ἀφίξεώς του. Τότε ὁ Κίμ συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ τὸν καταστήσῃ ἄγνωριστον.

Εἰς τὰς Ἰνδίας ὑπάρχουν πολλοὶ ἐπαῖται, θεωρούμενοι ἄγιοι καὶ διατρέχοντες ὅλην τὴν χώραν. Περιφέρονται γυμνοί, χρίουν τὸ σῶμα μετὰ στάκτην καὶ ζωγραφίζουσιν τὸ πρόσωπον μετὰ διαφόρους βαφὰς. Ὁ λαὸς τοὺς σέβεται ὡς ἁγίους καὶ τοὺς προστατεύει πανταχοῦ, παρέχων εἰς αὐτοὺς τροφήν καὶ χρήματα. Ὁ Κίμ λοιπὸν ἀνέμιξεν ἄλευρον καὶ στάκτην, τὴν ὁποίαν ἐξήγαγεν ἀπὸ μίαν Ἰνδικὴν καπνοσύριγγα, ἀπεγύμνωσε τὸν σύντροφόν του καὶ ἤλειψε τὸ σῶμά του μετὰ τὸ μίγμα τοῦτο. Κατόπιν μετὰ τὰ χρώματα μιᾶς μικρᾶς χρωματοθήκης, τὴν ὁποίαν ἔφερον ἐπάνω του, ἔβαψε τὸ πρόσωπον, τὰ δὲ τραύματα ἐπέχρισε μετὰ ἄλευρον καὶ στάκτην, τὸ μὲν δῆθεν πρὸς θεραπείαν, τὸ δὲ διὰ νὰ τὸ ἀποκρύψῃ ἀπὸ τὰ βλέμματα τῶν περιέργων. Δὲν παρέλειψε συγχρόνως νὰ δώσῃ ὄψιν ἄτακτον καὶ ἀγρίαν εἰς τὴν κόμην του, ἐφ' ἣς ἔρριψε κονιορτόν, ἕως οὗ τὸν κατέστησε τελείως ἄγνωριστον. Μετ' ὀλίγον ἐφθασαν εἰς ἓνα μεγάλον σταθμόν, ὅπου παρατήρησεν εἰς τὴν στοάν τὸν ἀξιωματικόν, εἰς τὸν ὁποῖον ἔπρεπε νὰ δοθοῦν αἱ πληροφορίες. Ὁ ψευδοζητιάνος ὤρμησε πρὸς αὐτόν ἀποτόμως καὶ τὸν διηγώνησεν εἰς τρόπον ὥστε ἐπροκάλεσε τὴν ὀργὴν τοῦ ἀξιωματικοῦ, ὅστις ἤρχισε νὰ τὸν ἐπιπλήττῃ αὐστηρῶς ἀγγλιστί. Ὁ

ἐπαίτης ἀπήντα με ὀρμαθὸν ὑδρευων, ἀλλὰ ἐπιτηδείως ἐγκατέσπειρε' μεταξὺ αὐτῶν καὶ τὰς συνθηματικὰς λέξεις. Ὁ δὲ ἀξιωματικός, λέγων ὅτι δὲν ἐννοεῖ τὴν γλῶσσάν του, ἀντελήφθη ἄριστα περὶ τίνος ἐπρόκειτο καὶ κατενόησεν, ὅτι εἶχεν ἀπέναντί του μυστικὸν πράκτορα τῆς ἀστυνομίας. Ὑπεκρίθη λοιπόν, ὅτι τὸν συνελάμβανε διὰ τὸν φυλακίστην, καὶ τὸν ὠδήγησεν εἰς τὴν ἀστυνομίαν, ὅπου μὲ ἡσυχίαν ἠδύνατο νὰ συνδιαλεχθῇ μαζί του.

Ἄλλοτε πάλιν ὁ Κίμ συνῆψε γνωριμίαν μὲ ἄλλον πράκτορα τῆς ἀστυνομίας, ἀνήκοντα τοῦτον εἰς τὴν μορφωμένην τάξιν τῶν ἰθαγενῶν καὶ κατώρθωσε μετ' αὐτοῦ νὰ συλλάβῃ δύο Ρώσους ἀξιωματικούς, οἱ ὅποιοι εἰργάζοντο ὡς κατάσκοποι εἰς τὰ βορειοδυτικὰ σύνορα ἐναντίον τῆς Ἀγγλίας.

Ὁ Ἰνδὸς αὐτὸς ἐξηπάτα τοὺς Ρώσους, λέγων εἰς αὐτοὺς ὅτι ἦτο ἀυλάρχης καὶ ἔμπιστος ἐνὸς ἰθαγενοῦς ἡγεμόνος μισοῦντος τοὺς Ἀγγλους, καὶ ἐπὶ τινὰ καιρὸν τοὺς συνώδευσεν εἰς τὰς διαφόρους περιηγήσεις των ὡς τοιοῦτος. Ἐπὶ τέλος κατώρθωσε νὰ μάθῃ εἰς ποῖον μέρος τῶν ἀποσκευῶν των ἐφυλάσσοντο κρυμμένα τὰ μυστικά των ἔγγραφα. Χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν προκαλεῖ μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἐνὸς ἱερέως Ἰνδοῦ ἔριδα, καθ' ἣν οἱ Ρῶσοι ξυλοκοποῦν τὸν ἱερέα. Αὐτὸ ἤρκεσε νὰ ἐξερεθίσῃ τοὺς ἐντοπίους εἰς βαθμόν, ὥστε νὰ ἐπιπέσουν κατὰ τῶν ἀποσκευῶν καὶ νὰ ἐξαφανισθοῦν μετ' αὐτῶν εἰς τὸ σκότος. Ὁ Κίμ, ὁ ὁποῖος ἦτο μεταξὺ τῶν ἰθαγενῶν, ἤνοιξε τὰς ἀποσκευάς, εὔρε τὰ σπουδαῖα ἔγγραφα, τὰ παρέλαβε καὶ τὰ παρέδωκεν εἰς τὴν μυστικὴν ἀστυνομίαν.

Ὅλαι αὗται καὶ πολλὰ ἄλλα ἀκόμη περιπέτειαι τοῦ Κίμ εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρουσαι, διότι ἀποδεικνύουν πόσον πολυτίμους ὑπηρεσίας ἠμπορεῖ καὶ ἀνήλικος νεανίας νὰ προσφέρῃ εἰς τὴν πατρίδα του, ἐὰν εἶναι ἀρκετὰ γυμνασμένος καὶ νοήμων.

4. Τί πρέπει νὰ μάθῃ καὶ νὰ πράξῃ τις διὰ νὰ γίνῃ πρόσκοπος.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὁ Ἀγγλόπαις, διὰ νὰ γίνῃ πρόσκοπος, ἐγγράφεται εἰς μίαν περίπολον, ἀνήκουσαν εἰς παιδικὸν τινα σύλλογον, ἢ λέσχην ἢ σχολικὸν σωματεῖον. Καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπάρχουν τώρα πολλοὶ τοιοῦτοι σύλλογοι καὶ σχολικὰ σωματεῖα, εἰς τοὺς κόλπους τῶν ὁποίων θὰ ἠδύνατο κάλλιστα νὰ γίνῃ δεκτὸν αὐτὸ τὸ σύστημα καὶ νὰ διαμορφωθῇ σύμφωνον μὲ τὸν χαρακτήρα καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς ἰδικῆς μας χώρας καὶ τοῦ λαοῦ.

Ἄλλὰ καὶ ὅστις δὲν εἶναι μέλος τοιοῦτου σωματείου, ἐνδιαφέρεται ὅμως περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, δύναται καὶ μόνος νὰ καταρτίσῃ περίπολον ἢ ὀμάδα προσκόπων, ἀποτελουμένην ἀπὸ πέντε ἕως ἑξ ὀμηλικούς. Εἰς ἑξ αὐτῶν ἐκλέγεται δεκανεὺς, τίθεται ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἄλλων καὶ ἐκλέγει τὸν βοηθὸν του καὶ ἀντικαταστάτην του. Πολλοὶ τοιαῦται ὀμάδες ἀποτελοῦν ἐν σώμα, ὑπὸ τὰς διαταγὰς ἐνὸς ἀνδρός, φέροντος τίτλον ἀξιωματικοῦ ἢ ἀνωτέρου ἀρχηγοῦ τοῦ σώματος.

Τούτου γενομένου ἕκαστος Ἀγγλόπαις ὀφείλει νὰ ὀρκισθῇ ἐπὶ λόγῳ τιμῆς, δηλαδὴ νὰ ὑποσχεθῇ τρία πράγματα:

1. Πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὸν Βασιλέα.
2. Πρόθυμον βοήθειαν εἰς πάντα ἄνθρωπον καὶ εἰς πᾶσαν στιγμὴν.
3. Πειθαρχίαν εἰς τοὺς ἀνωτέρους.

Κατόπιν ἀνακοινοῦται εἰς αὐτὸν τὸ μυστικὸν σύνθημα καὶ τὸ στρατιωτικὸν κέλευσμα τῆς ὀμάδος του. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἔχουν τὴν συνήθειαν νὰ δίδουν εἰς ἐκάστην ὀμάδα τὸ ὄνομα ἐνὸς ζῴου, ὅλα δὲ τὰ μέλη πρέπει νὰ εἶναι ἱκανὰ ν' ἀπομιμῶνται τὴν

φωνήν τοῦ ζῦφου τούτου πρὸς εὐχερῆ συνεννόησιν μετὰ τῶν συντρόφων των καὶ μάλιστα ἐν καιρῷ νυκτός. Ἐκεῖ ὑπάρχουν ομάδες καλούμεναι «ἀετοί», «λύκοι», «λέοντες», «σκύλοι» κτλ. Οἴκοθεν ἐννοεῖται ὅτι τὰ μέλη μιᾶς ομάδος δὲν δικαιῶνται νὰ μιμηθοῦν τὴν κραυγὴν τῆς ἄλλης ομάδος, ὑποχρεοῦνται δὲ ὅλοι νὰ ἔχουν τὰς ἱπποτικὰς ἀρετάς, δηλαδὴ νὰ εἶναι πιστοί, φιλόφρονες, εὐπειθεῖς καὶ φιλεύσπλαγχοι. Ἡ ἔμπρακτος ἀσκήσις τῶν ἀρετῶν τούτων ἀποτελεῖ τὴν κυριωτέραν δρασίαν των, παραλλήλως μὲ τὴν ὁποῖαν βαίνει καὶ ἡ καλλιέργεια τῶν σωματικῶν δυνάμεων δι' ἀσκήσεων καὶ παιδιῶν καὶ μάλιστα τοιούτων, ὁποῖαι ἀπαιτοῦνται πρὸς ἀπόκτησιν πείρας καὶ ἐπιδεξιότητος εἰς τὸ στάδιον τοῦ προσκόπου. Ὅσοι ἐπετέλεσαν προόδους καὶ ὑπέστησαν ἐπιτυχῶς τὴν ὄρισμένην δοκιμασίαν γίνονται κάτοχοι τοῦ σήματος πρώτης ἢ δευτέρας τάξεως.

Τὸ σῆμα πρώτης τάξεως ἀποτελεῖται ἀπὸ χαλκὴν αἰχμὴν βέλους μὲ τὸ ῥητὸν ἐπ' αὐτοῦ «ἔσο πάντοτε ἔτοιμος». Τὸ τῆς δευτέρας τάξεως φέρει μόνον τὸ ῥητὸν ἄνευ τῆς αἰχμῆς τοῦ βέλους.

Δηλοὶ δὲ τὸ ῥητὸν τοῦτο ὅτι ὁ πρόσκοπος πρέπει μετὰ ὄριμον σκέψιν καὶ ἀσκήσιν νὰ εἶναι πάντοτε παρεσκευασμένος πῶς νὰ ἐνεργήσῃ εἰς ἐν δυστύχημα ἢ εἰς ἀπρόοπτόν τινα καὶ ἐπειγόντα κίνδυνον, χωρὶς νὰ τρομάξῃ ἢ νὰ ἐξαφνισθῇ. Ὁ θέλων νὰ υποδληθῇ εἰς δοκιμασίαν ὡς πρόσκοπος πρέπει νὰ μάθῃ καὶ νὰ ἐνστερνισθῇ ὅσα θὰ ἐκτεθῶσι κατωτέρω. Ὅλοι οἱ ἐρευνηταὶ καὶ οἱ ἐφευρεταί, τῶν ὁποίων ὀλιγίστους μόνον ἀπηριθμήσαμεν ἀνωτέρω, ὅσοι διήνοιξαν νέας ἀτραποὺς εἰς χώρας τέως ἀβάτους καὶ ἀγνώστους, ἔπρεπε νὰ γνωρίζουν ὄχι μόνον ὅλας τὰς τέχνας καὶ τοὺς ὄρους, τοὺς ὁποίους ἀπαιτεῖ ἡ διαβίωσις εἰς τὸ ὑπαίθριον καὶ εἰς τὴν ἐρημίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς

πεπατημένας ἀκόμη ὁδοὺς, τὰς ὁποίας διέβησαν· αὐτοὶ ἦσαν οἱ φορεῖς καὶ οἱ ἐξαπλωταὶ ὑπερέρου πολιτισμοῦ, ἀσυγκρίτως ἀνώτεροι παρὰ τοὺς παλαιοὺς ἐκείνους ἱππότας τῶν παρελθόντων χρόνων. Καὶ διὰ νὰ δείξουν εἰς τοὺς ἀγρίους λαοὺς, ὅτι ὁ πολιτισμὸς εἶναι εὐεργετικὸν δῶρημα διὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ὅτι αὐτὸς σώζει τοὺς δυστυχεῖς εἰδωολάτραις ἀπὸ τὴν φρικτὴν δεισιδαιμονίαν, ἀπὸ τὰς ἀνθρωποθυσίας καὶ ἀπὸ τὴν δουλεμπορίαν, αὐτοὶ ὤφειλον πρῶτοι νὰ κατέχουν καὶ ν' ἀσκοῦν ὅλας τὰς ἱπποτικὰς καὶ εὐγενεῖς ἀρετάς.

Ἡ τέχνη τῆς ἀναζητήσεως καὶ εὐρέσεως τοῦ ὄρθου δρόμου τῆς ζωῆς ἀποτυπώνει τὸν σύγχρονον ἱπποτισμόν, τοῦ ὁποίου δορυφόροι εἶναι οἱ πρόσκοποι.

Αἱ ὀλίγαι αὐταὶ νύξεις ἀρκοῦν πρὸς τὸ παρὸν διὰ νὰ ὑποδείξουν κατὰ τίνα τρόπον θὰ ἠδύνατο νὰ διοργανωθῇ σύστημα τελείας προεκπαιδεύσεως τῶν μελλόντων στρατιωτῶν.

5. Περίληψις τῆς διδασκείας ὕλης.

Α'. Κυνηγετικὴ δεξιότης.

Τοῦ κυνηγοῦ ἡ δεξιότης ἐξαρτᾶται κατὰ πρῶτον λόγον ἀπὸ τὰς γνώσεις, ὅσας ἔχει περὶ τῶν ἔξων καὶ τοῦ βίου τῶν ζώων. Θὰ τὴν ἀποκτήσωμεν δέ, ἐὰν τὰ παρακολουθῶμεν ἐκ τοῦ πλησίον καὶ ἐὰν κατορθώσωμεν νὰ μελετῶμεν πῶς διάγουν εἰς τὴν φυσικὴν των κατάστασιν. Μόνον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ δυνηθῶμεν νὰ γνωρίσωμεν τὰ διάφορα γένη τῶν ζώων μὲ τὰς ποικίλας των συνηθείας. Ὁ φόνος αὐτῶν ἄνευ ἀνάγκης εἶναι πρᾶξις κακὴ καὶ ἀξιόμιεμπτος, ἐκτὸς μόνον ὅταν ἔχωμεν ἀνάγκην τροφῆς ἢ πρόκηται περὶ βλαβερῶν καὶ ἀρπακτικῶν ζώων.

Ἐὰν παρακολουθήσωμεν τὰ ζῶα ἐκ τοῦ πλησίον εἰς τὴν φυσικὴν των κατάστασιν, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ τὰ συμπαθήσωμεν καὶ νὰ μὴ λυπώμεθα διὰ τὸν φόνον των. Καὶ ἡ ζωὴ των ἔξω εἰς τὴν φύσιν εἶναι τόσον ὠραία καὶ θέλγει τὴν καρδίαν καὶ τὰ ὄμματα τόσον, ὥστε πᾶς ὁ ἔχων λεπτὰ καὶ εὐγενῆ αἰσθήματα δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐγείρῃ φονικὴν χεῖρα κατ' αὐτῶν ἄνευ ἀπολύτου ἀνάγκης.

Ἡ ἀληθινὴ ἀπόλαυσις τοῦ κυνηγίου πηγάζει κυρίως ἀπὸ τὴν τέχνην, τὴν ὁποῖαν θ' ἀναπτύξωμεν ἐντείνοντες ὄλας μας τὰς δυνάμεις εἰς τὴν καταδίωξιν τῶν θηραμάτων, ἀπὸ τὸν καθαρόν ἀέρα τοῦ δάσους, τὸν ὁποῖον ἀναπνέομεν, καὶ ἀπὸ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν μελῶν μας — ὄχι ἀπὸ τὸν φόνον.

Ἡ κυνηγετικὴ δεξιότης δὲν ἀποτελεῖται μόνον ἀπὸ τὴν τέχνην τῆς παρατηρήσεως τῶν ἰχνῶν καὶ ἄλλων μικρῶν σημείων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἰκανότητα τῆς ὀρθῆς ἐρμηνείας των καὶ τῆς διαγνώσεως, ἂν π.χ. τὸ ζῶον ἐπεριπάτει φοβισμένον ἢ ἀμέριμον κτλ. Πρέπει δὲ ὁ κυνηγὸς νὰ εἶναι κάτοχος τοιαύτης δεξιότητος, διὰ νὰ ἠμπορῇ νὰ εὐρίσκῃ τὸν δρόμον του καὶ εἰς τοὺς δρυμοὺς καὶ εἰς τὴν ἔρημον, νὰ ἀναζητῇ μόνος τοὺς πρὸς τροφὴν καταλλήλους καρπούς, τὰς ῥίζας καὶ τὰ μανιτάρια τοῦ δάσους, καθὼς ἐπίσης καὶ τὰ φυτὰ, τὰ ὁποῖα τρώγουν τὰ ζῶα, καὶ διὰ τῶν ὁποίων εὐκολα σαγηνεύονται καὶ συλλαμβάνονται.

Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καὶ εἰς τὰς πολιτισμένας χώρας, ὅσοι ἐπιδίδονται εἰς τὴν ἰχνοσκοπίαν θὰ μάθουν νὰ διακρίνουν τὰ ἴχνη τῶν ἀνθρώπων, τῶν κτηνῶν καὶ τῶν τροχῶν καὶ ἐξ αὐτῶν θὰ συμπεραίνουν ποῖος τ' ἀφῆκε καὶ πόση ἔβρα παρήλθεν ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς διαβάσεώς του. Ἀπὸ μικρὰ τινα σημεία, καθὼς π.χ. ἀπὸ τὸ αἰφνίδιον πέταγμα τῶν πτηνῶν εἰς τὰ ὕψη, δικαιούται τις νὰ συμπεράνῃ, ὅτι ἐκεῖ πλησίον ἐνεφανίσθη κάποιος

ταραξίας καὶ τὰ ἐτρόμαξε, ἐν ᾧ ἡ παρουσία του δὲν εἶναι ἀκόμη ὀρατὴ εἰς ἡμᾶς.

Ἀποκτῶντες τὴν ἔξιν νὰ προσέχωμεν εἰς ὄλα τὰ μικρὰ ἴχνη καὶ σημεία ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, πολλάκις θὰ δυνηθῶμεν καὶ νὰ κερδίσωμεν κἄτι ἀπὸ τὴν ἔξιν ταύτην. Ὅταν π.χ. τύχῃ νὰ χάσωμεν πολυτίμον τι ἀντικείμενον, μὲ τὴν βοήθειαν τῶν ἰχνῶν τούτων εὐκολώτερα θὰ κατορθώσωμεν καὶ νὰ τὸ ἀνεύρωμεν. Καὶ ἐὰν παρατηροῦμεν τὰς λεπτομερείας εἰς τὰ σάγματα καὶ εἰς τοὺς χαλινούς τῶν ἵππων, πολλάκις θὰ παρουσιασθῇ ἡ περίστασις ν' ἀπαλλάξωμεν ἐν τοιοῦτον ἀτυχῆς ζῶον ἀπὸ τὸ μαρτύριον λωρίδος κακῶς δεμένης ἢ χαλινοῦ σφίγγοντος ὑπερβολικὰ τὸ στόμα του. Προσέχοντες δὲ εἰς τὴν συμπεριφορὰν καὶ εἰς τὴν ἐνδυμασίαν τῶν ἀνθρώπων καὶ σταθμίζοντες ὄλας τὰς ἐπ' αὐτῶν παρατηρήσεις μας, θὰ δυνηθῶμεν πολλάκις ν' ἀνακαλύψωμεν ὅτι δὲν ἐμπνέονται ἀπὸ καλὰς προθέσεις περὶ ἡμῶν καὶ θὰ λάβωμεν ἴσως ἐνδεχόμενον ἐγκλημα, ἢ θ' ἀνακαλύψωμεν ὅτι πάσχουν καὶ ἔχουν ἀνάγκην βοήθειας. Τοιουτοτρόπως δὲ μᾶς παρέχεται ἡ εὐκαιρία νὰ ἐκπληρώσωμεν ἐν ἀπὸ τὰ κύρια καθήκοντα τοῦ προσκόπου, τὸ ὁποῖον συνίσταται εἰς τὸ νὰ συντρέχωμεν κατὰ δύναμιν τὸν πλησίον μας εἰς πᾶσαν περίστασιν τοῦ βίου.

Ὁ τέλειος πρόσκοπος δὲν θὰ τὸ ἀνεχθῇ ποτε νὰ ἐξέρχεται μετ' ἄλλων ἀνθρώπων εἰς τὸν περίπατον καὶ νὰ μὴ κατορθῶνῃ αὐτὸς πρῶτος πάντοτε ν' ἀντιλαμβάνεται πᾶν ὅτι συμβαίνει γύρω του, ὅσονδῆποτε μικρὸν ἢ μέγα, πλησίον ἢ μακρὰν, ὕψηλὰ ἢ χαμηλὰ, πρὶν ἀκόμη προφθάσῃ νὰ ὑποπέσῃ εἰς τὴν παρατήρησιν τῶν συντρόφων του.

B'. Ὑπαίθριος ζωὴ.

Οἰκοθεν ἐννοεῖται ὅτι οἱ πρόσκοποι πρέπει νὰ εἶναι συνηθισμένοι εἰς τὴν ὑπαίθριον ζωὴν. Πρὸ παντὸς ἄλλου ὁμοῦς

χρεωστοῦν νὰ ἡξεύρουν πῶς νὰ στήνουν ἐκ τοῦ προχείρου σκηνὰς καὶ παραπήγματα, πῶς νὰ ἐτοιμάζουν καὶ ν' ἀνάπτουν φωτιάν, πῶς νὰ φονεύουν ζῶα καὶ νὰ μαγειρεύουν τὸ κρέας των πρὸς διατροφήν των, πῶς νὰ δένουν τὰς δοκοὺς καὶ τὰς σανίδας διὰ νὰ κατασκευάζουν γεφύρας καὶ σχεδίας, πῶς καὶ εἰς ξένην ἀκόμη χώραν νὰ εὐρίσκουν τὸν δρόμον των καὶ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν, καὶ πολλὰ ἄλλα ἀκόμη, τὰ ὁποῖα δὲν ἤμποροῦμεν ὅλα ν' ἀπαριθμήσωμεν.

Εἰς τὰς πολιτισμένας χώρας ὀλίγοι εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι μανθάνουν, καὶ πολὺ ὀλιγώτεροι ἀκόμη ἐξασκοῦν τὰς τέχνας ταύτας, διότι παντοῦ ὑπάρχουν πρόχειρα ὅλα τὰ μέσα τῆς ἀναπαύσεως καὶ τῆς εὐζωίας· ὅλοι κοιμῶνται εἰς ἀναπαυτικὰς κλίνας καὶ ἀπαλὰ στρώματα, λαμβάνουν τὴν τροφήν των μαγειρευμένην ἀπὸ εἰδήμονας καὶ μισθωτοὺς θεράποντας, καὶ ὅταν θέλουν νὰ εὕρουν ἓνα δρόμον, δὲν ἔχουν παρὰ ν' ἀποταθοῦν εἰς τὸν πρῶτον τυχόντα ἀστυνόμον.

Γ'. Ἱπποτισμός (παλληκαρισμός).

Εἰς τοὺς σκοτεινοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους πρόδρομοι τοῦ πολιτισμοῦ ἦσαν εἰς μὲν τὴν Εὐρώπην οἱ ἱππῶται, εἰς δὲ τὰς δουλωθείσας ἑλληνικὰς χώρας ἀργότερα οἱ κλέφται καὶ οἱ ἄρματωλοί, οἱ ὁποῖοι εἶχον ἔθιμα καὶ νόμους ἰδιαιτέρους καὶ πρὸς τοὺς ὁποίους ἐν πολλοῖς συμφωνοῦν καὶ αἱ διατάξεις αἱ διέπουσαι τὴν ὀργάνωσιν τῶν σημερινῶν προσκόπων. Ἐν τούτοις δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι τότε οἱ καιροὶ ἦσαν ἄγριοι. Ἡ βία κατέπνιγε τὸν νόμον καὶ τὸ δίκαιον, ἡ δεισιδαιμονία παρέλυε πᾶσαν πρόοδον τοῦ πολιτισμοῦ, οἱ λαοὶ ἦσαν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, δούλοι καὶ ὑποτελεῖς εἰς βαναύσους δεσπότης, οἱ ὁποῖοι παντοιοτρόπως τοὺς ἐπίεζον. Κατὰ φυσικὴν

συνέπειαν καὶ οἱ ἱππῶται καὶ οἱ ἄρματωλοὶ δὲν ἦσαν ἀπηλλαγμένοι ἀπὸ τὰς προλήψεις καὶ τὰ ἐλαττώματα τῶν συγχρόνων των. Ὁ πολιτισμὸς δὲν κάμνει ἄλματα εἰς τὸν βίον τῶν λαῶν, ἀλλὰ βαίνει καὶ διαδίδεται πάντοτε βαθμηδόν. Ὅπως δὴποτε τὴν σήμερον διὰ ν' ἀποβῇ τις γνήσιος ἱππότης καὶ ἀληθινὸς εὐγενής, δὲν ἀπαιτεῖται πλέον, ὡς ἄλλοτε, ν' ἀνήκη εἰς ἀνωτέραν τινὰ καὶ προνομιοῦχον τάξιν καὶ νὰ κατὰγεται ἀπὸ εὐπατρίδας ἢ ἀπὸ ἄρματωλικῆν οἰκογένειαν, ἀλλ' ὀφείλει ὁ ἴδιος νὰ ἔχη ἰδικὴν του ἀτομικὴν ἀξίαν καὶ νὰ διαπράξῃ ἔργα εὐγενῆ καὶ ὑπέροχα. Ὑψιστον καθήκον ἐθεώρουν οἱ ἱππῶται καὶ οἱ ἄρματωλοὶ νὰ διατηρήσουν ἀκηλίδωτον τὴν φήμην των καὶ τὴν τιμὴν των καὶ δι' αὐτὸ μὲ πάντα τρόπον ἀπέφευγον οἰανδὴποτε ἄτιμον πράξιν, τὸ ψεῦδος π. χ. ἢ τὴν κλοπὴν. Ἐπροτίμων πολλάκις τὸν θάνατον παρὰ νὰ πράξουν ἔργον ταπεινὸν καὶ ἀτιμωτικόν. Οὐδέποτε ἐδίστασαν νὰ χύσουν καὶ τὴν τελευταίαν βράνιδα τοῦ αἵματός των ὑπὲρ τοῦ ἀρχηγοῦ των, ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ τῆς τιμῆς των, καθὼς δυνάμεθα νὰ βεβαιωθῶμεν ἀναγινώσκοντες τὴν ἱστορίαν τῶν χρόνων ἐκείνων.

Ἐκαστος ἀρχηγὸς ἄρματωλῶν εἶχε καὶ τὴν ἰδικὴν του σημαίαν (φλάμπουρο), ἓνα ὑπασπιστὴν (πρωτοπαλληκαρον) καὶ μερικὸς ἄλλους ὀπαδοὺς, ἀπαράλλακτα καθὼς τώρα πᾶς ἀρχηγὸς ἰδικὸς σας ὀφείλει νὰ ἔχη τὸν ὑπασπιστὴν του καὶ ἄλλους τέσσαρας ἕως πέντε προσκόπους.

Ἡ σημαία παρηκολούθει τὸ «ἄρματωλῆν», ὅπου καὶ ἂν μετέβαινε, καὶ ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις τοῦ ἀρχηγοῦ των ὅλοι οἱ ἄρματωλοὶ ἠγωνίζοντο ὑπὲρ τῆς πίστεως τῶν πατέρων των καὶ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ ἔθνους των.

Ὅλοι ὑπὸ τραχὺ ἐξωτερικόν, εἶχον εὐγενῆ τὴν ψυχὴν καὶ ἦσαν προσηνεῖς ἰδίως εἰς τὰς γυναῖκας καὶ εἰς τὰ παιδία καθὼς καὶ εἰς τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τοὺς πάσχοντας.

Οἱ ἄνδρες, οἱ ἀποτελοῦντες τὰς προνομιούχους αὐτὰς τάξεις κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἐχρήσίμεον ἀναμεταξύ των ὡς διδάσκαλοι πρὸς ἐνάσκησιν τῶν ἀρετῶν ἐκείνων, διὰ τῶν ὁποίων καθίσταντο ἱκανοὶ νὰ ὑπερασπίσουν τὴν πίστιν των καὶ τὴν πατρίδα των.

Ἐγύμναζον τὰ σώματά των καὶ ἐπεριποιοῦντο τὴν ὑγείαν των διὰ νὰ καταστοῦν ἀκαταπόνητοι καὶ ἀκατάβλητοι κατὰ τοὺς μακροὺς των καὶ ἐπιπόνους ἀγῶνας.

Καὶ μεταξὺ ἄλλων τὸ εὐγενέστερον μέλημά των ἦτο ἡ ἐκτέλεισις μιᾶς ἀνδραγαθίας, μιᾶς καλῆς πράξεως. Δι' αὐτὸ καὶ σύ, ἐὰν θέλῃς νὰ τοὺς μιμηθῆς, ὀφείλεις καθημέραν, ἐγειρόμενος τῆς κλίνης, νὰ σκέπτεσαι ὅτι αὐτὴν τὴν ἡμέραν χρεωστεῖς νὰ πράξῃς μίαν ἀγαθοεργίαν. Δέσε ἕνα κόμβον εἰς τὸ μανδήλιόν σου ἢ εἰς τὸν λαιμοδέτην σου καὶ ἔχε τον διαρκῶς πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σου διὰ νὰ μὴ λησμονήσῃς τὴν πρόθεσίν σου. Καὶ ὅταν τὴν ἐσπέραν μεταβῆς πάλιν εἰς τὴν κλίνην, ἀναλογίσου τί ἀγαθὸν ἔκαμες κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας.

Ἐὰν ἔτυχε νὰ τὸ λησμονήσῃς κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, δέσε τὴν ἐπαύριον δύο κόμβους καὶ κάμε δύο καλὰς πράξεις. Μὴ λησμονῆς ὅτι ὁ ὄρκος τοῦ προσκόπου ἐπιβάλλει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐκτελέσῃς τὰς καλὰς αὐτὰς πράξεις χωρὶς προφάσεις καὶ ὑπεκφυγὰς.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη ἡ πράξις νὰ εἶναι μεγάλη διὰ νὰ εἶναι ἀγαθὴ. Ἄρκει πολλάκις νὰ ρίψῃς μόνον μίαν πεντάραν εἰς τὸν πτωχόν, ἢ νὰ ὀδηγήσῃς μίαν γράϊαν ἢ ἓν μικρὸν παιδάκι εἰς τὸ ἀντικρυνὸν πεζοδρόμιον ἢ νὰ παραχωρήσῃς εἰς γέροντα καὶ ἀσθενῆ τὴν θέσιν σου ἐντὸς τῆς ἀμάξης σιδηροδρόμου ἢ λεωφορείου, ἢ νὰ ποτίσῃς διψῶντα ἵππον ἢ σκύλον, ἢ τέλος νὰ σηκώσῃς ἀπὸ τὸν δρόμον πυρῆνα κερασίου ἢ φλοιὸν πορτοκαλίου ἢ πεπονίου, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐνδέχεται κανεὶς νὰ ὀλι-

σθήσῃ καὶ νὰ πέσῃ ἐπικινδύνως. Ὅλα ταῦτα, ὅσον καὶ ἂν φαίνονται μικρὰ καὶ ἀσήμαντα, ἐν τούτοις δικαίως θεωροῦνται καλὰὶ πράξεις. Χρεωστεῖς ὅμως καθ' ἐκάστην νὰ ἐκτελῆς τοῦλάχιστον μίαν ἀπὸ αὐτὰς καὶ ἡ πράξις σου τότε θὰ θεωρηθῇ τελεία, ὅταν δὲν περιμένῃς νὰ λάβῃς ἀντ' αὐτῆς καμμίαν ἀνταμοιβήν.

Δ'. Διάσωσις ζωῆς.

Εἰς τὸν πόλεμον οἱ στρατιῶται μαχόμενοι γενναίως κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἐκτελοῦν στοιχειῶδες καθήκον πρὸς τὴν πατρίδα καὶ ὅμως ἡ πατρίς, ἐὰν διακριθοῦν εἰς τὴν μάχην καὶ μετὰ προθυμίας χύσουν τὸ αἷμά των ὑπὲρ αὐτῆς, πάντοτε τοὺς ἀνταμείβει μὲ τιμὰς καὶ παράσημα, ἀξιοῦσα ὅπως καὶ τὰλλα τέκνα τῆς τοὺς μιμηθοῦν ὁσάκις ἢ χρεῖα τὸ καλέσῃ.

Ἐν τούτοις καὶ ἐν καιρῷ εἰρήνης, ὅταν συμβαίνουν φοβερὰ δυστυχήματα καὶ φρικτὰ συμφορὰ, εἴτε ἕνεκα σεισμῶν, εἴτε ἕνεκα τρικυμίας εἰς βραχῶδεις ἀκτὰς, εἴτε ἕνεκα ἀναφλέξεως ἀερίων εἰς τὰ βᾶθη τῶν ἀνθρακωρυχείων, εἴτε ἕνεκα συγκρούσεων καὶ ἐκτροχιάσεων σιδηροδρομικῶν, ἴσης τιμῆς μὲ τοὺς γενναίους στρατιώτας ἀξιοὶ εἶναι καὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἀψηφοῦν τὸν κίνδυνον καὶ μὲ θυσίαν τῆς ζωῆς των ὀρμοῦν ἐν μέσῳ τῶν ἀγρίων στοιχείων πρὸς διάσωσιν τῶν ὁμοίων των.

Τοιαῦται περιστάσεις, τοιαῦται εὐκαιρίαι διὰ νὰ φανῶμεν ὠφέλιμοι εἰς τὸν πλησίον μας παρουσιάζονται βέβαια εἰς τὸν βίον τοῦ καθενὸς ἐξ ἡμῶν. Πλὴν ἀπαιτεῖται καὶ ἡμεῖς νὰ εἴμεθα ἱκανοὶ νὰ τὰς χρησιμοποιήσωμεν καὶ νὰ μὴ τὰς ἀφήσωμεν νὰ παρέλθουν, ὡς ἐκ τῆς ἀγνοίας μας περὶ τοῦ τί πρέπει νὰ πράξωμεν ἐκάστοτε. Χρεωστοῦμεν ἄρα νὰ εἴμεθα προγυμνασμένοι καὶ εἰς πᾶσαν περίστασιν, νὰ ἠξυερωμεν ἐκ τοῦ

προτέρου τί πρέπει νὰ γίνη εἰς μίαν δεδομένην στιγμήν — ὁπότε καὶ θὰ ἐνεργήσωμεν ἄνευ ἀναβολῆς καὶ δισταγμῶν.

Αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν ἀρκεῖ βέβαια νὰ τὰ μελετήσωμεν μόνον ἀπὸ τὰ βιβλία καὶ κατόπιν νὰ λέγωμεν ὅτι δῆθεν τὰ ἤξεύρομεν, ἀλλ' ἀπαιτεῖται πρὸ παντὸς νὰ γνωρίζωμεν ὅλας τὰς κινήσεις καὶ νὰ τὰς ἔχωμεν κάμῃ ἐπανειλημμένως πρὶν ἢ τὰς ἐφαρμόσωμεν ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης. Πῶς πρέπει π. χ. νὰ κλείωμεν μὲ βρεγμένον ὕφασμα τὸ στόμα μας διὰ νὰ μὴ μᾶς πνίξῃ ὁ καπνός, πῶς νὰ σχίζωμεν ἐν σινδόνιον εἰς μακρὰς λωρίδας καὶ νὰ σχηματίζωμεν μὲ αὐτὰς σχοινίον πρὸς διάσωσιν τῶν κινδυνευόντων ἐν καιρῷ πυρκαϊᾶς, πῶς ν' ἀνοίγωμεν εὐρεῖαν ὁπὴν πρὸς ἀερισμὸν ὑπονόμου ἐντὸς τῆς ὁποίας συνεσωρεύθησαν δηλητηριώδη ἀέρια, πῶς νὰ σηκώνωμεν καὶ νὰ μεταφέρωμεν τοὺς τραυματίας ἢ τοὺς λιποθύμους, πῶς νὰ συλλαμβάνωμεν τοὺς πνιγομένους καὶ νὰ τοὺς ἀνασύρωμεν ἀπὸ τὸ νερὸν καὶ πῶς νὰ τοὺς ἐπαναφέρωμεν εἰς τὰς αἰσθήσεις καὶ εἰς τὴν ζωὴν, καὶ τόσα ἄλλα, τὰ ὁποῖα μόνον μὲ μακρὰν καὶ ἐπιμελῆ ἄσκησιν καὶ προπόνησιν ἐκμανθάνονται.

Ἐπαξ δὲ μαθόντες ὅλα ταῦτα, θ' ἀποκτήσωμεν πλέον καὶ τὴν ἀπαιτουμένην αὐτοπεποίθησιν καὶ ψυχραιμίαν. Ὅταν δὲ συμβῇ ἐν δυστύχημα, καὶ ὁ καθείς ἀπὸ τὸν τρόμον καὶ τὴν ταραχὴν τοῦ δὲν θὰ ἤξεύρῃ τί πρῶτον νὰ κάμῃ καὶ ἴσως μάλιστα θὰ κάμῃ τὸ ἀντίθετον τοῦ πρέποντος, ἡμεῖς θὰ ἐπεμβαίνωμεν μὲ τὴν μεγαλειτέραν ἀπάθειαν καὶ θὰ ἐκτελώμεν πάντοτε χρήσιμον καὶ σωτήριο ἐργον.

Ἐν σχέσει πρὸς ταῦτα ὁ Μπάδεν - Πάουελ ἀναφέρει τὸ ἐξῆς περιστατικόν, τὸ ὁποῖον συνέβη πρὸ καιροῦ εἰς λίμνην τῆς Ἀγγλίας. Μία γυνὴ ἔπεσεν εἰς σχετικῶς ἀβαθῆ νερὰ καὶ ἐπνίγετο ἐνώπιον μεγάλου πλήθους θεατῶν. Ἀντὶ ὅμως νὰ τρέξῃ τις πρὸς βοήθειάν της, ὅλοι ἐκείνοι οἱ θεαταὶ ἀπὸ τὸν τρόμον

τῶν ἤρχισαν νὰ φωνάζουν καὶ μὲ τὰς φωνὰς τῶν νὰ προσπαθοῦν νὰ δώσουν θάρρος εἰς τὴν πνιγομένην. Ἄλλ' αἱ φωναὶ δὲν τὴν ἔσωσαν καὶ ἡ ταλαίπωρος ἐπνίγη. Ὁ Μπάδεν - Πάουελ τὸ ἐθεώρησεν αἰσχος διὰ τὸ ἄλλως γενναῖον ἀγγλικὸν ἔθνος, ὅτι μεταξὺ τόσων ἀνθρώπων δὲν εὐρέθη κανεὶς γενναῖος καὶ ἱπποτικὸς ἀνὴρ. Ἐὰν εὐρίσκετο μεταξὺ τοῦ πλήθους ἐκείνου κάποιος γυμνασμένος ὡς πρόσκοπος, δὲν θὰ ἐδίσταζε νὰ ριφθῇ ἀμέσως εἰς τὸ νερὸν καὶ νὰ σώσῃ τὴν γυναῖκα ἀπὸ τὸν θάνατον. Ἀλλὰ κανεὶς ἀπὸ τοὺς παρόντας δὲν ἤξευρεν αὐτὴν τὴν τέχνην, καὶ τοιοῦτοτρόπως ὅλοι ἐστέκοντο εἰς τὴν ὄχθην κλαίοντες καὶ ὀδυρόμενοι καὶ κανεὶς δὲν ἔσπευδε πρὸς βοήθειάν της, διότι ἔδλεπε καὶ τοὺς ἄλλους νὰ μὴ τὸ κάμνουν.

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοῦτο θ' ἀναφέρωμεν ἄλλο διδακτικὸν παράδειγμα, συμβάν ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ὁ Γερμανὸς ταγματάρχης Μπάϊρς, ὁ συνοδεύσας ὡς ὑπασπιστῆς τὸν εἰς Κωνσταντινοῦπολιν μεταβάντα στρατηγὸν Γκόλτς, ἐπέβαινε τοῦ ἀτμοπλοίου τοῦ ἀναχωροῦντος ἀπὸ τὴν γέφυραν τοῦ Γαλατᾶ εἰς Χαϊδάρ Πασσᾶν. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν, ὡς ἐκ τῆς ἀποτόμου κινήσεως τῆς μηχανῆς τοῦ ἀτμοπλοίου, μία λέμβος φέρουσα ὀθωμανίδας προσέκρουσεν ἐπὶ τῶν τροχῶν καὶ ἀνετράπη καὶ ὅλοι οἱ ἐν αὐτῇ εὐρέθησαν εἰς τὴν θάλασσαν. Ὁλος ὁ κόσμος ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου καὶ ἐπὶ τῆς γεφύρας τὰ ἔχασε καὶ ἤρχισε νὰ φωνάζῃ, ἀλλὰ ὁ ταγματάρχης χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν ἐξάγει τὸ πηλίκιον καὶ τὴν σπάθην του καὶ ὡς εἶχε, μὲ τὴν στολὴν καὶ μὲ τὰ ὑποδήματα, ρίπτεται ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ καταστρώματος τοῦ ἀτμοπλοίου εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν σώζει καὶ τοὺς ἐπιβάτας καὶ τὸν λεμβοῦχον καὶ χωρὶς καμμίας ἄλλης βοήθειαν ἀνέρχεται πάλιν εἰς τὸ ἀτμόπλοιο. Ἰδοὺ πρότυπον τελείου προσκόπου, διὰ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ σεμνύεται ἡ πατρίς του.

Ε' Δύναμις και άντοχή.

Πρὸς ἐπιτυχῆ ἐκπλήρωσιν ὄλων τῶν καθηκόντων του πᾶς νεαρὸς Ἑλληὴν πρέπει νὰ εἶναι ῥωμαλέος, ὑγιὴς καὶ εὐκίνητος. Τὰ προσόντα δὲ ταῦτα ἡμπορεῖ καὶ μόνος του νὰ τ' ἀποκτήσῃ διὰ τῆς διαπαιδαγωγήσεως τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ διὰ τῆς προσηκούσης προπονήσεως τοῦ σώματός του.

Πρώτιστα πάντων ὀφείλει νὰ ἐπιδίδεται τακτικῶς εἰς σωματικὰς ἀσκήσεις καὶ ἰδίως εἰς ἐκείνους τοὺς ἀγῶνας, οἱ ὁποῖοι συντελοῦν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν δυνάμεων τοῦ σώματος, ὡς π. χ. εἰς τὴν γυμναστικὴν, εἰς τὴν ποδηλατοδρομίαν, εἰς τὴν κολυμβητικὴν κτλ. Ὄφείλει προσέτι νὰ μάθῃ νὰ διανυκτερεύῃ εἰς τὸ ὑπαιθρον, διότι ὅστις ἐσυνήθισε νὰ κοιμᾶται μὲ κλειστὰ παράθυρα, καθὼς ἐπικρατεῖ ἡ συνήθεια εἰς τοὺς πλείστους ἀποχαυνωμένους ἀνθρώπους, εὐκολώτατα προσβάλλεται ἀπὸ κρυολογήματα καὶ ἀπὸ ρευματισμούς, μόλις δοκιμάσῃ μίαν φορὰν νὰ κοιμηθῇ εἰς τὸ ὑπαιθρον. Θέρους λοιπὸν καὶ χειμῶνος χρεωστεῖς νὰ κοιμᾶσαι μὲ ἀνοικτὰ παράθυρα, διότι μόνον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἡμπορέσῃς νὰ σκληραγωγηθῆς καὶ νὰ καταστῆς ἀπρόσβλητος ἀπὸ τὸ ψῦχος καὶ τὴν ὑγρασίαν. Τὰ μαλακὰ στρώματα καὶ αἱ ἀναπαυτικαὶ κλῖναι δὲν ἀρμόζουσιν εἰς τοὺς ἡσυχημένους προσκόπους, οὔτε ἔχουσιν οἱ τοιοῦτοι ἀνάγκην νὰ σκεπασθοῦν μὲ παχέα καὶ διπλᾶ ἐφαπλώματα. Τὰ πολὺ θερμὰ κλινოსκεπάσματα εἶναι ἀνθυγιεινά, διότι παράγουν ἰδρῶτας καὶ συνεπῶς ψύξιν τοῦ σώματος κατὰ τὴν ἐξάτμισίν των, προκαλοῦν δὲ καὶ ὄνειρα, τὰ ὁποῖα ἐκνευρίζουσιν καὶ ἐξασθενοῦν.

Ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῶν Χριστουγέννων τοῦ 1879, ἐν μέσῳ φρικτοῦ ψύχους καὶ πυκνοτάτων χιόνων, ἔφθανεν εἰς τὴν Κασταμονὴν, πρωτεύουσαν βιλαετίου τῆς Μ. Ἀσίας, ὁ τότε νεοδιορισθεὶς ἐκεῖ πρόξενος τῆς Ἀγγλίας. Ἦρχετο πεζὸς καὶ συνω-

δεύετο ὑπὸ ἐνὸς καὶ μόνου ὀδηγοῦ ἐντοπίου, τὸν ὁποῖον εἶχε παραλάβῃ μαζί του ἀπὸ τὴν Ἰνόπολιν ἀπέχουσαν δύο ἡμέρας ἀπὸ τὴν Κασταμονὴν. Οἱ δρόμοι ἦσαν ἀδιάβατοι καὶ ἡ χιὼν τόσο πυκνὴ καὶ παχέα, ὥστε ἠναγκάσθησαν νὰ φορέσουν καὶ οἱ δύο πλατεῖας σανίδας διὰ νὰ μὴ βυθίζωνται οἱ πόδες των εἰς τὰς χιόνας καὶ κινδυνεύσουν νὰ χαθοῦν. Τὸ γεγονός αὐτὸ εἶχεν ἐμποιήσῃ μεγάλην ἐντύπωσιν εἰς τοὺς ἐντοπίους καὶ ὄλοι ἔλεγαν ὅτι ἔπρεπε κανεὶς νὰ εἶναι Ἄγγλος διὰ νὰ κάμῃ τοιαύτην τρέλλαν. Τὸ ἀληθὲς ὅμως εἶναι ὅτι ὁ Ἄγγλος ἐκεῖνος πρόξενος δὲν ἦτο τρελλός, διότι ἦτο . . . ὁ σήμερον καλούμενος λόρδος Κίτσεναρ. Καὶ τὸ γεγονός αὐτὸ προσεπιμαρτυρεῖ ὅσα εἶπομεν ἀνωτέρω, ὅτι ὁ ἀληθινὸς πρόσκοπος οὔτε ἐφαπλωμάτων, οὔτε στέγης, οὔτε ἄλλης ἀναπαύσεως πρέπει νὰ ἔχῃ ἀπόλυτον ἀνάγκην, ἐὰν θέλῃ νὰ ἐκπληρώσῃ τελείως τὸν πρόορισμόν του.

Διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν δυνάμεων πολλὴν σημασίαν ἔχουσιν οἱ καθημερινοὶ περίπατοι, αἱ ἐλεύθεραι ἀσκήσεις καὶ ὄλοι αἱ γυμναστικαὶ παιδιαί, διότι ἐνισχύουσιν ὄχι μόνον τοὺς μῦς, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐσωτερικὰ ὄργανα τοῦ σώματος. Δι' αὐτῶν τὸ αἷμα ὠθεῖται πρὸς τὰ ἐμπρὸς μὲ μεγαλειτέραν δύναμιν καὶ διαδρέχει μέχρι τῶν ἄκρων ὄλα τὰ ὄργανα, καὶ τοιουτοτρόπως διὰ τῆς καλλιτέρας κυκλοφορίας του εὐκολώτερα ἀποβάλλονται αἱ ἐφθαρμέναι καὶ ἄχρηστοι οὐσίαι, χρησιμοποιοῦνται δὲ καλλίτερα αἱ καλαὶ καὶ ὠφέλιμοι.

Ὅχι ὀλιγωτέραν σημασίαν ἔχουσιν καὶ αἱ καθημεριναὶ ψυχραὶ πλύσεις τοῦ σώματος μὲ πανίον βρεγμένον ἢ σπόγγον, ἀφ' οὗ πρῶτον σαπωνισθῆ καλῶς ὀλόκληρος ἡ ἐπιδερμὶς. Πρὸ τῶν τοιούτων πλύσεων καὶ μετὰ ταύτας ἀπαιτεῖται νὰ θερμαίνεται τὸ σῶμα διὰ τῶν ἀσκήσεων. Προτιμότερον ὅμως εἶναι τὸ καθημερινὸν λουτρόν, τὸ θέρους ψυχρὸν καὶ τὸν χειμῶνα θερμὸν μὲ ψυχρὰν καταίονησιν ἐντὸς θερμοῦ χώρου.

Πρέπει νὰ ἀναπνέωμεν μὲ τὴν μύτην καὶ ὄχι μὲ τὸ στόμα. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν ἀποξηραίνεται ἀμέσως ἢ ἐσωτερικῆ ἐπιφάνεια τοῦ στόματος καὶ δὲν ὑποφέρομεν ἀπὸ δίψαν. Ἐκτὸς τούτου δὲν μᾶς καταλαμβάνει ἀμέσως δύσπνοια, μόλις κάμωμεν μερικὰς ἀποτόμους κινήσεις καὶ δὲν ἀναπνέομεν ὅλα ἐκεῖνα τὰ εἶδη τῶν μικροβίων, τὰ ὁποῖα περιέχονται εἰς τὸν κοινορτώδη ἀέρα, ὅτι ἡ μύτη τὰ συγκρατεῖ καὶ δὲν τ' ἀφίνει νὰ προχωρήσουν βαθύτερον. Ἐπὶ τέλους δὲ ἀποφεύγομεν καὶ τὸ ὀχληρὸν ἐκεῖνο ροχαλητόν, μὲ τὸ ὁποῖον ἐνδέχεται καὶ νὰ προδώσῃ κανεῖς τὴν παρουσίαν του εἰς τὸν ἐχθρόν του.

Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πνευμόνων καὶ διὰ τὴν πληρεστέραν ἀπορρόφησιν τοῦ καθαροῦ ἀέρος ὑπὸ τοῦ αἵματος πολλὴν σημασίαν ἔχει ἡ γυμναστικὴ τῆς ἀναπνοῆς. Ἄλλὰ ὅλαι αὐταὶ αἱ ἀσκήσεις πρέπει νὰ γίνωνται εἰς τὸ ὑπαιθρον ἢ εἰς μεγάλας στοὰς ἢ τοῦλάχιστον μὲ ἀνοικτὰ παράθυρα καὶ ὁ ἀναπνεόμενος ἀῆρ πρέπει νὰ εἶναι ἀπηλλαγμένος ἀπὸ κοινορτόν. Ἐν τοσοῦται ἀσκήσεις δὲν πρέπει νὰ εἶναι ὑπερβολικαὶ πρὸς ἀποφυγὴν ἐξασθενήσεως τῆς καρδίας. Κατὰ τὴν βαθεῖαν ἀναπνοὴν χρεωστοῦμεν νὰ εἰσπνέωμεν τὸν ἀέρα μὲ τὴν μύτην βραδέως καὶ ὅσον τὸ δυνατὸν βαθύτερον, συγχρόνως δὲ νὰ ἐκτείνωμεν τοὺς βραχίονας πρὸς τὰ ὀπίσω μέχρις οὗ ὁ θώραξ προσλάβῃ τὴν μεγαλειτέραν του εὐρυσίν. Κατόπιν, ἀφ' οὗ τηρήσωμεν ἐπ' ἐλίγον αὐτὴν τὴν στάσιν, πρέπει νὰ ἐκπνέωμεν βραδέως πάλιν καὶ βαθμηδὸν χωρὶς νὰ σπεύδωμεν καὶ νὰ καταβάλλωμεν κόπον. Ἄλλ' ἡ ἀρίστη γυμναστικὴ τῆς ἀναπνοῆς εἶναι ἡ φυσικῆ, ἢ ὁποῖα γίνεται αὐτομάτως ὅταν κάμνωμεν σωματικὰς ἀσκήσεις, ὅταν ἀναβαίνωμεν εἰς βουνὰ ἢ ὅταν τρέχωμεν.

Δὲν ὑπάρχει, πιστεύομεν, κανεῖς πλέον ὁ ὁποῖος ν' ἀμφιβάλλῃ ὅτι τὸ οἰνόπνευμα ὡς δυναμωτικὸν ποτὸν δὲν ἔχει ἀπολύτως καμμίαν ἀξίαν. Ἡ ἐνέργειά του ἀπεδείχθη ὅτι εἶναι

δηλητηριώδης ὄχι μόνον εἰς τοὺς νεαροὺς ὀργανισμοὺς, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἐνηλίκους καὶ μάλιστα ὅταν καταναλίσκεται εἰς μεγάλα ποσά. Ὅστις ἔχει τὴν συνήθειαν νὰ πίνη καθημερινῶς ζῦθον, οἶνον καὶ ρακίην δὲν ἔμπορεῖ νὰ γίνῃ πρόσκοπος καὶ εἶναι ἀνίκανος ἐν γένει νὰ προκόψῃ εἰς ὅποιον-δήποτε ἐπάγγελμα.

Τὸ ἴδιον δὲ συμβαίνει καὶ μὲ τὸ κάπνισμα. Οἱ καλλίτεροι στρατιωτικοὶ πρόσκοποι εἶναι ὅσοι δὲν καπνίζουσι, διότι ὁ καπνὸς ἐξασθενίζει τὴν θρασίν των, κάμνει νευρικὸν καὶ τρομῶδες τὸ βᾶδισμὰ των καὶ παραβιάπτει σπουδαίως τὴν ὄσφρησίν των, ἢ ὁποῖα ἰδίως τὴν νύκτα ἔχει μεγάλην σπουδαιότητα. Ἐκτὸς τούτου ἡ λάμψις τοῦ σιγάρου ἢ τῆς πίππας, ἢ καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἢ ὁσμὴ τοῦ καπνοῦ, ἔμποροῦν πολλάκις νὰ προδώσουν τὴν νύκτα τὴν παρουσίαν των εἰς τοὺς ἐχθρούς.

5'. Φιλοπατρία.

Ἡ τέχνη τῆς Ἑλλάδος — καὶ μόνη αὐτὴ ἢ φράσις πρέπει νὰ ἠλεκτρίζῃ τὴν καρδίαν σας καὶ νὰ ἐξάπτῃ τὸ φρόνημά σας — δὲν πρέπει νὰ ἔχετε τίποτε ἄλλο πολυτιμότερον ἐπὶ γῆς παρὰ τὴν πατρίδα μας. Ἐλέχθη καὶ ἐπανελήφθη πολλάκις ὑπὸ τῶν ξένων, ὅτι ἡ ἀρετὴ τῆς πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπης παρήκμασεν εἰς τοὺς νεωτέρους Ἕλληνας, ὅτι ἐν ᾧ οἱ πρόγονοι καὶ οἱ πατέρες μας προθύμως τὰ πάντα ἐθυσίαζαν ὑπὲρ αὐτῆς, ἡμεῖς εἴμεθα τώρα λαός, ὁ ὁποῖος ἤρχισε νὰ ἐκφυλίζεται, δηλαδὴ νὰ διαφθείρεται καὶ νὰ βαίῃ πρὸς τὴν ἐξάντησιν καὶ τὴν παρακμὴν του. Τὴν ἀπάντησιν εἰς ὅλας τὰς κατηγορίας ταύτας κανεῖς ἄλλος δὲν ἔμπορεῖ νὰ τὴν δώσῃ παρὰ σεις, σεις οἱ ὁποῖοι εἴσθε ἢ ἐλπὶς καὶ τὸ στήριγμα τοῦ ἔθνους διὰ τὸ μέλλον. Διότι ἐὰν σεις, ἀντὶ παντὸς ἄλλου ἰδιαιτέρου καὶ

ατομικοῦ πόθου, ἔχετε πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν τιμὴν καὶ τὴν δόξαν τῆς Ἑλλάδος, τίποτε δὲν θὰ ἠμπορέσῃ νὰ βλάψῃ τὴν πατρίδα μας. Ἐὰν ὁμως ἐπιδιώξετε ἕκαστος μόνον ἰδικά του συμφέροντα καὶ ἰδιοτελεῖς σκοποὺς, μὴ ἀμφιβάλλετε, ὅτι καὶ ἡ πατρίς πάντοτε θὰ διατελῇ ἐν κινδύνῳ, ἀφ' οὗ ὅλοι γύρω μας εἶναι ἐχθροὶ ἡμῶν καὶ παραδοκοῦν πᾶσαν εὐκαιρίαν νὰ ἐπιπέσουν κατὰ τῆς πατρίδος μας διὰ νὰ τὴν κατασπαράξουν.

Εἰς πᾶσαν πράξιν σας λοιπὸν μὴ συλλογίζεσθε τὸν ἑαυτὸν σας, ἀλλὰ σκέπτεσθε ποίαν ὠφέλειαν δύναται ἐξ αὐτῆς νὰ πορῖσθῃ πρὸ παντὸς ἡ πατρίς. Μὴν ἐξοδεύετε τὸν καιρὸν καὶ τὰ χρήματά σας εἰς ἀνωφελεῖς καὶ ἀσκοποὺς διασκεδάσεις χάριν ἀτομικῆς ἀπολαύσεως, ἀλλὰ δαπανᾶτε τα εἰς ἀσχολίας καὶ παιδιάς, ἀπὸ τὰς ὁποίας θὰ ἠδύνατό ποτε καὶ ἡ πατρίς νὰ ἔχῃ μίαν ὠφέλειαν. Μόνον ὑπ' αὐτὸν τὸν ὄρον σας ἐπιτρέπεται νὰ ἐπιζητήτε τὰς διασκεδάσεις σύμφωνα μὲ τὴν κλίσιν σας καὶ νὰ διέρχεσθε τὰς ὥρας τῆς σχολῆς σας εἰς τέρψεις τῆς ἀρεσκείας σας. «Πρῶτον τὴν πατρίδα καὶ κατόπιν τὸν ἑαυτὸν σας» αὐτὸν τὸν γνώμονα πρέπει νὰ ἔχετε εἰς ὅλον σας τὸν βίον. Ἐὰν ὑποβάλετε τὰς πράξεις σας εἰς αὐστηρὸν ἔλεγχον, θ' ἀναγκασθῆτε ἴσως νὰ ὁμολογήσετε ὅτι δὲν ἠκολουθήσατε πάντοτε πιστῶς αὐτὸν τὸν γνώμονα καὶ ὅτι ἐπράξατε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ ἀντίθετον. Ἀλλὰ δὲν θέλομεν νὰ χάσωμεν τὴν ἐλπίδα, ὅτι ἡ ἑλληνικὴ νεότης εἶναι ἀνεπίδεκτος διορθώσεως καὶ ὅτι θὰ διαφεύσῃ τὰς προσδοκίας τοῦ Ἑθνους. Θέλομεν τοὺς νέους μας νὰ εἶναι πρῶτον πατριῶται καὶ ἔπειτα γυμνασταί, πρόσκοποι, κυνηγοὶ — μέλλοντες στρατιῶται.

Μὴ φαντασθῆτε ὅτι ἡ Ἑλλάς θὰ δυναθῇ ποτὲ νὰ εὐδοκίμησῃ καὶ ν' ἀκμάσῃ, ἐὰν δὲν καταστοῦν ὅλα τὰ τέκνα τῆς στρατεύσιμα καὶ ἐὰν δὲν συναισθανθοῦν ὅλα ὅτι τὸ στρατεύεσθαι εἶναι τὸ ἱερώτατον καθήκον, τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς

φόρος καὶ ἀγγαρεία, ἀλλὰ ὡς ὑπερτάτη τιμὴ καὶ πολύτιμον πρόνομιον ἐκείνων, εἰς τὰς φλέβας τῶν ὁποίων ρέει ἑλληνικὸν αἷμα.

Ὅσαι σωματικαὶ ἀσκήσεις τείνουν νὰ σᾶς καταστήσουν ἀληθινοὺς προσκόπους, συντελοῦν συγχρόνως καὶ νὰ σᾶς καταστήσουν χρήσιμα ὄργανα πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης, καλοὺς στρατιώτας. Μὴ ἐπιδίδεσθε λοιπὸν εἰς αὐτὰς μόνον διὰ τὸν λόγον, ὅτι σᾶς τέρπουν καὶ σᾶς εὐχαριστοῦν, ἀλλὰ κυρίως διότι θὰ σᾶς καταστήσουν ἱκανοὺς ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ νὰ βοηθήσετε τὴν πατρίδα μὲ χαλύβδινα σώματα καὶ μὲ γυμνασμένους βραχίονας· θὰ σᾶς καταστήσουν χρησίμους ὄχι μόνον ἐπὶ τοῦ πατρίου ἐδάφους, ἀλλὰ καὶ πέραν τῶν ὄριων αὐτοῦ, ἐν τῇ ξένῃ καὶ ὀπουδήποτε ἀλλαχοῦ τυχὸν εὐρεθῆτε ὑπὸ ὄρους δυσμενεῖς.

Τὰ κυριώτατα προσόντα τοῦ τελείου προσκόπου περιέχονται εἰς τὴν ἐξῆς ἀληθινὴν ἱστορίαν, τὴν ὁποίαν θὰ σᾶς ἀφηγηθῶμεν κατωτέρω.

Πρὸ πολλῶν ἐτῶν εἰς τὰ βόρεια μέρη τῆς Ἀγγλίας συνέβη μία ἀπάνθρωπος δολοφονία. Ὁ δολοφόνος μετ' ὀλίγον συνελήφθη, ἀπεδείχθη ἔνοχος καὶ κατεδικάσθη χάρις εἰς τὴν θαυμαστὴν ἐπιτηδειότητα ἐνὸς μικροῦ βοσκοῦ.

Ὁ μικρὸς αὐτὸς βοσκὸς ἐκαλεῖτο Ροβέρτος καὶ ἐφύλαττε πρόβατα πλησίον ἐνὸς ρεύματος. Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν του εἰς τὸ χωρίον ἠκολούθησε δρόμον παράμερον διὰ τοῦ βουνοῦ καὶ εἰς τὸ ἄκρον ρεύματος παρετήρησεν ἕνα ἀλήτην καθήμενον κατὰ γῆς μ' ἐξηπλωμένα τὰ σκέλη καὶ τρώγοντα ἡσύχως.

Ὁ μικρὸς βοσκὸς τὸν παρετήρησε κατὰ τὴν διάβασίν του ὀλόκληρον, ἀλλὰ τὴν προσοχὴν του κυρίως ἐφείλκυσαν τὰ προέχοντα καρφία εἰς τὰ πέλαμα τῶν ὑποδημάτων τοῦ ἀλήτου.

Ἐν τούτοις δὲν ἐσταμάτησε τὸν δρόμον του διὰ νὰ τὸν κυτάξῃ μὲ περιέργειαν καὶ νὰ προσηλώσῃ ἐπ' αὐτοῦ τὸ βλέμμα·

τὸν ἀντελήφθη χωρὶς νὰ ἐφελκύσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ ἀλήτου, ὁ ὁποῖος βέβαια δὲν εἶχε κανένα λόγον νὰ τὸν ἀξιῶσῃ προσοχῆς, ἀφ' οὗ τὸν εἶδεν ὅτι ἦτον ἀπλοῦς μικρὸς βοσκὸς ὁδηγῶν τὰ πρόβατά του εἰς τὴν μάνδραν.

Μετὰ δίωρον πορεῖαν ὁ μικρὸς ἔφθασε πλησίον τοῦ χωρίου του καὶ ἐκεῖ συνήντησε πλῆθος χωρικῶν συνηγμένον περὶ μιᾶς καλύβης. Ἡ γρατὰ κάτοικος αὐτῆς εἶχεν εὐρεθῆ ἐντὸς τοῦ οἰκήματός της νεκρά, θῦμα χειρὸς δολοφόνου, καὶ ἕκαστος τῶν παρόντων ἐξέφραζε καὶ μίαν γνώμην περὶ τοῦ ὑποτιθεμένου δολοφόνου. Ἄλλ' αἱ ὑπόνοιαι συνεκεντροῦντο εἰς μίαν συμμορίαν τριῶν ἢ τεσσάρων Ἀθιγγάνων, οἱ ὁποῖοι ἐλυμαίνοντο τὰ περὶ χωρία καὶ ἠπειλοῦν μὲ θάνατον πάντα, ὅστις θὰ ἐτόλμα νὰ προδώσῃ τὰ κακουργήματά των.

Ὁ μικρὸς ἤκουεν ἀδιαφόρως τὰ λεγόμενα, ὅτε αἴφνης τὸ βλέμμα του ἔπεσεν εἰς μερικὸς τύπους ὑποδημάτων ἐπὶ τοῦ χώματος τοῦ μικροῦ κήπου τῆς καλύβης. Οἱ τύποι τῶν καρφίων ἐφαίνοντο ἐντελῶς ὅμοιοι μὲ τὰ καρφία τῶν ὑποδημάτων τοῦ ἀνθρώπου, τὸν ὁποῖον εἶχε συναντήσῃ πλησίον τοῦ βρέματος καὶ ἀμέσως ἐσυλλογίσθη, ὅτι θὰ ὑπῆρχε κάποια σχέσις μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς δολοφονηθείσης γυναίκος.

Χωρὶς νὰ φοβηθῆ ἢ ν' ἀναλογισθῆ τὰ λεγόμενα, ὅτι οἱ Ἀθιγγανοὶ θὰ ἐφόνευον πάντα καταδότην, ἔσπευσεν ἀμέσως εἰς τὴν χωροφυλακίην καὶ κατέθεσε τὰς παρατηρήσεις του περὶ τῶν ἀσυνήθων ἐκείνων ἰχνῶν εἰς τὸ χῶμα τοῦ κηπαρίου καὶ περὶ τοῦ μέρους, ὅπου θὰ εὕρισκαν τὸν ἄνθρωπον, μὲ τὰ ὑποδήματα τοῦ ὁποῖου συνεφώνουν τὰ ἴχνη, — ἐὰν βεβαίως ἡ ἀρχὴ δὲν ἔχανε τὸν καιρὸν της εἰς ματαίας διασκέψεις.

Ὁ ἀλήτης, ἐξηπλωμένος κατὰ γῆς, εὕρισκετο μακρὰν τοῦ τόπου τοῦ ἐγκλήματος καὶ κανεὶς δὲν τὸν εἶχεν ἰδῆ ἐκτὸς τοῦ μικροῦ βοσκοῦ. Ἐθεώρει λοιπὸν τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἀσφαλῆ καὶ δὲν

ἐφραντάζετό ποτε ὅτι ὁ μικρὸς ἐκεῖνος βοσκὸς θὰ ἔκαμνε πρῶτον δλόκληρον τὸν δρόμον μέχρι τοῦ τόπου τῆς δολοφονίας καὶ κατόπιν θὰ ἐπέστρεφεν ἀμέσως μὲ τοὺς χωροφύλακας. Συνεπῶς δὲν ἐφρόντισε καθόλου νὰ λάβῃ καὶ τὴν παραμικρὰν προφύλαξιν.

Ἄλλὰ ὁ μικρὸς ἦτο τέκνον τῶν βουνῶν, ὑγιὲς καὶ ῥωμαλέον, καὶ ἀφ' οὗ ὄλην τὴν ἡμέραν ἦτο ἐπὶ ποδὸς καὶ εἶχε διατρέξῃ ἀπόστασιν 30 χιλιομέτρων, δὲν ἐδίστασεν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν νὰ διατρέξῃ ἀκόμη μίαν φορὰν τὴν ἰδίαν ἀπόστασιν. Τοιοῦτοτρόπως ὁ ἀλήτης εὐρέθη ἐξηπλωμένος ἀκόμη εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν καὶ συνελήφθη χωρὶς καμμίαν ἀντίστασιν.

Ἦτο Ἀθίγγανος καὶ μέλος τῆς συμμορίας, καὶ ἀφ' οὗ ἀπεδείχθη, ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ δράστης τῆς δολοφονίας, κατεδικάσθη εἰς θάνατον καὶ ἀπηγχονίσθη. Συνελήφθησαν δὲ καὶ δύο ἐκ τῶν συντρόφων του.

Ἄλλ' ἔβλεπεν ὁ μικρὸς βοσκὸς ἤκουσεν, ὅτι ὁ φονεὺς κατεδικάσθη εἰς θάνατον, ἐλυπήθη, διότι ἠσθάνετο ὅτι αὐτὸς ἔγινεν ὁ αἴτιος τοῦ θανάτου ἐνὸς τῶν ὁμοίων του.

Ἡ ἀρχὴ τὸν ἐπροσκάλεσε καὶ τὸν συνεχάρη διὰ τὴν μεγάλην εὐεργεσίαν του πρὸς τοὺς συμπολίτας του, τῶν ὁποίων πολλοὶ ἐσώθησαν δι' αὐτοῦ ἀπὸ τὸν δολοφονικὸν θάνατον διὰ χεῖρὸς τοῦ ἐπιφύδου ἐκείνου κακούργου, ὁ δὲ Δήμαρχος εἶπεν:

— Ἐξετέλεσες τὸ καθήκόν σου, καὶ ἐξέθεσες τὸν ἑαυτὸν σου εἰς κίνδυνον καὶ εἰς κακουχίας πρὸς σύλληψιν τοῦ κακούργου. Σὺ ὅμως ὄλα ταῦτα δὲν τὰ ἔλαβες ὑπ' ὄψιν, ἐν τῇ συναισθήσει τοῦ καθήκοντός σου πρὸς τοὺς συμπολίτας, τὸ ὁποῖον σοῦ ἐπέβαλλε νὰ βοηθήσῃς τὰς ἀρχὰς πρὸς σύλληψιν τοῦ κακούργου καὶ πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀσφαλείας. Τὸ καθήκόν του δ' ἕκαστος πρέπει νὰ ἐκτελῆ ἀδιαφορῶν διὰ τὰς συνεπείας, ἔστω καὶ ἂν πρόκηται ἀκόμη καὶ περὶ κινδύνου αὐτῆς τῆς ζωῆς του.

Εἰς τὸν ἀπλοῖκόν τοῦτον βοσκὸν συγκεντροῦνται ὅλα τὰ χαρίσματα τοῦ τελείου προσκόπου, καὶ τὸ περίεργον εἶναι ὅτι τὰ ἐπέδειξε αὐθόρμητα, χωρὶς καμμίαν ὀδηγίαν διδασκάλου, ἐπέδειξε δηλαδὴ :

ἐπιδεξιότητα κυνηγοῦ,
 παρατηρητικότητα,
 εὐθυκρισίαν,
 εὐψυχίαν,
 συναίσθησιν τοῦ καθήκοντος,
 ῥώμην καὶ ἀντοχήν,
 ἀγαθότητα ψυχῆς.

Καὶ εἶναι βέβαιον ὅτι ποτὲ δὲν θὰ ἐπέρασεν ἀπὸ τὸν νοῦν του ὅτι ἡ πράξις του μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ἐτῶν θὰ ἐγένετο τόσον γνωστὴ καὶ θὰ ἐπροβάλλετο εἰς ὅλους τοὺς νέους ὡς ἀξιομίμητον παράδειγμα. Ὅσοι διαπνέονται ἀπὸ εὐγενῆ φιλοδοξίαν πρέπει νὰ προσέχουν ὥστε καὶ αἱ ἰδικαὶ τῶν πράξεις νὰ κινοῦν τὸν ἔπαινον τοῦ κόσμου καὶ νὰ χρησιμεύουν ὡς παράδειγμα διὰ τοὺς μεταγενεστέρους.

Αἱ ἐντολαὶ τῶν προσκόπων.

Ἄφ' οὗ ἐθίξαμεν ἀνωτέρω τὰ κυριώτερα σημεῖα τῶν καθηκόντων τῶν προσκόπων, δὲν θὰ δυσκολευθῶμεν νὰ εὕρωμεν καὶ τὰς διατάξεις, πρὸς τὰς ὁποίας ἕκαστος χρεωστῆ νὰ συμμορφώνεται, ἐὰν θέλῃ νὰ θεωρῆται καὶ νὰ εἶναι τέλειος πρόσκοπος. Δὲν θὰ ἦτο μάλιστα οὔτε κἀν ἀνάγκη νὰ ἐκτεθοῦν γραπτῶς αἱ διατάξεις αὐταί, ἀφ' οὗ ὑπάρχουν ἀπὸ αἰώνων ἀγραφοί μὲν, ἔγκυροι ὁμως καὶ σταθερῶς καθιερωμένοι νόμοι, ἐπιβάλλοντες εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰ καθήκοντά των πρὸς τοὺς ὁμοίους των.

Ἡ θεμελιώδης ἀρχή, τὸ ἀξίωμα, ἐφ' οὗ στηρίζεται ὅλη ἡ δρᾶσις τοῦ προσκόπου, συνοψίζεται εἰς τὰς λέξεις: «Ἔσο πάντοτε ἔτοιμος!». Ἔσο δηλαδὴ πνευματικῶς καὶ σωματικῶς προητομασμένος μὲ τὴν θέλησίν σου καὶ μὲ τὰς σωματικὰς σου δυνάμεις, διὰ νὰ ἐκτελέσῃς τὸ καθήκόν σου.

Πνευματικῶς εἶσαι πάντοτε ἔτοιμος, ἐὰν σὺ ὁ ἴδιος μορφώσῃς τὸν ἑαυτόν σου καὶ τὸν καταστήσῃς ἱκανὸν ν' ἀκολουθῇ καὶ νὰ πειθαρχῇ εἰς πᾶσαν διαταγὴν προερχομένην ἀπὸ ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος δικαιούται νὰ σοῦ δώσῃ τοιαύτην, καὶ ἐὰν εἶσαι ἤδη προπαρασκευασμένος ἐνδομύχως διὰ πᾶν συμβᾶν καὶ διὰ πᾶν ἀπρόοπτον δυστύχημα. Θὰ δύνασαι τότε νὰ κάμνῃς τὴν ὀρθὴν πρᾶξιν εἰς τὸν πρέποντα τόπον καὶ θὰ ἔχῃς τὴν ἀπαιτουμένην θέλησιν νὰ διεξάγῃς τὸ ἔργον σου χωρὶς ἀμφιταλαντεύσεις.

Σωματικῶς θὰ εἶσαι ἔτοιμος, ἐὰν σὺ ὁ ἴδιος φροντίσῃς νὰ καταστήσῃς τὸν ἑαυτόν σου ῥωμαλέον καὶ ἰσχυρόν καὶ νὰ φυλάττῃς τὴν υγείαν σου. Τότε θὰ ἔχῃς καὶ τὴν δύναμιν νὰ ἐκτελῇς κατὰ τὴν πρόθεσίν σου τὴν ὀρθὴν πρᾶξιν εἰς τὸν εὐθετον τόπον καὶ θὰ τὴν διεξάγῃς βεβαίως μετ' ἐπιτυχίας.

Ἐννέα εἶναι αἱ κυριώτεραι ἐντολαὶ τῶν προσκόπων.

1^{ον} Εἰς τὸ ζήτημα τῆς τιμῆς ὁ πρόσκοπος πρέπει νὰ εἶναι ἀνώτερος πάσης ἀμφιβολίας. Ἐὰν π.χ. εἴπῃ: «εἰς τὴν τιμὴν μου», ἢ διαβεβαίωσις του αὐτῆ δὲν πρέπει ν' ἀφίγη καὶ τὸν παραμικρότερον δισταγμόν. Ἐὰν δὲ ὁ ἀρχηγὸς ἢ ὁ προϊστάμενός του εἴπῃ εἰς αὐτόν: «Βασίζομαι εἰς τὴν τιμὴν σου, ὅτι θὰ τὸ κάμῃς», ὁ πρόσκοπος καθήκον ἔχει νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐντολὴν χωρὶς νὰ φεισθῇ τοῦ ἑαυτοῦ του. Ὅστις παρέδῃ ἀπαξ τὸν λόγον τῆς τιμῆς του ἢ, λαθῶν πρόσταγμα μὲ τὴν ῥητὴν ἐπίκλησιν τῆς τιμῆς του, ἠμέλησε νὰ τὸ ἐκτελέσῃ, παύει πλέον νὰ εἶναι πρόσκοπος καὶ οὐδέποτε δύναται νὰ γίνῃ πάλιν τοιοῦτος.

2^{ον} Ὁ πρόσκοπος ὀφείλει πίστιν εἰς τὸν βασιλέα, ὡς τὸν Ἐνώτατον Ἄρχοντα τῆς Πολιτείας, εἰς τὴν κυβέρνησιν τῆς πατρίδος του, τυφλὴν δὲ ὑποταγὴν εἰς τοὺς ἀνωτέρους του.

3^{ον} Ἄλλη ἐντολὴ τῶν προσκόπων εἶναι νὰ βοηθοῦν καὶ νὰ συντρέχουν τὸν πλησίον των. Ὅφειλουν πρὸ παντός νὰ ἐκτελοῦν τὸ καθήκον των, ἔστω καὶ μὲ θυσίαν τῆς ἀναπαύσεώς των καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς ἀσφαλείας τῆς ζωῆς καὶ τῆς υγείας των. Ἐάν δέ ποτε περιέλθουν εἰς ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ ποῖον ἐκ τῶν δύο εἶναι ὀρθότερον, ἄς ἐρωτήσουν τότε τὸν ἑαυτὸν των: «ποῖον εἶναι τὸ καθήκον μου, δηλαδὴ τί συμφέρει εἰς τοὺς ὁμοίους μου;», καὶ ἀμέσως ὁ καθείς θὰ εὕρῃ ὅ,τι χρεωστῆι νὰ πράξῃ. Παντοῦ καὶ πάντοτε πρέπει νὰ εἶναι ἐτοιμος εἰς βοήθειαν ἐκείνων, τοὺς ὁποίους πλήττουν ἀπρόοπτα δυστυχήματα καὶ συμφοραὶ, καί, περιστάσεως δοθείσης, νὰ σώζῃ καὶ τὴν ζωὴν των. Ἐν γένει καθήκον ἔχει καθ' ἑκάστην νὰ προσφέρῃ μίαν ὑπηρεσίαν εἰς ἕνα ἐκ τῶν ὁμοίων του.

4^{ον} Ὁ πρόσκοπος πρέπει νὰ εἶναι φίλος ὄλων καὶ ἀδελφὸς τῶν συναδέλφων του ἀδιαφορῶν ἂν ἀνήκουν εἰς ἄλλην ὁμάδα καὶ εἰς ἄλλην κοινωνικὴν τάξιν, ἂν εἶναι πλούσιοι ἢ πτωχοί, εὐγενεῖς ἢ πληβεῖοι, καθολικοὶ ἢ διαμαρτυρούμενοι ἢ ἀλλόθρησκοι, φθάνει μόνον νὰ ἐκπληροῦν καὶ αὐτοὶ τὰ καθήκοντά των.

Ἐάν συναντήσῃ ἄλλον πρόσκοπον, χρεωστῆι νὰ ἀποτείνῃ τὸν λόγον καὶ νὰ τὸν βοηθήσῃ παντοιοτρόπως, ἔστω καὶ ἂν δὲν τὸν ἐγνώριζε μέχρι τοῦδε.

Τὴν βοήθειάν του δὲν πρέπει νὰ τὴν ἀρνηθῇ, ἐν ἣ περιπτώσει μάλιστα ἐκεῖνος διατελεῖ ἐν τῇ ἐξασκήσει τῶν καθήκοντων του, ὁπότε καὶ νὰ τὸν θρέψῃ χρεωστῆι καὶ πᾶσαν ἄλλην συνδρομὴν νὰ παράσχῃ ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεών του.

Οἱ πρόσκοποι δὲν δικαιοῦνται ποτὲ νὰ ὑποκριθοῦν τὸν ἀρι-

στοκράτην. Δὲν πρέπει νὰ κάμνουν ὅτι δὲν καταδέχονται τοὺς ἄλλους, ἂν εἶναι πτωχότεροί των. Ἐξ ἄλλου πάλιν εἶναι ἀναξιοπρεπὲς δι' ἕνα, ὁ ὁποῖος εἶναι πτωχὸς ὁ ἴδιος, ἐκ προκαταλήψεως ν' ἀποστρέφεται τὸν πλουσιώτερον συναδέλφον καὶ νὰ δεικνύῃ πρὸς αὐτὸν αἰσθήματα φθόνου.

Ὁ γνήσιος πρόσκοπος δέχεται τοὺς συντρόφους του, ὁποῖοι εἶναι. Τὰς κακὰς συνηθείας, ὅσας παρατηρεῖ εἰς ἄλλον, διότι ἴσως οἱ γονεῖς του δὲν εἶχαν τὸν καιρὸν ἢ τὰ μέσα νὰ δώσουν καλλιτέραν ἀνατροφὴν, ἄς προσπαθήσῃ νὰ διορθώσῃ μὲ τὴν ἀγάπην καὶ μὲ τὸ καλὸν παράδειγμα.

Ὁ Κίμ, ὁ μικρὸς ἐκεῖνος καὶ ἄξιος πρόσκοπος, ἀπεκαλεῖτο ἀπὸ τοὺς Ἰνδοὺς «ὁ μικρὸς φίλος ὄλου τοῦ κόσμου» καὶ πᾶς πρόσκοπος ὀφείλει νὰ ζηλεύσῃ τὸν τιμητικὸν καὶ ὠραῖον αὐτὸν τίτλον.

5^{ον} Ὁ πρόσκοπος πρέπει νὰ εἶναι περιποιητικὸς καὶ μάλιστα πρὸς τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδιά, πρὸς τοὺς γέροντας, τοὺς ἀναπήρους, τοὺς παραλυτικούς καὶ τοὺς ἀσθενεῖς, ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ μὴ δέχεται ποτὲ ἀμοιβὴν διὰ τὰς περιποιήσεις του. Ἡ καλλιτέρα τοῦ ἀμοιβῆ θὰ εἶναι πάντοτε ἐν εὐχαριστῶ καὶ ἡ συναίσθησις τῆς ἐπιτελέσεως τοῦ καθήκοντός του.

6^{ον} Ὁ πρόσκοπος χρεωστῆι ν' ἀγαπᾷ τὰ ζῶα καὶ ν' ἀποφεύγῃ, ὅπου καὶ ὅσον δύναται, νὰ τὰ τυραννῇ καὶ νὰ τὰ βασανίζῃ, νὰ μὴ ἐπιχειρῇ δὲ τὸν φόνον των, παρὰ μόνον ὅταν ἔχῃ ἀπόλυτον ἀνάγκην τροφῆς, ἢ ὅταν πρόκειται περὶ βλαβεροῦ καὶ ἐπικινδύνου ζῴου.

7^{ον} Οἱ πρόσκοποι ὑπακούουν χωρὶς ἀντιλογίαν εἰς τὸν ἀνώτατον ἀρχηγὸν καὶ εἰς τὸν προϊστάμενόν των ἢ εἰς τὸν ἀναπληρωτὴν του. Καὶ προκειμένου ἀκόμη περὶ διαταγῆς μὴ οὔσης τῆς ἀρεσκείας των, ὀφείλουν, ὡς ἀληθεῖς στρατιῶται, νὰ

τὴν ἐκτελέσουν πιστῶς καὶ κατόπιν νὰ διατυπώσουν τὰς ἐνστάσεις των, ἐκτὸς μόνον ἂν ἡ διαταγὴ εἶναι προφανῶς παράλογος. Ὅλαι αἱ πράξεις των βάσιν πρέπει νὰ ἔχουν τὴν πειθαρχίαν, ἄνευ τῆς ὁποίας οὔτε κράτος ἢμπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ οὔτε κοινωνία νὰ προοδεύσῃ οὔτε καμμία ἄλλη κοινωνικὴ ἐπιχείρησις νὰ διατηρηθῇ.

8^{ον} Οἱ πρόσκοποι πρέπει νὰ εἶναι πάντοτε φαιδροὶ καὶ εὐθυμοὶ. Ὅσακις λάβουν μίαν διαταγὴν ὁποιανδήποτε, ὀφείλουν νὰ τὴν ἐκτελέσουν μὲ φαιδρότητα καὶ προθυμίαν καὶ ὄχι μὲ ἀμέλειαν καὶ δυσθυμίαν· ἐὰν δὲ συμβῇ τι, τὸ ὅποσον ν' ἀπαιτῆ κόπους καὶ θυσίας καὶ στερήσεις, δὲν γογγύζουν, οὐδὲ βλασφημοῦν, ὅταν ἀποτύχουν εἰς μίαν ἐπιχείρησιν.

Ἐὰν δὲν προφθάσῃς τὸ ἀτόμπλιον π. χ., ἢ ἐὰν κάποιος ἐξ ἀπροσεξίας καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ ἔγινεν αἷτιος νὰ πέσῃ ὁ πῖλός σου εἰς τὸ νερόν, ἢ ἐὰν σοῦ συμβῇ ἄλλο τι δυσάρεστον, μὴ θυμῶνῃς· βίαζε τὸν ἑαυτὸν σου νὰ χαμογελάσῃ, σφύριξε ἕνα εὐθυμον σκοπὸν — καὶ θὰ ἰδῆς πόσον γρήγορα θὰ περάσῃ ὁ θυμός σου.

Εἰς ὅλας ἐν γένει τὰς περιστάσεις τὸ πρόσωπόν σου πρέπει νὰ δεικνύῃ χαρὰν καὶ ἰλαρότητα. Αὐτὸ θ' ἀνακουφίξῃ καὶ σὲ καὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, αὐτὸ δὲ θὰ σὲ ὠφελήσῃ καὶ ἐν ᾧρᾳ κινδύνου. Ἐὰν τότε διατηρήσῃς κατὰ τὴν συνήθειάν σου τὸ μειδίαμα εἰς τὰ χεῖλη καὶ σφυρίζῃς τὸν εὐθυμον σκοπὸν, θὰ κατορθώσῃς πολλάκις νὰ συγκρατήσῃς τοὺς συντρόφους σου καὶ νὰ ἐμποδίσῃς τὸν πανικόν.

9^{ον} Τέλος οἱ πρόσκοποι χρεωστοῦν νὰ εἶναι οἰκονόμοι. Τὸ χρῆμά των εἶναι πολύτιμον καὶ δὲν πρέπει νὰ τὸ σπαταλοῦν παραλόγως, ἀλλὰ νὰ οἰκονομοῦν καὶ τὸ λεπτόν ἀκόμη καὶ νὰ τὸ θέτουν εἰς τὸ ταμειυτήριον, διότι ἐὰν ἀργότερα ἔχουν τὸ

ἀτύχημα νὰ χάσουν τὴν θέσιν των ἢ τὸ ὑπουργημά των, αἱ οἰκονομίαι των θὰ τοὺς διατηρήσουν καὶ δὲν θὰ προσφύγουν εἰς τὸ ἔλεος τῶν ἄλλων. Πρὸ παντὸς δὲ θὰ ἔχουν πάντοτε χρήματα καὶ θὰ ἢμποροῦν νὰ ὑποστηρίξουν τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην βοήθειας.

Ἰχνευτικὰ παιγνίδια.—*Τὸν χειμῶνα εἰς τὸ ὑπαιθρον.*

I. Ἐκδρομὴ εἰς τοὺς πόλους.

Εἰς τὰ βόρεια κλίματα ἐκάστη ὁμάς προμηθεύεται ἔλκηθρον ἢ μόνη της κατασκευάζει ἐν τοιοῦτον. Τὸ σύρουν δὲ δύο ἐκ τῶν μελῶν τῆς ὁμάδος ἐναλλάξ μὲ σχοινία. Εἶναι πάντοτε προτιμότερον, ἐὰν κατορθώσουν, νὰ μεταχειρισθοῦν πρὸς τοῦτο σκύλους. Ἄλλα δύο μέλη τῆς ὁμάδος προηγοῦνται κατὰ ἐν ἢ δύο χιλιόμε. καὶ κατασκοπεύουν τὸ ἔδαφος εἰς ὅλας τὰς διευθύνσεις. Οἱ λοιποὶ συνοδεοῦν τὸ ἔλκηθρον καὶ πρέπει νὰ εὗρουν τὸν δρόμον διὰ τῶν ἰχνῶν ἢ μὲ τὴν βοήθειαν ὄλων τῶν σημείων, τὰ ὁποία οἱ προπορευόμενοι ἀφίνουν ἐπάνω εἰς τὴν χιόνα. Ὅσαδήποτε ἄλλα ἴχνη εὗρουν καθ' ὁδὸν πρέπει νὰ τὰ σημειώσουν καὶ νὰ ἐξετάζουν τὴν σημασίαν των. Εἰς τὸ ἔλκηθρον τοποθετοῦνται αἱ προμήθειαι, τὰ σκεπάσματα, τὰ μαγειρικὰ σκευῆ, τὰ καυσόξυλα κτλ.

Εἰς τὸν τόπον τοῦ καταλύματος ἀνεγείρουν καλύβην ἀπὸ χιόνα, ἢ ὁποία εἶναι μικρὰ καὶ στενὴ. Τὴν ἀνεγείρουν ἀνάλογον μὲ τὸ μῆκος τῶν σανίδων, ὅσας ἐπήραν μαζί των καὶ μὲ τὰς ὁποίας θὰ κάμουν τὴν στέγην. Ἄντ' αὐτῶν ὅμως ἢμποροῦν νὰ μεταχειρισθοῦν καὶ θαμνόκλαδα, τὰ ὁποία σκεπάζονται μὲ χιόνα καὶ ἀποτελοῦν καλὸν στέγασμα.

2. Χιονοφρούριον.

Μία ὄμας ἐγείρει φρούριον ἀπὸ χιόνα ὅπως ἤμπορεῖ καὶ ὅπως τὸ φαντάζεται. Χρεωστῆι ὅμως νὰ κάμη παντοῦ πολεμίστρας διὰ νὰ ἐπιβλέπη τὰ πέριξ. Μετὰ τὴν ἀνέγερσιν ἐπιτίθενται κατ' αὐτοῦ ἐχθρικαὶ ὀμάδες, αἱ ὁποῖαι ὡς πυρομαχικὰ μεταχειρίζονται ἔχιοσφαίρας. Ὅστις προσβληθῆι ὑπὸ μιᾶς τοιαύτης σφαίρας θεωρεῖται ἐκτὸς μάχης. Αἱ δυνάμεις τῶν ἐπιτιθεμένων πρέπει νὰ εἶναι διπλάσαι τῶν ὑπερασπιστῶν.

3. Σιβηρικὸν ἀνθρωποκονήριον.

Εἰς ἐκ τῶν προσκόπων δραπετεύει ἀπὸ τὴν φυλακὴν ὡς πολιτικὸς κατὰδικος καὶ τρέπεται εἰς φυγὴν διὰ τῶν χιόνων, μέχρις οὗ ἀνακαλύψῃ κατάλληλον κρησφύγετον. Ἐκεῖ καταφεύγει, ἐν ᾧ ἐν τῇ μεταξῷ οἱ διώκται ἀνακαλύπτουν τὴν ἀπόδρασίν του. Ἡ ὄμας παραχωρεῖ εἰκοσάλεπτον διάστημα εἰς τὸν φυγάδα διὰ νὰ κρυβῆι καὶ μετὰ παρέλευσιν αὐτοῦ ἀρχίζει τὴν καταδίωξίν του. Ὅταν οἱ διώκται φθάσουν πλησίον τῆς κρύπτης του, ὁ δραπέτης ἀρχίζει νὰ τοὺς κτυπᾷ με χιονοσφαίρας. Ὅστις βληθῆι ὑπὸ μιᾶς τοιαύτης θεωρεῖται νεκρὸς καὶ παραιτεῖται τοῦ παιγνιδίου. Ὁ δραπέτης πρέπει νὰ βληθῆι τρίς διὰ νὰ θεωρηθῆι νεκρὸς.

4. Συμπλοκὴ προσκόπων.

Μεμονωμένοι πρόσκοποι, ἢ ζεύγη τοιούτων ἢ καὶ ὀλόκληροι ὀμάδες διασπείρονται εἰς ἀπόστασιν 3-4 χιλιομέτρων καὶ μετὰ ταῦτα ἐκκινοῦν κατ' ἀλλήλων. Διὰ νὰ μὴ παραπλανηθοῦν ἀσκόπως καὶ διὰ νὰ συναντηθοῦν ὠρισμένως ἐκλέγουν ἐκ τῶν προτέρων μίαν διεύθυνσιν ἢ ἓνα δρόμον, τὸν ὁποῖον ὀφείλουν νὰ κολουθήσουν. Ὡς τοιαῦτα χωρογραφικὰ σημεῖα χρησιμεύουν ἢ

εἰς λόφος ἀπότομος, ἢ ἐν κωδωνοστάσιον ἐκκλησίας, ἢ ὑψηλὸν δένδρον κτλ., ὅπισθεν τοῦ ὁποῖου κρύπτεται μία τῶν ὀμάδων.

Νικητρία θεωρεῖται ἡ ὄμας ἐκεῖνη, ἢ ὁποῖα πρώτη εἶδε τὴν ἄλλην. Ὁ σαλπικτηὶς τῆς νικητρίας ὀφείλει ἀμέσως νὰ ὑψώσῃ τὴν σημαίαν καὶ μετὰ τὴν σάλπιγγα ἢ τὴν σφυρίκτραν νὰ δώσῃ τὸ σύνθημα, διὰ νὰ λάβῃ γνώσιν τοῦ πράγματος ὁ διαιτητῆς. Αἱ περίπολοι πρέπει νὰ προχωροῦν πυκναὶ (ὀμαδόν), ἀλλ' ἐπειδὴ νικητρία θεωρεῖται ἐκεῖνη, ἢ ὁποῖα πρώτη ὑψωσε τὴν σημαίαν τῆς, οἱ πρόσκοποι ὀφείλουν νὰ συνεννοοῦνται πάντοτε μετὰ τὸν σαλπικτηὴν διὰ συνθημάτων καὶ ἄλλων σημείων.

Εἰς τὴν παιδιάν αὐτὴν ἐπιτρέπονται ἄλλοι οἱ δόλοι καὶ αἱ πονηρίαι, ὡς π.χ. ἡ ἀναρρίχσις εἰς τὰ δένδρα, ἢ καταφυγὴ ἐντὸς ἀμαξῶν, ἀλλ' ἀπαγορεύεται μόνον ἡ μεταμφίσεις.

Ἡμπορεῖ δὲ νὰ παιχθῆι καὶ τὴν νύκτα.

5. Ἐνέδρα κατασκοποῦ.

Εἰς πρόσκοπος ἀναλαμβάνει νὰ κατασκοπεύσῃ μίαν θέσιν, π.χ. τὸ ταχυδρομεῖον μιᾶς γειτονικῆς πόλεως, ἢ εἰς μεγαλειτέρας πόλεις τὸ ταχυδρομικὸν γραφεῖον μιᾶς συνοικίας ὄχι πολὺ γνωστῆς. Σημειώνει τὰς λεπτομερείας συντόμως εἰς ταχυδρομικὸν δελτάριον, ἐφ' οὗ γράφει τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ τὸ παραδίδει εἰς τὸ ταχυδρομεῖον. Κατόπιν ζητεῖ νὰ ἐπιστρέψῃ. Ἀλλὰ οἱ δρόμοι, δι' ὧν θὰ διέλθῃ, κατελήφθησαν ἐν τῇ μεταξῷ ὄλοι ἀπὸ προσκόπους, τοὺς ὁποῖους ὁ σημαιοφόρος τῶν ἐτοποθέτησεν οὕτως, ὥστε νὰ μὴν ἤμπορῆι νὰ διαφύγῃ ὁ κατάσκοπος. Αἱ θέσεις τῶν ὀμως δὲν πρέπει ν' ἀπέχουν ὀλιγώτερον τῶν διακοσίων μέτρων ἀπὸ τὸ ταχυδρομεῖον. Εἰς αὐτὸ τὸ παιγνίδιον ὁ κατάσκοπος δικαιούται νὰ μεταχειρισθῆι πάντα δόλον καὶ πᾶσαν μεταμφίσειν διὰ νὰ διαφύγῃ τὴν καταδίωξιν.

6. Τὸ παιγνίδιον τοῦ Κίμ.

Θέτομεν 20 ἕως 30 μικρὰ ἀντικείμενα εἰς μίαν θήκην ἐπὶ τοῦ πατώματος ἢ ἐπὶ τῆς τραπέζης, ὡς π.χ. δύο ἢ τρία διάφορα εἶδη κομβίων, μολυβδοκόνδυλα, γραφίδας, φελλούς, τεμάχια ὑφασμάτων, καρύδια, πέτρας, μαχαιρίδια, κλωστής, φωτογραφίας, ἐν γένει πᾶν ὅ,τι ἔχομεν πρόχειρον, καὶ κατόπιν τὰ σκεπάζομεν μὲν ἐν κάλυμμα.

Τ' ἀντικείμενα ταῦτα καταγράφομεν χωρὶς νὰ βλέπουν οἱ διαγωνιζόμενοι εἰς φύλλον χάρτου, ἐφ' οὗ χαράττομεν καὶ μίαν στήλην χωριστὴν δι' ἕκαστον συμπαίκτηρα. Τὸ δελτίον γίνεται ὡς ἑξῆς:

Ἀντικείμενα	Κώστας	Παῦλος	Νίκος	Πέτρος	Γεώργιος	Χρήστος
Κομβίον						
Μαῦρον κομβίον						
Κόκκινον πανί . . .						
Καρύδι						
Κίτρινον πανί . . .						
Μαῦρον πανί . . .						
Μαχαίρι						
Κόκκινον μολύβι						
Γραφίς						
Φελλός						
Σχοινί						
Γραμματόσιμον						
Πεντάρα						
Δεκάρα						
Ἄθροισμα						

Μετὰ ταῦτα ἀποκαλύπτομεν τ' ἀντικείμενα ἐπὶ ἐν λεπτὸν καὶ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὁ διαιτητῆς ἢ κρατεῖ τὸ ὠρολόγιον ἀνὰ χεῖρας ἢ μετρᾷ μέχρι τοῦ 60 μὲ ὠρισμένην καὶ κανονικὴν

ταχύτητα. Ἐπειτα σκεπάζομεν πάλιν τ' ἀντικείμενα καὶ προσκαλοῦμεν τὸν καθένα ἰδιαίτερος νὰ μᾶς εἴπῃ χαμηλοφώνως πόσα καὶ ποῖα ἀντικείμενα εἶδε. Πᾶσαν ὀρθὴν ἀπάντησιν σημειώνομεν μὲ μίαν γραμμὴν ἐπὶ τοῦ δελτίου εἰς τὴν στήλην ἐνὸς ἑκάστου καὶ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ εἶχε τὰς περισσότεράς γραμμάς, θὰ ἐθεωρεῖτο καὶ νικητῆς, ὡς παρατηρήσας καὶ ἐνθυμούμενος τὰ περισσότερα ἀντικείμενα.

Ἡ τέχνη τῆς παρατηρήσεως.

Δὲν εἶναι δυνατόν μὲ γραπτὰς ἐπὶ τοῦ χάρτου ὀδηγίας νὰ μάθῃ κανεὶς τὴν τέχνην τῆς παρατηρήσεως καὶ νὰ καταστῇ ἱκανὸς ἀπὸ τὰς γινομένας παρατηρήσεις νὰ ἐξάγῃ τὰ ὀρθὰ συμπεράσματα. Ἡ τέχνη αὕτη διδάσκεται μόνον διὰ τῆς πράξεως καὶ τῆς ἐφαρμογῆς. Ἄλλ' οὐχ ἦττον θὰ προσπαθήσωμεν ἐδῶ νὰ δώσωμεν μερικὰς νύξεις καὶ ὀδηγίας, ἀφίνοντες τὰ λοιπὰ εἰς τὴν ἱκανότητα τοῦ διδασκάλου καὶ εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ἑκασταχοῦ τοπικῶν συνθηκῶν.

Ἡ παρατηρητικότης καὶ ἡ ἱκανότης νὰ ἐξάγῃ τις ἐξ αὐτῆς ὀρθὰ συμπεράσματα εἶναι προσόντα ἀνεκτίμητα διὰ πάντα νεαρὸν πολίτην. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθές ὅτι ὅλα τὰ παιδιά ἔχουν παρομιώδη ταχύτητα εἰς τὴν ἀντίληψιν, ἀλλὰ τὴν χάνουν ταχέως, ἐφ' ὅσον προχωροῦν εἰς τὴν ἡλικίαν. Τοῦτο δὲ προέρχεται ἀκριβῶς ἐκ τοῦ ὅτι αἱ πρῶται ἀκριβῶς παρατηρήσεις καὶ ἐντυπώσεις τῶν ἀπορροφοῦν τὴν προσοχὴν καὶ ἀργότερα, ὡς ἐκ τῆς συχνῆς ἐπαναλήψεως καὶ τῆς συνηθείας, ἀρχίζουν νὰ χάνουν τὸ ἐνδιαφέρον. Μὲ τὸν καιρὸν δηλαδή, ἐφ' ὅσον μανθάνουν καὶ βλέπουν περισσότερα, καταλαμβάνονται ἀπὸ ἀδιαφορίαν καὶ χάνουν τὴν πρῶτην ζωηρὰν καὶ ταχεῖαν ἀντιληπτικότητά των.

Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἡ παρατηρητικότης εἶναι τέχνη, τὴν ὁποῖαν

τὰ παιδιά πρέπει νὰ μάθουν. Καὶ ὁ σχηματισμὸς συμπερασμάτων εἶναι τέχνη προαπαιτούσα τὴν ταχεῖαν διανόησιν ὄλων τῶν γινομένων παρατηρήσεων. Ἐὰν δὲ τὸ παιδίον ἀπαξ κατορθώσῃ ν' ἀποκτήσῃ τὴν ἕξιν νὰ παρατηρῇ καὶ νὰ σχηματίξῃ συμπεράσματα, εὐκολα θὰ ἠμπορέσῃ νὰ βελτιώσῃ βαθμηδὸν καὶ τὸν χαρακτήρα του.

1. Παρατήρησις μονομερῶν ἰχνῶν.

Τὴν λέξιν «ἶχνος» μεταχειρίζονται οἱ ἰχνηλάται διὰ νὰ χαρακτηρίσουν μερικὰς λεπτομερείας, ὡς π. χ. τοὺς τύπους τῶν ποδῶν, σπασμένους κλάδους, πατημένα χόρτα, ψιχία τροφῆς, σταγόνας αἵματος, τρίχας κτλ. καὶ ἐν γένει πᾶν ὅ,τι ἠμπορεῖ νὰ δώσῃ λαβὴν πρὸς λύσιν δυσκόλου τινὸς καὶ κατὰ τὸ φαινόμενον ἀνεξηγήτου προβλήματος.

Μία κυνηγὸς διάσσημος, ἡ κυρία Σμίτσον, περιηγεῖτο εἰς τὰ 1907 τὴν Κασσίμην καὶ μετὰ τινῶν ἐντοπιῶν Ἰνδῶν παρηκολούθει τὰ ἶχνη πάνθηρος, ὁ ὁποῖος ἐφόρευεν ἕνα τράγον καὶ τὸν παρέσυρε μαζί του. Εἶχε τραπῆ εἰς φυγὴν ἐπὶ τινος φαλακροῦ καὶ πετρώδους ὄροπεδίου, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου φυσικὰ δὲν ἦτο δυνατόν ν' ἀφίσουν ἶχνη τὰ ἀπαλὰ πέλματα τῶν ποδῶν τοῦ θηρίου.

Ἄλλ' ὁ ἰχνηλάτης ἠκολούθησε διεύθυνσιν κατὰ μῆκος τοῦ χείλους τοῦ βράχου, μέχρις οὗ ἔφθασεν εἰς μίαν ὀξείαν γωνίαν. Ἐδρεχε διαρκῶς τὰ δάκτυλά του μὲ νερὸν καὶ τὰ ἐπέθετεν ἐπὶ τῶν πετρῶν εἰς τὰς ἄκρας τοῦ βραχώδους ὑψώματος, ἕως οὗ εἶδεν ὅτι εἰς ἐκείνην τὴν θέσιν ἐκόλλησαν ἐπὶ τῶν δακτύλων του μερικαὶ τρίχες τοῦ τράγου. Ἐξ αὐτοῦ ἐνόησεν ὅτι εἰς ἐκείνην τὴν θέσιν ὁ πάνθηρ κατῆλθεν ἀπὸ τὸν βράχον καὶ ὅτι ἐξηκολούθει ἀκόμη νὰ σύρῃ μαζί του τὸν τράγον. Αἱ ὀλίγαι ἐκεῖναι τρίχες ἦσαν συνεπῶς τὰ ἶχνη τοῦ θηρίου.

Ἄλλοτε πάλιν ὁ ἴδιος ἰχνηλάτης ἀνεκάλυψε τὸν δρόμον μιᾶς ἄρκτου μὲ τὴν βοήθειαν παρομοίων μικρῶν ἰχνῶν. Εἶχε παρατηρήσῃ εἰς τὸν κορμὸν ἐνὸς δένδρου νωπὰ ξυσίματα προκύψαντα ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τοῦ θηρίου καὶ εἰς ἄλλο ἐκεῖ πλησίον δένδρον μίαν καὶ μόνην τρίχα. Συνεπέρανε λοιπὸν ὅτι ἡ ἄρκτος κατὰ τὴν διέλευσίν της ἀκούμβησε μόνον εἰς αὐτὸ τὸ δένδρον.

Εἶτε ἐν εἰρήνῃ εἶτε ἐν πολέμῳ ὁ πρόσκοπος πρέπει πρὸ παντὸς νὰ παρατηρῇ ὅλα τὰ μικρὰ σημεῖα καὶ ἐξ αὐτῶν νὰ σχηματίξῃ τὰ συμπεράσματά του. Ἄλλὰ διὰ νὰ συνηθίσῃ νὰ παρατηρῇ τὰ πάντα καὶ διὰ νὰ μὴ ἀφίνη νὰ διαφύγῃ τίποτε τὸ βλέμμα του, ὀφείλει ν' ἀποκτήσῃ μεγάλην πείραν καὶ ἀσκησιν.

Ἐξερχόμενος εἰς τὸν περίπατον μὲ ἄνθρωπον ὁ ὁποῖος ἔχει γυμνασμένον τὸ βλέμμα, θὰ παρατηρήσῃς ὅτι τὸ ἔχει εἰς ἀδιάκοπον κίνησιν καὶ ὅτι ἀντιλαμβάνεται ἀμέσως πᾶν ὅ,τι συμβαίνει γύρω του. Καὶ τὰς παρατηρήσεις του τὰς κάμνει ὄχι ἀπὸ ἐπίδειξιν, ἀλλὰ ἀπὸ συνήθειαν, ἡ ὁποία κατήνησε δι' αὐτὸν δευτέρα φύσις. Ὁ Μπάδεν-Πάουελ ἐπεριπάτει μίαν ἡμέραν εἰς τὸ Χάϊδ Πάρκ τοῦ Λονδίνου ἐν συνοδείᾳ τοιοῦτου ἰχνηλάτου. Τὸ Χάϊδ Πάρκ εἶνε ἄλσος ἐκτεταμένον, καὶ ἐκεῖ πολλοὶ καὶ πολλαὶ ἐξέρχονται ἔφιπποι εἰς περίπατον. Αἴφνης ὁ φίλος τοῦ Μπάδεν-Πάουελ λέγει: «ἐκεῖνο τὸ ἄλογον χωλαίνει ὀλίγον» καὶ ὁ Μπάδεν-Πάουελ κατ' ἀρχὰς δὲν ἠδύνατο ν' ἀνακαλύψῃ κανὲν ἄλογον πλησίον των. Μετὰ πολλὰ εἶδεν ὅτι ὁ φίλος του ὠμίλει περὶ ἐνὸς ἵππου ἀπέχοντος χιλιόμετρά τινα ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου εὗρισκοντο. Μετ' ὀλίγον ὁ φίλος του ἔκυψε καὶ συνέλεξεν ἀπὸ τὸ ἔδαφος μικρὸν κομβίον, μὲ τὸ ὁποῖον ἀπέδειξεν ὅτι ὄχι μόνον ἔβλεπε τὰ μακράν, ἀλλὰ καὶ ὅτι καὶ τὰ πλησίον κείμενα δὲν τὸν διέφευγαν.

Εἰς τοὺς δρόμους μιᾶς ξένης πόλεως ὁ πρόσκοπος πρέπει νὰ ἐντυπώνη εἰς τὸν νοῦν του τὰ ἐξέχοντα κτίρια καὶ τὰς παρῶδους

τῶν κυριωτέρων ὁδῶν, νὰ μὴ παραβλέπη ὁμῶς καὶ τὰ κυριώτερα καταστήματα καὶ τὰς προθήκας των. Ἐκτὸς τούτου πρέπει νὰ ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν του καὶ εἰς τὰ διερχόμενα ὁχήματα καὶ τὰς ἀμάξας καὶ νὰ παρατηρῇ ἰδιαιτέρως ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, τὴν ἔκφρασιν τοῦ προσώπου των, τὴν ἐνδυμασίαν των, τὰ ὑποδήματά των καὶ τὴν διεύθυνσιν τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦν. Ἐὰν δὲ συμβῇ ποτε ὁ ἀστυνόμος νὰ τὸν ἐρωτήσῃ: «εἶδες νὰ περάσῃ πρὸ ὀλίγου ἓνας ἄνθρωπος μὲ μαῦρα καὶ πυκνὰ φρύδια καὶ σκοῦρα φορέματα;» νὰ ἡμπορῇ νὰ δώσῃ περίπου τὴν ἐξῆς ἀπάντησιν: «Ναί, ἐχώλαινε ὀλίγον μὲ τὸ δεξιὸ πόδι, ἐφοροῦσε παπούτσια καμωμένα σ'τὸ ἐξωτερικόν, ἐκρατοῦσε ἕμμα εἰς τὸ δεξιὸ τοῦ χέρι καὶ ἐπήγαινε πρῶτα ἴσια, ἔπειτα ἔστρηψε ἀριστερὰ εἰς τὴν δευτέραν γωνίαν τοῦ δρόμου καὶ μάλιστα πρὸ τριῶν περίπου λεπτῶν».

Τοιαῦται πληροφῶριαι συνετέλεσαν πολλάκις εἰς τὴν σύλληψιν μεγάλων κακούργων. Καὶ ὁμῶς τόσοι ἄνθρωποι περιπατοῦν εἰς τὸν δρόμον χωρὶς νὰ βλέπουν καὶ χωρὶς νὰ ἐννοοῦν τί συμβαίνει γύρω. Εἰς τὴν Ἰταλίαν ὑπῆρχε μία ἐπαναστατικὴ εἰταιρία, καλουμένη Καμμόρα, ὁμοία μὲ ἐν ἄλλο μυστικὸν σωματεῖον, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται Μαφία. Οἱ νεόφυτοι τῶν σωματείων ἐγυμνάζοντο εἰς τὴν παρατήρησιν καὶ ὑπεχρεοῦντο ν' ἀπομνημονεύουν τὰ παρατηρούμενα. Εἰς τοὺς περιπάτους αἴφνης ἐστέκετο εἰς τὸν δρόμον ἐν μέλος καὶ ἠρώτα τὸν νεόφυτον: «Τί ἐφοροῦσεν ἢ γυναίκα πού ἐκάθητο εἰς τὴν θύραν τοῦ τετάρτου σπιτιοῦ εἰς τὴν δεξιὰν πλευρὰν τοῦ δρόμου πού ἐπεράσαμεν πρὸ ὀλίγου;» ἢ «πόθεν ἐζητήθη αὐτὸ τὸ ἀμάξι καὶ ποῖον ἀριθμὸν φέρει;» ἢ «τί ὕψος ἔχει αὐτὸ τὸ σπίτι καὶ τί πλάτος ἔχουν τὰ παράθυρα τοῦ πρώτου πατώματος;» καὶ οὕτω καθεξῆς. Πρὸς τοῦτοις ὁ νεόφυτος ἐλάμβανε τὴν διαταγὴν νὰ προσέξῃ εἰς μίαν προθήκην μόνον ἐπὶ ἐν λεπτὸν καὶ κατόπιν νὰ περιγράψῃ

λεπτομερῶς πᾶν ὅ,τι περιείχετο ἐντὸς αὐτῆς. Καὶ ὁ διάσημος θαλασσοπόρος Κούκ, ὁ ἀνακαλύψας τὴν Αὐστραλίαν, τοιαύτην ἔλαβεν ἀνατροφὴν κατὰ τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν.

Εἰς τὰς πόλεις πᾶς πρόσκοπος ὀφείλει νὰ ἡξεύρῃ πού εὐρίσκεται τὸ πλησιέστερον φαρμακεῖον καὶ ὁ σταθμὸς τῶν πρώτων βοηθειῶν, τὸ νοσοκομεῖον, ὁ πυροσβεστικὸς καὶ ὁ ἀστυνομικὸς σταθμὸς, τὸ τηλεφώνειον, τὸ τηλεγραφεῖον κτλ. Δὲν πρέπει νὰ λησμονῇ νὰ διευθύνῃ τὰ βλέμματά του καὶ εἰς τὸ ἔδαφος καὶ μάλιστα εἰς τὰς γωνίας καὶ τὰ ἄκρα τοῦ πεζοδρομίου, διότι ἐκεῖ, καθὼς ἀναφέρει ὁ Μπάδεν-Πάουελ, πολλάκις παρασύρονται ἀπὸ τὰς μακρὰς ἐσθήτας τῶν κυριῶν πολύτιμα κοσμήματα, ἔμπροσθεν τῶν ὁποίων περνοῦν μὲ ἀπροσεξίαν οἱ περισσότεροι τῶν ἀνθρώπων.

2. Παρατήρησις μονομερῶν γνωρισμάτων ἐπὶ ἀνθρώπων.

Ὅταν ταξιδεύῃς μὲ σιδηρόδρομον ἢ τροχιδρόμον, πρόσσεχε εἰς πᾶσαν κίνησιν καὶ εἰς τὴν ἰδιαιτέραν ἔκφρασιν τῶν συνταξιδιωτῶν σου· πρόσσεχε εἰς τὴν μορφήν των, εἰς τὰ ἐνδύματα, εἰς τὴν προφορὰν καὶ εἰς τὴν γλῶσσαν κτλ. εἰς τρόπον ὥστε κατόπιν νὰ ἡμπορῆς πιστῶς νὰ τοὺς περιγράψῃς. Ἀπὸ τοὺς τρόπους καὶ ἀπὸ τὰ φορέματά των πρέπει νὰ προσπαθῆς νὰ ἐννοήσῃς ἂν εἶναι πτωχοὶ ἢ πλούσιοι (πράγμα φανερόν πολλάκις ἀπὸ τὰ ὑποδήματά των), τί ἐπάγγελμα φαίνονται νὰ μετέρχονται, ἂν εἶναι ὑγιεῖς ἢ ἄρρωστοι καὶ ἂν ἔχουν ἀνάγκην βοήθειας.

Ἄλλὰ, καθὼς εἴπαμεν, ἡ παρατήρησίς σου δὲν πρέπει νὰ διεγείρῃ ὑπονοίας, διότι εὐθὺς θὰ λάβουν τὰ μέτρα των ἐναντίον σου καὶ θὰ κρύψουν τὰ ἰδιώματά των.

Εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην ἐπικρατεῖ παρὰ τῆ λαῶ ἡ γνώμη, ὅτι τὸν χαρακτήρα τοῦ ἀνθρώπου δεικνύει καὶ ὁ τρόπος μὲ τὸν

ὅποιον φορεῖ τὸ καπέλλον του. Ἐὰν τὸ φέρη ἑλαφρῶς γυρμένον πρὸς τὴν μίαν πλευράν, εἶναι καλόκαρδος ἄνθρωπος, ἐὰν τὸ φορῆ πολὺ στραβά, ἐπάνω εἰς τὸ αὐτί, εἶναι μεγαλομανῆς καὶ ἀλαζών, ἐὰν τὸ θέτῃ πολὺ ὀπίσω, ἐπάνω εἰς τὸ σῆρνον, εἶναι ἄνθρωπος ἑλαφρόμυαλος καὶ κακὸς χρεωφειλέτης, ὅστις δὲ τὸ φορεῖ ἀκριβῶς εἰς τὴν μέσην καθέτως εἶναι μὲν ἄνθρωπος τιμίου καὶ εὐθέως χαρακτήρος, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ πολὺ βαρετὸς καὶ ἄνοστος.

Καὶ τὸ βάδισμα ἐπίσης φανερώνει πολλάκις τὸν χαρακτήρα τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ φαντασμένος καὶ θορυβοποιὸς ἄνθρωπος κάμνει μικρὰ βήματα καὶ κινεῖ ἀδιακόπως τοὺς βραχίονας, ὁ νευρικός ἔχει τὸ βάδισμα βιαστικὸν καὶ διακεκομμένον, ὁ ἄεργος βραδὺ καὶ μετρημένον, ἐν ᾧ τὸ βῆμα τοῦ προσκόπου εἶναι ἑλαστικόν, ταχὺ καὶ ἑλαφρόν.

Ἐλέχθη περὶ τοῦ Μπάδεν - Πάουελλ ὅτι ἀπεστρέφετο τοὺς ἀνθρώπους, ὅσοι εἶχαν τὸν μύστακα στρημμένον, διότι ἐφρόνει ὅτι οἱ τοιοῦτοι δὲν ἔμποροῦν νὰ εἶναι σοβαροί, ἀλλὰ ματαιόδοξοι καὶ πολλάκις μέθυσοι. Τὸ ἀληθές ἐν τούτοις εἶναι ὅτι ὁ βόστρυχος τῆς κόμης, τὸν ὅποιον πολλοὶ συνηθίζουσι νὰ κτενίζουσι ἐπάνω εἰς τὸ μέτωπον, μαρτυρεῖ πάντοτε ἄνθρωπον μωρόν.

Ἡ μορφή τοῦ προσώπου καὶ ἡ ἔκφρασις του παρέχουσι πάντοτε τὴν ἀρίστην λαβὴν διὰ τὴν ἐξιχνίασιν τοῦ χαρακτήρος τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται μακροχρόνιος ἀσκησις καὶ πείρα μετὰ πολλὰς καὶ ποικίλας ἀποτυχίας.

3. Ἡ παρατήρησις ἐν τῇ πράξει.

Ἡ ἐκ τῆς πράξεως πείρα εἶνε ἀσυγκρίτως προτιμότερα ἀπὸ ἕλην τὴν σοφίαν τῶν βιβλίων. Αἱ ἀποτυχίαι δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἀποθαρρύνουν καὶ τοσοῦτο μάλλον καθ' ὅσον ἐδῶ πρόκειται περὶ ἐνὸς τῶν σπουδαιωτέρων κλάδων τῆς τέχνης τῆς παρατηρήσεως.

Διάσημος ποινικολόγος περιγράφει εἰς ἓν τῶν βιβλίων του πῶς ἀπὸ τὰ ἐνδύματα ἔμπορεῖ κανεὶς μὲ ὀλίγην ἀσκησιν νὰ διαγνώσῃ τὸν χαρακτήρα ἐνὸς ἀνθρώπου. Καὶ διηγεῖται τὴν ἱστορίαν ἐνὸς δουκός, ὁ ὅποιος ἐσυνήθιζε νὰ φορῆ πάντοτε παλαιὰ καὶ πρόστυχα φορέματα. Μίαν ἡμέραν ἐταξίδευσεν διὰ τοῦ σιδηροδρόμου μαζί μὲ ἓνα φίλον του κόμητα. Εἰς τὸ ἴδιον διαμέρισμα ἐκάθητο καὶ κάποιος ἔμποροῦπάλληλος, ὁ ὅποιος συνήψε μετ' αὐτῶν ὀμιλίαν. Εἰς ἓνα τῶν σταθμῶν κατήλθεν ὁ δοῦξ καὶ μόλις ἀνεχώρησεν, ὁ ἔμποροῦπάλληλος ἠρώτησε: «Ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ κύριος;» — «Ἦ, εἶπεν ὁ κόμης, αὐτὸς εἶναι ὁ δοῦξ X.» Ἐξεπλάγη ὁ ὑπάλληλος καὶ εἶπε: «Θὰ ἔχετε λάθος. Ὁμιλοῦσε τόσον οἰκειῶς μαζί μου, ὥστε ἐσχημάτισα τὴν ἰδέαν, ὅτι θὰ ἦτο τὸ πολὺ περιβολάρης».

Ὁ ἔμπορος αὐτὸς βέβαια δὲν ἦτο πρόσκοπος καὶ δὲν θὰ παρετήρησε τὰ ὑποδήματα τοῦ δουκός. Διότι τότε θὰ ἔβλεπεν ὅτι οὔτε τὰ ὑποδήματα τούτου οὔτε τὰ τοῦ κόμητος ἦσαν ὑποδήματα κηπουροῦ. Καὶ τῇ ὄντι αὐτὰ διαδραματίζουσι τὸ κυριώτερον πρόσωπον πρὸς διάγνωσιν τοῦ ποιοῦ ἐκείνων ὅσοι τὰ φοροῦν. Μίαν ἡμέραν ὁ Μπάδεν - Πάουελλ ἐξῆλθε μὲ μίαν κυρίαν εἰς τὸν περίπατον. Ἄλλη νεαρὰ κυρία ἐβάδιζεν ἔμπροσθέν των καὶ ἠκολούθει τὴν ἰδίαν διεύθυνσιν. «Θὰ ἤθελα πολὺ νὰ μάθω ποία εἶναι αὐτὴ ἡ κυρία», εἶπεν αἴφνης ἡ συνοδὸς τοῦ στρατηγοῦ. «Καλά, ἀπαντᾷ ὁ Μπάδεν - Πάουελλ, ἀλλ' ἐγὼ θὰ ἤθελα νὰ ἤξεύρω ποῦ ὑπηρετεῖ αὐτὴ ἡ νέα». Ἡ νεανὶς ἦτο μὲν ὠραία ἐνδεδυμένη, ἀλλ' ὅταν παρετήρησε τὰ ὑποδήματά της ὑπέθεσεν ὅτι τὸ ἐνδύμα εἶχε λάβῃ ὡς δῶρον ἀπὸ κάποιον καὶ τὸ εἶχε κατόπιν διορθώσει ἐπάνω της. Ὡς πρὸς τὰ ὑποδήματά της ὅμως, βεβαίως θὰ εἶχεν εὐρῆ ἀναπαυτικώτερα τὰ ἰδικά της, παρὰ τὰ κομψότερα, ἀλλὰ στενὰ τῆς κυρίας της. Μετ' ὀλίγον ἔφθασε πραγματικῶς εἰς τὴν οἰκίαν, εἰς τὴν ὁποίαν διευθύνετο καὶ ὁ στρατηγὸς μετὰ

τῆς συνοδοῦ του καὶ ἔλαβε τὴν πρὸς τὸ διαμέρισμα τῶν ὑπηρετῶν ἄγουσαν. Ἐγνώσθη δὲ κατόπιν ὅτι ἦτο ὑπηρετρια μιᾶς κυρίας κατοικοῦσης ἐκεῖ.

Μίαν ἡμέραν συνεζήτει ὁ Μπάδεν - Πάουελ μετὰ τινος μυστικοῦ ἀστυνόμου περὶ τοῦ χαρακτήρος ἐνὸς ἀνθρώπου. Ὁ στρατηγὸς παρετήρησεν ὅτι «θὰ ἦτο βέβαια ψαράς», ἀλλὰ ὁ ἀστυνόμος δὲν τὸ παρεδέχετο — διότι καὶ ὁ ἴδιος δὲν ἦτο ψαράς. Ἀλλὰ ὁ Μπάδεν - Πάουελ, ὁ ὁποῖος ἤρχισε τὸ στάδιόν του ὡς θαλασσοσινός, εἶχε παρατήρησιν μερικὰ ξεφτύσματα ὑφάσματος εἰς τὴν ἀριστερὰν χειρὶδα τοῦ ξένου. Πολλοὶ ψαράδες συνηθίζουν, ἀφαιροῦντες τὰ ἀγκιστρα ἀπὸ τὴν ἀρμιδιάν των, νὰ τὰ καρφώνουν ἐπάνω εἰς τὸ καπέλλον των, καὶ ἄλλοι πάλιν νὰ τὰ καρφώνουν εἰς τὴν χειρὶδα. Ὅταν δὲ στεγνώσουν τ' ἀφαιροῦν πάλιν ἐκεῖθεν καὶ τότε παρασύρουν συνήθως καὶ μερικὰς κλωστὰς ἀπὸ τὸ ὑφάσμα.

Εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρουσα ἡ ἀσκησις νὰ κáθησαι εἰς τὸν τροχιόδρομον καὶ νὰ βλέπῃς μόνον τοὺς πόδας τῶν ἄλλων ἀνθρώπων καὶ χωρὶς νὰ σηκώνῃς τὸ βλέμμα νὰ μαντεύῃς τὸ ποῖόν των κυρίων των, ἂν εἶναι γέροντες ἢ νέοι, ἂν εὖποροι ἢ πτωχοί, ἂν εἶναι παχεῖς ἢ ἰσχυροὶ — καὶ κατόπιν νὰ τοὺς βλέπῃς διὰ νὰ πεισθῇς μέχρι τίνος σημείου ἐπλησίασες εἰς τὴν ἀλήθειαν.

Μίαν φορὰν ὁ Μπάδεν - Πάουελ εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ συνδράμῃ κυρίαν ἀναξιοπαθοῦσαν. Ἠδυνήθη δὲ νὰ πράξῃ τοῦτο χάρις εἰς τὰ πόδια τῆς κυρίας. Διότι ὅτε μίαν ἡμέραν τὴν συνήντησε περιπατοῦσαν ἐμπρὸς του, παρετήρησεν ὅτι ἐν ᾧ ἦτο καλῶς ἐνδεδυμένη, ἔφερεν ὑποδήματα ψυχορραγοῦντα. Καὶ χωρὶς νὰ διστάσῃ προσήλθε βοηθὸς εἰς τὴν δυστυχίαν τῆς, ἀλλὰ ἡ κυρία ποτὲ δὲν ἔμαθε πόθεν ἐμάντευσεν ὁ στρατηγὸς τὴν θέσιν τῆς.

Ἐν τούτοις πρέπει πάντοτε νὰ λαμβάνωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι παν-

τοῦ ὑπάρχουν φιλάργυροι, διὰ τοὺς ὁποίους εἶναι καλὰ καὶ τὰ χειρότερα ὑποδήματα, καὶ λόγιοι φρονούντες ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀποδίδουν καμίαν σημασίαν εἰς τὸ ἐξωτερικόν των καθὼς καὶ ἀφ' ἑτέρου ὀφίπλουτοι, τυχοδιῶκται καὶ ἀπατεῶνες, οἱ ὁποῖοι ἐνδύονται μὲ πολλὴν κομψότητα καὶ πολυτέλειαν δυσανάλογον μὲ τὴν ἀληθινὴν των κατάστασιν. Ἐὰν ὅλα ταῦτα λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν, αἱ παρατηρήσεις μας θ' ἀποκτήσουν ἀκόμη περισσότερον ἐνδιαφέρον καὶ θὰ καταλήγωμεν πολλάκις εἰς ἐκπληκτικὰ συμπεράσματα.

4. Παρατήρησις τῶν λεπτομερειῶν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Εἰς τὴν ὑπαιθρον χώραν πρέπει νὰ σημειώνωμεν μὲ τὸν νοῦν μας τὰ χωρογραφικὰ ἐκεῖνα σημεῖα, τὰ ὁποῖα διευκολύνουν τὴν εὐρεσιν τῆς ὀρθῆς διευθύνσεως καὶ συγχρόνως ἐμποδίζουν τὴν ἀπώλειάν της ἐκ νέου. Ὡς χωρογραφικὰ σημεῖα ἡμποροῦν νὰ χρησιμεύσουν λόφοι ἔχοντες ἰδιαίτερον σχῆμα, κωδωνοστάσια ἐκκλησιῶν, πύργοι καὶ ἄλλα πλησιέστερα ἀντικείμενα, ὡς π. χ. κτίρια, δένδρα, βρύσεις, βράχοι κτλ.

Ἐντυπώνοντες εἰς τὸν νοῦν μας τοιαῦτα χωρογραφικὰ σημεῖα, πρέπει νὰ μὴ λησμονῶμεν, ὅτι ἡ γνώσις των ἡμπορεῖ μίαν ἡμέραν νὰ μᾶς χρησιμεύσῃ εἰς τὸ νὰ ὀδηγήσωμεν καὶ ἄλλους ποῖον δρόμον ὀφείλουν ν' ἀκολουθήσουν. Καὶ δι' αὐτὸ ἡ παρατήρησις μας πρέπει νὰ εἶναι τόσον ἀκριβής, ὥστε νὰ τὰ περιγράψωμεν κατόπιν ἐκ μνήμης χωρὶς σφάλματα.

Ἐκτὸς τούτου τὴν προσοχὴν μας πρέπει νὰ στρέψωμεν καὶ εἰς τὰ μικρότερα σημεῖα, καθὼς π. χ. εἰς τὸ πέταγμα ἢ τὴν αἰφνιδίαν φυγὴν τῶν πτηνῶν. Συνήθως τοῦτο προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀπρόοπτον ἐμφάνισιν ἀνθρώπου ἢ ζῴου ἐκεῖ πλησίον. Ὁ κονιορτός, ἐπικρατοῦσης νηνεμίας, δηλοῖ ὅτι ἄνθρωποι, ζῶα ἢ

δοξύγια εὑρίσκονται εἰς κίνησιν. Εἰς τοὺς πολέμους τῆς νοτίου Ἀφρικῆς τὰ νέφη τοῦ κονιορτοῦ ἦσαν πολλάκις τ' ἀσφαλῆ γνωρίσματα περὶ τῆς προσεγγίσεως φιλικῶν ἀποσπασμάτων ἢ ἐχθρικῶν ἐπελάσεων καὶ συχνάκις ἦσαν ὁρατὰ ἐξ ἀποστάσεως ἑκατῶν ὥρων.

5. Ἐξάσκησις τῶν ὀφθαλμῶν.

Δὲν πρέπει τίποτε νὰ θεωρῆται τόσο ἀξιὸν περιφρονήσεως, ὥστε νὰ μὴ ἐφιστῶμεν ἐπ' αὐτοῦ τὴν προσοχὴν μας, διότι πολλάκις ἐν κομβίον, ἐν σπύρτον, ἢ στάκτη τοῦ σιγάρου, τὸ πτερὸν ἐνὸς πτηνοῦ ἢ καὶ ἐν-φύλλον δένδρου ἀκόμη ἤμποροῦν νὰ ἔχουν πολλὴν σπουδαίότητα.

Ὁ πρόσκοπος πρέπει νὰ βλέπῃ ὄχι μόνον μακράν, ἀλλὰ καὶ ἐμπρὸς καὶ ὀπίσω του, πρέπει δηλαδὴ νὰ ἔχῃ «μάτια καὶ εἰς τὴν πατοῦνάν του». Ὅταν ἔχωμεν τὴν συνήθειαν νὰ στρέφωμεν συχνὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ὀπίσω, πολλάκις θὰ παρατηρήσωμεν ἕνα κλέπτην ἢ ἐχθρικὸν κατάσκοπον, ὁ ὁποῖος δὲν θὰ ἐξετίθετο τόσο ἐλαφρῶς εἰς τὸν κίνδυνον ν' ἀνακαλυφθῇ, ἐὰν ἐγνώριζεν ὅτι ὁ ἀντίπαλός του θὰ ἐστρέφετο ἀπροόπτως πρὸς τὸ μέρος του.

Εἰς ἐν ἀπὸ τὰ μυθιστορήματά του ὁ Κούπερ περιγράφει θαυμασίως τὴν δρᾶσιν ἐνὸς Ἰνδοῦ ἰχνηλάτου. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦτο ὡς νὰ εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς του ὀπίσω ἀπὸ τὴν κεφαλὴν του. Διερχόμενος μίαν ἡμέραν πλησίον μερικῶν θάμνων, παρετήρησε μεταξὺ πολλῶν νωπῶν φύλλων δένδρου καὶ μερικὰ μαραμμένα καὶ τοῦτο ἤρκεσε νὰ τὸν κάμῃ νὰ ὑποπτευθῇ, ὅτι κάποιος συνήθροισεν αὐτὰ τὰ φύλλα διὰ νὰ κρύψῃ καλλίτερα τὸ καταφύγιόν του. Τοιοῦτοτρόπως ἀνεκάλυψε μερικοὺς φυγάδας, οἱ ὅποιοι εἶχον κρυφθῇ ὀπισθεν μιᾶς λόχμης.

6. Νυκτερινὴ ἰχνηλασία.

Ὁ πρόσκοπος πρέπει νὰ εἶναι ἱκανὸς νὰ διακρίνῃ τὰς μικρὰς λεπτομερείας ὄχι μόνον κατὰ τὴν ἡμέραν, ἀλλὰ κατὰ τὴν νύκτα καὶ μάλιστα διὰ τῆς ἀκοῆς, ἐν ἀνάγκῃ δὲ καὶ διὰ τῆς ἀφῆς ἢ τῆς ὀσφρήσεως.

Εἰς τὴν γαλήνην τῆς νυκτὸς ὁ ἤχος φθάνει εἰς μακροτέραν ἀπόστασιν. Ἐὰν θέσωμεν τὸ αὐτὶ εἰς τὸ ἔδαφος ἢ τὸ ἀκουμθῆσωμεν εἰς ῥάβδον, ἢ ἀκόμη καλλίτερα εἰς τύμπανον κείμενον καταγῆς, θ' ἀκούσωμεν ἐκ μεγάλης ἀποστάσεως τοὺς βηματισμοὺς ἵππων ἢ τῶν ἤχων ἀνθρωπίνων βημάτων.

Κατὰ μίαν ἄλλην πάλιν μέθοδον ἀνοίγομεν τὸ κονδυλομάχαιρον ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἶναι προτεταμένα ἀμφοτέρωθεν καὶ τὰ δύο μαχαιρίδια. Ἀπὸ τὸ ἐν μέρος βυθίζομεν τὸ ἐν εἰς τὸ ἔδαφος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο σφίγγομεν μεταξὺ τῶν ὀδόντων τὸ ἄλλο μαχαιρίδιον καὶ τοιοῦτοτρόπως ἀκούομεν εὐκρινέστερα ὄλους τοὺς ἤχους. Τὰ ὀστὰ τοῦ κρανίου μας διοχετεύουσιν τὸν ἤχον εἰς τὸ αὐτὶ μὲ περισσοτέραν ἔντασιν.

7. Πρακτικαὶ ἀσκήσεις εἰς τὴν παρατήρησιν (διὰ τὸν διδάσκαλον).

α) Ἐντὸς τῆς πόλεως.

Πήγαινε μὲ τοὺς μαθητάς σου κατα μῆκος μιᾶς ὁδοῦ, γύμναζέ τους νὰ προσέχουν εἰς ὅλα τὰ καταστήματα, πρὸ τῶν ὁποίων διέρχονται, καὶ λέγε τους κατόπιν νὰ σοῦ ἀπαριθμήσουν ὅλα τὰ καταστήματα κατὰ τὴν ὀρθὴν σειρὰν, ἐν πρὸς ἕν.

Γύμναζέ τους προσέτι νὰ βλέπουν τὰς ἐπιγραφὰς τῶν καταστημάτων καὶ νὰ τὰς ἐντυπώνουν εἰς τὴν μνήμην.

Κατόπιν ἄφινέ τους νὰ παρατηροῦν τὰς προθήκας ἐπὶ δύο λεπτὰ τῆς ὥρας καὶ κατόπιν ν' ἀπαριθμοῦν τὰ ἐντὸς αὐτῶν ἀντικείμενα ἐν πρὸς ἕν.

Ἐπὶ τέλους θὰ κατορθώσουν ν' ἀποκτήσουν τοιαύτην ἐπιδειξιότητα, ὥστε εἰς τὸ διάστημα ἡμίσεος μόνον λεπτοῦ νὰ βλέπουν τὰ ἐκθέματα πολλῶν προθηκῶν ὁμοῦ καὶ νὰ τὰ περιγράφουν κατόπιν ὄλα λεπτομερῶς.

Οἱ μαθηταὶ πρέπει προσέτι νὰ ἐντυπώνουν εἰς τὴν μνήμην καὶ τὰ ἐπιφανέστερα κτίρια, τὸν ἀριθμὸν τῶν παρόδων, ἃς διέρχονται, τὰ ὀνόματα τῶν ὁδῶν, τὰς λεπτομερείας τῶν ὑποζυγίων, τοὺς ἀριθμοὺς τῶν αὐτοκινήτων, τῶν ἀστυνόμων κτλ. Τὴν πρώτην ὁμῶς θέσιν κατέχει πάντοτε ἡ παρατήρησις τοῦ ἀνθρώπου, τῶν χαρακτηριστικῶν του, τῆς ἐνδυμασίας του καὶ τοῦ βαδίσματός του.

Εἰς τὴν ἀρχὴν καλὸν εἶναι νὰ ἐξέρχῃσαι μαζὶ μὲ τοὺς μαθητάς καὶ νὰ τοὺς καθιστᾷς προσεκτικούς εἰς ἐκεῖνα ὅσα πρέπει νὰ παρατηρήσουν, ἀργότερα δὲ τοὺς στέλλεις μόνους καὶ τοὺς ἐξετάζεις μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν των.

β') Εἰς τὴν ἐξοχὴν.

Πήγαινε εἰς τὸν περίπατον μὲ μίαν ὁμάδα καὶ δίδασκε τοὺς μαθητάς νὰ ἐντυπώνουν εἰς τὴν μνήμην ἀξιοσημείωτα ὑφώματα τοῦ ἐδάφους, ὡς λόφους, κωδωνοστάσια, πύργους, παρεκκλήσια κτλ., ἢ κτίρια μεγάλα, μάνδρας, δένδρα, βράχους, πύλας κτλ., ἢ τοὺς ἐλιγμούς καὶ τὰς διασταυρώσεις τῶν δρόμων, προσχώσεις, φράκτας, χωράφια, πτηνά, ζῶα, ἔχνη ποδῶν κτλ. καὶ ἰδιαίτερος νὰ προσέχουν εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἰς τὰ διερχόμενα ὑποζύγια. Ἐκτὸς τούτου μὴ ἀμελῆς νὰ ἐφιστᾷς τὴν προσοχὴν των καὶ εἰς τὴν ἰδιαιτέραν ὁσμὴν τῶν φυτῶν, τῶν ζῴων καὶ τῶν λιπασμάτων.

Μετὰ ταῦτα ἀφινέ τους νὰ κάμνουν ἓνα ὄρισμένον γύρον μόνοι των. Μετὰ τὴν ἐπάνοδόν των προσκάλει τὸν καθένα

χωριστὰ νὰ κάμῃ προφορικῶς μίαν ἔκθεσιν, ἢ, διὰ νὰ μένουν ὄλοι μαζὶ ἐνώπιόν σου, ν' ἀπαντήσουν γραπτῶς εἰς ἕξ περίπου ἐρωτήσεις. Αἱ ἐρωτήσεις αὐταὶ πρέπει ν' ἀναφέρονται εἰς λεπτομερείας τῆς χώρας, τὴν ὁποίαν διέτρεξαν καὶ εἶχαν καθῆκον νὰ παρατηρήσουν.

Ἡ ἀξία τῶν ἀσκήσεων τούτων ἀποκτᾷ μεγαλειτέραν σπουδαιότητα, ἐὰν εἰς τὰ διάφορα σημεῖα τῶν τοπίων, ὁπόθεν διήλθον οἱ ἰχνευταί, εἰς τὰ δένδρα, εἰς τὰ κτίρια, τὰς οἰκίας καὶ τοὺς φράκτας τοποθετηθοῦν διάφορα μικρὰ σήματα, ἢ κομβία π. χ. ἢ σπύρτα ἢ καὶ ἄλλα ἀντικείμενα, εἰς τὰ ὁποῖα θὰ προσέξουν οἱ μαθηταὶ κατὰ χρέος, θὰ τὰ συλλέξουν καὶ θὰ τὰ φέρουν. Αὐτὸ εἶναι ἐξαιρετον μέσον διὰ νὰ συνηθίσουν ὄχι μόνον νὰ προσέχουν εἰς τὰ πρὸ τῶν ποδῶν των κείμενα, ἀλλὰ νὰ διευθύνουν τὸ βλέμμα των καὶ εἰς τὰ μακρυνὰ ἀντικείμενα.

γ') Διάγνωσις χαρακτῆρος.

Στέλλε τοὺς μαθητάς σου ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν ἔξω μὲ τὴν ἐντολὴν νὰ εὔρουν ἀνθρώπους μὲ ὄρισμένους χαρακτῆρας, π. χ. βαναύσους ἢ ἀδιακρίτους, ἢ πτωχοὺς καὶ τιμίους.

Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν του ὁ μαθητῆς πρέπει νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ περιγράψῃ ἀκριβῶς τὸ πρόσωπον καὶ νὰ ἐκθέσῃ τοὺς λόγους, δι' οὓς ὑποθέτει ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτὸ ἔχει τὰς περιγραφόμενας ιδιότητας τοῦ χαρακτῆρος. Πρέπει προσέτι νὰ ἐκθέσῃ καὶ πόσους ἄλλους χαρακτῆρας συνήνητησεν εἰς τὴν περιοδείαν του, πόσους εἶδε μωρούς, ἀγαθοὺς, πονηρούς, πόσους κομψευομένους καὶ φαντασμένους καὶ πῶς ἐσχημάτισεν αὐτὴν τὴν γνώμην διὰ τῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ προσώπου των, διὰ τοῦ βαδίσματος, τῆς στάσεώς των, τῆς ἐνδυμασίας καὶ τοῦ κλωπισμοῦ τῆς κόμης καὶ τοῦ γενείου των κ.τλ.

*Παιγνίδια πρὸς ἀσκησιν εἰς τὴν τέχνην
τῆς παρατηρήσεως.*

Ἡ δακτυλῆθρα (ἐντὸς δωματίου).

Ὅλοι οἱ ἀποτελοῦντες τὴν ομάδα ἐξέρχονται ἀπὸ τὸ δωμάτιον.

Λαμβάνεις τότε ἐν οἰοῦντί ποτε μικρὸν ἀντικείμενον (δακτυλῆθραν, δακτυλίδιον, νόμισμα, τεμάχιον χάρτου) καὶ τὸ θέτεις εἰς μέρος ὅπου εἶναι μὲν ὄρατόν, ἀλλὰ δὲν προσπίπτει ἀμέσως εἰς τὸ βλέμμα. Προσκαλεῖς τότε τοὺς μαθητὰς νὰ εἰσέλθουν καὶ νὰ τὸ ἀναζητήσουν. Ἐάν τις ἐξ αὐτῶν εἶδε τὸ ἀντικείμενον, πρέπει νὰ σταθῇ παράμερα καὶ νὰ μένη ἀκίνητος. Ἐν οὐδεμιᾷ δὲ περιπτώσει ἐπιτρέπεται νὰ ὑποδείξῃ εἰς τοὺς ἄλλους τοῦ αὐτοῦ εἶδε τὸ ἀντικείμενον. Μετὰ τινα χρόνον πρέπει νὰ τὸ δείξῃ εἰς τοὺς ἄλλους, οἱ ὅποιοι τὸ ἀνεζήτησαν ματαίως. (Τοῦτο δὲ εἶναι καὶ ἡ καλλιτέρα ἀπόδειξις, ὅτι πραγματικῶς εἶδε τὸ ἀντικείμενον).

Αἱ προθήκαι (εἰς τὸ ὑπαιθρον ἐντὸς τῆς πόλεως).

Ὁ διαιτητὴς πηγαίνει εἰς τὸν δρόμον μὲ τοὺς προσκόπους καὶ διέρχεται ἐνώπιον ἐξ καταστημάτων, εἰς ἐκάστην προθήκην τοῖς δίδει ἡμίσεος λεπτοῦ καιρὸν καὶ κατόπιν προχωρεῖ περαιτέρω καὶ προκαλεῖ κάθε μαθητὴν νὰ σημειώσῃ διὰ τῆς γραφίδος ἐπὶ χάρτου ἢ ἀναγράφῃ ὁ ἴδιος ὅσα π.χ. παρατήρησεν εἰς τὴν προθήκην τοῦ τρίτου ἢ τοῦ πέμπτου καταστήματος. Ὅστις ὑπέδειξεν ἐκ μνήμης τὰ περισσότερα ἀντικείμενα χωρὶς λάθος ἀνακηρύσσεται νικητὴς. Ἡ ἄμιλλα τῶν συναγωνιζομένων κεντᾶται περισσότερον, ἐὰν ὁ ἠττηθεὶς ὑποχρεώνεται ἐκάστοτε νὰ ἐξακολουθῇ ἀγωνιζόμενος μέχρις οὗ μείνῃ μόνος ὁ πλέον ἀνίκανος τῶν ἀγωνιστῶν. Τοιοῦτοτρόπως δὲ κατορθοῦται πολλάκις οἱ χειρότεροι τῶν προσκόπων ν' ἀποκοῦν τὴν μεγαλειτέραν δεξιότητα.

Ὅμοιον παιγνίδιον (ἐντὸς δωματίου).

Στέλλε τὸν πρόσκοπον ἐναλλάξ ἐπὶ ἡμισυ λεπτόν εἰς ἐν δωμάτιον. Μετὰ τὴν ἐξοδὸν τοῦ ὑποχρέωσέ τον νὰ σοῦ εἰπῇ ὅσα ἐπιπλα καὶ ἀντικείμενα εἶδεν ἐντὸς αὐτοῦ. Ὁ διαιτητὴς τὰ σημειώνει ἀκριβῶς καὶ βλέπει τίς εἶδε καὶ ἐνθυμεῖται τὰ περισσότερα.

Ἡ καλλιτέρα ἐξέλεξις τοῦ παιγνιδίου τούτου γίνεται διὰ τῆς ἀναγραφῆς ἐπὶ πίνακος ὄλων τῶν ἀντικειμένων τοῦ δωματίου. Εἰς τὸν πίνακα τοῦτον χωρίζονται κατόπιν ἰδιαιτερά στήλαι δι' ἕνα ἕκαστον πρόσκοπον, ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ὁποίων ἀναγράφεται τὸ ὄνομά του. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ παιγνιδίου δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ χιράττωμεν ἐκάστοτε μίαν γραμμὴν παρὰ τὸ σχετικὸν ἀντικείμενον καὶ εἰς τὸ τέλος νὰ προσθέσωμεν ὄλας τὰς γραμμάς, τὰς ἀνηκούσας εἰς ἕνα ἕκαστον ἐκ τῶν συναγωνιζομένων.

Ἀναγνώρησις τοπίων.

Δείκνυε φωτογραφίας ἢ εἰκόνας ἀντικειμένων ἀπὸ τὴν γειτονίαν, τὰ ὅποια πρέπει νὰ εἶναι γνωστὰ εἰς ὄλους τοὺς προσκόπους, ὡς π.χ. κτίρια, σταυροδρόμια, ἀξιοπερίεργα παράθυρα, πύλας, κρήνας, στέγας, δένδρα, ἀνακλαστικὰς εἰκόνας ἐντὸς τοῦ νεροῦ (ἀπὸ τὰς ὁποίας νὰ μαντεύεται τὸ κτίριον) καὶ πολλὰ ἄλλα τοιαῦτα.

Ὅλα τὰ παιγνίδια ταῦτα ἡμποροῦν νὰ χρησιμεύσουν ὡς ἀγωνίσματα μεταξύ προσκόπων ἢ καὶ δλοκλήρων ἀκόμη ομάδων.

Καταδίωξις διὰ τῶν ἰχνῶν.

Στείλε ἕνα «λαγόν» πεζὸν ἢ μὲ τὸ ποδήλατον νὰ πάρῃ δρόμον καὶ νὰ ἔχῃ μαζί του μίαν σακκοῦλαν γεμάτην μὲ σιτάρι,

μέ καρυδότσουφλα, χαρτάκια κονφετι ή κομβία κτλ., ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὁ «λαγὸς» ρίπτει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καταγῆς μερικὰ διὰ τὴν δώση τ' ἀπαιτούμενα ἴχνη εἰς τὴν ὁμάδα, ἢ ὁποῖα ἐξῆλθεν εἰς καταδίωξίν του.

Ἡ προηγῆσου μὲ μίαν κιμωλίαν εἰς τὸ χέρι καὶ χάραττε τὸ σῆμα τῆς ὁμάδος εἰς τὰ φύλλα τῶν θυρῶν, εἰς τὸ ἔδαφος, εἰς τοὺς στύλους τῶν φανῶν, εἰς τοὺς κορμούς τῶν δένδρων καὶ ὅπουδῆποτε ἄλλου καὶ δὸς κατόπιν διαταγὴν εἰς τὴν ὁμάδα ν' ἀρχίσῃ τὴν καταδίωξιν. Τὰ σημεῖα ταῦτα πρέπει ν' ἀπαλειφθοῦν μετὰ ταῦτα ἐπιμελῶς μὲ βρεγμένον σπόγγον, διὰ τὴν μὴ παραπλανηθῆ δι' αὐτῶν ἢ ὁμάς εἰς ἄλλο παιγνίδιον καὶ διὰ τὴν μὴ δώση ἀφορμὴν εἰς παράπονα ἐκ μέρους τῶν πολιτῶν καὶ τῆς ἀστυνομίας διὰ τὸ μουντζούρωμα τῶν κτιρίων κτλ. Οἱ πρόσκοποι πρέπει νὰ εἶναι φίλοι καὶ ἀγαπητοὶ εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

Ἐξέτασις τῆς ὁσφρήσεως.

Ἐτοίμασε ἀριθμὸν τινα χανοειδῶν χαρτίων καὶ δὸς εἰς αὐτὰ τὸ ἴδιον μέγεθος καὶ σχῆμα καὶ θὲς εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν ἓν ἀντικείμενον μὲ διάφορον ὁσμὴν ὡς κομμένα κρομμύδια, τριαντάφυλλα, δέρμα, γλυκάνισον, φλοιούς πορτοκαλλίων κτλ. Τοποθέτησε τὰ χαρτῖα ταῦτα εἰς δύο μέτρων ἀπόστασιν ἀπ' ἀλλήλων καὶ μετὰ ταῦτα προσκάλεσε τοὺς συναγωνιζομένους νὰ περάσουν ἔμπροσθέν των καὶ νὰ μυρίσουν ἓν ἕκαστον χαρτίον ἐπὶ πέντε μόνον δευτερόλεπτα. Εἰς τὸ τέλος παρέχεται καιρὸς ἑνὸς λεπτοῦ διὰ ν' ἀναγράψουν ἢ νὰ εἰποῦν ἀπὸ μνήμης εἰς τὸν διαιτητὴν τὰ ὀνόματα τῶν διαφόρων ὁσμῶν κατὰ τὴν ὀρθὴν καὶ ἀκριβῆ σειρὰν.

Ἀνοικτομάτης!

Ὁ ἀρχηγὸς ἢ ὁ διαιτητὴς σχηματίζει τὴν ὁμάδα του εἰς περίπλον καὶ λαμβάνει μετ' αὐτῆς μίαν ὄρισμένην διεύθυνσιν. Εἰς

χεῖράς του κρατεῖ πῖνακα, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου εἶναι γραμμένα τὰ ὀνόματα τῶν συναγωνιζομένων.

Ἐκαστος πρόσκοπος προσπαθεῖ νὰ εὑρῇ ὅσα ἀντικείμενα ζητοῦνται παρ' αὐτοῦ, καὶ εὐθὺς ὡς ἀνακαλύψῃ ἓν τοιοῦτον τρέχει εἰς τὸν ἀρχηγὸν καὶ τοῦ τὸ λέγει ἢ παραδίδει εἰς αὐτὸν τὸ ἀντικείμενον, ἐὰν πρόκηται περὶ κινητοῦ τοιοῦτου. Ὁ ἀρχηγὸς σύρει κατόπιν μίαν γραμμὴν πλησίον τοῦ ὀνόματός του. Ὁ λαβὼν τὰς περισστέρας γραμμὰς ἀνακηρύσσεται νικητὴς.

Εἰς ἕκαστον παιγνίδιον μεταλάσσονται τ' ἀντικείμενα καὶ ἡμποροῦν κάθε φοράν νὰ ὀρισθοῦν ὀκτὼ ἢ δέκα τοιαῦτα ὡς ἀποτελοῦντα ὀλόκληρον τὸ ἀγώνισμα.

Χάριν παραδείγματος σημειώνομεν ἐδῶ μερικὰ ἀντικείμενα μεταξὺ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἐκλέγωνται πρὸς ἐξάσκησιν τῆς παρατηρητικότητος τῶν ἴχνηλατῶν ἢ προσκόπων. Ὑπολογίζονται δὲ π. χ.

Δι' ἕκαστον ἀνακαλυπτόμενον πυρεῖον	1 γραμμὴ
» » » κομβίον	1 »
διὰ τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν τῶν πτηνῶν	2 γραμμὰι
διὰ μίαν κηλίδα παρατηρηθεῖσαν εἰς τὰ ἐνδύματα ἢ εἰς τὰ πέδιλα ἐνὸς διαβάτου	2 »
διὰ μίαν πετῶσαν περιστερὰν	2 »
δι' ἓνα καθήμενον σπουργίτην	2 »
διὰ μίαν ἀμυγδαλίαν	1 γραμμὴ
διὰ μίαν μηλέαν	1 »
διὰ μίαν τριανταφυλλιάν	1 »
διὰ σπασμένην ὕαλον παραθύρου	1 »

καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ἰχνογνωσία.

Ὁ Ἀμερικανὸς στρατηγὸς Dodges κατεδίωκε συμμορίαν Ἰνδῶν, ἢ ὁποῖα εἶχε φονεύσῃ πολλοὺς ἀποίκους.

Οἱ δολοφόνοι ἦσαν ἔφιπποι καὶ εἶχαν προπορευθῆ μίαν ἑβδο-

μάδα, αλλά ὁ στρατηγὸς εἶχεν ὑπὸ τὰς διαταγὰς του ἓνα ἐξαίρετον ἰχνογνώστην, ὀνόματι Ἑσπινόζαν. Οἱ ἵπποι τῶν Ἐρυθροδέρμων ἦσαν ἐντελῶς ἀπετάλωτοι ἐκτὸς ἑνός. Ἀφ' οὗ ὁ Ἑσπινόζας παρηκολούθησε τὰ ἴχνη εἰς ἀπόστασιν πολλῶν μιλίων, αἴφνης ἐπήδησε κάτω ἀπὸ τὸ ἄλογον καὶ ἐξήγαγε τέσσαρα πέταλα ἀπὸ μίαν κρυφὴν σχισμὴν τοῦ βράχου. Ἐκεῖ τὰ εἶχον κρύψη οἱ Ἴνδοι διὰ νὰ ἐξαλείψουν ἐντελῶς τὰ ἴχνη των.

Ἡ καταδίωξις ἐξηκολούθησεν ἐπὶ ἕξ ἡμέρας. Δι' ἓνα συνήθη καὶ ἀγύμναστον ὀφθαλμὸν τίποτε δὲν ἐφαίνετο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ ἐν τούτοις ὀλόκληρος ἡ συμμορία ἀνεκαλύφθη εἰς ἀπόστασιν 300 χιλιομέτρων ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς δολοφονίας καὶ περικυκλωθεῖσα συνελήφθη. Ἡ τοιαύτη δ' ἐπιτυχία ὠφέλιτο μόνον εἰς τὴν ἰχνογνωσίαν τοῦ Ἑσπινόζα.

Ἄλλην πάλιν φορὰν Ἀμερικανοὶ στρατιῶται κατεδίωκον συμμορίαν Ἰνδῶν, οἱ ὅποιοι εἶχον ληστεύσῃ καὶ δολοφονήσῃ λευκοὺς μετανάστας. Αὐτὴν τὴν φορὰν οἱ ὀδηγοὶ τῶν Ἀμερικανῶν ἦσαν Ἴνδοι κατάσκοποι. Ἐπροχώρουν μόνον τὴν νύκτα διὰ νὰ προκαταλάβουν αἰφνιδίως τοὺς ληστὰς καὶ οἱ ἴχνευται εὕρισκον τὸν δρόμον εἰς τὸ σκότος ἀναγνωρίζοντες μὲ τὰς χεῖρας τὰ ἴχνη τῶν ἐχθρῶν. Καὶ τοιοῦτοτρόπως ἐπροχώρησαν οἱ ἴχνευται ἔρποντες εἰς ἀπόστασιν πολλῶν μιλίων καὶ μὲ ἀρκετὴν ταχύτητα ἔχοντες ὡς γνώμονα μόνον τὴν ἀφήν καὶ ἀναγνωρίζοντες τὴν διεύθυνσιν τῶν καταδιωκομένων μὲ τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων των!

Αἴφνης ἐσταμάτησαν εἰς ἓν μέρος καὶ εἰδοποίησαν ὅτι τὰ ἴχνη τὰ ὅποια παρηκολούθουν διεσταυρώνοντο ἐκεῖ ἀπὸ ἓν ἄλλο νωπότερον ἴχνος. Ὅταν ὁ ἀξιωματικὸς τοὺς ἐπλησίασε, τοὺς εἶδε νὰ κάθηνται εἰς τὸ ἔδαφος μὲ τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰχνῶν ὡσὰν νὰ ἤθελαν νὰ τὰ κρατήσουν καὶ νὰ μὴ τὰ χάσουν. Ἦναψαν φῶς καὶ εἶδαν ὅτι τὸ νέον ἴχνος προήρχετο ἀπὸ μίαν ἄρκτον, ἡ ὅποια εἶχε διασταυρώσῃ τὸν δρόμον τῶν Ἰνδῶν. Καὶ ἡ πορεία ἐξηκο-

λούθησε περαιτέρω χωρὶς καμμίαν ἄλλην ἀναβολὴν. Τὴν ἐπαύριον λίαν πρῶτ' κατωρθώθη ἡ σύλληψις τῶν κακούργων.

Ὀλίγον πρὶν ἢ τὸ ἀπόσπασμα τοῦ Οὐίλσον περικυκλωθῆ καὶ καταστραφῆ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν εἰς τὴν χώραν τῶν Ματαβέλων τῆς νοτίου Ἀφρικῆς, ὁ ἀρχηγὸς ἔστειλεν ἓνα, ὀνομαζόμενον Βούρνηαμ ὀπίσω διὰ νὰ μεταφέρῃ μίαν ἀγγελίαν. Ὁ Βούρνηαμ ἐπροχώρει διαρκούσης τῆς νυκτὸς διὰ ν' ἀποφύγῃ τοὺς ἐντοπίους καὶ διὰ νὰ μὴ χάσῃ τὸν δρόμον του ἠσθάνετο μὲ τὰς χεῖράς του τὰ ἴχνη, τὰ ὅποια εἶχεν ἀφήσῃ τὸ ἀπόσπασμα ὀπίσω του ἐφ' ὅσον ἐπροχώρει περαιτέρω.

Ὁ Μπάδεν - Πάουελ πάλιν διηγεῖται ἐξ ἰδίας πείρας τὸ ἑξῆς: «Εἰς τὰ δύσβατα μέρη τῶν βουνῶν τοῦ Ματόπο εἰς τὴν Ῥοδεσίαν ὠδήγουν ἓνα λόχον εἰς νυκτερινὴν ἐπίθεσιν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Τὴν προηγουμένην ἡμέραν εἶχα διατρέξῃ τὸν ἴδιον δρόμον πρὸς κατασκόπευσιν, ἀνεκάλυψα λοιπὸν ἐγὼ ὁ ἴδιος τὰ ἰδικά μου ἴχνη διὰ μόνῃς τῆς ἀφῆς, μεταχειριζόμενος ὄχι μόνον τὰς χεῖράς μου ἀλλὰ καὶ τοὺς πόδας μου, διὰ μέσου τῶν ὑποδημάτων τῶν ὁποίων ἠσθανόμην τὰ ἴχνη τῶν βημάτων μου κατὰ τὴν προηγουμένην ἡμέραν.»

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ἰχνογνωσία εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ κυριώτερα βοηθητικὰ μέσα τῶν προσκόπων. Καὶ οἱ κυνηγοὶ ἔχουν πολλάκις ἀνάγκην αὐτῆς. Ἀλλὰ διὰ ν' ἀποβῆ τις καλὸς ἰχνογνώστης ἀπαιτεῖται νὰ γυμνασθῆ ἐκ τρυφεράς ἡλικίας καὶ νὰ μὴ παραμελῆ καμμίαν εὐκαιρίαν καὶ εἰς τὸν περίπατον καὶ εἰς τὴν ἐξοχίην καὶ ἐντὸς τῆς πόλεως ἢ τῆς οἰκίας του νὰ γυμνάσῃ τὸ βλέμμα του. Ὅταν δὲ ἀποκτήσῃ ἅπαξ τὴν συνήθειαν νὰ προσέχῃ εἰς τὰ ἴχνη, θὰ ἐξακολουθῆ νὰ τὸ κάμνῃ ἀργότερα ἐξ ἑρμεμφύτου καὶ χωρὶς νὰ τὸ αἰσθάνεται. Ἡ τοιαύτη συνήθεια παρέχει πρὸς τούτοις καὶ ὄχι ὀλίγην ὠφέλειαν, διότι μᾶς καθιστᾷ ἐνδιαφέροντα καὶ τὸν πλέον μακρὸν καὶ ἀνιαρὸν δρόμον.

Ὅταν οἱ κυνηγοὶ ἐξέρχονται εἰς τοὺς ἀγρούς, ἀναζητοῦν κατὰ πρῶτον τὰ παλαιὰ καὶ τὰ νέα ἴχνη, διὰ νὰ ἐξακριβώσουν ἂν ἐν γένει ὑπάρχει κυνήγιον. Κατόπιν ἐξετάζουν τοὺς νέους τύπους διὰ ν' ἀνακαλύψουν τὰ κρησφύγετα τῶν ζώων. Ἐὰν δ' ἐν τῇ μεταξὺ συναντήσουν κανὲν νωπότατον ἴχνος, ἀκολουθοῦν τοῦτο καὶ δὲν ἀργοῦν νὰ εὔρουν τὸ ζητούμενον κυνήγιον καὶ νὰ τὸ φονεύσουν. Ἄλλοτε πάλιν ἀναγκάζονται νὰ παρακολουθοῦν τὰ ἰδικὰ τῶν ἴχνη διὰ νὰ μὴ χάσουν τὸν δρόμον τῶν καὶ νὰ δυνηθοῦν νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὸ κατάστημά των.

Τὴν ἰδίαν ἀκριβῶς μέθοδον ὀφείλουν ν' ἀκολουθοῦν καὶ οἱ κατάσκοποι ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ.

Ὁ ἐπιδέξιός καὶ ἱκανὸς ἰχνευτὴς πρέπει πρὸ παντὸς νὰ διακρίνῃ τὸν τύπον τοῦ ποδὸς ἑνὸς ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν τύπον ἑνὸς ἄλλου, ἐπειδὴ τὸ μήκος, τὸ σχῆμα, οἱ δάκτυλοι, ἢ πτέρνα, τὰ καρφία τῶν ὑποδημάτων κτλ. δίδουν εἰς ἕκαστον πόδα καὶ ἰδιαιτέρον τύπον. Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ μὲ τοὺς τύπους τῶν ποδῶν τῶν ἵππων καὶ ἄλλων ζώων.

Ἀπὸ τὰ ἴχνη ἑνὸς ἀνθρώπου, δηλαδὴ ἀπὸ τὸ μήκος τοῦ ποδὸς του καὶ ἀπὸ τὸ ἀνοιγμα τῶν βημάτων του δυνάμεθα μέχρι τινὸς βαθμοῦ νὰ ἐννοήσωμεν καὶ τὸ ὕψος τοῦ ἀναστήματός του.

Μίαν ἡμέραν ἄνθρωπος εὐρέθῃ πνιγμένος ἐντὸς ποταμοῦ καὶ ὄλοι ἐπίστευσαν ὅτι ἐπνίγη τυχαίως, μερικὰς δὲ ἐντομάς, τὰς ὁποίας ἔφερεν εἰς τὸ πρόσωπον, τὰς ἀπέδωκαν εἰς τὰς κοπτεράς πέτρας, εὐρισκομένας εἰς τὴν κοίτην τοῦ ποταμοῦ. Ἐν τῇ μεταξὺ ὅμως εἰς ἓκ τῶν παρόντων συνέλαβε τὴν ἰδέαν ν' ἀντιγράψῃ τὸ σχῆμα τῶν ὑποδημάτων τοῦ νεκροῦ καὶ ἤρχισε κατόπιν νὰ ζητῇ τὰ ἴχνη εἰς τὴν ὄχθην. Μετ' ὀλίγον τ' ἀνεῦρε καὶ τὰ παρηκολούθησε μέχρι τοῦ σημείου, ὅπου καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα ἔγινε λυσσώδης πάλῃ, διότι ἐκεῖ ἀκριβῶς τὸ ἔδαφος ἦτο ἄνω κάτω, οἱ θάμνοι ἦσαν λυγισμένοι μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ

ὑδατος καὶ συγχρόνως ἐκεῖ πλησίον ἐφαίνοντο οἱ τύποι τῶν ἴχνων καὶ δύο ἄλλων ἀνθρώπων. Μολονότι δὲν κατωρθώθη ἀργότερα νὰ συλληφθοῦν οἱ δύο ἄγνωστοι δράσται τοῦ φόνου, ἐν τούτοις ἡ ἰχνογνωσία ἀπέδειξεν ὅτι εἰς τὴν περίστασιν ἐκείνην ἐπρόκειτο κατὰ πάσαν πιθανότητα περὶ δολοφονίας καὶ ὄχι περὶ τυχαίου δυστυχήματος.

Ὁ καλὸς ἰχνευτὴς ὀφείλει εὐθὺς ἀπὸ τὴν πρώτην ὄψιν νὰ διακρίνῃ τὸ εἶδος τοῦ βαδίσματος τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἴχνων, τὰ ὁποῖα ἀφήκεν ὀπισθὲν του. Εἰς τὸ ἤρεμον βάδισμα ὁ ἄνθρωπος θέτει ὀλόκληρον τὸν πόδα καὶ τὸ μήκος τοῦ βήματος εἶνε 80 περίπου ἑκατοστά. Ἄλλὰ ὅταν τρέχῃ, ἐντυπώνεται βαθέως εἰς τὸ ἔδαφος τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς καὶ μὲ τὴν ὀρμὴν τινάσσεται εἰς τὰ ἔμπρὸς ὀλίγη ἄμμος καὶ χῶμα, τὸ τοιοῦτον δὲ βῆμα εἶνε κάπως μακρότερον καὶ κυμαίνεται μεταξὺ 90 καὶ 150 ἑκατοστῶν. Πρέπει ὅμως νὰ σημειωθῇ ὅτι πολλοὶ ἄνθρωποι πρὸς ἐξαπάτησιν τῶν διωκτῶν τῶν τρέχουν μὲ τὰς πτέρνας πρὸς τὰ ἔμπρὸς, ἀλλὰ ὁ καλὸς ἰχνευτὴς δὲν ἀπατάται ἀπὸ τοιοῦτον τέχνασμα, διότι εὐθὺς διακρίνει, ὅτι οἱ πόδες δὲν ἔχουν κλίσιν πρὸς τὰ ἔξω καὶ οἱ βαθεῖς τύποι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους σχηματίζονται μὲ τὴν πτέρναν.

Καὶ τὰ ζῶα ἐπίσης, ὅταν τρέχουν δρομαίως, σχηματίζουσι μὲ τοὺς πόδας τῶν βαθεῖς τύπους εἰς τὸ χῶμα καὶ σηκώνουσι κονιορτόν, εἶναι δὲ τότε καὶ τὸ μήκος τοῦ βήματός των μακρότερον παρὰ κατὰ τὸ σὺνηθες βάδισμα. Ὁ καλὸς ἰχνευτὴς ἀπὸ τὰ ἴχνη διακρίνει τὸ εἶδος τοῦ βαδίσματος τοῦ ἵππου καὶ λέγουσι μάλιστα ὅτι οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Ἀφρικῆς ἀπὸ τὰ ἴχνη διακρίνουσι ὄχι μόνον τὸ φῦλον, ἀλλὰ καὶ τὸν χαρακτῆρα τῶν ἀνθρώπων. Περὶ ἐκείνων π. χ. οἱ ὁποῖοι περιπατοῦντες ἀνοίγουν τοὺς πόδας πολλὸ πρὸς τὰ ἔξω λέγουσι ὅτι εἶναι «ψεύσται».

Ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἡλικίας τοῦ ἴχνου ἀπαιτεῖ μεγάλην

ἀσκησιν καὶ πείραν καὶ πολλάκις ἔχει πολλὴν σημασίαν διὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ ζητουμένου.

Βεβαίως μεγάλην συνδρομὴν ἡμπορεῖ νὰ μᾶς δώσῃ εἰς τοῦτο ἡ ποιότης τοῦ ἐδάφους. Εἰς τὸ μαλακὸν καὶ ἀμμῶδες ἔδαφος θὰ ἴδωμεν τὸ ἔχνος νὰ γίνεται γρήγορα παλαιόν, διότι τὸ βαθύτερον ὑγρὸν στρώμα τοῦ πατηθέντος χώματος ξηραίνεται γρήγορα καὶ προσλαμβάνει τὸ χρῶμα τῆς λοιπῆς ἐπιφανείας, συγχρόνως δὲ τὰ χεῖλη τοῦ ἔχνου ἰσοπεδώνονται ταχέως ἀπὸ τὴν πνοὴν τοῦ ἀνέμου. Ὅταν κατόπιν προχωρήσωμεν εἰς ὑγρὸν ἔδαφος, τὸ ἔχνος θὰ φανῇ πολὺ νωπότερον, διότι ὁ ἥλιος δὲν ἡμπορεῖ ν' ἀποξηράνῃ ταχέως τὸ χῶμα καὶ τὰ χεῖλη τοῦ ἔχνου ἀνθίστανται περισσότερον εἰς τὴν φορὰν τοῦ ἀνέμου. Δι' αὐτὸν λοιπὸν τὸν λόγον πολλάκις ἐν ἔχνος φαίνεται εἰς ἐν σημεῖον πρόσφατον καὶ εἰς ἄλλο σημεῖον παλαιόν, ἂν καὶ ἔχῃ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν.

Ἡ κατάσταση τοῦ καιροῦ παρέχει πολλάκις λαθὴν πρὸς προσδιορισμὸν τῆς ἡλικίας τοῦ ἔχνου, ἂν π. χ. σταγόνες βροχῆς ἔπεσαν ἐπ' αὐτοῦ ἢ ἂν ἐσκορπίσθησαν ἐπ' αὐτοῦ χόρτα καὶ φύλλα παρασυρθέντα ὑπὸ τῆς φορᾶς τοῦ ἀνέμου. Τότε ὅμως πρέπει νὰ ἤξεύρωμεν πότε ἔδρεξεν ἢ πότε ἔπνευσεν ὁ ἄνεμος δυνατά. Ἐπίσης καὶ ἐὰν ἄλλο νεώτερον ἔχνος ἐπῆλθε καὶ διεσταύρωσε τὸ παλαιόν, ἢ ἐὰν τὸ καταπατηθὲν χόρτον ἔλαβεν ἐν τῷ μεταξὺ καιρὸν ν' ἀνορθωθῇ, ἔλα ταῦτα εἶναι διδόμενα, διὰ τῶν ὁποίων βοηθούμεθα εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῆς ἡλικίας ἐνὸς ἔχνου.

Ἄφ' οὗ μάθωμεν πῶς νὰ διακρίνωμεν τὴν διεύθυνσιν καὶ τὴν ἡλικίαν τοῦ ἔχνου, ἀνάγκη κατόπιν νὰ μάθωμεν ἐπίσης καὶ πῶς νὰ τὸ παρακολούθησωμεν εἰς τὰ διάφορα εἶδη τοῦ ἐδάφους. Εἶναι βέβαιον ὅτι ὁσηνδήποτε ἀσκησιν καὶ ἂν ἀποκτήσωμεν εἰς τὴν τέχνην ταύτην, ποτὲ δὲν θὰ τὴν ἀποκτήσωμεν τελείως καὶ πάντοτε ἢ πειρὰ μᾶς θὰ ἔχῃ ἀνάγκην συμπληρώσεως. Ἐὰν

π. χ. εἰς μίαν θέσιν εὐρεθῇ στάκτη, πρέπει νὰ ἰδῆτε ἂν εἶναι ἀκόμη ζεστὴ ἢ ἂν ἐκρύωσεν ἐὰν εὐρεθοῦν λείψανα τροφῶν πλησίον τῆς πυρᾶς, θὰ σκεφθῆτε ποῖον ἄρα γε νὰ ἦτο τὸ εἶδος καὶ τὸ ποσόν των καθὼς καὶ ποῖοι νὰ ἦσαν ἄρα γε οἱ ἀνθρωποι οἱ ὁποῖοι εἶχαν καθήσῃ ἐκεῖ καὶ ἔφαγαν.

Πρέπει πρὸς τοῦτοις νὰ προσέξετε καὶ εἰς τὰ σημεῖα, τὰ ὁποῖα ἀφήκαν τυχὸν ἐκεῖ οἱ ἰδικοὶ σας ἰχνευταὶ ἢ οἱ κατάσκοποι τῶν ἐχθρῶν σας.

Εἰς τοὺς πολέμους τῆς νοτίου Ἀφρικῆς οἱ Ὀττεντότοι ἐσώρευον καθ' ὁδὸν πέτρας καὶ δι' αὐτῶν συνεννοοῦντο μὲ τοὺς οἰκείους των, οἱ ὁποῖοι τοὺς ἠκολούθουν. Ἐκεῖ οἱ λαοὶ εἶναι ἐξαιρετοὶ ἰχνευταί, μεταξὺ δὲ ἄλλων ὁ Μπάδεν-Πάουελ διηγείται περὶ αὐτῶν καὶ τὸ ἐξῆς ἀνέκδοτον.

Ἀπὸ τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀγγλοῦ διοικητοῦ τοῦ αἰγυπτιακοῦ ἱππικοῦ ὑπεξηρέθησαν μίαν φορὰν μερικὰ πολύτιμα σκευὴ χωρὶς νὰ κατορθωθῇ ν' ἀνακαλυφθῇ ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας ὁ δράστης τῆς κλοπῆς. Ἐπὶ τέλος ὁ διοικητὴς προσεκάλεσεν ἕνα ἰθαγενῆ ἰχνευτὴν καὶ τὸν ἐπεφόρτισε ν' ἀνακαλύψῃ τὸν κλέπτην. Ὁ ἰχνευτὴς ἀνεῦρε κατὰ πρῶτον τὰ ἔχνη του, κατόπιν τὰ παρηκολούθησε βῆμα πρὸς βῆμα καὶ κατέληξεν εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου μετὰ πολλοὺς ἐλιγμοὺς κατώρθωσε ν' ἀνακαλύψῃ ἔλα τὰ ἀντικείμενα παραχωμένα ἐντὸς τῆς ἄμμου. Κατόπιν παρηκολούθησε τὰ ἔχνη εἰς τὴν ἐπιστροφὴν καὶ ὠδηγήθη ὑπ' αὐτῶν μέχρι τοῦ στρατῶνος, ὅπου βεβαίως ἔπρεπε νὰ εὐρίσκεται καὶ ὁ κλέπτης.

Ὁλόκληρον τὸ σύνταγμα διετάχθη νὰ παρουσιασθῇ μὲ γυμνοὺς τοὺς πόδας καὶ νὰ παρελάσῃ ἐνώπιον τοῦ ἰχνευτοῦ, ἀλλὰ ὁ κλέπτης δὲν εὐρίσκετο μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν. Κατὰ σύμπτωσιν τὴν ὥραν ἐκείνην παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ συνταγματάρχου ὁ ὑπηρέτης του διὰ νὰ ἐγχειρίσῃ μίαν ἐπιστολὴν καὶ ὁ ἰχνευ-

τῆς μόλις τὸν εἶδεν ἀνέκραξε: «Νὰ ὁ ἄνθρωπος ποῦ ἔκλεψε τὰ πράγματα». Καὶ τῷ ὄντι εἰς τὴν ἀνάκρισιν ὁ ὑπηρέτης ὡμολόγησεν ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ δράστης τῆς κλοπῆς.

Εἰς τὰ μέρη μας ἡ τόση ἐπιτηδειότης πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν ἰχνῶν πιθανὸν νὰ μὴ εἶναι ἀναγκαῖα, ἀλλὰ τίς ἤξεύρει εἰς ποίας περιστάσεις ἐνδέχεται νὰ εὑρεθῇ κανεὶς εἰς τὸν βίον του, ὅποτε μάλιστα ἡμπορεῖ ἀπὸ τὴν νοημοσύνην καὶ τὴν δξυδερκείαν του νὰ ἐξαρτῶνται ὑπατα ἀτομικὰ καὶ ἐθνικὰ ἀκόμη συμφέροντα. Διότι δὲν ἀρκεῖ τις μόνον νὰ βλέπῃ, ἀλλ' ἀπαιτεῖται καὶ νὰ συνδυάζῃ τὰ βλεπόμενα καὶ νὰ ἐξάγῃ ἐξ αὐτῶν συμπεράσματα, καθὼς μᾶς διδάσκει τὸ ἐξῆς παραδειγμα.

Εἰς μίαν θηρευτικὴν ἐκδρομὴν εἰς τὰς Ἰνδίας ἐν μέλος αὐτῆς ἀπεσπάσθη καὶ ἀπεπλανήθη μὲ τὸν ἵππον του ἐντὸς πυκνοῦ δάσους. Μερικοὶ ἐκ τῶν φίλων του ἐξῆλθον εἰς ἀναζήτησίν του καὶ μετ' ὀλίγον συνήντησαν παιδίον ἰθαγενές, τὸ ὅποιον ἠρώτησαν ἂν ἔτυχε νὰ τὸν συναντήσῃ εἰς τὸν δρόμον του.

— «Θέλετε νὰ εἰπῆτε τὸν μεγάλο στρατιώτη μὲ τὸ ξανθὸ ἄλογο ποῦ ἐκούτσαινε λιγάκι;»

— «Ναί, αὐτόν ποῦ τὸν εἶδες;»

— «Δὲν τὸν εἶδα, μὰ ξέρω ποῦ ἐπῆγε.»

Μόλις ἤκουσαν τοῦτο, συνέλαβαν τὸν μικρὸν Ἰνδόν, διότι ὑπωπευθῆσαν ὅτι ὁ φίλος των ἐδολοφονήθη καὶ ἐρρίφθη εἰς παράμερον μέρος γνωστὸν εἰς τὸ παιδίον. Ὁ μικρὸς ὅμως ἐξήγησεν εἰς αὐτοὺς ὅτι εἶδε μόνον τὰ ἴχνη του καὶ ἦτο πρόθυμος νὰ τὰ δεῖξῃ. Καὶ τοὺς ὠδήγησεν εἰς ἓν μέρος ὅπου ἀπὸ τὰ ἴχνη του ἐφαίνετο ὅτι ἐσταμάτησε. Ἐκεῖ ὁ ἵππος του προσετρίβη εἰς τὸν κορμὸν ἐνὸς δένδρου καὶ εἰς τὸν φλοιὸν του ἐκόλλησαν μερικαὶ χρυσόξανθοι τρίχες. Ἐφαίνετο δὲ ἀπὸ τὰ ἴχνη του καὶ ὅτι ἐχώλαιεν ὀλίγον, διότι ἡ μία του ὄπλῃ δὲν ἐτυπώνετο τόσον βαθέως εἰς τὸ χῶμα καὶ ἐσύρετο κάπως κατὰ τὸ βάδισμα. Καὶ

ὁ τύπος τῶν ὑποδημάτων ἐφανέρωνεν, ὅτι ὁ ἀναβάτης ἦτο στρατιωτικὸς, ἀλλ' ἔμενον ἀνεξήγητον, πῶς ὁ μικρὸς ἐγνώριζεν ὅτι ὁ ἵππεὺς ἦτο μεγαλόσωμος. Ἄντι ἐξηγήσεως τὸ παιδίον ἐδειξε τὸ δένδρον καὶ ἐπ' αὐτοῦ κλαδίον σπασμένον, τὸ ὅποιον ἄνθρωπος μετρίου ἀναστήματος δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ φθάσῃ.

Ὁ μικρὸς αὐτὸς Ἰνδὸς ἀνεγίνωσκεν ὅλα ταῦτα τὰ σημεῖα ἀπαράλλακτα καθὼς ἡμεῖς ἀναγινώσκομεν τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀλφαβήτου εἰς τὰς σελίδας τῶν βιβλίων. Ἐὰν μᾶς ἐρωτήσῃ κανεὶς πῶς τὸ κατωρθώνομεν, θὰ δεῖξωμεν τὴν σελίδα καὶ θὰ εἴπωμεν ὅτι ἕκαστον στοιχεῖον ἔχει καὶ τὴν σημασίαν του, ὅτι πολλὰ τοιαῦτα μαζὶ σχηματίζουν μίαν λέξιν καὶ ὅτι πολλαὶ λέξεις ἀποτελοῦν μίαν πρότασιν, ἡ ὁποία τέλος μᾶς φανερῶνει τὴν σημασίαν ὅλων ἐκείνων τῶν σημείων.

Καὶ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἰχνῶν, ἀπὸ διάφορα ἀσήμαντα σημεῖα πρόκειται ν' ἀποτελεσθῇ ἓν σύνολον παρέχον εἰς ἡμᾶς εὐκρινῆ εἰκόνα τῶν συμβάντων, ὅσα παρήγαγον τὰ ἴχνη. Ἄλλ' ὅστις δὲν ἐγυμνάσθη εἰς τὴν εὑρεσιν τοῦ νοήματος, θὰ μένη πάντοτε τυφλὸς καὶ ἀνίκανος, διότι καὶ ἐδῶ ἡ ἄσκησις κάμνει τὸν τεχνίτην, εἰ δὲ μὴ, καὶ εἰς τὴν φύσιν καθὼς καὶ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν δὲν θὰ κατορθώσωμεν τίποτε περισσότερο νὰ κάμνωμεν παρὰ μόνον νὰ συλλαβίζωμεν καθὼς οἱ ἀρχαριοὶ εἰς τὸ ἀλφαβητάριον.

Πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἀπαιτουμένης πείρας δὲν ὑπάρχουν σταθεροὶ κανόνες, διότι αἱ πιθανότητες καὶ τὰ ἐνδεχόμενα εἶναι ἄπειρα, καὶ ὁ μόνος τρόπος πρὸς κτήσιν τῆς ἀπαιτουμένης εὐχερείας εἰς τὴν παρατήρησιν εἶναι ἡ πρακτικὴ ἄσκησις, ἡ ἐπανάληψις πλείστων ὅσων παραδειγμάτων, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ παῖδες πρέπει νὰ ὑποβάλλωνται ὑπὸ τὰς ὀδηγίας τοῦ διδασκάλου των. Θὰ τοὺς ὀδηγῇ π. χ. εἰς μέρη ὅποθεν διέρχονται πολλοὶ ἄνθρωποι καὶ θὰ τοὺς ἐρωτᾷ κατόπιν ἕνα ἕκαστον χωριστὰ τί παρετήρησαν εἰς τὸν καθένα καὶ τί συμπεράσμα ἐσχημάτισαν.

Ἄπὸ τὴν ἐνδυμασίαν των, ἀπὸ τὰς κινήσεις, τὸ βᾶδισμα, τὴν κατάστασιν τῶν χειρῶν τῶν, ἀπὸ τὸ ἦθος καὶ τὸν τρόπον τῆς ὁμιλίας των θὰ ἠμπορέσουν πολλάκις νὰ ἐννοήσουν ποία εἶναι ἡ κοινωνικὴ των θέσις καὶ ποίας συνηθείας ἔχουν, ὅσον δὲ περισσότερα εἶναι τὰ σημεῖα τὰ συνηγοροῦντα περὶ τῆς ὑποθέσεώς των, τόσοσιν μεγαλειότερα θὰ εἶναι καὶ ἡ πιθανότης περὶ τῆς ὀρθότητος τοῦ συμπερασμοῦ των. Δὲν θὰ δυνηθοῦν βεβαίως νὰ μὴ ὑποπέσουν καὶ εἰς λάθη, ἀλλ' ὅσον περισσότερον δέξονται αἰ αἰσθήσεις των, τόσοσιν ὀλιγώτερα θὰ γίνωνται καὶ τὰ σφάλματα.

Πᾶν πρᾶγμα ἐπάνω καὶ γύρω εἰς τὸν ἄνθρωπον ὁμιλεῖ καὶ μίαν ἰδικὴν του γλῶσσαν, ἀλλὰ μόνον δι' ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος τὴν ἀντιλαμβάνεται καὶ τὴν ἐννοεῖ. Τί συμπεράσμα ἐξάγεις ἀπὸ μελαψὸν π. χ. πρόσωπον καὶ μέτωπον λευκόν; ἀπὸ ὄψιν ὠχρὰν καὶ ἴχνη διόπτρων εἰς τὴν μύτην; ἀπὸ χεῖρας περιποιημένας καὶ κομμένους ὄνυχας μόνον εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα; ἀπὸ μορφὴν χλωμὴν καὶ στίγματα μαυρισμένα ἀπὸ κονιορτὸν καρβούνων εἰς τὸ πρόσωπον; ἀπὸ πρόσωπον πελιδνὸν μὲ φλομωμένα μάτια; ἀπὸ κυρτὴν βράχιν καὶ μαύρας κηλίδας εἰς τὰ δάκτυλα; ἀπὸ φαγωμένον φόρεμα εἰς τοὺς ἀγκῶνας; ἀπὸ βαθείας πτυχὰς τοῦ ὑποδήματος ἐγκαρσίως εἰς τὴν βράχιν τοῦ ποδός; ἀπὸ βλέμμα ἀτενίζον τὸ ἄπειρον μὲ ὀφθαλμοὺς ἔχοντας παράλληλον διεύθυνσιν; ἀπὸ τύλους μόνον ἔσωθεν τοῦ ἀντίχειρος; ἀπὸ σκληρὰν ἐπιδερμίδα εἰς τὸ ἔσωτερικὸν τῆς παλάμης; ἀπὸ χεῖρας ἐγγδαρμένας καὶ γεμάτας ἀμμοκονίαν; ἀπὸ ῥυπαρὰν ἐνδυμασίαν, ἀλλὰ μὲ καθαρὸν περιλαίμιον; ἀπὸ ἀριστερὰν παρεῖαν καλλίτερα ξυρισμένην ἀπὸ τὴν δεξιάν; ἀπὸ μαύρας κηλίδας εἰς τὸν ἀντίχειρα, τὸν δείκτην καὶ τὸν μέσον δάκτυλον μόνον τῆς μιᾶς χειρός; ἀπὸ καθαρὰ ὑποδήματα μὲ μόνον τὴν μίαν πλευρὰν τοῦ πανταλονίου λερωμένην; Ἄπειράριθμα εἶνε τὰ τοιαῦτα ἀπλοῦστατα σημεῖα, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὰ ἰδιαίτερα γνωρίσματα τοῦ

κατόχου των καὶ ὅμως ποτὲ δὲν θεωροῦνται ἄξια προσοχῆς καὶ δὲν κινοῦν τὴν περιέργειάν μας.

Ὅστις εὐκαιρεῖ νὰ περιδιαβάξῃ εἰς τοὺς δρόμους, ἢ ἀπὸ τὸ παράθυρον τῆς οἰκίας του νὰ βλέπῃ τοὺς διαβάτας, ἢ, μεταβαίνων εἰς τὴν ἐργασίαν του, ἀναγκάζεται νὰ διέλθῃ ὀλίγας στιγμὰς ἐν μέσῳ ἄλλων ἀνθρώπων εἰς τὸν τροχιόδρομον ἢ εἰς τὸ λεωφορεῖον, ἠμπορεῖ εὐκολα νὰ κάμνῃ τὰς μελέτας καὶ τὰς παρατηρήσεις του μὲ ὄλην τὴν ἀνεσιν. Ἡ λεπτότης ὅμως ἀπαιτεῖ νὰ τὰς κάμνῃ ἀπαρατήρητος καὶ χωρὶς νὰ κινή τὴν προσοχήν. Ἡ ἀθόρυδος παρατήρησις εἶναι ἰδιότης τῶν καλῶν προσκόπων. Μία δὲ τοιαύτη ἀσχολία εἶναι ἀρίστη θεραπεία τῆς πλήξεως καὶ πολλάκις ἠμπορεῖ νὰ μᾶς προσενηύσῃ καὶ πολλὴν ὠφέλειαν, διότι δι' αὐτῆς ἀποκτᾶται ἡ γνώσις τῶν ἀνθρώπων, ἄνευ τῆς ὁποίας πᾶσα πρόοδος εἰς τὴν κοινωνίαν ἀποβαίνει πάντοτε μὲν δύσκολος, πολλάκις δὲ καὶ ἀκατόρθωτος.

Ἡ Μελέτη τῆς Φύσεως.

Διὰ νὰ μελετήσωμεν τὴν φύσιν, πρέπει νὰ τὴν πλησιάσωμεν, νὰ τὴν παρατηρήσωμεν, νὰ γνωρισθῶμεν μὲ αὐτήν. Εἰς τὰς πόλεις λοιπόν, ὅπου ὑπάρχουν ζωολογικοὶ κήποι καὶ φυσιογραφικὰ μουσεῖα, οἱ νέοι πρέπει νὰ δηγῶνται συχνὰ ἀπὸ τὸν διδάσκαλον καὶ νὰ διδάσκωνται πᾶν ὅ,τι εἶναι σχετικὸν μὲ τὰ φαινόμενα καὶ μὲ τὰ πλάσματα τῆς φύσεως.

Εἰς τὰ χωρία δὲ καὶ εἰς τὴν ὑπαιθρον ἐν γένει χώραν, ὅπου τὰ τοιαῦτα μέσα δὲν ὑπάρχουν, ἡ παρατήρησις γίνεται ἀμεσώτερα. Ἐκεῖ πρέπει νὰ βλέπουν οἱ νέοι καὶ τὰ παιδιά πῶς τρέφονται, πῶς ποτίζονται καὶ πῶς καθαρίζονται τὰ ζῷα, πῶς ἐφαρμόζονται οἱ χαλινοὶ καὶ τὰ ἐφίππια εἰς τοὺς ἵππους, πῶς κρατοῦνται οἱ χαλινοὶ διὰ ν' ἀναβῇ ἢ νὰ καταβῇ ἀπὸ τοῦ ἐφιπ-

πίου ὁ ἵππεύς, πῶς ἀμέλγουν τὴν ἀγελάδα, πῶς συλλαμβάνονται καὶ συγκρατοῦνται τ' ἀφηνιάσαντα ζῶα κτλ.

Αὐτὴ ἡ διδασκαλία πρέπει νὰ ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τὴν παρατήρησιν τοῦ τρόπου τοῦ ζῆν καὶ τῶν συνηθειῶν τῶν ἀγρίων ζῴων, τῶν κονίκλων, τῶν περιστερῶν, τῶν ὑδροδίων πτηνῶν, τῶν ἰχθύων κτλ. Ἄλλὰ τοῦτο δὲν ἤμπορεῖ νὰ γίνῃ παρὰ μόνον διὰ τῆς ἐξασκήσεως, ὥστε νὰ τὰ πλησιάσωμεν μὲ τρόπον καὶ ἔρποντες, καὶ νὰ παρακολουθῶμεν τὰς κινήσεις των ἀπαρατήρητοι ὑπ' ἐκείνων.

Καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην διδακτικὸν εἶναι τὸ ἀκόλουθον παράδειγμα.

Εἰς τὰ ἰχθυευτικὰ γυμνάσια συνητηθήσαν μίαν φορὰν δύο περιπολῖαι καὶ ὑπὸ σκέπην ἐπλησίασαν ἢ μία τὴν ἄλλην μέχρι ἐνὸς σημείου πέραν τοῦ ὁποίου ἔμενεν ἀναμεταξὺ των λωρὶς γῆς ἀνοικτῆ, τὴν ὁποίαν, οὔτε ἢ μία οὔτε ἢ ἄλλη ἠδύνατο νὰ διασχίσῃ χωρὶς ν' ἀποκαλυφθῇ. Μόνον εἰς μίαν θέσιν ὑπήρχε βαθεῖα τάφρος, τῆς ὁποίας τὸ ἀντίπεραν χεῖλος ἐκαλύπτετο ἀπὸ θάμνους, καὶ ἐξετείνετο ἀρκετὰ μακρὰν πρὸς τὴν κλίσιν τοῦ ἐδάφους. Ἡ περίπολος, πρὸς τὸ μέρος τῆς ὁποίας εὐρίσκειτο τὸ ἐν ἄκρον τῆς τάφρου, εἶδε δύο μοσχάρια νὰ κατέρχωνται τρέχοντα τὴν ἀντικρυνὴν κατωφέρειαν καὶ ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τῆς τάφρου ἐστάθησαν ἐκεῖ καὶ ἤρχισαν νὰ βόσκουν.

Εἰς ἐκ τῶν προσκόπων τῆς ομάδος ταύτης κατῆλθεν εἰς τὴν τάφρον καὶ ἐπροχώρησεν ἔρπων ἐντὸς αὐτῆς μὲ τὸν σκοπὸν νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ σημείου, ὅπου ἔδοσκον οἱ μόσχοι, ὁπόθεν, καθὼς ἐνόμιζε, θὰ ἠδύνατο νὰ παρακολουθήσῃ ἀπαρατήρητος τὰς κινήσεις τοῦ ἐχθροῦ. Ἄλλὰ μόλις ἔφθασεν εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου, αἰφνης ἐδέχθη τὸ πῦρ ἐχθρικοῦ προσκόπου ὁ ὁποῖος τὸν εἶχε προκαταλάβῃ.

Κατὰ τὴν ἀνάρισιν, ἢ ὁποία ἔγινεν ἀπὸ τὸν διαιτητὴν, ἐγνώσθη ὅτι ὁ πυροβολήσας (ὁ νικητῆς) εἶχε παρατηρήσῃ ἐκεῖ πλη-

σίον βόσκοντα πολλὰ μοσχάρια, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξέλεξε δύο καὶ τὰ ὄθησε πρὸς τὸ μέρος τῆς τάφρου καὶ ὅταν ἤρχισαν νὰ τρέχουν εἰς τὴν κατωφέρειαν, ἐπρόφθασε νὰ χωθῇ ἀναμεταξὺ τῶν δύο καὶ ἔτρεχε μαζί των χωρὶς νὰ φαίνεται, ἕως οὐ κατέλαβε τὴν ἐπίκαιρον θέσιν, τὴν ὁποίαν ἐπεζήτη.

Ἐὰν θέλωμεν νὰ παρατηρήσωμεν πῶς διάγουν τὰ ζῶα ἐλεύθερα, ὀφείλομεν νὰ τὰ πλησιάσωμεν χωρὶς νὰ μᾶς βλέπουν καὶ χωρὶς νὰ μᾶς ὀσφρανθοῦν. Μόνον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἠμπορεῖ ὁ κυνηγὸς νὰ πλησιάσῃ τὸ θήραμά του, κατὰ τὸν ἴδιον δὲ καὶ ἀπαράλλακτον τρόπον χρεωστεῖ καὶ ὁ πρόσκοπος νὰ πλησιάσῃ τὴν γραμμὴν τοῦ ἐχθροῦ. Ὅμοιως καὶ ὁ ἀστυφύλαξ ποτὲ δὲν κατορθώνει νὰ συλλάβῃ τὸν λωποδύτην, ἐὰν περιφέρεται μὲ τὴν στολὴν του, ἀλλὰ μόνον ἐὰν μὲ ἀδιαφορίαν ἀναμιχθῇ καὶ αὐτὸς εἰς τὸ πλῆθος, φορῶν πολιτικὰ ἐνδύματα, καὶ ἐὰν πολλακίς μέσα εἰς τὴν προθήκην τῶν καταστημάτων ὡς εἰς καθρέπτην, παρακολουθῇ πᾶν ὅ,τι συμβαίνει ὀπίσω ἀπὸ τὴν ῥάχιν του.

Ἐν καιρῷ πολέμου οἱ πολεμικοὶ πρόσκοποι καθὼς καὶ οἱ κυνηγοί, ὅταν ἐξέρχωνται εἰς τὸ κυνήγιον, εἰς δύο πράγματα πρέπει νὰ ἐπιστήσουν ὅλην των τὴν προσοχήν, ἐὰν θέλουν νὰ μὴ γίνουν ὀρατοί. Τὸ πρῶτον πρᾶγμα εἶναι τὸ μέρος, εἰς τὸ ὅποιον εὐρίσκονται καὶ τὸ ὅποιον ἀπαιτεῖται νὰ ἔχη τὸ ἴδιον χρῶμα μὲ τὴν ἐνδυμασίαν των, καὶ τὸ δεύτερον πρᾶγμα εἶναι νὰ μένουν ἀκίνητοι εἰς τὴν θέσιν των ἐφ' ὅσον ὁ ἐχθρὸς ἢ τὸ θήραμα ἔχουν τὸ βλέμμα ἐστραμμένον πρὸς τὴν διεύθυνσιν, εἰς τὴν ὁποίαν στέκονται.

Ἡ ἐκλογὴ τοῦ μέρους πρέπει νὰ γίνεται σύμφωνα μὲ τὸ χρῶμα τῆς ἐνδυμασίας των. Ἐὰν π. χ. φοροῦν στολὴν χρώματος χακί, ὀφείλουν ν' ἀποφεύγουν τοὺς λευκοὺς τοίχους καὶ τὰ σύσκια μέρη, ἐν ᾧ ἐὰν ἔχουν ὀπισθὲν των εἰς τὸ βάθος ἄμμον, βράχους καὶ ἀγριόχορτα ἠμποροῦν νὰ μείνουν ἀόρατοι καὶ εἰς μικρὰν

ἀκόμη ἀπόστασιν. Ἐὰν δὲ τὰ φορέματά των εἶναι μαῦρα, πρέπει νὰ ἐπιζητοῦν τὴν σκιάν τῶν θάμνων, τῶν δένδρων καὶ τῶν βράχων καὶ νὰ προσέχουν πάντοτε νὰ μὴ ἐξέρχωνται ἀπὸ τὸ βᾶθος τῆς σκιάς.

Ἐὰν τὰ ἐνδύματα εἶναι κόκκινα, πρέπει νὰ στέκωνται ἔμπροσθεν πλινθοκτίκτων κτιρίων ἐρυθροῦ χρώματος ἢ βράχων καὶ ἀμμωδῶν θέσεων, τῶν ὁποίων τὸ χρῶμα εἶναι ἐπίσης κοκκινωπόν.

Ὅσάκις θέλομεν νὰ κατασκοπεύσωμεν ἀπὸ ὑψηλὰς τοποθεσίας, ἢ πρώτη μας φροντίς θὰ εἶναι νὰ μὴ προδώσωμεν τὴν παρουσίαν μας μὲ τὸ ἀνάστημά μας, τὸ ὁποῖον διαγράφεται εὐκρινῶς εἰς τὸν οὐρανόν, καθὼς συμβαίνει πάντοτε σχεδὸν εἰς τοὺς ἀρχαρίους. Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ἀπαράμιλλοι εἶναι οἱ κατάσκοποι τῶν ἀγρίων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πολλὰ ἤμποροῦμεν ἀκόμη νὰ μάθωμεν. Ὅταν πρόκηται νὰ κατοπτεύσουσιν τὰ πέραξ ἀπὸ τὴν κορυφὴν βουνοῦ ἢ ἀπὸ τὴν βράχιν ὑψώματός τινος, ἀναρριχῶνται πρῶτον τετραποδητὶ συρόμενοι σχεδὸν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ ἅμα φθάσουσιν εἰς τὴν κορυφὴν ἀρχίζουσιν ν' ἀνεγείρουσιν τὴν κεφαλὴν σιγὰ σιγὰ μέχρις οὗ ἠμπορέσουσιν νὰ ἰδοῦν τὰ πέραξ. Ἐὰν ὑποπτευθοῦν ὅτι ὁ ἐχθρὸς ἔχει τὰ βλέμματα πρὸς τὸ μέρος των, μένουσιν ἀκίνητοι εἰς τὴν θέσιν των καὶ δὲν σαλεύουσιν ὥρας δλοκλήρους διὰ νὰ νομισθοῦν ὅτι εἶναι πέτρα ἢ κορμὸς δένδρου. Ἀφ' οὗ δὲ πεισθοῦν ὅτι δὲν ἀνεκαλύφθησαν, ἀρχίζουσιν νὰ καταβιβάζουσιν τὴν κεφαλὴν των πάλιν σιγὰ σιγὰ καὶ κατέρχονται τὸ ὕψωμα συρόμενοι εἰς τὸ ἐδαφος, ὅπως καὶ ὅταν ἀνῆρχοντο ἐπὶ τῆς κορυφῆς.

Καὶ τὴν νύκτα ἀκόμη, ὁσάκις πρόκειται νὰ ἐξιχνιασθῇ ἐχθρικὸν ἐδαφος, δὲν πρέπει νὰ ἀναβαίνωμεν εἰς ὑψηλὰς καὶ προεχούσας τοποθεσίας, ἀλλὰ νὰ ἐκλέγωμεν βαθείας πτυχὰς τοῦ ἐδάφους, διότι ἐκεῖ ὅχι μόνον εἴμεθα ἀόρατοι, ἀλλὰ καὶ καλλίτερα ἐπιβλέπομεν τὰς κινήσεις τοῦ ἐχθροῦ, ὅσον ἐγγύτερον ἔρχεται πρὸς ἡμᾶς.

Ὁ Μπάδεν-Πάουελλ εἶχε προχωρήσῃ μίαν φορὰν ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν θάμνων τόσοσιν καλὰ προφυλαγμένος, ὥστε ὁ ἐχθρικὸς κατάσκοπος τὸν ἐπλησίασεν εἰς 10 βημάτων ἀπόστασιν χωρὶς νὰ τὸν ἰδῇ καὶ ὅταν μετ' ὀλίγον τοῦ ἔστρεψε τὰ νῶτα, ὁ Μπάδεν-Πάουελλ μ' ἐν πῆδημα ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἐνηγκαλίσθη ἐκ τῶν ὀπισθεν.

Οἴκοθεν ἐννοεῖται ὅτι καὶ τὸ βᾶδισμα πρέπει νὰ εἶναι ἐλαφρὸν καὶ μάλιστα τὴν νύκτα. Τὸ σύνθηδες ἀνδρικὸν βῆμα ἀκούεται μακρόθεν, ἐν ᾧ ὁ καλὸς ἰχνηλάτης βαδίζει πατῶν εἰς τὴν ἄκραν τῶν ποδῶν καὶ ὄχι εἰς τὴν πτέρναν. Οἱ νέοι ὀφείλουσιν ἐκ μικρᾶς ἡλικίας καὶ ἀδιακόπως νὰ γυμνάζωνται εἰς τὸ βᾶδισμα μὲ τὴν ἄκραν τῶν ποδῶν των, διότι μόνον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἢ συνήθειαι θ' ἀποβῇ δευτέρα φύσις καὶ θὰ περιπατοῦν κατόπιν ἐλαφρὰ καὶ χωρὶς θόρυβον καθ' ἕλον των τὸν βίον. Τὸ εἶδος αὐτὸ τοῦ βαδίσματος εἶναι ὀλιγώτερον κουραστικόν, μᾶς προικίζει μὲ ἀντοχὴν μεγάλην εἰς τὰς μακρὰς πορείας καὶ καθιστᾷ τὸ περιπάτημα χαριέστερον, ἐλαστικώτερον καὶ εὔστροφον, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ σύνθηδες βαρὺ βᾶδισμα τῶν ἀνθρώπων.

Πρὸς τοῦτοις, ὁσάκις πλησιάζομεν τὸν ἐχθρὸν ἢ τὸ θήραμα, πρέπει νὰ μένωμεν ὑπὸ τὴν νύκτα, νὰ στεκώμεθα δηλαδὴ ὀπισθεν τοῦ μέρους ἐκείνου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον πνέει πρὸς τὸν ἐχθρὸν ὁ ἄνεμος, ὅσονδῆποτε καὶ ἂν εἶναι ἐλαφρὸς.

Διὰ νὰ πληροφορηθῶμεν δὲ πόθεν πνέει ὁ ἄνεμος, βαπτίζομεν τὸν δάκτυλον εἰς νερὸν καὶ τὸν σηκῶνομεν ὑψηλὰ καὶ προσέχομεν κατόπιν εἰς ποίαν πλευρὰν τὸν αἰσθανόμεθα ψυχρότερον, ἢ λαμβάνομεν εἰς τὴν παλάμην ὀλίγην λεπτὴν ἄμμοσιν, ἐλαφρὰ χόρτα, ξηρὰ φύλλα, τεμάχια χόρτου, κτλ. καὶ τὰ ρίπτομεν κατὰ γῆς καὶ βλέπομεν ποίαν διεύθυνσιν θὰ λάβουσιν πίπτοντα. Αὐτὴ εἶναι καὶ ἡ διεύθυνσις τοῦ ἀνέμου.

Ἐὰν εἴμεθα κρυμμένοι εἰς τὰ χόρτα καὶ θέλομεν νὰ σηκῶ-

σωμεν τὴν κεφαλὴν διὰ νὰ παρατηρήσωμεν, πρέπει νὰ δέσωμεν εἰς τὴν κεφαλὴν μας καὶ δέσμας χόρτων, αἱ ὁποῖαι νὰ σκεπάζουν καὶ τὸ πρόσωπον. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν θ' ἀνακαλυφθῶμεν εὐκόλως. Ὁ στρατιωτικὸς ἀκόλουθος τῆς Ἰταλίας, ὁ ὁποῖος μετὰ ῥωσικὰ στρατεύματα παρηκολούθησε τὸν πόλεμον τῆς Μαντζουρίας λέγει ὅτι οἱ Ἰάπωνες στρατιῶται, ὅσκις ἐμάχοντο εἰς μέρη θαμνώδη καὶ χλοερά, ἐσκέπαζαν τὰ πρόσωπά των μετὰ πράσινα πανία, ὥστε μακρόθεν δύσκολα τοὺς διέκριναν οἱ Ῥῶσοι.

Σχ. 1.

Ὅταν κρυπτόμεθα ὀπισθεν μεγάλων πετρῶν, δὲν πρέπει ν' ἀνασηκωνώμεθα διὰ νὰ παρατηρήσωμεν ἄνωθεν αὐτῶν, ἀλλὰ νὰ βλέπωμεν ἀπὸ τὰ πλάγια, καὶ ὅταν ἔχωμεν ἔμπροσθέν μας κορμὸν δένδρου, πρέπει νὰ τοποθετῶμεν εἰς τὰ πλάγια καὶ δέσμας θάμνων πρὸς καλλιτέραν ἀσφάλειαν καὶ σκέπην.

Τὰ ζῷα.

Εἰς ὅλας τὰς χώρας οἱ κατάσκοποι καὶ οἱ ἰχνηλάται μιμοῦνται φωνὰς ζῷων, ὅταν θέλουν νὰ συνεννοηθοῦν ἀναμεταξύ των. Τὸ πρακτικὸν αὐτὸ μέσον μεταχειρίζονται ἰδίως τὴν νύκτα, ἐν

καιρῷ ὀμίχλης, ἐντὸς πυκνῶν καὶ ἀδιαβάτων δασῶν καὶ εἰς ἀπεράντους ἐκτάσεις.

Διὰ νὰ γυμνασθοῦν ἀρχίζουν κατὰ πρῶτον μετὰ τὰς εὐκόλους φωνὰς τῶν ζῷων καὶ μετ' ὀλίγον μιμοῦνται τὸ κλουκλοῦ τῆς ὄρνιθος, ὅταν προσκαλῆ κοντὰ τῆς τὰ ὄρνιθόπουλα, ἢ τὰς ὑλακὰς καὶ τοὺς ὠρυγμοὺς τῶν σκύλων, ὅταν ἐκφράζουν τὴν χαρὰν καὶ τὸν πόνον των. Καὶ τὴν κραυγὴν τῆς γλαυκὸς καὶ τῆς ἀγριοπεριστερᾶς καὶ τὸ σφύριγμα τοῦ κοσσύφου καὶ τὴν κραυγὴν τοῦ κόρακος καὶ τὴν φωνὴν τοῦ κούκκου δὲν εἶναι δύσκολον νὰ μάθῃ πᾶς ὅστις ὠτακουστήσῃ τὴν φύσιν ἀπ' εὐθείας. Ἄλλὰ διὰ νὰ ἐπιτύχῃ εἰς τὴν μίμησιν, ὀφείλει νὰ γνωρίσῃ τὰ ζῷα ἐκ τοῦ πλησίον καὶ νὰ τὰ παρατηρήσῃ εἰς τὴν φυσικὴν των κατάστασιν. Διὰ τοῦτο θὰ ἦτο ὠφέλιμον εἰς πάντα νεαρὸν πρόσκοπον νὰ τρέφῃ καὶ νὰ περιποιῆται μόνος του ἓν ζῷον, ἀδιάφορον ἂν εἶναι ἄλογον ἢ σκύλος ἢ πτηνὸν ἢ κόνικλος. Χρεωστῆ νὰ γνωρίσῃ τὰς συνηθείας ὄλων τῶν ζῷων, νὰ ἠξεύρῃ πῶς νὰ τὰ περιποιηθῇ καὶ νὰ τὰ περιθάψῃ καὶ μάλιστα μεταξὺ ὄλων τῶν ἄλλων τὸν ἵππον, ὁ ὁποῖος εἶναι τόσοσιν χρήσιμος εἰς τὴν ζωὴν του καὶ τόσοσιν ἀπαραίτητος εἰς τὰς ἀνάγκας του. Θὰ μάθῃ δὲ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ μὴ τὸν τυραννῇ καὶ νὰ μὴ τὸν βασανίζῃ, ὅπως συμβαίνει σήμερον ἰδίως εἰς τὰ μέρη μας, ὅπου ὁ οἶκτος πρὸς τὰ ζῷα φαίνεται νὰ εἶναι ἄγνωστον αἶσθημα εἰς τὸν ἄνθρωπον.

Εἰς τὰ λεωφορεῖα τοῦ Λονδίνου ὀπισθεν τῶν θρανίων ὑπάρχει ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή: «μὴ σταματᾶτε εἰς τὸν δρόμον πολὺ συχνὰ καὶ μάλιστα εἰς τὸν ἀνήφορον, διότι κουράζονται τὰ ἄλογα». Οἱ γράψαντες τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην ἦσαν ἄνθρωποι γνωρίζοντες τοὺς ἵππους καὶ διερμηνεύοντες πιστῶς τὸ αἶσθημα, τὸ ὁποῖον τὸ ἀτυχὲς ζῷον δὲν ἔχει φωνὴν διὰ νὰ ἐκφράσῃ.

Ἐπάρχουν ἐπίσης ἄνθρωποι ἔχοντες τὴν κακὴν συνήθειαν

νά κακομεταχειρίζονται και νά βασανίζουν τήν γάταν, δια νά δικαιολογηθοῦν δὲ λέγουν ὅτι ἡ γάτα εἶνε ζῷον πονηρὸν και ἀπιστον. Ἄλλ' ὅστις ἔμαθε νά περιποιητῆται και ν' ἀγαπᾶ τὸ ζῷον τοῦτο, γνωρίζει ὅτι ἡ ἀπιστία της πρώτην ἀρχὴν ἔχει αὐτὴν τήν σκληρότητα τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τήν γάταν, ἡ ὁποία κατὰ βάθος εἶναι ζῷον μὲ ἀφοσίωσιν και ἀγάπην, χωρὶς βέβαια νά λησμονῆ καθ' ὀλοκληρίαν τὰς κακώσεις, τὰς ὁποίας ὑπέφερεν ἄλλοτε, ἐν ᾧ ὁ σκύλος ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην εἶναι μᾶλλον ἀμνησίκακος και εὐκολώτερα λησμονεῖ. Ἐν γένει δὲν πρέπει νά συγκρίνωμεν τήν γάταν μὲ τὸν σκύλον, διότι κατὰ τὸν χαρακτῆρα εἶναι ἐντελῶς διάφορα ζῷα. Ἄλλὰ και ἡ γάτα, ἐὰν τὴν παρατηρήσωμεν καλῶς και ἐὰν ἠξεύρωμεν πῶς νά τὴν περιποιηθῶμεν, θ' ἀνακαλύψωμεν ὅτι ἔχει μερικὰς ιδιότητας ἀνωτέρας τοῦ σκύλου. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν και εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὅπου ἡ γάτα δὲν καταδικάζεται και τὰ παιδιὰ δὲν συνηθίζουν νά τὴν λιθοβολοῦν, εἶναι προσφιλέσ, ὠφέλιμον και πιστὸν κατοικίδιον ζῷον.

Ὁ σκύλος ὠρισμένως εἶναι τὸ καλλίτερον ἐξ ὄλων τῶν κατοικιδίων ζῳων, διότι ὄχι μόνον εἶναι πιστὸς και ἀγρυπνος φύλαξ τοῦ οἴκου, ἀλλὰ και ἔξω αὐτοῦ παρακολουθεῖ τὸν κύριόν του μὲ ἀπόλυτον ἀφοσίωσιν και αὐταπάρνησιν. Διὰ τὸν ἰχνηλάτην εἶνε χρησιμώτατος σύντροφος και εἰς πολλὰς περιστάσεις ἠμποροῦν οἱ δύο ὁμοῦ νά προσφέρουν σπουδαιοτάτας ὑπηρεσίας.

Ἐὰν ἔχετε τὸ εὐτύχημα νά εἰσθε κάτοχος φωτογραφικῆς μῆχανῆς, τὸ καλλίτερον ἔργον ποῦ ἔχετε νά κάμετε εἶναι νά καταρτίσετε μίαν συλλογὴν φωτογραφιῶν ζῳων ἐκ τοῦ φυσικοῦ. Μία τοιαύτη συλλογὴ εἶναι δεκάκις προτιμότερα τῆς συλλογῆς γραμματοσήμων, ἀν και μία τοιαύτη εἶναι ἐπίσης ὠφέλιμος, και βεβαίως πολὺ προτιμότερα πάσης συλλογῆς εἰκονογραφημένων δελταρίων, σφραγίδων και μονογραμμάτων, τὰ ὁποία ὁ τυχῶν

ἄεργος ἄνθρωπος δύναται νά συλλέξῃ γινόμενος φορτικὸς εἰς τοὺς φίλους και τοὺς γνωρίμους του.

Πᾶσα παρατήρησις ἐνὸς ζῳου ἠμπορεῖ νά θεωρηθῆ ὡς ἐν ἐνδιαφέρον μᾶθημα φυσικῆς ἱστορίας και μία φωτογραφικὴ ἀναπαράστασις τῶν κινήσεών του μὲ τὴν μηχανὴν σου ἰσοδυναμεῖ μὲ πολύωρα μαθήματα εἰς τὸ σχολεῖον, τὰ ὁποία ἄλλως τε δὲν θ' ἀργήσης νά λησμονήσης.

Ὁ Μπάδεν-Πάουελλ εἶδεν εἰς τὴν Ἀφρικὴν μίαν λέαιναν

Σχ. 2.

μὲ τὰ τρία μικρά της. Ἐκάθηντο τὰ ζῷα ταῦτα εἰς μίαν σειρὰν και τὸν ἠτένιζον μὲ προσοχὴν, ἐν ᾧ τὰ ἐπλησίαζε. Καὶ ἐνῶ τὸν ἔβλεπαν μὲ ἀπορίαν και ἐξαφνισμόν, ἐφαίνετο ὡσάν νά ἠθελεν ἡ μητέρα νά διδάξῃ τὰ μικρά της πῶς πρέπει νά φερθοῦν, ὅταν συναντήσουν ἄνθρωπον. Καὶ ἐνῶ ὁ Μπάδεν-Πάουελλ ἔκαμε τὴν φωτογραφίαν των, ἡ μητέρα θά ἔλεγεν εἰς τὰ παιδιὰ της: «Νά τώρα, παιδιά μου, αὐτὸς ποῦ ἔρχεται εἶναι ἄνθρωπος ἄσπρος*».

* Σχετικὰ πρὸς τὸ θέμα τοῦτο θά εἴρη ὁ ἀναγνώστης εἰς τὸν ἀρ. 33 τῆς σειρᾶς τῶν Ὠφελίμων Βιβλίων, «Ἀνέκδοτα Ζῳων», καθὼς και εἰς τὸν ἀρ. 68, «ὁ Μικρὸς Κτηνίατρος» ὑπὸ Ρ. Δημητριάδου.

Τὰ πτηνά.

Ὁ Ἀμερικανὸς εὐθυμογράφος Μάρκ Τουαίν εἰς ἓν ἀπὸ τὰ βιβλία του λέγει: «ὑπάρχουν ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι γράφουν δλοκλήρους τόμους διὰ τὰ πτηνά, τ' ἀγαποῦν, δὲ τόσον ὥστε δὲν φοβοῦνται οὔτε τὴν πείναν οὔτε τοὺς κόπους διὰ ν' ἀνακαλύψουν ἓν νέον εἶδος των καὶ εἰς τὸ τέλος — τὰ σκοτώνουν.

«Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι λέγονται ὀρνιθολόγοι.

«Καὶ ἐγὼ εἶχα αὐτὸ τὸ τάλαντον τοῦ ὀρνιθολόγου μέσα μου, διότι εἰς τὴν ψυχὴν μου εἶχα τὰ πτηνά καὶ ὅλα τὰ πλάσματα τῆς φύσεως. Καὶ μίαν ἡμέραν ἀπεφάσισα νὰ γίνω ὀρνιθολόγος. Εἰς τὸ κλαδί ἑνὸς δένδρου εἶδα ἓνα πουλάκι νὰ κάθεται καὶ νὰ κελαδῆ, μετὰ τὸ κεφαλάκι του ἀνασηκωμένον μετὰ χάριν καὶ μετὰ βράμφοσ του ἀνοικτόν καὶ χωρὶς νὰ καταλάβω καλὰ καλὰ τί ἔκαμνα, σηκώνω τὸ τουφέκι μου καὶ πυροβολῶ. Ἐκόπη τὸ τραγοῦδι καὶ τὸ πουλάκι ἔπεσε κάτω ὡσάν μικρὸν κουρελάκι καὶ ὅταν ἐπλησίασα νὰ τὸ πάρω — ἦτο νεκρόν. Τὸ σωματάκι του ἦτο ἀκόμη ζεστόν καὶ ἄψυχον ἐκρέματο τὸ κεφαλάκι του, μία μικρὰ πτυχὴ ἐσκέπαζε τὰ μάτια του καὶ ἀπὸ τὴν μίαν πλευρὰν τοῦ λαιμοῦ του ἔσταζε σιγὰ σιγὰ τὸ αἷμα — καὶ χωρὶς νὰ θέλω μοῦ ἤλθαν δάκρυα εἰς τὰ μάτια, ὥστε δὲν ἔβλεπα τί συνέβαινε γύρω μου. Καὶ ἀπὸ τότε δὲν ἐσήκωσα πλέον τουφέκι νὰ σκοτώσω κανὲν ἄθῆον καὶ ἀκίνδυνον ζῷον».

Καὶ ὁ καλὸς πρόσκοπος φροντίζει: μὲν νὰ μάθῃ τὸν βίον τῶν πτηνῶν, ἀλλὰ καὶ ἀποφεύγει νὰ τὰ φονεύσῃ ἄνευ ἀνάγκης. Δὲν μιμεῖται τοὺς ἀνοήτους ἐκείνους νέους, οἱ ὁποῖοι κλέπτουν τὰ αὐγά των καὶ καταστρέφουν τὰς φωλεὰς, ἀλλὰ περιορίζεται νὰ παρατηρῆ πῶς ἐκκολάπτουν τοὺς νεοσσούς των, πῶς τοὺς τρέφουν καὶ πῶς τοὺς διδάσκουν τὴν πτησιν. Μία ἀπὸ τὰς φροντίδας του

εἶναι νὰ μάθῃ ὅλα τὰ εἶδη τῶν πτηνῶν καὶ νὰ τὰ διακρίνῃ ἀπὸ τὸ πτέρωμά των, ἀπὸ τὸ κελάδημα καὶ ἀπὸ τὸν τρόπον τῆς πτήσεώς των. Καὶ μανθάνει προσέτι πᾶσα εἶναι τὰ μέρη, τὰ ὁποῖα προτιμοῦν ὡς τόπον διαμονῆς των κατὰ τὰς διαφόρους ὥρας τοῦ ἔτους, ποῖον εἶδος τροφῆς ἐκλέγει ἕκαστον γένος πτηνῶν, πῶς ἀλλάσσει τὰ πτερά του, ποῖον σχῆμα δίδει ἕκαστον εἶδος εἰς τὰς φωλεὰς του καὶ ποῖαν μορφήν ἔχουν τὰ αὐγά του. Ὀλόκληρον φυσικὴν ἱστορίαν εἰμπορεῖ κανεὶς νὰ μάθῃ, ἔαν περιποιητῆται μόνος του τὰ πτηνά, ἢ, τὸν χειμῶνα μάλιστα, ἔαν τρέφῃ τοὺς σπουργίτας τῆς γειτονιάς εἰς τὸν κηπόν του ἢ ἀπὸ τὸ παράθυρόν του. Διδακτικώτατόν μάθημα εἶναι ἡ ἐκκόλαιψις τῶν νεοσσῶν. Μερικοὶ γεννῶνται ὀλόγυμνοι, μετὰ κλειστοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ χωρὶς πτερά καὶ μετὰ τὸ βράμφοσ ἀνοικτόν, ἄλλοι πάλιν εἶναι σκεπασμένοι μετὰ λεπτόν χνοῦδι καὶ τρέχουν εὐθὺς ἐδῶ κ' ἐκεῖ μετὰ ζωηρὰς κινήσεις. Τὰ μικρὰ παππάκια μόλις γέννηθοῦν κολυμβοῦν εἰς τὸ νερόν μαζί μετὰ τὴν μητέρα των, τὰ ὀρνιθόπουλα ὀλίγα λεπτά μετὰ τὴν ἐξοδὸν ἀπὸ τὸ αὐγὸν τρέχουν ἐδῶ κ' ἐκεῖ καὶ κυνηγοῦν μυίας, ἐν ᾧ οἱ μικροὶ σπουργίται ἐπὶ ἡμέρας μένουν ἀδρανεῖς καὶ ἔχουν ἀνάγκην ἀπὸ τὴν περίθαλψιν τῶν γονέων των*.

Τὰ ψάρια, τὰ ἔρπετα καὶ τὰ ἔντομα.

Δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῆ παραδόξος ἡ ἀπαίτησις, ὅπως ὁ καλὸς πρόσκοπος γυμνασθῆ καὶ εἰς τὸ ψάρευμα. Αὐτὴ ἡ τέχνη ὄχι μόνον θὰ συντελέσῃ εἰς τὸν πλουτισμόν των γνώσεών του, ἀλλὰ ἐνδέ-

* Αἱ νύξεις αὐταὶ ἄς χρησιμεύσουν εἰς βαθυτέραν μελέτην τοῦ θέματος τούτου ὑπὸ τῶν νέων, οἱ ὁποῖοι μέλλουν νὰ ἐπιδοθοῦν εἰς τὴν ἰχθυοτεχνίαν. Πολλὰ θὰ διδαχθοῦν ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὰ ἐξῆς βιβλία τῆς σειρᾶς τῶν Ὀφελιμῶν, ἀπὸ τὸν ἀριθ. 5 «Τὰ ὠφελιμώτερα πτηνά τῆς Ἑλλάδος» ὑπὸ Ν. Χ. Ἀποστολίδου καὶ τὸν ἀριθ. 37 «Αἱ ὀρνιθες» ὑπὸ Γ. Δροσίνη.

χεται και να σώση και αυτήν ακόμη την ζωήν του, εάν τύχη να εύρεθῆ ποτε άνευ τροφῆς πλησίον νεροῦ, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπάρχουν ψάρια.

Εἶναι δὲ τὸ ψάρευμα και μία λαμπρὰ ἀσκησης διὰ τὸν ἰχνηλάτην, ὁξύνουσα τὰς αἰσθήσεις του και καθιστῶσα αὐτὸν ἐπιτήδειον και ὑπομονητικόν, προϋποθέτει δὲ τὴν γνῶσιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν ἰχθύων, οἱ ὅποιοι ζοῦν εἰς τὰ νερά μας, τῶν συνθητιῶν και τῶν ἰδιοτήτων των, τῆς τροφῆς τὴν ὁποίαν προτιμοῦν, τῶν μερῶν εἰς τὰ ὁποῖα διαιτῶνται κτλ.

Ἄλλὰ θὰ μᾶς ἦτον ἀδύνατον ν' ἀναφέρωμεν ἐδῶ ὅλα τὰ ψάρια τῶν θαλασσῶν μας και νὰ περιγράψωμεν τὰ ἦθη των. Τὰ κυριώτερα εἶναι ὁ κωδιός, ἡ σαλιάρα, ἡ μαρίδα, ἡ ἀθερίνα, ἡ σαρδέλλα, ὁ κολιός, ἡ γόπα, ὁ χάννος, ἡ πέρκα, ὁ γίλος, ὁ κέφαλος, τὸ μπαρμποῦνι, ἡ σάλπα, ὁ σκορπιός, ὁ ροφόσ, ἡ παλαμύδα, ἡ συναγρίδα, τὸ λαβράκι, τὸ σαυρίδι και τόσα ἄλλα.

Ἄλλὰ εἰς ὅλα τὰ νερά ὑπάρχουν ἐκτὸς τῶν ἰχθύων και ἄλλα πλάσματα, τὰ ὁποῖα πρέπει πᾶς ἰχνηλάτης νὰ γνωρίζῃ, και τοιαῦτα εἶναι τὰ μαλάκια και τὰ ὄστρακόμενα: τὰ καλαμάρια, τὰ ὀκταπόδια, οἱ ἀστακοί, αἱ καραβίδες, τὰ στρεΐδια, αἱ γαρίδες, τὰ μύδια, τὰ κτένια και ἄπειρα ἄλλα*.

Δηλητηριώδης ὄφις εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι μόνον ἡ ἔχιδινα, συχνάκις ὁμως συγγέεται με τὸν κρικωτὸν ὄφιν, ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον δὲν εἶναι δηλητηριώδης, ἀλλὰ και ὠφέλιμος, ἐπειδὴ τρέφεται κυρίως με βατράχους και ποντικούς.

Ἄλλ' ὁ ἔμπειρος πρόσκοπος καθήκον ἔχει νὰ μάθῃ ποῖοι ὄφεις εἶναι δηλητηριώδεις και ποῖοι δὲν εἶναι τοιοῦτοι. Πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὅτι οἱ φαρμακεροὶ ἔχουν τὴν κακὴν συνήθειαν νὰ ἔρπουν

* Περισσότερα περὶ τούτων θὰ εἴρῃ ὁ ἀναγνώστης εἰς τὸν 54ον ἀριθ. τῆς σειρᾶς τῶν Ὁφελίμων Βιβλίων, «τὸ Ψάρευμα» ὑπὸ Γ. Δροσίνῃ.

κρυφίως μέσα εἰς τὰς σκηνὰς και νὰ κρύπτονται κάτω ἀπὸ τὰ σκεπάσματα και ἐντὸς τῶν ὑποδημάτων. Δι' αὐτὸ εἰς τὰ θερμὰ κλίματα οἱ περιηγηταὶ και οἱ κυνηγοὶ συνηθίζουν πάντοτε πρὶν κατακλιθεῖν νὰ ἐρευνοῦν με προσοχὴν τὰ λινα σκεπάσματα τῆς κλίνης των και τὸ πρῶτ' νὰ μὴ φοροῦν τὰ ὑποδήματά των, πρὶν τ' ἀναποδογυρίσουν με προφύλαξιν. «Ἐξακολουθῶ ἀκόμη τὴν παλαιὰν αὐτὴν συνήθειαν εἰς τὸν ἀναπαυτικὸν και ἀσφαλῆ κοιτῶνά μου ἐν Ἀγγλίᾳ!» λέγει ὁ στρατηγὸς Μπάδεν-Πάουελλ.

Γενικῶς οἱ ὄφεις ἀποφεύγουν τὸ τραχὺ και σκληρὸν ἔδαφος. Δι' αὐτὸ εἰς τὰς Ἰνδίας συνηθίζουν νὰ σχηματίζουν περιεξ τῶν οἰκιῶν μίαν ζώνην ἀπὸ μικρὰ κομμάτια ὑάλου διὰ νὰ ἐμποδίσουν εἰς τὰ ἔρπετὰ τὴν εἴσοδον ἐντὸς τῆς οἰκίας. Οἱ κυνηγοὶ τῶν μεγάλων ἀμερικανικῶν ὄροπεδίων θέτουν χονδρὸν σχοινίον κατὰ γῆς περίεξ τῶν σκηνῶν των, τοῦ ὁποίου αἱ πολλαὶ και ὀξεῖαι προεξοχαὶ γαργαλίζουν τοὺς ὄφεις εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε δὲν ἠμποροῦν νὰ περάσουν ἔρποντες ἐπ' αὐτῶν.

Οἱ φαρμακεροὶ ὄφεις ἔχουν δύο ἰδιαιτέρους δηλητηριώδεις ὀδόντας, οἱ ὁποῖοι συνηθῶς κείνται ὀριζοντίως ἐντὸς τοῦ στόματος. Ἄλλ' ὅταν ἐρεθισθῇ τὸ ζῦγον και θέλῃ νὰ δαγκάσῃ, δίδει εἰς τοὺς ὀδόντας του κάθετον διεύθυνσιν και ὄρμῃ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Οἱ ὀδόντες αὐτοὶ φέρουν κοιλότητα και διὰ ταύτης τὸ δηλητήριον, τὸ ὁποῖον περιέχεται ἐντὸς μικροῦ ἀδενίσκου τοῦ φάρυγγος, ἐκχέεται εἰς τὴν πληγὴν τοῦ δηχθέντος. Ἐντὸς ὀλίγων δευτερολέπτων ἀπορροφᾶται και διὰ τῶν αἱματοφόρων ἀγγείων φθάνει εἰς τὴν καρδίαν. Ἡ ἐνέργεια τοῦ δηγμάτων τοῦ ὄφεως ἐξουδετεροῦται ἐὰν προφθάσωμεν ν' ἀπομυζήσωμεν ἀμέσως τὴν πληγὴν ἢ νὰ τὴν περισφίγξωμεν με σχοινίον ἢ δυνάτην κλωστὴν ἢ μανδῆλιον ἢ λωρίδα ὑφάσματος κτλ. Ἄλλὰ κατὰ τὴν ἀπομύζησιν δὲν πρέπει νὰ ἔχωμεν πληγωμένον τὸ στόμα ἢ τὰ χεῖλη μας διότι τότε κινδυνεύομεν νὰ δηλητηρια-

σθῶμεν καὶ ἡμεῖς. Ἄφ' οὗ δὲ περισφιχθῆ καὶ ἀπομυζηθῆ τὸ δῆγμα, πρέπει καὶ νὰ καυτηριασθῆ μὲ πυρακτωμένον σίδηρον, μὲ φαινικὸν δὲξὺ ἢ πυκνὸν διάλυμα ὑπερμαγγανικοῦ κάλειως.

Ἡ συλλογή, ἡ παρατήρησις καὶ ἡ φωτογραφία τῶν ἐντόμων εἶναι ἀπὸ τὰς πλέον εὐαρέστους καὶ διδακτικὰς ἀσχολίας, εἰς τὰς ὁποίας ἡμπορεῖ νὰ ἐπιδοθῆ ὄχι μόνον ὁ κάτοικος τῆς ἐξοχῆς, ἀλλὰ καὶ πᾶς ἀνεπτυγμένος ἄνθρωπος, ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ διαπρέψῃ ὡς ἰχθυεύτης.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπάρχουν τὰ ἐξῆς κυριώτερα εἶδη: αἱ ἀκρίδες, οἱ γρύλοι, οἱ τέττιγες, αἱ πεταλοῦδαι, αἱ πυγολαμπίδες, οἱ κώνωπες, αἱ μέλισσαι, οἱ σφήκες, αἱ μυταί, ὁ μεταξοσκώληξ, οἱ κάνθαροι, αἱ μηλολόθται, αἱ ἀράχλαι, οἱ μύρμηκες κτλ.

Περὶ τοῦ βίου τῶν μελισσῶν ἐγράφησαν πολλὰ βιβλία, διότι εἶνε τῶ ὄντι ἀξία θαυμασμοῦ ἢ τέχνη, μὲ τὴν ὁποίαν κτίζουν τὰς κυψέλας καὶ τὰς κηρήθρας των, ἢ ἰκανότης των, μὲ τὴν ὁποίαν ἐκ μακρᾶς ἀποστάσεως διακρίνουν τὰ ἄνθη, ὅσα χρησιμεύουν διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ μέλιτος καὶ τὸ αἶσθημα τοῦ προσανατολισμοῦ, χάρις εἰς τὸ ὁποῖον ποτὲ δὲν διατρέχουν τὸν κίνδυνον νὰ παραπλανηθοῦν εἰς τὰς ἐκδρομάς των.

Τὸ πολίτευμα τῶν μελισσῶν εἶναι θαυμάσιον: τρέφουν ἀπόλυτον σέβας πρὸς τὴν βασιλίσσαν των καὶ φονεύουν ἀμειλίκτως ὄλους ὅσοι δὲν θέλουν νὰ ἐργασθοῦν ἐντὸς τῆς κυψέλης*.

Ἀνωφελῆ καὶ πολλακῆς ὀχληρᾶ ἔντομα εἶναι οἱ κώνωπες. Ὁ ἰχνηλάτης πρέπει νὰ ἠξεύρῃ, ὅτι ἐγκαθίστανται εἰς τὴν ἡρεμον ἐπιφάνειαν τῶν στασίμων ὑδάτων, ὅτι ἐκεῖ ἐκκολάπτονται αἱ νύμφαι των, ὅτι τέλος οἱ κώνωπες μεταδίδουν εἰς τὸν ἄνθρω-

* Ἄξιανάγνωστον εἶναι τὸ ὑπ' ἀριθ. 13 τῆς σειρᾶς τῶν Ὀφελίμων Βιβλίων «Αἱ Μέλισσαι» ὑπὸ Γ. Δροσίην.

πον τοὺς ἐλογενεῖς πυρετοῦς. Οἱ κώνωπες ἔχουν τὴν συνήθειαν νὰ κεντοῦν πρὸ πάντων κατὰ τὰς πρώτας ἑσπερινὰς ὥρας καὶ δι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ διανυκτερεύωμεν πλησίον τῶν βάλτων καὶ τῶν λιμνῶν.

Ἄλλὰ ὑπάρχουν καὶ μερικὰ ἔντομα φαγώσιμα. Εἰς τὴν Ἀφρικὴν πολλοὶ ἰθαγενεῖς τρέφονται μὲ ἀκρίδας, τὰς ὁποίας συλλέγουν, ἀποξηραίνουν εἰς τὸν ἥλιον, τὰς κοπανίζουσιν καὶ κατόπιν ἢ τὰς τρώγουν ὠμάς ἢ παρασκευάζουσιν δι' αὐτῶν ἄρτον, τὸν ὁποῖον οἱ δοκιμάσαντες εὐρίσκουν ἄρκετὰ νόστιμον, μολονότι ἔχει ἄρκετὰ δριμεῖαν γεῦσιν.

Πλήρης ἐνδιαφέροντος εἶναι ἡ παρατήρησις τῶν μυρμηκῶν. Ἐχουν ἀρίστην πολιτειακὴν διοργάνωσιν, κτίζουν τὰς φωλεὰς των μὲ ἀπαράμιλλον τέχνην, στρώνουν δρόμους καὶ μονοπάτια διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν τροφῶν των, συνασπίζονται ὄλοι, ὅταν πρόκειται ν' ἀμυνθοῦν κατὰ κοινοῦ ἐχθροῦ, συνεννοοῦνται ἀναμεταξύ των μὲ τὰς κεραίας των, ὑποστηρίζονται ἀμοιβαίως καὶ εἶναι ὑπὸ τῆς φύσεως προικισμένοι μὲ ἔκτακτον νοημοσύνην. Συμβαίνει ἐνίοτε νὰ κηρύττουν τὸν πόλεμον καὶ ἀναμεταξύ των καὶ τότε βλέπει τις νὰ συνάπτωνται μάχαι ἀληθινὰ μεταξὺ δύο στρατοπέδων, κατὰ τὰς ὁποίας οἱ μεγαλοσωμότεροι μεταξὺ αὐτῶν προηγούνται τῶν ἄλλων ὡς στρατηγοὶ καὶ ἀξιωματικοί. Εἰς τὴν εἴσοδον τῶν φωλεῶν των τοποθετοῦν σκοποὺς διὰ νὰ ἐμποδίζουσιν τὴν προσέγγισιν ἄλλων ἐντόμων ἢ τῶν μυρμηκῶν ἄλλης μερίδος. Παρατηρήθη ὡσαύτως ὅτι οἱ μύρμηκες τρέφουν καὶ περιποιοῦνται ὠρισμένον εἶδος φθειράς τῶν φύλλων, ἢ ὁποία ἐκκρίνει ἐν ὑγρόν, χρησιμεῖον ὡς τροφή των. Ἐχουν λοιπὸν καὶ αὐτοὶ τὰς γαλακτοφόρους ἀγελάδας των καὶ καλλιεργοῦν, ὅπως καὶ οἱ ἄνθρωποι, τὴν γαλακτοκομίαν.

Ἐὰν μελετήσωμεν τὴν φύσιν μετ' ἐπιστασίας, θὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ὑπάρχουν καὶ ζῆα διαφέροντα μεταξὺ των κατὰ τὸ

είδος και τὸ γένος, τὰ ὁποῖα πολλάκις συζοῦν ἀρμονικῶς και συνδαιατιῶνται, διότι γνωρίζουν ὅτι ἡ τοιαύτη συμβίωσις συμφέρει εἰς ἀμφοτέρωτα*.

Τὰ φυτά.

Μολονότι τὰ φυτά δὲν ἀνήκουν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ζωντανῶν πλασμάτων, ἐν τούτοις οἱ νεαροὶ πρόσκοποι πρέπει νὰ ἔχουν και περὶ αὐτῶν ὅσον τὸ δυνατὸν ἀκριβεῖς και σαφεῖς γνώσεις. Συχνὰ θὰ εὑρεθοῦν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ περιγράψουν ἐν τοπίον ἢ καμμίαν παραλλαγὴν τοῦ ἐδάφους, τὴν ὁποῖαν παρετήρησαν, και ἀντὶ νὰ εἴπουν περὶ αὐτοῦ ἀπλῶς μόνον ὅτι εἶναι δασώδες, θὰ εἶναι βέβαια προτιμότερον ν' ἀναφέρουν συγχρόνως και τὸ εἶδος τῶν δένδρων, τὰ ὁποῖα τὸ καλύπτουν και σχηματίζουν τὸ δάσος.

Κατὰ πρῶτον λοιπὸν χρεωστοῦν νὰ μάθουν ποῖα εἶναι τὰ εἶδη τῶν δένδρων τῆς πατρίδος των, νὰ γυμνασθοῦν εἰς τὸ νὰ διακρίνουν τὰ διάφορα γένη των και πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον συμφέρει πρὸ παντὸς νὰ καταρτίσουν συλλογὴν τῶν φύλλων των και εἰς τοὺς διαφόρους ἐξοχικοὺς περιπάτους και τὰς ἐκδρομάς των νὰ παραβάλλουν τὰ φύλλα τῆς συλλογῆς των μετὰ τὰ φύλλα τῶν δένδρων, μέχρις οὗ κατορθώσουν μ' εὐκολίαν νὰ διακρίνουν ὅλα τὰ εἶδη ἐκ πρώτης ὄψεως. Τὰ δένδρα τῆς Ἑλλάδος και ἐν γένει τῆς ἐλληνικῆς χερσονήσου εἶναι πολυάριθμα, τὰ δάση τῆς ὅμως ἄλλοτε κατελάμβαναν μεγαλειτέραν ἔκτασιν παρὰ τὴν σήμερον, διότι οἱ κάτοικοι τῶν μερῶν μας δὲν κατενόησαν ἀκόμη δυστυχῶς ὅτι ἡ ἀνευ ἀνάγκης καταστροφὴ ἐνὸς δένδρου ἰσοδυναμεῖ μετὰ φόνον ἀνθρώπου και ὅτι ὁ ἐμπρησμός ἐνὸς δάσους εἶναι ἀληθινὴ συμφορὰ διὰ τὴν πατρίδα.

* Βλέπε και ἀριθ. 65 τῆς σειρᾶς τῶν Ὁφελίμων Βιβλίων, «Συλλογαὶ Φυσικῆς Ἱστορίας» ὑπὸ Γ. Δροσίνου.

Μεταξὺ τῶν κυριωτέρων δένδρων τῶν ἐλληνικῶν δασῶν ἀναφέρονται τὴν ἐλάτην, τὴν πεύκην, τὴν δρυῖν, τὴν ὄξυάν, κατόπι τὸν πρίνον, τὴν κουκουναριάν, τὴν καρυάν, τὴν πετελέαν, τὸν πλάτανον, τὴν λεύκην, τὴν ἐλαίαν κτλ.

Ἐκεῖ ἐνθα μεταξὺ τῶν δένδρων τοῦ δάσους ὑπάρχουν λάρικες (εἶδος πεύκης), θὰ δυνηθῆτε, ἐν ἀνάγκῃ, νὰ κατασκευάσετε εὐκόλα πασσάλους διὰ νὰ ζεύξητε μίαν γέφυραν. Ἡ παρουσία τῶν ἰτεῶν εἰς ἐν μέρος φανερόναι τὴν ὑπαρξίν νεροῦ ἐκεῖ πλησίον. Αἱ ὑψηλαὶ δρυὲς ἡμποροῦν νὰ χρησιμεύσουν ὡς κρησφύγετον και ὡς σκοπιὰ διὰ τὴν ἀσφαλῆ κατόπτεισιν τῶν πέριξ ἐκτάσεων.

Ὅσα δένδρα παράγουν καρποὺς ἐδωδίμους δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἀγνωστα εἰς τὸν ἰχνηλάτην, καθὼς και ὅλα τὰ φυτά ἀπὸ τὰ ὁποῖα παράγονται βητίνη, φελλός, χρωστικαὶ οὐσαὶ κτλ.

Και εἶναι, τῷ ὄντι, ἀπειράριθμα τὰ φυτά, τῶν ὁποίων οἱ καρποί, αἱ ῥίζαι, ὁ φλοιός και τὰ φύλλα τρώγονται. Τὰ μανιτάρια π. χ. εἶναι θρεπτικώτατα, ἀλλὰ δικαιούται νὰ τὰ φάγη μόνον ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος γνωρίζει νὰ διακρίνη ἀσφαλῶς τὰ ἀβλαβῆ ἀπὸ τὰ δηλητηριώδη.

Ὁ ἰχνευτῆς ὀφείλει προσέτι νὰ ἔχη γνώσεις σαφεῖς και περὶ ὄλων τῶν δημητριακῶν καρπῶν, καθὼς ἐπίσης και περὶ ὄλων τῶν εἰδῶν τῆς χλόης και τοῦ χόρτου*.

Ὁδηγίαι πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς θελήσεως και τῆς εὐρωστίας. Ὑγιεινὴ τοῦ προσκόπου.

Ὅσον και ἂν ἐπροόδευσεν ἡ ὑγιεινὴ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, ἐν τούτοις παρετηρήθη, ὅτι δὲν κατώρθωσεν ἀκόμη νὰ

* Ἀξιανόγνωστα και τὰ ἐξῆς Ὁφελίμα Βιβλία: Ἄρ. 24 ὁ «Ἐθνικός Πλοῦτος» ὑπὸ Σ. Λοβέρδου, ἀριθ. 83 ἡ «Ἐλαία» και 97 ὁ «Ἀρχανόκηπος» ὑπὸ Σ. Χασιώτου.

βελτιώση σημαντικῶς τὴν υγείαν τῶν λαῶν. Μέγας ἀριθμὸς ἐκ τῶν στρατευσίμων κατὰ τὴν ἰατρικὴν ἐξέτασιν ἀποδεικνύονται ἀνίκανοι διὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν καὶ οἱ τοιοῦτοι πλεονάζουν κυρίως μεταξὺ τῶν κατοίκων τῶν πόλεων.

Καὶ τὸ κακὸν αὐτὸ ἐμφανίζεται ἀπὸ τῶν θρανίων τοῦ σχολείου, ὅπου ὁσημέραι αὐξάνει ὁ ἀριθμὸς τῶν μυώπων, τῶν ραχιαίων, τῶν κυφῶν, τῶν βραιβῶν καὶ ἐν γένει τῶν προώρως ἐξησθενημένων καὶ ἀναπήρων ὀργανισμῶν.

Καὶ ὕστερον θέλομεν νὰ ἔχωμεν ἀπὸ τοιοῦτους βλαστοὺς γενεὰν μητέρων καὶ ὑπερασπιστῶν τῆς πατρίδος!

Εἰς τὰς πόλεις αἱ πρόοδοι καὶ αἱ βελτιώσεις τῆς υγιεινῆς ἐξουδετερώνονται ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν ἀέρος καὶ φωτός, εἰς δὲ τὰς ἐξοχὰς καὶ εἰς τὰ χωρία ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν καθαριότητος, ἀπὸ τὴν κακὴν θρέψιν καὶ ἄλλα ἐλαττώματα.

Καὶ ὅμως ὄλα θεραπεύονται. Μέγα μέρος τῆς εὐθύνης αὐτῶν ὑπέχει ἡ ἀπρονοησία καὶ ἡ ἀμέλεια τῶν γονέων ἀλλὰ ταυτοχρόνως τὰ ὑποθάλλουν καὶ παντοειδεῖς ἄλλαι καταχρήσεις, ὡς ἡ τοῦ οἰνοπνεύματος καὶ τοῦ καπνίσματος, διάφοροι ἀσθένειαι καὶ ἡ ἀνεπαρκὴς περιποίησης τοῦ σώματος.

Ἐλλιπὴς λοιπὸν θὰ ἦτον ἡ ἀνατροφή τοῦ μέλλοντος στρατιώτου, ἐὰν δὲν ἐπεδίωκε καὶ τὴν καταπολέμησιν τῶν ὀλεθρίων τούτων ἐπιδράσεων.

Ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων πρέπει νὰ διδαχθοῦν τὰς θεμελιώδεις ἀρχὰς τῆς υγιεινῆς, διότι ἀπεδείχθη ὅτι εἰς ὄλους τοὺς πολέμους αἱ ἡμίσειαι ἀπώλειαι τῶν στρατῶν προέρχονται ἀπὸ τὰς ἀσθενείας καὶ βεβαίως δὲν θὰ ἦσαν τόσαι, ἐὰν οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ στρατιῶται εἶχαν περισσοτέρας γνώσεις περὶ τῆς ἀτομικῆς υγιεινῆς. Ἡ φροντίς περὶ τῆς υγείας δὲν θεωρεῖται πλέον ἀνανδρία, ἀλλὰ καθήκον ὀφειλόμενον πρὸς τὴν πατρίδα, εἰς τὴν κατήχησιν δὲ τοῦ στρατιώτου ἐν Γερμανίᾳ ὑπάρχει καὶ τὸ ἐξῆς

χωρίον: «Ὁ στρατιώτης πρέπει νὰ μάθῃ ὅτι εἰς τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος χρεωστεῖ νὰ προσφέρῃ ὡς θυσίαν καὶ τὴν ζωὴν του καὶ τὴν υγείαν του, ἀλλὰ συγχρόνως πρέπει νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἔχει καθήκον νὰ μὴ παραλείψῃ τίποτε τὸ συντελοῦν εἰς τὴν διατήρησιν τῆς υγείας του καὶ εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἀντοχῆς του εἰς τὰ πολεμικὰ ἔργα!»

Ἄλλὰ καὶ ἐν καιρῷ εἰρήνης πολλοὶ ἄνθρωποι καθίστανται ἀνίκανοι πρὸς ἐργασίαν ἕνεκα ἀνθρακίων, τὰς ὁποίας θὰ ἠδύναντο ν' ἀποφύγουν, ἐὰν ἐφρόντιζαν περὶ τῆς υγείας των. Δυστυχῶς ὀλίγοι λαμβάνουν τοιαύτην φροντίδα καὶ οἱ πλείστοι τῶν ἑλληνοπαίδων φθάνουν εἰς ἡλικίαν 14 καὶ 15 ἐτῶν χωρὶς νὰ κάμουν καμμίαν σωματικὴν ἀσκήσιν. Ἴδου λοιπὸν στάδιον διὰ τοὺς παιδαγωγοὺς πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς δραστηριότητός των καὶ πρὸς ἐπιτέλεσιν ἀληθῶς ἐθνικοῦ ἔργου διὰ τῆς διδασκαλίας χρησίμων πραγμάτων εἰς τοὺς νέους καὶ διὰ τῆς χειραγωγήσεως αὐτῶν εἰς ἔργα, διὰ τῶν ὁποίων ν' ἀναπτυχθῇ ἐξ αὐτῶν σὺν τῷ χρόνῳ γενεὰ μὲ χαρακτῆρα, μὲ σθένος καὶ μὲ ἀντοχὴν εἰς τοὺς πόνους καὶ εἰς τὰς δοκιμασίας.

Παράδειγμα τοιαύτης ἀντοχῆς θ' ἀναφέρωμεν τὸ ἐξῆς. Εἰς τὰς Ἰνδίας ἰχνηλάτης προσεδιήθη ὑπὸ τῆς χολέρας καὶ κατέκειτο βαρέως ἀσθενὴς εἰς τὸ νοσοκομεῖον. Μόλις ἔχων τὰς αἰσθήσεις του ἤκουσε τὴν ἀφίξιν τοῦ ἰατροῦ καὶ τὰς ὁδηγίας, τὰς ὁποίας ἔδιδεν εἰς τὸν ἰθαγενῆ νοσοκόμον, λέγων ὅτι μόνη ἐλπίς πρὸς σωτηρίαν του ἦτο νὰ τὸν τρίβῃ διὰ νὰ μὴ σταματήσῃ ἡ κυκλοφορία τοῦ αἱματός του. Ἀλλὰ μόλις ἀπεμακρύνθη ὁ ἰατρός, ὁ νοσοκόμος ἔπαυσε τὰς ἐντριβὰς καὶ ἐξηπλώθη εἰς μίαν γωνίαν διὰ νὰ καπνίσῃ. Εἰς τὴν ἀγωνίαν του ὁ δυστυχὴς ἄρρωστος ἀντελαμβάνετο πᾶν ὅ,τι συνέβαινε γύρω του χωρὶς νὰ δύναται νὰ κινήθῃ καὶ ἡ ἀσπλαγχνος διαγωγὴ τοῦ νοσοκόμου ἐκίνησεν εἰς τόσον βαθμὸν τὴν ὀργὴν του καὶ

τὴν ἀγανάκτησιν, ὥστε ἀπεφάσισε νὰ μὴ ἀποθάνῃ μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ λάβῃ καιρὸν νὰ τὸν τιμωρήσῃ. Καὶ ἀνέκτησε τὴν υγείαν του διὰ μόνῃς τῆς θελήσεώς του.

Ἐπαράδατος ὄρος πρέπει νὰ εἶναι νὰ μὴ ὀμιλῇ κανεὶς περὶ τοῦ θανάτου, πρὶν ἀποθάνῃ, καὶ ὅστις ἀκολουθεῖ αὐτὸν τὸν ὄρον, πολ- λάκις θὰ ἐξέλθῃ σῆος καὶ ἀβλαβῆς ἀπὸ περιστάσεις κατὰ τὰς ὁποίας πᾶς ἄλλος ἀφεύκτως θὰ ἐχάνετο.

Καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ἀξιοσημείωτον εἶναι τὸ παρά-δειγμα ἑνὸς διασῆμου ἀφρικανοῦ κυνηγοῦ ὀνομαζομένου Σελοῦ. Κατὰ τινὰ θηρευτικὴν ἐκδρομὴν εἰς τὴν νότιον Ἀφρικὴν ἐπέπε-σεν εἰς ἐνέδραν ἀγρίων, οἱ ὅποιοι περιεκύκλωσαν αἰφνης τὸ κατά-λυμά του καὶ τὸν ἐπυροβόλουν πανταχόθεν. Ὁ Σελοῦ καὶ οἱ ὀλι-γάριθμοι ἰθαγενεῖς συνοδοὶ του μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ σκότους κατώρθωσαν νὰ διαφύγουν καὶ νὰ διασκορπισθοῦν εἰς τὰ ὑψηλά καὶ πυκνὰ χόρτα, ἀλλ' ὁ κυνηγὸς εἰς τὴν σπουδῆν του ἀπεχω-ρίσθη ἀπ' αὐτῶν καὶ ἔχασε τὰ ἴχνη των καὶ δὲν ἐπρόφθασε νὰ λάβῃ μαζί του παρὰ μόνον τὸ ὄπλον του καὶ ὀλίγα φυσίγγια. Ὅτε δὲ μετ' ὀλίγον εἶδε τοὺς ἀγρίους καταλαμβάνοντας τὸ κατάλυμά του καὶ τὴν νύκτα νὰ πλησιάζῃ πρὸς τὸ τέρμα τῆς, ἀπεφάσισε νὰ φύγῃ, καὶ ὀδηγούμενος ἀπὸ τοὺς ἀστέρας ἔλαβε τὴν πρὸς νότον διεύθυνσιν. Ἐρπῶν καὶ συρόμενος κατὰ γῆς ἔφθασε μέχρις ἑνὸς σημείου, ὅπου ἐφύλαττεν ὁ σκοπὸς τῶν ἐχθρῶν του καὶ τὸν ἐπλησίασε μάλιστα τόσον, ὥστε διέκρινε τὰς ὀμιλίας, ἐκεῖ δὲ χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν ἐρρίφθη εἰς τὸν παραρρέοντα ποτα-μὸν καὶ κολυμβῶν ἐπέρασεν εἰς τὴν ἄλλην ὄχθην, ἐξω τοῦ κύκλου τῆς ἐνεργείας τῶν διωκτῶν του, φέρων μόνον τὸ ὑποκάμισον, τὰς περισκελίδας καὶ τὰ ὑποδήματα. Ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐξηκολού-θησεν ἐν τοιαύτῃ καταστάσει νὰ προχωρῇ πρὸς νότον, τὴν μὲν ἡμέραν κρυπτόμενος, διὰ ν' ἀποφύγῃ τὰς συναντήσεις μὲ τοὺς ἰθαγενεῖς, τὴν δὲ νύκτα κυνηγῶν ἀντιλόπας διὰ νὰ μὴ ἀποθάνῃ

τῆς πείνης. Μίαν νύκτα ἔφθασεν εἰς χωρίον, τὸ ὅποιον ἐνόμιζεν ὅτι διέκειτο φιλικῶς πρὸς αὐτόν, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐκλάπη τὸ ὄπλον του καὶ ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ τὴν σωτηρίαν του πάλιν διὰ τῆς φυγῆς, αὐτὴν δὲ τὴν φορὰν ἀσπλος πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς ζωῆς του καὶ πρὸς εὐρεσιν τροφῆς. Ἀλλὰ καὶ τότε δὲν ἔχασε πᾶσαν ἐλπίδα καὶ μετὰ ὑπερανθρώπους κόπους καὶ στε-ρήσεις συνήνησεν ἐπὶ τέλους μερικοὺς ἀπὸ τοὺς συντρόφους του, οἱ ὅποιοι εἶχον σωθῆ ὡς αὐτὸς διὰ τῆς φυγῆς, καὶ κατώρ-θωσε νὰ φθάσῃ εἰς φιλικὸν καὶ ἀσφαλὲς ἔδαφος.

Ἀνθρωποὶ καθὼς ὁ Σελοῦ προγυμνάζονται ἐν παιδικῆς ἡλι-κίας καὶ μὲ τὴν προπόνησιν ἀποκτοῦν τὴν ἀναγκαίαν ἀντοχὴν εἰς τὰς στερήσεις καὶ εἰς τοὺς κόπους.

Αἱ σωματικαὶ ἀσκήσεις, τὰς ὁποίας ἡμεῖς συνηθίζομεν νὰ κάμνωμεν, δὲν γίνονται ὅπως πρέπει νὰ γίνωνται. Πολλοὶ φαν-τάζονται ὅτι αἱ ἀσκήσεις σκοπὸν ἔχουν νὰ δυναμώσουν τοὺς μῦς, ἐνῶ ἡ υγιεινὴ ἀπαιτεῖ νὰ γυμνάζεται καὶ νὰ σκληραγω-γῆται ὁλόκληρον τὸ σῶμα. Ἐπιτυγχάνεται δὲ τοῦτο, ἐὰν ἐνδυ-ναμωθοῦν καὶ τὰ ἐσωτερικὰ ὄργανα. Τὸ αἷμα πρέπει νὰ κυκλο-φορῇ εἰς ὅλον τὸ σῶμα μὲ ἴσην δύναμιν, εἰς τρόπον ὥστε ἡ καρδία νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ διεξάγῃ μεγαλειτέραν ἐργασίαν χωρὶς νὰ κοπιάζῃ, νὰ ἐξαντληθῇ καὶ νὰ ἐξασθενῇ. Ἐδῶ ἔγκει-ται τὸ μυστήριον καὶ ἐὰν ἔχωμεν γνῶσιν αὐτοῦ, θὰ δυνηθῶμεν νὰ καταστήσωμεν τὰς ἀσκήσεις μας πράγματι ἐπωφελεῖς εἰς τὴν υγείαν τοῦ σώματός μας.

Καὶ πρῶτον, πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς καρδίας διὰ νὰ ὠθῆ τὸ αἷμα μὲ ἴσην δύναμιν πρὸς ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ σώματος, εἰς τὰ ὁσπᾶ, εἰς τοὺς τένοντας καὶ εἰς τοὺς μῦς, ἀπαιτοῦνται ἰδιαίτεροι ἀσκή-σεις, ὡς π. χ. ἀσκήσεις ἀντιστάσεως, δρόμος, παιδιαὶ κτλ.

Δεύτερον, διὰ νὰ δυναμώσουν οἱ πνεύμονες καὶ νὰ γεμίζουσιν τὸ αἷμα μὲ νέον ὀξυγόνον, ἀπαιτεῖται νὰ εὐρύνεται ἐπαρκῶς ὁ

θώραξ και να εισέρχεται ἐλευθέρως ὁ ἀήρ εἰς ὄλας τὰς κυψελίδας τῶν πνευμονικῶν ἀγγείων, και πρὸς τοῦτο ἀπαιτοῦνται ἀναπνευστικαὶ ἀσκήσεις, περιστροφικαὶ κινήσεις τῶν βραχιόνων και τοῦ κορμοῦ, δρόμος κτλ.

Τρίτον, πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἀδήλου διαπνοῆς, ὥστε ὄχι μόνον διὰ τῶν πνευμόνων και τῶν νεφρῶν, ἀλλὰ και διὰ τοῦ δέρματος ν' ἀποδιώκωνται ὄλαι αἱ ἄχρηστοι οὐσίαι τοῦ σώματος, ἀπαιτοῦνται συχνὰ λουτρά, ἢ τοῦλάχιστον συχναὶ πλύσεις τοῦ σώματος ὀλοκλήρου με βρεγμένον σπόγγον ἢ ὕφασμα.

Σημειωτέον δὲ ὅτι μεθ' ἐκάστην ψυχρολουσίαν ἀναγκαία εἶναι ἢ κινήσεις, διότι ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ψυχροῦ νεροῦ εὐρύνονται τὰ κατὰ πρῶτον συσταλέντα ἀγγεῖα και τὸ παραγόμενον αἰσθημα τῆς θερμότητος διατηρεῖται διὰ τῶν μετρίων κινήσεων. Ἐὰν καθήσωμεν ἢ σταθῶμεν ἀκίνητοι, τὸ αἰσθημα τῆς θερμότητος μεταβάλλεται ταχέως εἰς ῥίγος και προκαλεῖ κρυολόγημα.

Τέταρτον, πρὸς τόνωσιν τοῦ στομάχου και τῶν ἐντέρων, τῶν ὁποίων ἔργον εἶναι ἢ ἀπομάκρυνσις τῶν ἀχρήστων λειψάνων τῆς τροφῆς, ἀπαιτοῦνται συνήθειαι σύμφωνοι με τὰς διατάξεις τῆς ὑγιεινῆς. Καλὴ τροφή, μετρία πλήρωσις τοῦ στομάχου, τελεία μάσησις, ἀποχὴ ἀπὸ τὰς ἀσκήσεις κατὰ τὴν πέψιν, καθημεριναὶ κινήσεις εἰς τακτικὰς ὥρας, ὀπωροφαγία και ἰδίως τὸ ἐσπέρας, πόσις ψυχροῦ νεροῦ τὸ πρωτὶ κτλ.

Πέμπτον, πρὸς ἐκγύμνασιν τῶν μυῶν ἔλων τῶν μερῶν τοῦ σώματος ἀπαιτοῦνται περίπατοι, ὄρειδασία, κολυμβητικὴ, κωπηλασία, κυνήγιον, ἵππασία κτλ. *.

Ὅλαι αὐταὶ αἱ ἀσκήσεις, ἐὰν γίνωνται τακτικά, θὰ συντελέσουν εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς καρδίας και εἰς τὴν τόνωσιν τῶν

* Μελετήσατε και τὸ ὑπ' ἀριθ. 72 τῆς σειρᾶς τῶν Ὁφελίμων Βιβλίων «ἢ Γυμναστικὴ» ὑπὸ I. Χρυσάφη.

σπλάγγνων και εἰς τὸν καθαρισμὸν τοῦ αἵματος ἀπὸ τῶν ἀχρήστων οὐσιῶν, δι' αὐτὸ και διάσημος γυμναστῆς εἶπέ ποτε: «Ἐὰν κάθε πρωτὶ γυμνάζεσαι, ποτὲ δὲν θ' ἀσθενήσης, και ἐὰν κάθε βράδῳ πίνης ζεστὸν νερόν, ποτὲ δὲν θ' ἀποθάνης!»

Οἱ Ἰάπωνες, μολονότι μικρόσωμοι, εἶναι ῥωμαλέοι και ὑγιεῖς και τὸ ἀπέδειξαν περιφανῶς κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον μετὰ τὴν Ῥωσίαν. Σχετικῶς ὀλίγοι ὑπέφεραν ἀπὸ ἀσθενείας και σὶ τραυματῖαι τῶν ἐθεραπεύοντο τάχιστα, διότι εἶχαν τὸ δέρμα καθαρὸν και ὑγιὲς τὸ αἷμα. Ἦμποροῦν τῷ ὄντι νὰ χρησιμεύσουν ὡς παράδειγμα ἀξιομίμητον δι' ὄλους τοὺς λαοὺς. Τόσην δὲ προσοχὴν δίδουν εἰς τὴν καθαριότητα τοῦ δέρματος, ὥστε λούονται πολλάκις τῆς ἡμέρας, ἐν καιρῷ δὲ πολέμου πρὸ πάσης μάχης.

Ἡ τροφή των εἶναι ἀπλή, ὀρύζιον και ὀπωρικά και ταῦτα ἐκάστοτε εἰς μετρίαν ποσότητα. Πίνουν πολὺ νερόν και ἀποστρέφονται τὰ οἰνοπνευματώδη. Ἀγαποῦν τὴν γυμναστικὴν, εἶναι πάντοτε εὐθυμοι και γελαστοὶ και δὲν σκοτίζουσι τὸν νοῦν των με μελαγχολικὰς σκέψεις. Νυχθημερόν διέρχονται τὰς ὥρας των εἰς τὸν καθαρὸν ἀέρα και ἢ προσφιλεστέρα παιδιὰ των εἶναι ἢ λεγομένη «Ζίου - Ζίτσου», εἰς τὴν ὁποίαν οἱ λαμβάνοντες μέρος εἶναι πάντοτε δύο. Διὰ τοῦ γυμνάσματος τούτου ἐνίσχυνονται εἰς μέγαν βαθμὸν ὄλοι οἱ μῦες και τὰ ἐσωτερικὰ ὄργανα. Τὰ γυμναστικὰ ὄργανα εἰς τὸ γύμνασμα τοῦτο εἶναι περιττὰ και ὅταν ἄπαξ οἱ μῦες ἀποκτήσουν τὴν ἀνάπτυξιν και τὴν ῥώμην των, ἐξακολουθοῦν νὰ τὴν διατηροῦν και μετὰ τὴν παύσιν τοῦ γυμνάσματος, ἐν ᾧ εἰς τὰς ἄλλας ἀσκήσεις ἢ προπόνησις δὲν πρέπει νὰ διακόπτεται.

Ὁ νικηφόρος ναύαρχος Καμιμούρα συνιστᾷ εἰς ὄλους τοὺς νέους τὸ γύμνασμα τοῦτο, ὄχι μόνον διότι ἀναπτύσσει τὰς δυνάμεις, ἀλλὰ και διότι τοὺς προικίζει με θάρρος και με ψυχραιμίαν. Εἰς τὴν Εὐρώπην εἶναι δυστυχῶς σχεδὸν ἀγνωστον ἀκόμη, ἐν ᾧ

θά ἦτο πολὺ χρήσιμον, διότι δι' αὐτοῦ καὶ ὁ πλέον ἀδύνατος θὰ καθίστατο ἰσόπαλος μὲ τὸν πλέον ἐπικίνδυνον ἐχθρόν. Οἱ μικρόσωμοι Ἰάπωνες ἀστυφύλακες εὐκολώτατα καταβάλλουν δι' αὐτοῦ τοὺς μεγαλασώμους ναύτας τῶν εὐρωπαϊκῶν πολεμικῶν, ὁσάκις παρεκτρέπονται ἐπὶ τῆς ξηρᾶς.

Ἡ μύτη.

Πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ μάλιστα ἐν καιρῷ νυκτός, ἡ καλὴ ὄσφρησις εἶναι ἀπαραίτητος. Ἡ δὲ τοιαύτη ὄσφρησις ἀπαιτεῖ ν' ἀναπνέωμεν πάντοτε μὲ τὴν μύτην καὶ ὄχι μὲ τὸ στόμα. Ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλους λόγους ἡ ἀναπνοὴ μὲ τὴν μύτην εἶναι ἀναγκαία. Πρὸ 50 ἐτῶν τὸ βιβλίον ἐνὸς Ἀμερικανοῦ ἔφερε τὸν ἑξῆς τίτλον: *Κλείσε τὸ στόμα σου καὶ φύλαξε τὴν ζωὴν σου.* Ἐλεγε δὲ μεταξὺ ἄλλων ὅτι οἱ Ἴνδοι πρὸ χρόνων εἶχαν τὴν συνήθειαν τὴν νύκτα νὰ δένουν τὰς σιαγόνας τῶν τέκνων των μὲ πανίον διὰ νὰ τ' ἀναγκάζουν ν' ἀναπνέουν μὲ τὴν μύτην.

Διὰ τῆς ῥινικῆς ἀναπνοῆς τὰ νοσογόνα σπέρματα τῶν κονιορτῶν δὲν ἐμβαίνουν κατ' εὐθείαν εἰς τὸ στόμα καὶ ἐκείθεν εἰς τὸν λαιμόν, εἰς τοὺς πνεύμονας καὶ εἰς τὸν στόμαχον, ἀλλὰ κρατοῦνται ἐντὸς τῆς ῥινικῆς κοιλότητος καὶ ὁ ἀήρ φθάνει εἰς τοὺς πνεύμονας καθαρός, τὸν δὲ χειμῶνα θερμαίνεται προηγουμένως καὶ τοιοῦτοτρόπως ἀποφεύγομεν τὰ κρυολογήματα καὶ ἄλλας σοβαρωτέρας ἀσθενείας.

Πολλοί, καὶ ἰδίως μεταξὺ τῶν παιδιῶν, ἀδυνατοῦν ν' ἀναπνεύσουν μὲ τὴν μύτην, διότι ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ φάρυγγος ἀποφράττουν τὴν εἴσοδον τοῦ ἀέρος ἀδενοειδεῖς ἐκδλαστήσεις, αἱ ὁποῖαι συμβαίνει πολλάκις νὰ φράττουν καὶ τὴν εἰς τὰ ὦτα ἄγουσαν εὐσταθινήν σάλπιγγα καὶ νὰ προκαλοῦν βαρηκοΐαν καὶ κώφωσιν. Δὲν πρέπει νὰ δειλιάσῃ κανεὶς νὰ υποβληθῇ εἰς

τὴν ἀναγκαίαν ἐγγείρησιν διὰ ν' ἀπαλλαχθῇ ἀπὸ τὸ πάθος τοῦτο καὶ νὰ καταστῇ πάλιν ὑγιῆς καὶ εὐρωστός ἄνθρωπος.

Ἡ ῥινικὴ ἀναπνοὴ ἔχει πρὸς τούτοις καὶ ἄλλα πλεονεκτήματα. Ὁ ἔχων κλειστὸν τὸ στόμα ἀντέχει εἰς τοὺς κόπους χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ προώρως τὴν δίψαν, διότι ὁ ἀήρ μὴ συγκοινωνῶν ἀπ' εὐθείας μὲ τὸν ὑμένα τοῦ στόματος δὲν τὸν ξηραίνει, ἀφ' οὗ ἡ ξηρασία τοῦ ὑμέου τούτου εἶναι ἡ κυριώτερα αἰτία τοῦ αἰσθήματος τῆς δίψης. Ἐμποδίζει ἐπίσης καὶ τὴν παραγωγὴν τοῦ τόσο ἀηδοῦς ἐκείνου ῥογχαλητοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὕπνου, τὸ ὁποῖον μάλιστα εἰς ἐχθρικοὺς τόπους ἐνδέχεται ν' ἀποβῇ καὶ λίαν ἐπικίνδυνον, διότι εὐκολα ἡμπορεῖ νὰ προδώσῃ τὴν παρουσίαν τοῦ κοιμωμένου εἰς τὸν ἰχνηλατοῦντα κατάσκοπον τοῦ ἐχθροῦ.

Τὰ ὦτα καὶ οἱ ὀφθαλμοί.

Ἀπαραίτητον προσὸν παντὸς ἰχνευτοῦ πρέπει νὰ εἶναι ἡ ὀξύτης τῶν αἰσθητηρίων ὀργάνων. Τὰ ὦτα εἶναι ὄργανον εὐαἰσθητον καὶ ἀπὸ τὰς προσβολὰς των ἢ τὰς βλάβας δύνανται νὰ προκύψουν ἀνίατοι ἀσθένειαι διὰ τὴν ἀκοήν. Πολλοὶ ἔχουν τὴν συνήθειαν νὰ τὰ καθαρίζουν καὶ νὰ τὰ σκαλίζουν μ' ἐργαλεῖα δξέα καὶ αἰχμηρὰ καὶ κατόπιν νὰ τὰ φράττουν μὲ ἀκάθαρτον βάτταν ἐπὶ κινδύνῳ βλάβης τοῦ τυμπάνου.

Ἰδιαιτέρως ὁμοῦ ὁ ἰχνευτῆς πρέπει νὰ εἶναι προικισμένος μὲ ὀξυδέρκειαν. Μ' ἐν καὶ μόνον βλέμμα πρέπει νὰ διακρίνῃ καὶ ν' ἀντιλαμβάνεται ὅλα τ' ἀντικείμενα, εἴτε εὐρίσκονται πλησίον του εἴτε κείνται μακρὰν.

Ἡ συνήθεια νὰ βλέπωμεν μακρυνὰ ἀντικείμενα θὰ καταστήσῃ ὀξύτερον τὸ βλέμμα. Ἐὰν κατὰ τὴν νεότητά μας δὲν κουράζωμεν τοὺς ὀφθαλμούς, θὰ τοὺς ἔχωμεν ὑγιεῖς καὶ κατὰ τὸ γῆρας.

Ἡ ὑπερκόπωση τῶν ὀφθαλμῶν ἤρχισε νὰ διαδίδεται μεταξύ τῶν νέων, προκαλοῦσα κατ' ἀρχὰς κεφαλαλγίας καὶ συμφορήσεις τῶν ἰσθῶν τοῦ ὀφθαλμοῦ. Ὅσοι λοιπὸν ἔχουν πολλὴν γραφικὴν ἐργασίαν, χρεωστοῦν εἰς τοὺς περιπάτους των νὰ διευθύνουν τὰ βλέμματα εἰς μακρυνὰ ἀντικείμενα πρὸς ἀνακούφισιν τῶν ὀφθαλμῶν των καὶ πρὸς ἀποφυγὴν τῆς μυωπίας.

Ἐκτὸς τῆς ὀξείας δράσεως ὃ ἰχνευτῆς πρέπει νὰ ἔχη καὶ τὴν ἱκανότητα νὰ διακρίνῃ ὀρθῶς τὰ χρώματα. Ὁ δαλτονισμὸς (ἢ ἀχρωματοψία) εἶναι πάθος ὀχληρὸν καὶ λίαν δυσάρεστον, διότι ἀφ' ἑνὸς μᾶς ἀποστερεῖ τὰς ἀπολαύσεις τῆς φύσεως καὶ τῆς τέχνης, ἀφ' ἑτέρου δὲ μᾶς καθιστᾷ ἀνικάνους καὶ ἀκαταλλήλους εἰς πολλὰ ἐπαγγέλματα. Καὶ ἐν τούτοις διὰ τῆς ἀσκήσεως τῶν ὀφθαλμῶν θὰ δυνηθῶμεν νὰ διορθώσωμεν μέχρι τινὸς βαθμοῦ αὐτὸ τὸ ἐλάττωμα.

Ἐὰν σχηματίσωμεν μικρὰν συλλογὴν ἀπὸ χρωματιστὰ νήματα, ἢ τεμάχια ὑφάσματος ἢ χάρτου καὶ ἐκλέξωμεν ἀπὸ αὐτὰ ὅσα φαίνονται εἰς ἡμᾶς ὅτι εἶνε «κόκκινα», «γαλάζια», «κίτρινα» κτλ., εὐκόλα ἠμποροῦμεν νὰ εὕρωμεν ἕνα φίλον, ὃ ὁποῖος θὰ μᾶς εἴπῃ ἂν ἐξελέξαμεν τὸ ὀρθὸν χρῶμα. Τὸ πείραμα δὲ τοῦτο πρέπει νὰ ἐπαναληφθῇ συχνά, μέχρις οὗ μάθωμεν νὰ χωρίζωμεν ὀρθῶς τὰ χρώματα, καὶ ἂν τυχὸν στερούμεθα τῆς αἰσθήσεως τῶν χρωμάτων.

Τὸ κάπνισμα.

Ὁ ἰχνευτῆς δὲν καπνίζει. Ὅλοι σχεδὸν οἱ νέοι τὴν σήμερον καπνίζουν, ἀλλὰ ὃ ἰχνευτῆς δὲν καπνίζει, διότι γνωρίζει ὅτι τὸ κάπνισμα ἐξασθενεῖ τὴν καρδίαν, καὶ ἡ καρδία εἶναι τὸ σπουδαιότερον ὄργανον τοῦ σώματός του. Αὐτὴ λαμβάνει τὸ αἷμα καὶ ὠθεῖ εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ σώματος, εἰς τοὺς μῦς, εἰς τὰ

νεῦρα καὶ εἰς τὰ ὅσῃ, καὶ ἐὰν τὸ ἔργον τοῦτο δὲν ἐκτελεῖται κανονικά, τὸ νεανικὸν σῶμα δὲν ἠμπορεῖ ν' ἀναπτυχθῇ χωρὶς ταραχὰς καὶ ἀνωμαλίας. Ὁ γέρον ἰχνευτῆς γνωρίζει προσέτι ὅτι τὸ κάπνισμα βλάπτει τὸ μνημονικὸν καὶ ἐξασθενεῖ τὴν ὄσφρησιν. Αἱ δὲ αἰσθήσεις αὐταὶ ἔχουν μεγίστην σπουδαιότητα διὰ τὸν ἰχνευτῆν, δι' αὐτὸ πολλοὶ διάσημοι κυνηγοί, φυσιοδίφαι, ἐπιστήμονες καὶ στρατιωτικοὶ ἔπαυσαν τὸ κάπνισμα, ὅταν εἶδαν ὅτι χωρὶς τὸν καπνὸν ἀπέβησαν ὑγιέστεροι καὶ ἱκανώτεροι εἰς τὸ ἐπάγγελμά των.

Εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας αἱ διευθύνσεις τῶν σιδηροδρόμων καὶ τῶν ταχυδρομείων δὲν δέχονται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των ὑπαλλήλους καπνίζοντας. Εἰς Ἄγγλος ἐργοστασιάρχης διεβεβαίωνε τὸν στρατηγὸν Μπάδεν-Πάουελ, ὅτι ἀπέβαλλε τῆς ὑπηρεσίας του πάντα νέον ἡλικίας κατωτέρας τῶν 18 ἐτῶν, ὃ ὁποῖος θὰ εἶχε τὴν συνήθειαν νὰ καπνίζῃ. Λέγουν δὲ ὅτι εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὑπάρχουν πολλοὶ τοιοῦτοι ἐργοστασιάρχαι. Ὅταν μίαν φορὰν ἠρώτησαν τὸν Ἀμερικανὸν Κίγκσλεϋ, γνωστὸν διὰ τὰς ἡγεμονικὰς ἀγαθοεργίας του, διατί δὲν ἐκάπνιζεν, ἀπεκρίθη: «Δὲν καπνίζω, διότι συλλογίζομαι ὅτι κάθε καιόμενον σιγάρον ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ κάψιμον τῆς ἀξίας ἑνὸς ψωμοῦ».

Εἰς τὴν Ἰαπωνίαν μέχρι τοῦ εἰκοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας τὸ κάπνισμα ἀπαγορεύεται διὰ νόμου. Τὴν εὐθύνην φέρουν οἱ γονεῖς καὶ αὐτοὶ τιμωροῦνται διὰ τὰς παραβάσεις τῶν τέκνων των. Τοιοῦτον νόμον θέλουν νὰ ψηφίσουν καὶ οἱ Ἄγγλοι διὰ τὴν πατρίδα των.

Τὰ ποτά.

Ἄγγλος κληρικὸς πτωχῆς συνοικίας τοῦ Λονδίνου παρετήρησεν ὅτι μεταξύ χιλίων γνωστῶν εἰς αὐτὸν περιπτώσεων ἀθλιότητος καὶ δυστυχίας μόλις αἱ δύο ἢ τρεῖς ἦσαν ἀποτελέσματα ἄλλων αἰτίων παρὰ τῆς φιλοποσίας.

Πολλὰ περιουσίαι καὶ οἰκογένειαι καταστρέφονται καὶ δυστυχήματα συμβαίνουν εἰς τὸν κόσμον ὄχι ὀλίγα, διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι πολλοὶ ἄνθρωποι σπαταλοῦν τὰ χρήματα καὶ τὸν καιρὸν τῶν εἰς τὰ καπηλεῖα. Συνέπειαι τῆς φιλοποσίας εἶναι προσέτι τὰ κακουργήματα, αἱ ἀσθένειαι καὶ αἱ διαταράξεις τῶν φρενῶν. Πολλοὶ γενναῖοι στρατιῶται, τῶς ἐκπληροῦντες πιστῶς τὸ καθήκον τῶν, ὑπὸ τοῦ δαίμονος τοῦ οἰνοπνεύματος παρεσύρθησαν εἰς ἀπέθειαν ἢ στάσιν κατὰ τῶν ἀνωτέρων τῶν καὶ κατέστρεψαν διὰ μιᾶς ὀλόκληρον μέλλον. Εἰς τοὺς καθ' ἕξιν πότας τὸ οἰνόπνευμα εἶναι ἡ κυριώτερα αἰτία τῆς ἀπωλείας τοῦ αἰσθηματος τῆς τιμῆς καὶ τοῦ καθήκοντος, τῆς βαθμιαίας κοινωνικῆς τῶν καταπτώσεως καὶ τῆς ἐντελοῦς ἠθικῆς τῶν πωρώσεως.

Ἄλλοτε ἐπεκράτει γενικῶς ἡ ἰδέα, ὅτι τὸ οἰνόπνευμα ἔχει τὴν ἰδιότητα νὰ δίδῃ δύναμιν καὶ ῥώμην, ἀλλὰ τώρα ἐγνώσθη ὅτι δύναται μὲν εἰς μερικὰς ἀσθενείας καὶ ἰδίως εἰς τὸν πυρετὸν νὰ παράσχη διὰ χειρὸς τοῦ ἱατροῦ πολυτίμους ὑπηρεσίας, ἀλλὰ διὰ τὴν εὐεξίαν τοῦ ἀνθρώπου εἶναι μέσον ἐντελῶς ἄχρηστον καὶ περιττὸν καὶ ὅτι μᾶλλον ἐξασθενίζει ἀντὶ νὰ δυναμώνη.

Ὅλοι οἱ ὀρειβάται, οἱ ἀναρριχώμενοι εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὄρεων, ποτὲ δὲν πίνουσι οἰνόπνευμα πρὸ τῆς ἀναβάσεως, καθὼς καὶ ὅσοι κωπηλατοῦν ἢ τρέχουσι μὲ τὸ ποδήλατον ἢ ἐπιδίδονται εἰς διάφορα ἀθλητικὰ παίγνια, διότι γνωρίζουσι πολὺ καλὰ ὅτι τὸ οἰνόπνευμα θὰ τοὺς ἀποχαυνώσῃ καὶ θὰ ἐλαττώσῃ τὴν ἀντοχὴν τῶν.

«Τὰ δυνατὰ ποτὰ γεννοῦν ἀδυνάτους ἄνδρας», λέγει μία παλαιὰ ἀγγλικὴ παροιμία.

Καὶ ἐν τούτοις 3.000.000.000 (λέγω: τρία δισεκατομμύρια) φράγκα ἐξοδεύονται εἰς τὰ ποτὰ κατ' ἔτος εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

Εἶναι ἀδύνατον ἄνθρωπος πίνων νὰ εἶναι ἢ νὰ γίνῃ ἰχνηλά-

της, ἀλλὰ καὶ ὅστις κατώρθωσεν νὰ γίνῃ τοιοῦτος, χρεωστῆ ἐν γένει νὰ μὴ πίνῃ πολλὰ ὑγρά, διότι καὶ τὸ νερὸν ἀκόμη εἰς πολλὴν ποσότητα γεμίζει τὸν στόμαχον, ἀραιώνει τὸν γαστρικὸν χυμὸν καὶ διαταράσσει τὴν πέψιν. Καὶ ἡ καρδία προσέτι ἐπιφορτίζεται μὲ περιττὴν ἐργασίαν πρὸς ἀπομάκρυνσιν τῶν ὑγρῶν ἐκ τοῦ σώματος, αὐξάνει ἡ ἐφίδρωσις καὶ ὁ ἰδρῶς καθίσταται ὀχληρὸς εἰς τὸν ὀδοιπόρον καὶ εἰς τὸν στρατιώτην.

Ἐν γένει ἀπὸ τὰς συνηθείας μας ἐξαρτᾶται τὸ νὰ πίνωμεν ἢ νὰ μὴ πίνωμεν πολὺ. Ἡ δίψα αὐξάνει ὅσον περισσότερο ἐνδίδομεν εἰς αὐτήν. Εἶναι παράλογον π. χ. εἰς τὸ γεῦμα κάθε «βοῦκαν» νὰ τὴν καταπίνωμεν μαζί μὲ νερόν. Αἱ τροφαὶ πρέπει νὰ μασῶνται καλὰ καὶ ν' ἀναμιγνύονται μὲ τὸν σάλον, ὁ ὁποῖος περιέχει καὶ πεπτικούς χυμούς. Ἄλλ' ὅταν πίνωμεν καὶ ὑγρά συγχρόνως, αἱ τροφαὶ καταπίνονται ἀμάσητοι καὶ χωρὶς σάλον καὶ εἰς τὸν στόμαχον ὁ γαστρικὸς χυμὸς δὲν ἔχει πλέον τὴν ἀρχικὴν του πεπτικὴν δύναμιν.

Ἀπαιτεῖται λοιπὸν ἄσκησις πρὸς περιορισμὸν τῆς πόσεως πολλῶν ὑγρῶν. Ἰδίως εἰς τοὺς περιπάτους, εἰς τὰς ἐκδρομάς, εἰς τὰ γυμνάσια κτλ. πρέπει νὰ ἔχωμεν τὸ στόμα κλειστὸν διὰ νὰ μὴ ξηραίνεται καὶ νὰ μὴ παράγεται τὸ αἶσθημα τῆς δίψης. Ὁ Μπάδεν-Πάουελλ συμβουλεύει διὰ τὸ κλείσιμον τοῦ στόματος νὰ μασῶμεν ἐν χαλίκιον. Ἄλλοι πάλιν συμβουλεύουν φλοιοὺς λεμονίων καὶ ὑπόξυνα ζαχαρωτά, περιέχοντα κιτρικὸν ὀξύ. Ἄλλ' ὅστις ἐπροπονήθη καλῶς, δηλαδὴ ἀπέκτησε στερεοὺς μῦς, δυνατὴν καρδίαν καὶ τένοντας χωρὶς λίπος, δὲν ὑποφέρει τόσον ἀπὸ τὴν δίψαν, ὅσον ὁ παχύσαρκος, ὁ ὁποῖος κάθε στιγμὴν θέλει νὰ πίνῃ, ἰδρώνει φοβερὰ καὶ μὲ τὸ νερὸν ἀνάπτει περισσότερο τὴν δίψαν του. Ἡ παχυσαρκία εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ σημεῖον ἀνεπαρκοῦς σωματικῆς ἀσκήσεως, ὅστις δὲ εἶναι τοιοῦτος, δὲν πρέπει νὰ προσπαθῆσῃ μὲ βίαια μέσα ν' ἀπαλλαγθῇ

ἀπὸ τὸ λίπος του, ἀλλὰ νὰ υποβληθῆ εἰς τακτικὴν καὶ σώφρονα θεραπείαν, διότι ἄλλως ἢ καρδία του διατρέχει τὸν κίνδυνον νὰ πάθῃ ἀνεπανόρθωτον βλάβην.

Ἡ πρωϊνὴ ἐξέργεσις ἀπὸ τὸν ὕπνον.

Αἱ πρῶται ὥραι τῆς χαραυγῆς εἶναι αἱ καλλίτεραι διὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τοῦ προσκόπου. Τότε τὰ ζῦα τοῦ δάσους ἀφίνουν τὴν κοίτην των καὶ ἐξέρχονται πρὸς ἀναζήτησιν τροφῆς. Καὶ εἰς τὸν πόλεμον ὁ ἐχθρὸς πάντοτε ἐπιτίθεται πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου· ἐφ' ὅσον διαρκεῖ τὸ σκότος προσεγγίζει ἀπαρατήρητος καὶ μόλις ἀρχίσῃ νὰ υποφώσκῃ ἡ ἡμέρα, ἐπιτίθεται, διὰ νὰ προκαταλάβῃ ἀνέτοιμον τὸν ἀντίπαλον.

Ἔχομεν λοιπὸν καθῆκον νὰ ἡμεθα πρωϊνοί. Καὶ ὅταν συνηθίσωμεν πλέον νὰ ἡμεθα τοιοῦτοι, ὁ ἀποχωρισμὸς ἀπὸ τὴν κλίνην δὲν θὰ προκαλῆ τὴν δυσἀρέσκειαν καὶ τὴν δυσφορίαν μας. Κάρολος ὁ Μέγας ἠγείρετο τῆς κλίνης διαρκούσης ἔτι τῆς νυκτός, ὁ δὲ δουξ τοῦ Οὐέλλικτων, ὁ νικητὴς τοῦ Ναπολέοντος, ἐκοιμάτο πάντοτε ἐπὶ στρατιωτικῆς στρωμνῆς καὶ ἐσυνήθιζε νὰ λέγῃ: «Ἐὰν εἶναι καιρὸς νὰ γυρίσῃς εἰς τὸ κρεβάτι σου ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευράν, καιρὸς εἶναι καὶ νὰ σηκωθῆς».

Πολλοὶ ἄνθρωποι διὰ τοῦτο μόνον ἐπιτυγχάνουν εἰς τὸ ἔργον των περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους, διότι σηκώνονται μίαν ἢ δύο ὥρας ἐνωρίτερον. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἔχομεν καιρὸν νὰ περιποιηθῶμεν καὶ τὸ σῶμά μας, νὰ γυμνασθῶμεν καὶ νὰ ἐπιδοθῶμεν εἰς διάφορα ἀθλητικὰ παιγνίδια.

Ἄσους ἐξυπνᾷ κάθε πρωὶ μίαν ὥραν ἐνωρίτερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους, εἰς ἕνα μῆνα ζῆ 30 ὥρας περισσότερον καὶ εἰς ἕν ἔτος τὸ ποσὸν ἀνέρχεται εἰς 365 ὥρας, δηλαδὴ εἰς 15 ὀλοκλήρους ἡμέρας. Καὶ ἐὰν τηρήσωμεν αὐτὴν τὴν συνήθειαν ἀπὸ τοῦ 10

μέχρι τοῦ 70 ἔτους τῆς ἡλικίας, θὰ ἔχωμεν ζῆση 2½ ἔτη περισσότερον παρὰ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Διότι τότε μόνον πράγματι ζῶμεν, ὅταν ἔχωμεν καὶ τὴν συνειδήσιν τῆς ζωῆς.

Γέλως καὶ εὐθυμία.

Ἄσους δὲν ἠμπορεῖ νὰ γελάσῃ, δὲν εἶναι ὑγιής. Σπουδαῖον βοηθητικὸν μέσον διὰ τὴν υγείαν εἶναι ὁ γέλως καὶ ἡ εὐθυμία, καὶ συμφέρει, ὅσάκις ἢ περιστάσις τὸ καλεῖ, νὰ γελῶμεν μὲ ἄλλην μας τὴν καρδίαν.

Ἡ εὐθυμὸς διάθεσις, τὸ φαιδρὸν καὶ γελαστὸν πρόσωπον εἶναι πολὺτιμα ἐφόδια διὰ τὴν ζωὴν μας καὶ ἐλύουν ὑπὲρ ἡμῶν τὴν εὐνοίαν καὶ τὴν ἀγάπην. Πολλάκις παρετηρήθη εἰς τοὺς ἀσθενεῖς τὸ ἐξῆς· ὅστις εἶναι εὐθυμὸς καὶ γαλήνιος, ἀνακτᾷ τὴν υγείαν του εὐκολώτερα ἐκείνου, ὁ ὁποῖος παραπονεῖται διὰ τὴν κατάστασιν τῆς υγείας του καὶ φοβεῖται μήπως ἀποθάνῃ. Ὁ φαιδρὸς καὶ εὐχαριστημένος ποτὲ δὲν χάνει τὴν ἐλπίδα, εἶναι αἰσιόδοξος, βλέπει τὰ πράγματα ῥόδινα καὶ δι' αὐτὸ αἰσθάνεται μεγαλύτεραν ἠδονὴν ἀπὸ τὰς καλλονὰς καὶ τὰς ἀπολαύσεις τῆς φύσεως καὶ τῆς ζωῆς, ἐν ᾧ ὁ μελαγχολικὸς καὶ μεμφίμοιρος καὶ ἀπαισιόδοξος τὸναντίον παντοῦ φαντάζεται κακὰς συνεπειὰς καὶ δυσἀρεστα ἐνδεχόμενα καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ἠμπορεῖ ποτὲ νὰ χαρῆ καὶ ν' ἀπολαύσῃ τὴν ζωὴν του. Εἶναι γνωστὸν ἄλλως ὅτι τοῦ ὠργισμένου ἀνθρώπου ὁ στόμαχος δὲν χωνεύει καλῶς, τὰ δὲ πάθη τοῦ δυστρόπου τὰ βλέπομεν ζωγραφημένα εἰς τὰς ἰσχὰς καὶ αὐλακωμένας παρειὰς του.

Εἰς τὰς εὐτυχεῖς περιστάσεις τῆς ζωῆς μας δὲν ἀπαιτεῖται τέχνη διὰ νὰ γελῶμεν καὶ νὰ εἴμεθα φαιδροί. Ἄλλ' ὅταν συμβῇ τι δυσἀρεστον, ἢ ἀποτυχῆς εἰς μίαν σου ἐπιχείρησιν ἢ διαφευθῆς εἰς τὰς ἐλπίδας σου, καὶ τότε δὲν πρέπει νὰ σκυθρωπάσῃς

καὶ νὰ δυσανασχετήσης. Ἡ κατῆφεια δὲν θὰ ἐπανορθώσῃ τὸ κακόν, τοῦναντίον μάλιστα. Ἐὰν ἔχῃς ἐχθροὺς καὶ ἀντιζήλους, αὐτὸ θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς χαρᾶς των εἰς βάρος σου.

Τὰ σπέρματα τῶν ἀσθενειῶν καὶ ἡ καταπολέμησίς των.

Πολλὰ ἀσθένεια παράγονται ἀπὸ μικρὰ πλάσματα, ὁρατὰ μόνον διὰ τοῦ μικροσκοπίου, τὰ ὅποια καλοῦνται μικρόβια καὶ ὡς ἐκ τοῦ σχήματός των διακρίνονται εἰς βακτηρίδια καὶ εἰς κόκκους. Τὰ βακτηρίδια εἶναι μανιτάρια, φυτικά δηλαδή πλάσματα, ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ μερικὰ ἀσθένεια παραγόμενα ὑπὸ μικρῶν ζωαρίων, τὰ ὅποια καλοῦνται πρωτόζωα. Τὰ μικρόβια πολλαπλασιάζονται κυρίως ὅπου ὑπάρχουν ἀκαθαρσίαι, συνεπῶς εἰς τ' ἀποχωρητήρια καὶ εἰς τοὺς σωροὺς τῶν κόπρων. Ἐκεῖθεν δύνανται νὰ μολύνουν τὸ νερόν, τὸν κωνιορτόν, ὁπόθεν αἱ μυταὶ τὰ μεταφέρουν καὶ εἰς τὰ τρόφιμα, μὲ τὰ ὅποια τὰ καταπίνομεν, ἢ τὰ εἰσπνέομεν μαζί μὲ τὸν κωνιορτόν. Ἐντὸς τοῦ σώματος ἀναπτύσσονται ταχέως, εἰσδύουν εἰς τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος καὶ κάμνουν τὸν ἄνθρωπον ν' ἀρρωστήσῃ. Ἐὰν ὁ στόμαχος εἶναι ὑγιής, τὰ σπέρματα καταστρέφονται ὑπὸ τοῦ γαστρικοῦ χυμοῦ πρὶν προφθάσουν ν' ἀναπτυχθῶν. Ἐπίσης καὶ τὸ αἷμα περιέχει ἀμυντικὰς δυνάμεις, αἱ ὁποῖαι καταστρέφουν τὰ μικρὰ σπέρματα καὶ τὰ δηλητήριά των. Ἐὰν διάγωμεν ζωὴν σφόδρα καὶ κανονικὴν, σύμφωνον μὲ τοὺς ὅρους τῆς ὑγιεινῆς, θὰ ἔχωμεν ὑγιὲς αἷμα καὶ ὑγιᾶ στόμαχον.

Θεμελιώδης ἀπαίτησις τῆς ὑγιεινῆς εἶναι ἡ καταστροφή τῶν μικροβίων εἰς τὰ μέρη ὅπου πολλαπλασιάζονται, δηλαδή ἐκεῖ ὅπου συσσωρεύονται αἱ ἀκαθαρσίαι. Πολλάκις συμβαίνει ἡ ἀκαθαρσία νὰ μὴ φαίνεται, ἀλλὰ δὲν ἔμπορεῖ ποτὲ νὰ διαφύγῃ τὴν ὄσφρησιν. Ἡ καθαριότης εἶναι ὁ μεγαλύτερος ἐχθρὸς ὄλων τῶν νοσογόνων σπερμάτων. Δι' αὐτὸ πρέπει νὰ διατηρῆς στεγνόν

καὶ εὐάερον τὸ δωμάτιόν σου, τὴν κλίνην σου καὶ τὰ ἐνδύματά σου, ἐκθέτων αὐτὰ τακτικῶς καὶ εἰς τὰς ἡλιακὰς ἀκτίνας. Διότι ὁ ἥλιος μὲ τὴν θερμότητά του ξηραίνει καὶ μὲ τὰς ἀκτίνάς του ταχέως φονεύει τὰ βλαβερὰ μικρόβια. Τὸ ἡλιακὸν φῶς ἀνακαινίζει προσέτι καὶ ζωογονεῖ τὸ αἷμα καὶ δι' αὐτὸ τὰ ἡλιόλουτρα εἶναι ἐξαιρετον μέσον πρὸς ἐξυγιάνσιν τοῦ αἵματος.

Ἐν τούτοις τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν τράχηλον πρέπει νὰ προστατεύωμεν ἀπὸ τὰς ἡλιακὰς ἀκτίνας μὲ πλατυγύρους πῖλους καὶ σιᾶδια. Πρὶν καθίσωμεν εἰς τὴν τράπεζαν πρέπει νὰ πλύωμεν καὶ νὰ καθαρίζωμεν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς ὄνυχας, τοὺς ὁποῖους πρέπει καὶ νὰ περικόπτωμεν ἐπιμελῶς, διότι αὐτοὶ ἀκριβῶς χρησιμεύουν ὡς φωλεὰ τῶν μικροβίων. Ὅταν μεταχειρίζομεθα ἐργαλεῖα ἀγνώστου προελεύσεως ἢ ψαύωμεν τὴν λαβὴν τῶν θυρῶν τῶν ἀμαξῶν, τῶν τροχιοδρόμων κτλ., εἶναι ἀδύνατον νὰ ἡξεύρωμεν ἂν μὲ τὰ δάκτυλά μας δὲν παρεσύραμεν καὶ διάφορα μεταδοτικὰ μικρόβια. Δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ἐμπιστευώμεθα τὴν ὑγείαν μας εἰς μόνην τὴν φυσικὴν ἀντοχὴν τοῦ στομάχου μας καὶ εἰς τὴν δύναμιν τοῦ αἵματός μας. Ἐνδέχεται νὰ εἴμεθα μίαν ἡμέραν ἀδιάθετοι ἢ νὰ ἔχωμεν κρουολογήσει καὶ τότε τὰ μικρόβια ἐπωφελοῦνται τὴν εὐκαιρίαν καὶ ἐγκαθίστανται εἰς τὸν ὄργανισμόν μας. Εἰς πολλὰ δημόσια καὶ πολυσύχναστα μέρη ἤρχισαν τώρα νὰ κρεμοῦν πίνακας μὲ τὴν ἐπιγραφὴν νὰ μὴ πτύῃ ὁ κόσμος εἰς τὸ ἔδαφος. Τὸ πτύειν καταγῆς εἶναι ὄχι μόνον ἀηδές, ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνον, διότι τὰ πτύελα ξηραίνονται καὶ μὲ τὸν κωνιορτόν μεταφέρονται κατόπιν ἐπὶ οὐσιῶν, αἱ ὁποῖαι χρησιμεύουν ὡς τροφαὶ ὑγιῶν ἀνθρώπων. Ἄλλως τε ὑπάρχουν καὶ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἀγνοοῦν ὅτι εἶναι ἀσθενεῖς, ἐν τούτοις τὰ πτύελά των ἔμποροῦν νὰ μεταδώσουν τὴν ἀσθένειαν εἰς ἄλλους. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν οἱ πτύοντες καταγῆς τιμωροῦνται τὴν μὲν πρώτην φοράν μὲ 2 λίρ. καὶ τὴν

δευτέραν φοράν με ἕ λίρ. πρόστιμον. Εἰς τὸν τόπον μας ὄμως οἱ ἄνθρωποι πτύουν ἀδιακρίτως ὅπου τύχη καὶ ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας ἀκόμη. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ μέλλων στρατιώτης πρέπει πρὸ παντός νὰ ἔχῃ τὸν στόμαχον καὶ τὸ αἷμά του ἐν καλῇ καταστάσει καὶ νὰ λαμβάνῃ τὰς ἀναγκαίας προφυλάξεις διὰ τοὺς πνεύμονάς του, ἀναπνέων πάντοτε μετὰ τὴν μύτην. Τοῦτο ἰδίως ἐπιβάλλεται, ὅταν εὐρίσκεται ἐν μέσῳ πλήθους ἀνθρώπων ἐντὸς δημοσίων μερῶν, ὅποτε ὁ αἰωρούμενος κονιορτὸς γεμίζει τὴν ἀτμοσφαῖραν.

Μεταξὺ 30 ἀνθρώπων εἰς φιλοξενεῖ μέσα του τὰ μικρόδια τῆς φθίσεως καὶ ἡ ἀσθένεια αὕτη εἶναι μὲν μεταδοτικὴ, ἀλλὰ καὶ ἀποφευκτὴ. Ἐπιπολάζει πρὸ πάντων εἰς ἐκείνας τὰς τάξεις, αἱ ὁποῖαι ζοῦν ἐντὸς μολυσμένης καὶ κονιορτώδους ἀτμοσφαιρας καὶ συνηθίζουν νὰ ἔχουν τὰ παράθυρά των πάντοτε κλειστά. Οἱ φθισικοὶ εἰς τὰ θεραπευτήρια ὑποχρεοῦνται νὰ διημερεύουν εἰς μέρη ἀνοικτά, εὐήλια καὶ εὐάερα καὶ νὰ κοιμῶνται πάντοτε μετὰ ἀνοικτὰ παράθυρα.

Κατὰ μείζονα λόγον ὁ μέλλων στρατιώτης ὀφείλει νὰ διέρχεται τὸν περισσότερον καιρὸν του εἰς τὸ ὑπαιθρον καὶ νὰ κοιμᾶται μετὰ ἀνοικτὰ παράθυρα, καὶ τὴν συνήθειαν αὐτὴν πρέπει νὰ τὴν ἀποκτήσῃ ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων, διότι ἀργότερα ἐὰν θελήσῃ διὰ μιᾶς ἀπὸ τὸ θερμὸν δωμάτιον νὰ διανυκτερεύσῃ εἰς τὸ ὑπαιθρον, ἀφεύκτως θὰ κρυολογήσῃ*.

Διάσωσις ζωῆς.

Καθημερινῶς συμβαίνουν δυστυχήματα καὶ πολλὰ τῶν θυμάτων θὰ ὑπῆρχε τρόπος νὰ διαφύγουν τὸν ἀδικον θάνατον, ἐὰν

* Σχετικὰ μετὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο θὰ εὕρῃ ὁ ἀναγνώστης εἰς τὸν ἀριθ. 17 τῆς Σειρᾶς τῶν Ὁφελίμων Βιβλίων «Νοσήματα καὶ μικρόδια» ὑπὸ Β. Πατρικίου.

ὄλοι οἱ ἄνθρωποι ἐκ μικρᾶς ἡλικίας ἐσυνεθίζαν ὄχι μόνον νὰ αἰσθάνωνται συμπάθειαν πλατωνικὴν πρὸς τοὺς δυστυχοῦντας, ἀλλὰ καὶ νὰ δίδουν ἀποτελεσματικῶς χεῖρα βοήθειας εἰς πᾶσαν περίστασιν.

Εἰς τὰς μέγαλοπόλεις τὰ δυστυχήματα εἶναι πολὺ συχνά, εἰς τὸ Λονδίνον π. χ. κατ' ἔτος ἀποθνήσκουν τυχαῖον θάνατον ὑπὲρ τοὺς 200, τραυματίζονται δὲ ὑπὲρ τὰς 14.000 ἀνθρώπων. Ἄξιον πάσης τιμῆς εἶναι οἱ παρέχοντες πρόθυμον βοήθειαν εἰς παρόμοια δυστυχήματα, ὅσοι δὲ καὶ μετὰ κίνδυνον τῆς ζωῆς των σώζουν ἄλλων ἀνθρώπων τὴν κινδυνεύουσαν ὑπαρξίν δικαιούνται νὰ ὀνομασθοῦν ἥρωες.

Εἰς τὰ θέατρα, εἰς τὰς ἐκκλησίας, εἰς πολυανθρώπους πανηγύρεις, ἐντὸς πλοίων καταλαμβάνονται πολλάκις χωρὶς εὐλογον αἰτίαν τὰ πλήθη ἀπὸ ἓν εἶδος ἀκατανίκητου φόβου, ὁ ὁποῖος λέγεται πανικός. Οἱ πρόγονοί μας ἔλεγαν πανικὸν τὸν φόβον, ὁ ὁποῖος κατελάμβανε τὸν μονήρη ὁδοιπόρον, ὅταν διήρχετο πυκνὰ καὶ σύσκια δάση καὶ ἤκουεν αἰφνης μυστηριώδεις κρότους ἐν μέσῳ τῆς ἐρημίας. Ἀπεδίδοντο δὲ οἱ κρότοι οὗτοι εἰς τὴν ὄργην τοῦ Πανὸς καὶ δι' αὐτὸ ἐκάλουν τὸν φόβον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον καταλαμβάνοντο οἱ ἄνθρωποι, πανικόν. Σήμερον πανικὸν λέγουν τὸν αἰφνίδιον καὶ ἀκατανίκητον φόβον, ὁ ὁποῖος πολλάκις ἐκ μηδαμίνης καὶ ἀσημάντου αἰτίας καταλαμβάνει τὰ πλήθη καὶ πρέπει αὐτὰ εἰς ἀλλόφρονα φυγὴν.

Ἐπάρχουν περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας καὶ γενναῖοι στρατοὶ ἀκόμη τρέπονται εἰς ἄτακτον καὶ ἐπονείδιστον φυγὴν, χωρὶς νὰ στρέφουν τὰ βλέμματα ὀπίσω των καὶ χωρὶς νὰ ἐξετάζουν μὴ ἀκριβῶς διὰ τῆς φυγῆς των ἀντὶ τῆς σωτηρίας εὗρουν τὸν ὄλεθρον των καὶ τὴν καταστροφὴν. Εἰς συγκρούσεις ἀτμοπλοίων θὰ ἰδῆτε ἀνθρώπους νὰ χάνουν τὴν ψυχραιμίαν καὶ τὰ λογικὰ των καὶ νὰ ρίπτονται εἰς τὰ κύματα, εἰς πυρκαϊὰς πάλιν νὰ

σπεύδουν ὅλοι εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν καὶ νὰ συσσωρεύωνται ἔμπροσθεν μιᾶς καὶ μόνῃς ἐξόδου, συμπιέζοντες ὁ εἰς τὸν ἄλλον καὶ ἀλληλοφονευόμενοι.

Εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς περιστάσεις ὁ ἀληθινὸς ἰχνηλάτης δὲν χάνει τὴν ψυχραιμίαν του, συγκρατεῖ τὸν ἑαυτὸν του καὶ δὲν ὀρμᾷ μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους ὡς πρόβατον ἀκολουθοῦν τὸ κοπάδι, οὔτε πάλιν μένει ἀδρανῆς καὶ ἀκίνητος ἀπὸ τὴν φρίκην, οὔτε ἐκπέμπει ἀγρίας κραυγὰς καὶ θρήνους ἀπελπισίας. Χωρὶς νὰ παρασυρθῆ ἀπὸ τὸ γενικὸν βέϋμα, κατοπτεῦει ἀπαθῶς τὴν ὄλην κατάστασιν καὶ πολλάκις μ' ἓν βλέμμα ἀντιλαμβάνεται τὴν ἀληθινήν, καὶ ὄχι σπανίως μηδαμινήν, αἰτίαν τοῦ πανικοῦ καὶ ἀναλόγως ρυθμίζει τὴν διαγωγὴν του.

Διάσωσις ἀπὸ πυρκαϊᾶν.

Διασώσεις ἐκ πυρκαϊᾶς ἀναγινώσκομεν συχνὰ εἰς τὰς ἐφημερίδας. Ἀναγνώσατε μὲ προσοχὴν τὰς περιγραφὰς καὶ μελετήσατέ τας καὶ φαντασθῆτε τὸν ἑαυτὸν σας εἰς τοιαύτην θέσιν καὶ κατόπιν σκεφθῆτε τί θὰ ἐκάμαντε σεῖς εἰς ὁμοίαν περίστασιν. Εἰς ὅλα τὰ δυστυχήματα ἄλλως τε αὐτὸς εἶναι ὁ καταλληλότερος τρόπος διὰ νὰ σχηματίσετε ἓν εἶδος διαγράμματος, τὸ ὁποῖον θὰ ἔχετε νὰ ἐφαρμόσετε εἰς ἐνδεχομένην παρομοίαν περίστασιν.

Ὁ Μπάδεν-Πάουελλ ἀναφέρει τὸ ἐξῆς διδασκτικὸν παράδειγμα ἐνὸς νεαροῦ Ἀγγλοῦ ναύτου:

«Μίαν ἡμέραν διήρχετο τὴν ὁδὸν ἀφροντις, ὅτε αἰφνης ἤκουσεν ἀγρίας φωνὰς καὶ εἶδε φλόγας νὰ ἐξέρχωνται ἀπὸ τὰ παράθυρα μιᾶς οἰκίας. Ἀπὸ τὸ δεύτερον πάτωμα γυνὴ ἐζήτηε βοήθειαν λέγουσα ὅτι εἶχεν ἕξ παιδιά, μὲ τὰ ὁποῖα δὲν ἠδύνατο νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν καιομένην κλίμακα. Χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν ὁ ναύτης ἀναρριχᾶται μέχρι τοῦ πρώτου πατώματος καὶ

ὅταν ἐφθασεν εἰς τὸ παράθυρον τῆς ὀροφῆς ταύτης, ἤρχισε νὰ φωνάζῃ τὴν γυναῖκα νὰ τοῦ δώσῃ τὰ παιδιά.

«Εἰς στιγμὰς κινδύνου τῶν τέκνων των αἱ μητέρες συνήθως δὲν χάνουν τὴν ψυχραιμίαν καὶ φρόνησίν των καὶ ἡ γυνὴ ἐπῆρε τὸ πρῶτον τέκνον τῆς καὶ τὸ παρέδωκε μὲ προσοχὴν εἰς τὸν ναύτην, ὁ ὁποῖος πάλιν ἐπιτηδείως τὸ ἔρριψεν εἰς τοὺς κάτωθεν ἀναμένοντας ἀνδρας. Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον κατεδιδάσθησαν καὶ τὰ λοιπὰ καὶ ἐπὶ τέλους καὶ ἡ μήτηρ μαζὶ μὲ μίαν ἀκόμη γυναῖκα, εὕρισκομένην ἐντὸς τῆς καιομένης οἰκίας. Μέχρις ἐκείνης τῆς στιγμῆς ὁ φιλόθρωπος ναυτικὸς ἀντέστη γενναίως εἰς τὸν καπνὸν καὶ εἰς τὰς φλόγας, αἱ ὁποῖαι διαρκῶς ἐφέροντο ὑπὸ τοῦ βέϋματος τοῦ ἀέρος κατὰ τοῦ προσώπου του, ἀλλὰ μόλις ἐπεράτωσε τὸ σωστικὸν ἔργον του δὲν ἠδυνήθη πλέον νὰ κρατηθῆ καὶ κατεκρημνίσθη βαρὺς ἀπὸ τοῦ ὕψους ἐκείνου, ὁποῦθεν βεθαίως θὰ εὔρισκε τὸν θάνατον, ἐὰν οἱ κάτωθεν παριστάμενοι, ἀναμένοντες τοιοῦτόν τι, δὲν εἶχον ἐξηπλώσῃ ἐγκαίρως κατὰ γῆς μαλακὰ στρώματα διὰ νὰ τὸν δεχθοῦν εἰς τὴν πτώσιν του».

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ πυροσβεστικὴ ὑπηρεσία ἀποτελεῖ ἰδιαιτέρον μάθημα εἰς ὅλους τοὺς συλλόγους τῶν νέων καὶ περιλαμβάνει τὰς ἐξῆς κυρίας διατάξεις ἐν καιρῷ πυρκαϊᾶς:

1^{ον} Νὰ λαμβάνουν γνώσιν ἀμέσως οἱ ἔνοικοι.
2^{ον} Νὰ δίδεται εἶδησις εἰς τὸν πλησιέστερον ἀστυνομικὸν σταθμὸν.

3^{ον} Νὰ προσκαλῶνται οἱ γείτονες νὰ φέρουν κλίμακας, στρώματα, τάπητας κτλ. διὰ νὰ χρησιμεύσουν εἰς διάσωσιν κινδυνεύοντων ἀνθρώπων.

Ὅταν συσσωρεύεται πολὺ πλῆθος εἰς τὸν τόπον τῆς πυρκαϊᾶς, οἱ ἀγγλόπαιδες ὑποβοηθοῦν τὸ πυροσβεστικὸν ἔργον καὶ σχηματίζουν ἀπλῆν ἢ διπλῆν σειρὰν κρατούμενοι σφικτὰ ἀπὸ τοὺς

βραχίονας και με την κεφαλήν προτεταμένην εξωθοῦν τὸ πλῆθος πρὸς τὰ ἔξω.

Ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη νὰ εἰσέλθῃ πρόσκοπος ἐντὸς οἰκίας καιομένης διὰ νὰ σώσῃ ἀναισθήτους ἢ κινδυνεύοντας ἀνθρώπους, πρέπει νὰ δέσῃ τὴν μύτην και τὸ στόμα του με βρεγμένον μανδύλιον και σκυμμένος νὰ προχωρῇ περιπατῶν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τετραποδητί. Ὁ καπνός, ὡς σχετικῶς ἐλαφρότερος, ἀνέρχεται πρὸς τὴν ὀροφήν, ἐνῶ τὸ πάτωμα εἶναι ὀπωσθήποτε ἐλεύθερον ἀπὸ τὰ ἀέρια τῆς καύσεως. Ἐὰν δὲ διέρχεται φλόγας, πρέπει νὰ εἶναι τυλιγμένος μ' ἐφάπλωμα βρεγμένον, εἰς τὸ ὁποῖον κάμνουν μίαν τρύπαν διὰ τὸ πέρασμα τῆς κεφαλῆς. Τοιουτοτρόπως ἡμπορεῖ νὰ ἐργασθῇ ἐπὶ τινὰ ὄραν τοῦλάχιστον και ἐν μέσῳ τῶν φλογῶν.

Βλέπων καιόμενον ἀνθρωπον πρέπει νὰ τὸν ρίψῃς κατὰ γῆς και νὰ τὸν περιτυλίξῃς με μανδύαν, με τάπητα, μ' ἐφάπλωμα κτλ. Τὸ πῦρ μὴ ἔχον πλέον ἀέρα πρὸς τροφήν του θὰ σβύσῃ ταχέως. Συνήθως οἱ ἀνθρωποι, ὅταν καίωνται, τρέπονται ἐξαλλοὶ εἰς φυγὴν, καταλαμβανόμενοι ὑπὸ πανικοῦ. Δὲν ὑπάρχει τίποτε τούτου χειρότερον. Με τὴν φυγὴν τὸ ρεῦμα τοῦ ἀέρος ἀναρριπίζει τὸ πῦρ, ἐν ᾧ ἐὰν ἐρρίπτοντο κατὰ γῆς και ἐκυλίοντο ἐπὶ τοῦ χώματος, ταχέως θὰ ἔσβυναν αἱ φλόγες. Τὸ χῶμα, μάλιστα τὸ ὑγρὸν, εἶναι ἀξιόλογον μέσον πρὸς ἀπόσβεσιν τῶν φλογῶν τῶν ἐνδυμάτων. Τὸ νερὸν πρέπει νὰ χύνεται μόνον ἀφ' οὗ σβεσθοῦν αἱ φλόγες. Ἐὰν τὰ ἐνδύματα εἶναι βρεγμένα με πετρέλαιον, τὸ νερὸν ἐξάπτει και δυναμώνει περισσότερον τὰς φλόγας.

Διάσωσις ἀπὸ δηλητηριώδη ἀέρια.

Ἐπάρχουν ἀέρια βλαθερὰ και δηλητηριώδη, τὰ ὁποῖα εἰσπνεόμενα ἐντὸς κλειστῶν δωμάτων προκαλοῦν πολλάκις τὸν ἐξ

ἀσφυξίας θάνατον. Ὁ κίνδυνος τῆς ἀναπνοῆς τοιούτων οὐσιῶν εἶναι μεγαλείτερος, καθόσον δὲν παράγουν καπνόν, εἶναι ἀόρατα, πολλάκις ἄοσμα και συνεπῶς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δοθῇ ἔγκαιρος βοήθεια εἰς τοὺς ἀσφυκτιῶντας.

Τοιαῦτα ἀέρια παράγουν διὰ τῶν ἀναθυμιάσεων των τὰ ἡμίκαυστα κάρβουνα, αἱ κακαὶ θερμάστραι και αὐτὰ ἀκόμη τὰ σιδηρὰ πύραυλα, με τὰ ὁποῖα σιδηρόνουν τ' ἀσπρόρρουχα, προσέτι δὲ και αἱ οἶναποθήκαι. Ἐκτάκτως ἐπικίνδυνα εἶναι τ' ἀέρια τῶν ἀνθρακωρυχείων και αἱ ἀναθυμιάσεις τοῦ φωταερίου, ἐὰν λησμονηθῇ νὰ κλεισθῇ ὁ σωλὴν ἐντὸς δωματίου ἢ ἐὰν ὁ κεντρικὸς ἀγωγὸς ἐβλάβῃ ὑπὸ τὸ ἔδαφος τῆς ὁδοῦ και τὸ φωταερίον εἰσδύσῃ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῶν κατοικιῶν. Τοιοῦτόν τι ἡμπορεῖ νὰ συμβῇ τὸν χειμῶνα, ἀλλὰ και τότε μόνον ἐν ἣ περιπτώσει θερμαίνωνται τὰ δωμάτια, ὅποτε ὁ ἀήρ γινόμενος ἐλαφρότερος, ἀπωθεῖται εὐκολώτερα ἀπὸ τὸ φωταερίον πρὸς τὴν ὀροφήν. Τοιουτοτρόπως εὖρον πολλοὺς εἰς τὴν κλίνην των νεκροὺς χωρὶς ν' ἀνακαλύψουν τὴν ἀληθινὴν αἰτίαν τοῦ θανάτου των. Ἴδου λοιπὸν και ἄλλος λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον πρέπει τὸν χειμῶνα νὰ ἔχωμεν ἀνοικτὰ τὰ παράθυρα τοῦ κοιτῶνός μας.

Πρὸς διάσωσιν ἀνθρώπου ἀναισθήτου ἐντὸς κλειστοῦ δωματίου πρώτη πρᾶξις μας εἶναι νὰ εἰσαγάγωμεν ἐντὸς αὐτοῦ καθαρόν και δροσερὸν ἀέρα. Ἀνοίγομεν τὰς θύρας και τὰς ἀνοιγοκλείομεν συχνὰ και ἐπανειλημμένως διὰ νὰ σχηματίσωμεν ρεῦμα, κατόπιν θραύομεν ἐν ἀνάγκῃ τὰς ὑάλους τῶν παραθύρων ἐξωθεν με πέτρας ἢ με βάρδους και ἀφοῦ σκεπάσωμεν τὸ στόμα με ὑγρὸν ὑφασμα ἢ καλλίτερα βρεγμένον με ἀσβεστόνερον ἢ με ὄξος, ἐμβαίνομεν εἰς τὸ δωμάτιον.

Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν δὲν πρέπει νὰ ἔχωμεν φῶς εἰς τὰς χεῖράς μας, διότι ὑπάρχει κίνδυνος ἐκρήξεως, και δι' αὐτὸ εἶναι προτιμότερον νὰ εἴμεθα ἐφωδιασμένοι πάντοτε με μικρὸν ἤλε-

κτρικὸν φανόν, ὃ ὁποῖος δύναται νὰ μᾶς παράσχη χρησίμους ὑπηρεσίας καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας περιστάσεις.

Διάσωσις πνιγομένων.

Ἐν βλέμμα εἰς τὰς ἐφημερίδας θὰ μᾶς κάμῃ νὰ φριξώμεν διὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι πνίγονται διότι δὲν ἤξευραν νὰ κολυμβοῦν. Δι' αὐτὸ ὅλοι οἱ νεοὶ ἔχουν καθήκον νὰ μάθουν κολυμβητικὴν, οἱ δὲ πρόσκοποι χρεωστοῦν προσέτι νὰ μάθουν πῶς καλλίτερα νὰ ἐφαρμόζουν τὰ μέσα, ὅσα ἀπαιτοῦνται διὰ νὰ σώσουν καὶ ἄλλον ἀνθρώπον κινδυνεύοντα νὰ πνιγῇ.

Ὁ διάσημος κολυμβητὴς Χολμπάιν, ὃ ὁποῖος κολυμβῶν ἐπέ-
ρασε τὸ στενὸν τῆς Μάγχης, λέγει ὅτι πρὸ παντὸς ἄλλου ὃ
κολυμβητὴς πρέπει νὰ μάθῃ πῶς ἀπὸ τὸ νερὸν νὰ ἀναβαίῃ εἰς
τὴν λέμβον καὶ πῶς πάλιν ἀπὸ τὴν λέμβον νὰ ῥίπτεται εἰς
τὸ νερὸν.

Δὲν πρέπει ποτὲ νὰ κάμνῃ τοῦτο ἀπὸ τὰ πλάγια, ἀπὸ τὰ
πλευρὰ τῆς λέμβου, ἀλλὰ πάντοτε ἀπὸ τὸ ὀπισθεν μέρος, ἀπὸ
τὴν πρῶμνῃ. Μετὰ ταῦτα χρεωστεῖ νὰ γυμνασθῇ πῶς νὰ κρα-
τῆται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ νεροῦ, μὲ μίαν κώπην ἢ σανίδα
εἰς τὰς δύο χεῖρας, κολυμβῶν μὲ τοὺς πόδας, διότι κατ' αὐτὸν
τὸν τρόπον δὲν θὰ ἐξαντλήσῃ ταχέως τὰς δυνάμεις του. Ἀργό-
τερα μανθάνει πῶς νὰ μεταχειρίζεται τὰ σωσίδια, πῶς νὰ εἰσάγῃ
τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς βραχίονας καὶ νὰ κρατῆται ἐπὶ τῆς ἐπι-
φανείας τοῦ νεροῦ φέρων τὸ σωσίδιον εἰς τὴν μέσῃν.

Υπάρχουν περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας καὶ ὃ μέτριος κολυμ-
βητὴς, ἐὰν γυμνασθῇ μὲ τοὺς φίλους του εἰς τὴν ἐφαρμογὴν
τῶν καταλλήλων σωστικῶν μέσων, δύναται νὰ σώσῃ πνιγό-
μενον ἀνθρώπον. Εἰς τὸν λαὸν ἐπικρατεῖ ἢ πρόδηψις ὅτι οἱ πνι-

γόμενοι πρὶν ἀποθάνουν βυθίζονται τρεῖς φοράς καὶ τρεῖς φοράς
ἀνέρχονται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν. Ἄλλὰ τὸ ἀληθές εἶναι ὅτι πολ-
λοὶ ἀνθρώποι πνίγονται εὐθὺς καὶ δὲν ἀναφαίνονται δευτέραν
φορὰν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν. Ὁ τρέχων πρὸς σωτηρίαν των χρεω-
στεῖ νὰ προσέχῃ μὴπως ὃ πνιγόμενος προφθάσῃ καὶ τὸν ἀρπάσῃ
ἢ τὸν σύρῃ ἀπὸ τὰ ἐνδύματα, διότι τότε ἀφεύκτως θὰ πνιγοῦν
ἀμφότεροι. Διὰ νὰ μὴ συμβῇ δὲ τὸ τοιοῦτον, ὃ σωτὴρ πρέπει νὰ
εὐρίσκειται πάντοτε ὀπισθεν τοῦ πνιγομένου καὶ νὰ τὸν ὠθῇ
ἀπὸ τὴν βράχιν. Ἄλλ' ἐὰν ὃ πνιγόμενος ἐπρόφθασε νὰ τὸν συλ-
λάβῃ ἀπὸ τὸν καρπὸν τῆς χειρὸς, ἢμπορεῖ νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν
χεῖρά του μὲ μίαν περιστροφικὴν κίνησιν πρὸς τὸ μέρος τοῦ
ἀντίχειρος τῆς χειρὸς τοῦ πνιγομένου, διότι εἰς μίαν τοιαύτην
κίνησιν δὲν κατορθώνει ν' ἀντιστῇ καὶ ὃ πλέον ἰσχυρὸς ἀντίχειρ.

Ἐὰν ὃ πνιγόμενος τηρῇ στάσιν παθητικὴν, ὃ σωτὴρ του τὸν
συλλαμβάνει ὀπισθεν ἀπὸ τὴν κόμην, ἀπὸ τὸν λαιμὸν τοῦ φορέ-
ματός του ἢ ἀπὸ τὴν μασχάλην καὶ τὸν ὠθεῖ πρὸς τὰ ἐμπρός,
ἢ, ἐὰν ἡ ἀπόστασις μέχρι τῆς ξηρᾶς εἶναι μεγάλη, κολυμβᾷ
ὑπτίος καὶ σύρει μαζί του τὸν πνιγόμενον φέρων αὐτὸν ἐπὶ
τοῦ στήθους.

Ὅστις δὲν ἔτυχε νὰ μάθῃ νὰ κολυμβᾷ καὶ κατὰ κακὴν του
τύχην πέσῃ εἰς νερὸν βαθύ, δύναται νὰ σωθῇ πρῶτον, ἐὰν δὲν
χάσῃ τὴν ψυχραμίαν του, καὶ δεύτερον, ἐὰν ἀκολουθήσῃ τοὺς
ἐξῆς ὅρους :

1^{ον} Νὰ κάμψῃ τὴν κεφαλὴν του ὅσον ἢμπορεῖ πρὸς τὰ ὀπίσω
διὰ νὰ εὐρίσκειται ἡ μύτη καὶ τὸ στόμα του ἔξω ἀπὸ τὸ νερὸν.

2^{ον} Νὰ εἰσπνέῃ ὅσον τὸ δυνατὸν βαθύτερα ἀέρα καὶ νὰ
ἐκπνέῃ κατόπιν σιγὰ σιγὰ. Τὸ σῶμα εὐκολώτερα κρατεῖται εἰς
τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ νεροῦ, ὅταν οἱ πνεύμονες εἶναι γεμάτοι
ἀέρα. Αἱ φωναὶ καὶ αἱ κραυγαὶ πρὸς βοήθειαν ἐκδιώκουν τὸ
περίσσευμα τοῦ ἀέρος καὶ ἐπιταχύνουν τὴν βύθισιν.

3ον Νὰ ἔχη τοὺς βραχιονὰς του πάντοτε μέσα εἰς τὸ νερόν. Συνήθως οἱ κινδυνεύοντες νὰ πνιγοῦν κάμνουν τὸ ἐναντίον, διότι ἐκτείνουν τοὺς βραχιόνας, τοὺς σηκώνουν ὑψηλὰ διὰ νὰ ζητήσουν βοήθειαν, τότε ὅμως τὸ ἄνω μέρος τοῦ κορμοῦ γίνε-
ται βαρύτερον καὶ τὸ σῶμα δλόκληρον βυθίζεται ἀμέσως*.

Ἡ ἰχθυεὺτικὴ εἰς τὸ στρατόπεδον.

Ὅλοι οἱ στρατοὶ ἔχουν ἰδιαίτερα σώματα σκαπανέων, οἱ ὅποιοι χρεωστοῦν νὰ προπορεύονται τοῦ κυρίου σώματος, νὰ ἀνοίγουν δρόμον διὰ μέσου τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν θάμνων, νὰ ζευγνύουν γεφύρας ὑπεράνω ποταμῶν καὶ ἐν γένει νὰ ἐξομαλύνουν πάντα τὰ ἐμπόδια, τὰ ὁποῖα θὰ ἠνώχλουν τὴν ἀπρόσκοπτον προέλασιν τοῦ στρατεύματος.

Ὁ Μπάδεν-Πάουελλ διηγεῖται, ὅτι καθ' ὃν χρόνον διετέλει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἀποικιῶν ἐν Ἀφρικῇ, εἶχεν ὑπὸ τὰς διαταγὰς του ἰσχυρὸν ἀπόσπασμα ἐξ ἐντοπίων σκαπανέων καὶ προσκόπων καὶ φυσικὰ ἐπροσπάθησε πάσῃ δυνάμει νὰ φανῇ χρήσιμος εἰς τὸ κύριον σῶμα τοῦ στρατεύματος. «Δὲν ἐπετηροῦμεν μόνον τὸν ἐχθρόν, λέγει, ἀλλὰ εἵχομεν χρέος νὰ κάμνωμεν ὅλα τὰ δυνατὰ μας, διὰ νὰ διευκολύνωμεν τὴν πορείαν τῶν στρατιωτῶν. Καὶ ἦτο ἀνάγκη νὰ γίνῃ τοῦτο, διότι ἔπρεπε ν' ἀκολουθήσουν στενὸν καὶ δύσβατον μονοπάτιον διὰ μέσου βαλτωδῶν μερῶν καὶ πυκνῶν καλαμῶνων. Καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς ἐκτάσεως, τὴν ὁποίαν διέτρεξεν ὁ στρατὸς μας, ἐστήσαμεν διακοσίας περίπου μικρὰς καὶ μεγάλας γεφύρας ἐπάνω εἰς διαφοροὺς ποταμοὺς. Ὅταν παρέλαθα τοὺς ἀνθρώπους μου, εἶχα

* Τὰ σχετικὰ μὲ τὴν παροχὴν προχείρου ἰατρικῆς βοήθειας εἰς πᾶσαν περίπτωσιν εὐρίσκονται εἰς τὸν ἀριθ. 31 τῆς σειρᾶς τῶν Ὁφελ. Βιβλίων, «αἱ Πρῶται Βοήθειαι» ὑπὸ Θ. Φλωρᾶ.

παρατηρήσῃ ὅτι οἱ πλείστοι δὲν εἶχαν ἰδέαν κἄν περὶ τοῦ τρόπου τοῦ χειρισμοῦ τοῦ πελέκεως καὶ τῆς τομῆς ἐνὸς δένδρου, μόλις δὲ οἱ ἐξήκοντα ἤξευρον νὰ δέσουν ἓνα κόμβον τῆς προκοπῆς».

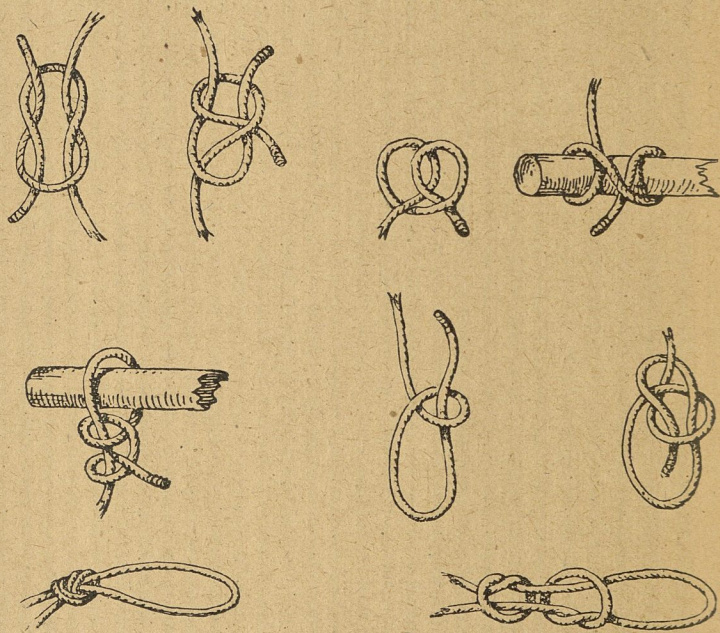
Ὁ τέλειος πρόσκοπος πρέπει νὰ ἤξεύρῃ μεταξὺ ἄλλων νὰ δένη καὶ ἓνα κόμβον ἢ νὰ κάμνῃ μίαν θηλειάν. Τὸ πρᾶγμα κατ' ἀρχὰς φαίνεται πολὺ ἀπλοῦν, δὲν εἶναι ὅμως τόσον ἀσήμαντον, ὅταν συλλογισθῇ κανεῖς, ὅτι πολλάκις ἀπὸ ἓνα κόμβον ἐξαρτᾶται ἡ ζωὴ ἐνὸς ἀνθρώπου.

Καλὸς κόμβος εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἀντέχει εἰς τὴν βίαν καὶ εἰς ὁσονδήποτε βᾶρος καὶ ὅμως λύεται πάλιν εὐκόλα. Ὁ κακὸς κόμβος ἐξ ἐναντίας χαλάται εὐθὺς εἰς τὸ πρῶτον δυνατὸν τράβηγμα καὶ ἐν τούτοις ἐξακολουθεῖ νὰ μένῃ ἄλυτος καὶ περιπεπλεγμένος. Εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα (Σχ. 3) παρατίθενται δείγματα κόμβων.

Εἰς τὰ στρατόπεδα οἱ ἄνδρες διανυκτερεύουν εἰς τὸ ὑπαιθρον ἀπαιτεῖται λοιπὸν νὰ ἤξεύρουν πῶς νὰ κατασκευάσουν μίαν στέγην, ἢ, ἐὰν πρόκειται νὰ μείνουν ἔξω ἐπὶ πολὺν καιρὸν, πῶς νὰ στήσουν μίαν σκηνὴν ἢ νὰ ἐγείρουν παράπηγμα.

Τὰ ὑλικά ὅμως, τὰ ὁποῖα θὰ μεταχειρισθοῦν, θὰ τὰ ἐκλέξουν ὀδηγοῦμενοι ἀπὸ τὸν καιρὸν καὶ ἀπὸ τὸν τόπον εἰς τὸν ὁποῖον μέλλουν νὰ διανυκτερεύσουν. Ὅταν κατασκευάζουν στέγην ἀπὸ χαμόκλαδα καὶ σανίδας, πρέπει νὰ τὴν τοποθετοῦν ἀπαράλλακτα ὅπως στρώνουν τὰ κεραμίδια, ἀρχίζοντες ἀπὸ τὰ κάτω εἰς τρόπον ὅστε ἡ ὑψηλοτέρα σειρὰ νὰ σκεπάζῃ τὴν κατωτέραν καὶ νὰ μὴ ἀφίνη τὰ νερά τῆς βροχῆς νὰ χύνωνται εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς στέγης. Ἡ ὀπισθία πλευρὰ τοῦ παραπήγματος ἢ τοῦ ὑποστέγου πρέπει νὰ εἶναι ἐστραμμένη πρὸς τὸ μέρος ὀπίθεν φυσᾶ ὁ ἄνεμος, καὶ ὅταν ἀνάπτομεν πυρὰν πρέπει νὰ τὴν ἀνάπτωμεν εἰς τὴν εἴσοδον. Πέριξ τῶν σκηνῶν καὶ τῶν παραπηγμάτων σκάπτουν εἰς τὴν γῆν κυκλοτερῶς τάφρον, διὰ νὰ

μὴν ἐμβαίνουν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τὰ νερά τῆς βροχῆς. Ἄλλος ἀπλούστατος τρόπος κατασκευῆς προχείρου καταλύματος εἶναι νὰ στερεώσωμεν εἰς τὴν γῆν δύο χονδρά ξύλα διχαλωτά καὶ νὰ θέσωμεν ἐπ' αὐτῶν ἐγκαρσίως μίαν ράβδον ἐπὶ τῆς ὁποίας στη-

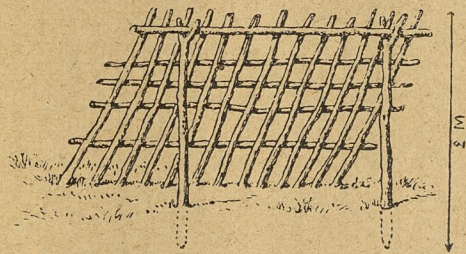

Σχ. 3.

ρίζομεν κατόπιν μὲ τὴν σειρὰν πολλὰ ξύλα καὶ χαμόκλαδα καὶ τὰ κενὰ παραγεμίζομεν μὲ χλόην, φύλλα καὶ ἄχυρον (Σχ. 4 καὶ 5).

Ὁ χειρισμὸς τοῦ πελέκεως δὲν εἶναι ἔργον ἀνευ σημασίας διὰ τὸν πρόσκοπον. Εἰς κάθε βῆμα εἶναι ὑποχρεωμένος ἴσως νὰ κόπῃ μικρὰ δένδρα. Κατὰ πρῶτον καταφέρει μερικὰ κτυ-

πήματα εἰς τὴν πλευρὰν ἐκείνην, ἀπὸ τὴν ὁποίαν θὰ πέσῃ τὸ δένδρον, κατόπιν ἀρχίζει νὰ τὸ κόπῃ ἀπὸ τὴν ἀντίθετον πλευρὰν, ὀλίγον τι ὑψηλότερα ἀπὸ τὸ προηγούμενον μέρος, μέχρις

Σχ. 4.

Σχ. 5.

οὔ καταπέση ὁ κορμὸς. Ἡ τέχνη τῆς ὑλοτομίας εἶναι ζήτημα ἀσκήσεως καὶ χρειάζεται προσοχὴ ἐκ μέρους τοῦ ξυλοκόπου διὰ νὰ μὴ κόψῃ τὸν πόδα τοῦ ἀντι τοῦ δένδρου.

Εἶδομεν ἀνωτέρω πῶς οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Ἀφρικῆς ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Μπάδεν-Πάουελλ ἔστησαν διακοσίας περίπου γεφύρας καὶ δὲν μετεχειρίσθησαν μάλιστα πρὸς τοῦτο ἄλλο ὕλικόν παρὰ ὅ,τι εὐρέθη πρόχειρον εἰς τὸν δρόμον των.

Οἱ τρόποι τῆς διαβάσεως τῶν ποταμῶν εἶναι πολλοί. Εἰς τοὺς στρατοὺς ζευγνύουν προχείρως γεφύρας μὲ πασσάλους, δοκοὺς καὶ σανίδας, πολλάκις δὲ μεταχειρίζονται καὶ γεφυρόσκαφα, τὰ ὁποῖα κατασκευάζουν ἐπὶ τῆς ὄχθης καὶ τὰ σύρουν κατόπιν εἰς τὸ νερόν, ὅταν ὁ ποταμὸς εἶναι βαθὺς καὶ πλατύς.

Τὸ ἀπλούστατον μέσον πρὸς γεφύρωσιν στενοῦ καὶ βαθέος ρεύματος ποταμοῦ εἶναι τὸ κόψιμον ἑνὸς ἢ καὶ περισσοτέρων δένδρων, τὰ ὁποῖα ἐξαπλώνονται κατόπιν ἐγκαρσίως ἀπὸ τῆς μιᾶς ὄχθης πρὸς τὴν ἄλλην καὶ προσδέονται στερεῶς ἀπὸ τὰς ἄκρας των μὲ σχοινία. Μὲ πολλοὺς καὶ κοντοὺς κορμούς ξύλων κατασκευάζουν ἐπίσης καὶ σχεδίας, τὰς ὁποίας σύρουν κατόπιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ νεροῦ καὶ τὰς ἀφίνουν νὰ παρασυρθοῦν ὑπὸ τοῦ ρεύματος μέχρι τῆς ἀντικρυνῆς ὄχθης.

Ὅσοι ἀναλαμβάνουν τὸ ἔργον τοῦ σκαπανέως πρέπει προσέτι νὰ γνωρίζουν τὰ διάφορα μέτρα τοῦ σώματός των, διότι πολλάκις μὴ ἔχοντες ἄλλο μετρικὸν ἐργαλεῖον, δύνανται δι' αὐτῶν νὰ κάμνουν τὰς δεούσας καταμετρήσεις.

Εἰς ἄνθρωπον μέσου ἀναστήματος τὸ μήκος τῆς τελευταίας φάλαγγος τοῦ δείκτου ἢ τὸ πλάτος τοῦ ἀντίχειρος εἶναι 2 ἑκατοστά

Ἡ ἀπόστασις μεταξὺ ἀντίχειρος καὶ δείκτου εἶναι 19 »

» μεταξὺ ἀντίχειρος καὶ μικροῦ δακτύλου εἶναι 21 »

» μεταξὺ τοῦ καρποῦ τῆς χειρὸς καὶ τοῦ ἀγκῶνος (=μὲ τὸ μήκος τοῦ ποδός) εἶναι 25 »

» ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος μέχρι τοῦ δείκτου εἶναι 44 »

» ἀπὸ τοῦ μέσου τῆς ἐπιγονατίδος μέχρι τοῦ ἐδάφους εἶναι 50 »

Ἐὰν ἐκτεινώμεν τοὺς βραχίονας εἰς ἀντίθετον διεύθυνσιν, ἢ ἀπόστασις ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου τοῦ μέσου δακτύλου μέχρι τοῦ ἄλλου ἄκρου τῆς ἀντιθέτου χειρὸς εἶναι ἴση μὲ τὸ ὕψος τοῦ ἀναστήματός μας.

Οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας μας εἶναι 72 περίπου εἰς κάθε λεπτόν.

Τὸ μήκος τοῦ βήματος εἶναι 80 περίπου ἑκατοστά, ἄρα χρειαζόμεθα 125 βήματα διὰ νὰ διατρέξωμεν 100 μέτρα. Ἐὰν περιπατήσωμεν βιαστικά, τὸ μήκος τῶν βημάτων μας γίνεται ὀλίγον μικρότερον.

Εἰς τὸ καλὸν βᾶδισμα πορείας διατρέχομεν 100 μέτρα εἰς τὸ λεπτόν, ἄρα 1 χιλίῳ. εἰς 10 λεπτὰ καὶ εἰς τὸ στρατιωτικὸν βᾶδισμα μὲ τὰς ἀποσκευὰς ἐπ' ὤμου ὑπολογίζουσι συνήθως ὁ χιλίῳ. τὴν ὥραν.

Εἰς τὸν στρατὸν ἐκλέγουσι ὡς σκαπανεῖς τοὺς πλέον ἐπιτηδείους καὶ δεξιούς ἄνδρας, διότι εἰς αὐτοὺς ἀναθέτουν τὴν διεξαγωγὴν ἔργων ἀπαιτούντων καὶ γνώσεις καὶ νοημοσύνην καὶ ἐπιτηδειότητα, καθὼς π. χ. ν' ἀνοίγουν δρόμους καὶ μονοπάτια, νὰ κατασκευάζουν γεφύρας καὶ προχώματα, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ νὰ καταστρέφουν ταχύτατα ὅλα τὰ ἐχθρικά προχώματα καὶ ἔργα, τὰ ὁποῖα θὰ ὑπεδοήθουν τὴν προέλασιν τοῦ ἐχθροῦ. Ὅσοι λοιπὸν θέλουν νὰ εὐδοκίμησούν ὡς σκαπανεῖς, πρέπει νὰ εἶναι τελείως κάτοχοι μιᾶς τέχνης καὶ δι' αὐτὸ δούκις παρουσιασθῆ εὐκαιρία μὴ ἀμελήσετε νὰ πλουτίσετε τὰς γνώσεις σας πλησίον ἑνὸς σιδηρουργοῦ, φανοποιοῦ, κτίστου, λεπτουργοῦ, κλειθροποιοῦ καὶ ὁποιοῦδήποτε ἄλλου τεχνίτου ἐπιδηξίου. Καὶ ἐὰν ἀκόμη κατόπιν εἰς τὸν βίον σας ἐπιδοθῆτε εἰς ἄλλο ἐπάγγελμα, πάλιν ἐνδέχεται νὰ παρουσιασθῆ περίστασις νὰ λάβετε ἀνάγκην ἀπὸ τὴν τέχνην ταύτην. «Πολλάκις, λέγει ὁ Μπάδεν-Πάουελλ, περιῆλθον εἰς τὴν ἀνάγκην, νὰ ἐμβαλώσω μόνος μου τὰ ὑποδήματα καὶ τὰ πέδιλά μου καὶ πάντοτε ἐλυπούμην ὅτι εἰς

τὰ παιδικά μου ἔτη δὲν ἐπήγα νὰ μαθητεύσω εἰς ἕνα ὑποδηματοποιόν».

Εἰς τοὺς Ζουλοῦ καὶ εἰς ἄλλας φυλάς τῆς Ν. Ἀφρικῆς ἐπικρατεῖ ἡ συνήθεια νὰ διδάσκουν τοὺς νέους τὴν ἰχθυετικὴν κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον. Μόλις ὁ νέος φθάσῃ εἰς ἡλικίαν 15-16 ἐτῶν, οἱ ἄνδρες τοῦ χωρίου του τὸν συλλαμβάνουν, τὸν γυμνώνουν ἐντελῶς, τὸν ἀλείφουν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν μὲ μίαν λευκὴν βαφήν, τοῦ ἐγχειρίζουν μίαν ἀσπίδα καὶ ἐν ἀκόντιον, τὸν διώκουν ἀπὸ τὸ χωρίον καὶ τὸν φοβερίζουν μὲ θάνατον, ἐὰν συλληφθῇ ἐφ' ὅσον ἀκόμη ὑπάρχουν ἐπάνω του ἴχθυ λευκῆς βαφῆς. Ὁ νέος λοιπὸν περιπλανᾶται εἰς τὴν ἐρημίαν καὶ ἀποφεύγει τὴν συνάντησιν ἀνθρώπων, μέχρις οὗ ἐξαλειφθῇ τὸ λευκὸν χρῶμα, τὸ ὁποῖον γίνεται συνήθως μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς μηνός. Ἀλλὰ καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ χρονικὸν διάστημα μόνος του ὀφείλει νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς συντηρήσεώς του, νὰ εὑρῇ τροφήν, νὰ φονεύσῃ ἄγρια ζῶα μὲ τὸ μοναδικὸν του ἀκόντιον, νὰ ἀνάψῃ φωτιάν, νὰ μαγειρεύσῃ, νὰ σκεπᾶσῃ τὴν γυμνότητά του μὲ τὰ δέρματα τῶν ὑπ' αὐτοῦ φονευομένων ζῴων, νὰ μάθῃ ὅλα τὰ εἶδη τῶν καρπῶν, τῶν ριζῶν καὶ τῶν φύλλων, τὰ ὁποῖα εἶναι φαγώσιμα καὶ ἢμποροῦν νὰ χρησιμεύσουν ὡς τροφή.

Ἐὰν μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῆς λευκῆς βαφῆς κατορθώσῃ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ χωρίον του, οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ φίλοι τὸν ὑποδέχονται μὲ μεγάλας τιμὰς καὶ τὸν θεωροῦν εἰς τὸ ἐξῆς ὡς πολεμιστὴν, διότι ἀπέδειξεν ὅτι εἶναι ἄξιος νὰ φροντίξῃ μόνος του περὶ τοῦ ἑαυτοῦ του χωρὶς νὰ ζητήσῃ καμμίαν ξένην βοήθειαν.

Δὲν εἶναι κρῖμα νὰ μὴ ἐφαρμόζεται πορόμοιον σύστημα καὶ εἰς τοὺς ἰδικούς μας νέους; Θὰ ἦτο βεβαίως πολὺ προτιμότερον, ἐὰν παρείχετο εἰς τὸν καθένα ἢ εὐκαιρία νὰ δεῖξῃ ἐκ μικρᾶς ἡλικίας, ὅτι εἶναι ἀνεξάρτητος καὶ προικισμένος μὲ

αὐτενέργειαν. Οἱ τοιοῦτοι νέοι θ' ἀπέβαιναν ὠφελιμότεροι εἰς τὴν πατρίδα των παρὰ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι τὰ περιμένουν ὄλα ἔτοιμα ἀπὸ τοὺς γονεῖς των καὶ ἀπὸ τὴν προστασίαν τῶν συγγενῶν καὶ τῶν γνωρίμων των.

Ὁ Ροῦζβελτ, ὁ τέως πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, εἶναι φίλος θερμὸς τῆς ὑπαιθρίου ζωῆς καὶ τῆς ἐλευθέρας ἀναπτύξεως ἐν μέσῳ τῶν στοιχείων τῆς φύσεως, φρονῶν ὅτι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ ἄνθρωπος ὄχι μόνον δὲν ἐκτραχύνεται, ἀλλὰ καὶ ἀποκτᾶ εὐγενέστερα αἰσθήματα καὶ καταρτίζεται διὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

Ἐὰν θέλωμεν νὰ γυμνάσωμεν καλῶς τοὺς νέους εἰς ὄλα τὰ εἶδη τῶν ἀνωτέρω παρατηρήσεων, πρέπει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν νὰ ἐπιβάλλωμεν εἰς αὐτοὺς μακρὰς ἐκδρομὰς μὲ τὴν ἐντολήν ν' ἀναζητήσουν καὶ ν' ἀνεύρουν ἀνθρώπους ἔχοντας ἀνάγκην βοήθειας, τὴν ὁποίαν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι πρέπει νὰ δώσουν. Αἱ ἐκδρομαὶ αὗται ἢμποροῦν νὰ γίνουν ἢ πεζῇ ἢ μὲ τὸ ποδήλατον ἢ καὶ μὲ ὁποιοδήποτε ἄλλο μεταφορικὸν μέσον.

Οἱ πρόσκοποι χρεωστοῦν νὰ μὴ καταλύουν εἰς κατοικίας ἢ εἰς ξενοδοχεῖα, ἀλλὰ, καιροῦ ἐπιτρέποντος, νὰ διανυκτερεύουν εἰς τὸ ὑπαιθρον, ἐν καιρῷ δὲ βροχῆς ἢ φύχους νὰ καταφεύγουν εἰς ἀχυρῶνας ἢ κάτω ἀπὸ δέσμας χόρτων. Πρέπει ἀκόμη νὰ φέρουν μαζί των ἕνα χάρτην τοῦ τόπου καὶ νὰ μὴ ἐρωτοῦν τοὺς διαβάτας περὶ τῆς διευθύνσεως, τὴν ὁποίαν θ' ἀκολουθήσουν. Αἱ τοιαῦται περιηγήσεις γίνονται συνήθως πρὸς ἕνα ὀρισμένον σκοπόν. Δηλαδή μία ὀμάς προσκόπων λαμβάνει τὴν διαταγὴν ν' ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ νὰ ἐξερευνήσῃ μίαν ὄροσειράν, τὴν πορείαν ἐνὸς ποταμοῦ μέχρι τῶν πηγῶν του, ἐν παλαιὸν φρούριον ἢ τὸ πεδῖον περιφύμου μάχης. Ἄλλη πάλιν ὀμάς ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὸ χωρίον καὶ λαμβάνει τὴν διαταγὴν νὰ μεταβῇ εἰς τὴν δεῖνα ἢ δεῖνα πόλιν, νὰ περιεργασθῇ τὰ κτίρια

και τὰ μουσεῖά της και τὰ ἄλλα ἀξιοθέατα ἀντικείμενα, τὰ ὅποια περιέχει.

Καθ' ὅδον ὅλα τὰ πράγματα πρέπει νὰ κινουῦν τὴν προσοχὴν τῶν προσκόπων, νὰ ἐντυπώνωνται εἰς τὴν μνήμην των και νὰ σημειώνωνται ὕλαι αἱ λεπτομέρειαι, διὰ νὰ ἤμποροῦν κατόπιν χωρὶς καμμίαν ἄλλην βοήθειαν νὰ χαράττουν ὅσον τὸ δυνατόν ἀκριβέστερον τὸν χάρτην τῆς πορείας των. Καθ' ἐσπέραν πρέπει νὰ γράφουν ἐντὸς ἰδιαιτέρου ἡμερολογίου πᾶν ὅτι ἔχουν πράξει ἢ ἰδῆ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας και εἰς τὰς μεταξὺ σελίδας νὰ προσκολλοῦν τὰ σχεδιαγραφήματα και τὰς φωτογραφίας τῶν ἀντικειμένων, ὅσα ἔχουν παρατηρήσει.

Ἐν τούτοις και ἐν καιρῷ νυκτὸς ὁ πρόσκοπος πρέπει νὰ εὐρίσκη ἀσφαλῶς τὸν δρόμον του. Πρὸς ἀνίχνευσιν τῶν θέσεων τοῦ ἐχθροῦ οἱ στρατοὶ μεταχειρίζονται ἰδιαιτέρα κατοπτρευτικὰ σώματα, τὰ ὅποια ἐνεργοῦν ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ σκότους. Πρὸς τοῦτο ἀσκοῦνται οἱ ἄνδρες ἰδιαιτέρως, διότι εὐκολα ἤμποροῦν νὰ παραπλανηθοῦν και νὰ χάσουν τὸν δρόμον των. Τὴν νύκτα αἱ κινήσεις προξενοῦν συνήθως μεγαλείτερον θόρυβον, ὅχι μόνον ὡς ἐκ ἡρεμίας τῆς ἀτμοσφαίρας, ἀλλὰ και διότι εὐκολώτερα συμβαίνει νὰ πατήσουν ξηροὺς κλάδους ἢ νὰ σκοντάψουν εἰς πέτρας κτλ. Αἱ παρατηρήσεις και αἱ κατοπτρεύσεις τῆς νυκτὸς γίνονται περισσότερον μὲ τὴν ἀκοὴν παρά μὲ τὴν ὄρασιν. Οἱ ἄνδρες μιᾶς περιπολίας δὲν πρέπει τὴν νύκτα νὰ χωρίζωνται ἀπ' ἀλλήλων, ἀλλ' ὁσάκις παραστῆ ἀνάγκη ν' ἀπομακρυνθοῦν, χρεωστοῦν νὰ συνεννοοῦνται ἀναμεταξὺ των, μιμούμενοι τὴν φωνὴν τοῦ ζῆφου, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα φέρει ἡ ὁμάς των, διότι αἱ φωναὶ τῶν ζῆφων δὲν διεγείρουν εὐκολα τὴν ὑποψίαν τῶν ἐχθρῶν.

Μεγάλας ὑπηρεσίας προσφέρει εἰς τὸν πρόσκοπον ἡ ἰκανότης του νὰ ἐκτιμᾷ μὲ τὸ βλέμμα τὸ πραγματικὸν μέγεθος και τὴν ἀκριβῆ ἀπόστασιν τῶν ἀντικειμένων. Ὡς βᾶσις τῶν ἐκτιμήσεων

τούτων ἤμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ ἡ σπιθαμὴ του, τὸ πλάτος τοῦ ἀντίχειρος, τὸ μήκος τοῦ βραχίονος, τὸ μέγεθος τοῦ ποδός του και ἡ ἀπόστασις τῶν δύο ἐκτεταμένων βραχιόνων του. Ὡς βοήθημα δύναται προσέτι νὰ μεταχειρίζεται και τὴν ράβδον του, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔχει χαραγμένα μὲ τὸ μαχαίριδιόν του διάφορα μέτρα μήκους ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέχρι τῶν 10 και 20 και 50 ἑκατοστομέτρων.

Ἡ ἐκτίμησις τῶν ἀποστάσεων μὲ τὸ βλέμμα εἶναι τέχνη δύσκολος, ἀλλ' ἀποκτᾶται μὲ τὴν ἀσκησιν. Λαβὴν πρὸς ἐκτίμησιν τοῦ μήκους μεγάλων ἐκτάσεων μᾶς δίδει ὁ χρόνος, ὁ ὅποτος χρειάζεται διὰ νὰ τὰς διατρέξωμεν, ἐὰν π. χ. εἰς μίαν ὥραν διατρέχομεν 6 χιλιομ., εἰς 10 λεπτὰ θὰ διέλθωμεν ἐν χιλιομ. και εἰς 1½ ὥραν θὰ διατρέξωμεν 9 χιλιομετρα. Ἐκατοστός πρόσκοπος πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἀκριβῶς πόσα βήματα κάμνει εἰς 100 μέτρα. Εἰς τοὺς στρατοὺς ἀποδίδεται μεγάλη σημασία εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀποστάσεων, διότι τότε μόνον ἐπιτυγχάνεται ἡ ἔναρξις ἀποτελεσματικοῦ πυρὸς κατὰ τῶν θέσεων τοῦ ἐχθροῦ. Τὰ ἐπιτελεῖα ἐκλέγουν τοὺς πλέον ἐπιτηδεῖους και ἰκανοὺς ἄνδρας, τοὺς προικισμένους και μὲ τὴν δεξιτέραν δρασιν και τοὺς τοποθετοῦν ὡς ἐκτιμητὰς τῶν ἀποστάσεων πλησίον τῶν ἀξιωματικῶν διὰ νὰ ἀναγγέλλουν ἐγκαίρως πᾶσαν μεταβολὴν τῶν κινήσεων τοῦ ἐχθροῦ.

Ἦμποροῦμεν νὰ ἐκλάβωμεν μίαν ἀπόστασιν μικροτέραν, ἐν ᾧ πράγματι εἶναι μεγαλειτέρα:

1^{ον} Ὄταν ἡ ἀτμοσφαῖρα εἶναι διαυγής.

2^{ον} Ὄταν τὸ ἀντικείμενον φωτίζεται καθέτως.

3^{ον} Ὄταν βλέπωμεν ἀνωθεν τῆς ἐπιφανείας τῆς χιόνος ἢ τῆς θαλάσσης.

4^{ον} Ὄταν εὐρισκώμεθα εἰς τὴν κορυφὴν ἢ τοὺς πρόποδας βουνοῦ.

5^{ον} Ὄταν δὲν βλέπωμεν τὸ ἐν τῷ μεταξὺ χαινον διάστημα.

Ἐμποροῦμεν πάλιν νὰ ἐκλάβωμεν μίαν ἀπόστασιν μακροτέραν, ἐν ᾗ πράγματι εἶναι βραχυτέρα:

1^{ον} Εἰς τὸ λυκόφως καὶ ὅταν τὸ ἀντικείμενον εὐρίσκεται εἰς τὴν σκιάν.

2^{ον} Ὄταν βλέπωμεν τὴν ἀντικρυτὴν πλευρὰν κοιλάδος, ἢ ὁποῖα ἐξαπλοῦται ἀνοικτὴ πρὸ τῶν ὀμμάτων μας.

3^{ον} Ὄταν τὸ βάθος ἔχῃ τὸ ἴδιον χρῶμα μὲ τὸ ἀντικείμενον.

4^{ον} Ὄταν παρατηροῦμεν ἐξηπλωμένοι ἢ γονατιστοί.

5^{ον} Ἐν καιρῷ ὁμίχλης καὶ ὅταν ἡ ἀτμοσφαῖρα εἶναι πλήρης ἀναθυμιάσεων καὶ ἀτμῶν.

6^{ον} Ὄταν ἔχωμεν τὸν ἥλιον κατὰ πρόσωπον.

Ὁ ἥχος διανύει 330 μέτρα κατὰ δευτερόλεπτον, ὥστε καὶ αὐτὸς ἔμπορεῖ νὰ μᾶς χρησιμεύσῃ διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀποστάσεων. Ἀπὸ τὴν στιγμὴν τῆς λάμψεως τοῦ ἐχθρικοῦ πυροβόλου μετροῦμεν πόσα δευτερόλεπτα παρήλθον καὶ ὅταν φθάσῃ ὁ ἥχος μέχρις ἡμῶν, πολλαπλασιάζομεν τὸν ἀριθμὸν τῶν μὲ τὸν ἀριθμὸν 330. Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον εὐρίσκομεν καὶ τὴν ἀπόστασιν τῆς καταιγίδος, μετροῦντες τὰ δευτερόλεπτα μεταξὺ τῆς ἀστραπῆς καὶ τῆς βροντῆς.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀληθοῦς ἀνιχνευτικῆς ἐκτιμήσεως ἀπαιτεῖται προσέτι νὰ διακρίνωμεν καὶ τὸ ἀληθινὸν ὕψος τῶν μικρῶν ἢ μεγάλων ἀντικειμένων ὡς π. χ. ἐνὸς φράκτου, τὸ βάθος μιᾶς τάφρου, τὸ ὕψος προχώματος, οἰκίας, δένδρου, πύργου, λόφου ἢ βουνοῦ. Ὅχι μὲ τὰ βιβλία, ἀλλὰ μὲ τὴν ἀσκήσιν ἐπιτυχάνεται ἡ ἀπόκτησις τῆς ἰκανότητος ταύτης. Σημασίαν ἔχει προσέτι καὶ ἡ ὀρθὴ ἐκτίμησις τοῦ βάρους, ἀδιάφορον ἂν πρόκηται περὶ ἀπλῆς ἐπιστολῆς, ἢ φύλλου χάρτου, τεμαχίου κρέατος ἢ μιᾶς ὀκτῆς ἀλεύρου ἢ ἐνὸς κάρρου καρβούνων.

Ἐφέλιμος ἐνασχόλησις εἶναι ἡ ἐκτίμησις τοῦ ἀριθμοῦ προσώπων ἢ πραγμάτων, ὅταν εὐρίσκωνται πολλὰ τοιαῦτα εἰς ἓν μέρος. Ὁ γυμνασμένος ἔμπορεῖ πολλάκις μὲ ἓν βλέμμα νὰ διακρίνῃ πόσοι ἄνθρωποι κάθηνται ἐντὸς τροχιοδρομικῆς ἀμάξης, πόσοι ἀπετέλουν μίαν συνάθροισιν ἢ μίαν διαδήλωσιν, πόσα πρόβατα εἶχε τὸ τυχαίως διερχόμενον κοπάδι, πόσα ἦσαν τὰ δένδρα εἰς τὸ δεῖνα σύνδεδρον μέρος καὶ πόσα ἀμάξαι ἐσύροντο ἀπὸ τὴν ἀστραπιαίως παρελαύνουσαν ἀτμομηχανήν. Εἶναι πολὺ διδακτικὴ καὶ διασκεδαστικὴ ἡ ἐνασχόλησις μὲ τοιαῦτα θέματα εἰς τὰς ἐξοχὰς καὶ εἰς τοὺς περιπάτους ἐντὸς τῶν πόλεων.

Εἰς τὴν πολεμικὴν ἰχνευτικὴν σημαντικὸν προσὸν εἶναι καὶ ἡ ἐπιτηδεϊότης πρὸς μεταδίθασιν μυστικῶν εἰδήσεων.

Ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους χρόνους οἱ ἄνθρωποι κατεγίνοντο νὰ εὕρουν διάφορα μέσα καὶ τεχνάσματα πρὸς παραπλάνησιν τοῦ ἐχθροῦ.

Ὁ Μπάδεν - Πάουελλ ἀφηγεῖται ἐξ ἰδίας πείρας πολλὰ παραδείγματα, ἐξ ὧν ἀναφέρομεν μόνον τὸ ἐξῆς: «Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς πολιορκίας τοῦ Μάφεικχ ἔλαθα μίαν ἡμέραν ἀπὸ ἀγνωστον ἀνταποκριτὴν ἐκ Τρανσβαλ μυστικῶς ἀκριθεὶς πληροφορίας περὶ τῆς προσεχοῦς ἐπιθέσεως τῶν ἐχθρῶν κατὰ τῆς πόλεως μας καὶ περὶ τῆς ἀκριβοῦς δυνάμεώς των εἰς ἄνδρας, ἵππους καὶ τηλεβόλα. Αἱ πληροφορίες αὐταὶ περιείχοντο εἰς μικρὸν φύλλον χάρτου τυλιγμένον εἰς σχῆμα σφαιριδίου ἴσον μὲ καταπότιον, τὸ ὁποῖον εἶχε κλεισθῆ μὲσα εἰς τὸ κοίλωμα μιᾶς συνήθους βάρδου περιπάτου. Τὴν βάρδον αὐτὴν ἔδωκαν εἰς ἓνα ἰθαγενῆ καὶ εἶπαν ἀπλοῦστατα νὰ ὑπάγῃ εἰς Μάφεικχ καὶ νὰ τὴν ἐγχειρίσῃ εἰς ἐμὲ ὡς δῶρον. Ὅτε ὁ μαῦρος ἐπαρουσιάσθη μὲ τὴν βάρδον καὶ μοῦ εἶπεν ὅτι ἐδόθη δι' ἐμέ, ἀμέσως ὑπωπτεύθη ὅτι θὰ ὑπῆρχε κατὰ κρυμμένον μέσα εἰς τὸ ξύλον. Καὶ ὅταν τὸ

ἐξήτασα μετὰ προσοχῆς, ἀνεκάλυφα τὸ σπουδαῖον ἔγγραφον».

Οἱ πρόσκοποι ὄλων τῶν χωρῶν μεταχειρίζονται διάφορα σήματα πρὸς μεταβίβασιν σπουδαίων πληροφοριῶν. Συνηθέστερα εἶναι τὰ διὰ πυρῶν σήματα, ὁπότε τὴν μὲν ἡμέραν συνεννοοῦνται μὲ τὸν καπνόν, τὴν δὲ νύκτα μὲ τὴν φλόγα τοῦ πυρός.

Τρία πυκνὰ νέφη καπνοῦ εἰς βραχέα διαλείμματα ἀνυφούμενα σημαίνουν «Ἐμπρός!»

Πολλὰ μικρὰ νέφη καπνοῦ σημαίνουν «Συνάθροισις! Ἐδῶ!»

Στήλη καπνοῦ συνεχῆς σημαίνει: «Στάσου!»

Μικρὰ καὶ μεγάλα νέφη καπνοῦ ἐναλλάξ σημαίνουν: «Κίνδυνος ἐπίκειται!»

Κατὰ τὸν Ἀμερικανικὸν πόλεμον τοῦ 1866 εἰς ταγματάρχης ἤθελε νὰ ἀναγγεῖλῃ εἰς τὸ στράτευμά του ὅτι ὁ ἐχθρὸς ἐσχεδιάζεν αἰφνιδίαν νυκτερινὴν ἐπίθεσιν κατ' αὐτοῦ. Ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸ στράτευμα, διότι ἔμπροσθέν του εἶχον ὑψωθῆ τὰ ὕδατα τοῦ ποταμοῦ καὶ ἔβρεχεν ἀδιακόπως. Αἰφνης συνέλαβε μίαν πρωτοφανῆ ιδέαν. Ἐπλησίασε μίαν ἀτμομηχανήν, ἣ ὁποία εἶχε λησμονηθῆ ἐκεῖ πλησίον ἐπὶ τῆς σιδηροδρομῆς γραμμῆς, ἤναψε πῦρ καὶ ἤρχισε κατὰ τὸ ἀλφάβητον τοῦ Μόρς νὰ δίδῃ μακρὰ καὶ βραχέα συνθήματα διὰ τῆς σφυρίκτρας. Οἱ φίλοι του δὲν ἤργησαν νὰ ἐννοήσουν περὶ τίνος ἐπρόκειτο καὶ ἔδωκαν ἀπαντήσεις μὲ μίαν σάλπιγγα. Τότε δὲ λέξιν πρὸς λέξιν μετέδωκεν εἰς αὐτοὺς τὴν εἴδησιν περὶ τῶν προθέσεων τοῦ ἐχθροῦ καὶ τοιοῦτοτρόπως ἔσωσεν 20,000 ἀνδρας ἀπὸ μέγαν κίνδυνον.

Ὅλοι οἱ πρόσκοποι πρέπει νὰ γνωρίζουν ἐκ στήθους τὸ τηλεγραφικὸν ἀλφάβητον τοῦ Μόρς, διότι ἡμποροῦν παντοῦ νὰ τὸ μεταχειρισθοῦν, καὶ εἰς τὴν ξηρὰν καὶ εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ εἰς τὰ σχολεῖα πρέπει νὰ διδάσκεται ὡς χρήσιμον καὶ διασκεδαστικὸν μάθημα διὰ μικροῦ ἤλεκτρικοῦ τηλεγράφου, τοῦ ὁποίου

ἡ ἀξία δὲν ὑπερβαίνει τὰς 40-50 δραχμάς. Ὁ Μπάδεν - Πάουελλ διηγεῖται ὅτι τὸ ἀλφάβητον τοῦτο παρέσχεν εἰς αὐτὸν πολῦτιμον ὑπηρεσίαν μίαν φοράν κατὰ τὸν Βοερικὸν πόλεμον. «Ὁ λόχος μου, λέγει, ἠθέλησε νὰ προελάσῃ ἔμπροσθεν ἐχθρικοῦ ἀποσπάσματος, τὸ ὁποῖον κατεῖχεν ἐν στενόν. Ἄλλ' ὅταν ἀντελήφθημεν ὅτι ὁ ἐχθρὸς ἦτο πολυάριθμος καὶ ὠχυρωμένος, παρητήθημεν ἀφ' ἐσπέρας τοῦ σχεδίου νὰ προχωρήσωμεν διὰ τῆς βίας. Ἀφήσαμεν ὄλα τὰ πυρὰ νὰ καίουν διὰ νὰ νομίζουν οἱ ἐχθροὶ ὅτι ἐξακολουθοῦμεν νὰ μένωμεν ἀπέναντί των καὶ μὲ ταχυτάτην νυκτερινὴν πορείαν εἰς κυκλικὴν διεύθυνσιν πέραξ τοῦ ὄρους ἐφθάσαμεν τὴν ἐπαύριον πρωτὶ ἀκριβῶς εἰς τὰ νῶτα τοῦ ἐχθροῦ. Ἐκεῖ ἀνεκαλύψαμεν μίαν τηλεγραφικὴν γραμμήν, ἣ ὁποία βεβαίως κατέληγεν εἰς τὸ 80 χιλιόμε. μακρὰν εὐρισκόμενον κεντρικὸν ἀρχηγεῖον τῶν ἐχθρῶν. Ἀφιππεύσαμεν, προσεδέσαμεν τὸ σύρμα τῆς συσκευῆς μας εἰς τὸ τηλεγραφικὸν σύρμα καὶ ἤρχισαμεν ν' ἀναγινώσκωμεν καὶ ἡμεῖς τὰ τηλεγραφήματά των. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐλάβομεν ὄλας τὰς χρήσιμους εἰδήσεις, ἐν ᾧ χωρὶς τὴν γνώσιν τοῦ ἀλφάβητου τοῦ Μόρς ἢ ἐπιτυχία αὕτη θὰ μᾶς ἦτο ἀδύνατος».

Ὁ καλὸς πρόσκοπος δὲν δύναται νὰ εἶναι καθ' ὄλα τέλειος, ἐὰν δὲν εἶναι καὶ δεινὸς σκοπευτής. Μόνον ἐὰν γίνῃ καὶ τοιοῦτος, ἡμπορεῖ ν' ἀποβῆ χρήσιμος ἐν καιρῷ κινδύνου καὶ πολῦτιμος ἐν ὥρᾳ πολέμου. Ἡ σκοπευτικὴ δεξιότης εἶναι ἐν μέρει φυσική, ἀλλὰ τελειοποιεῖται διὰ τῆς ἀσκήσεως. Πρέπει ἀπὸ τῆς ἡλικίας τῶν 11 ἢ 12 ἐτῶν ὄλοι οἱ μαθηταὶ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων νὰ γυμνάζωνται εἰς τὴν σκοποβολὴν μὲ μικρὰ εὐθύβολα ὄπλα Φλομπέρ. Καὶ ὅταν ἀποκτήσουν τὴν συνήθειαν αὐτήν, θὰ ἔχουν καὶ κατόπιν ὡς τερπινοτάτην ἐπασχόλησιν κατὰ τὰς ἑορτὰς τὴν φοίτησιν εἰς τὸ σκοπευτήριον καὶ θὰ θεωροῦν ὡς τὴν μεγα-

λειτέραν τιμήν τὴν ἐπιτυχίαν εἰς σκοπευτικούς ἀγῶνας*. Συναφὲς πρὸς τὴν σκοπευτικὴν ἀσκήσιν εἶναι καὶ τὸ κυνήγιον.

Καὶ ὁ Ρουζβελτ μεταξὺ ἄλλων γράφει: «Αἱ ἰδιότητες τοῦ καλοῦ προσκόπου εἶναι αἱ αὐταὶ μὲ τὰς ἰδιότητας τοῦ καλοῦ κυνηγοῦ. Ἐν πρώτοις πρέπει νὰ ἐνεργῇ αὐτεξουσίως καὶ νὰ φροντίζῃ μόνος διὰ τὸν ἑαυτὸν του. Πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται κράμα δραστηριότητος καὶ ἐφευρετικότητος, εἰς τρόπον ὥστε ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς νὰ γυρίζῃ παντοῦ ὄλην τὴν ἡμέραν χωρὶς νὰ χάνῃ τὸν δρόμον του καὶ τὴν νύκτα νὰ δημιουργῇ ἐκ τῶν ἐνόητων θερμὸν καὶ ἀναπαυτικὸν κατάλυμα. Δεύτερον ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ ἐπιτηδειότητα εἰς τὴν σκοποβολήν. Πρὸς τούτοις χρειάζεται ἐπιδεξιότης εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ κυνηγίου καὶ εὐκίνησις εἰς τὴν καταδίωξίν του. Γενναϊότης, ἐπιμονή, ἀντοχή, ἀποφασιστικότης, καλὰ νεῦρα καὶ ταχεῖα δρᾶσις κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ κινδύνου εἶναι αἱ ἀπαραίτητοι ἀρεταὶ τοῦ καλοῦ κυνηγοῦ».

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ο Σ

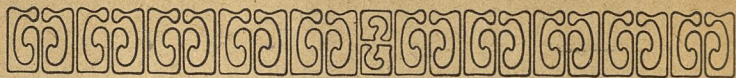
Σκοπὸς καὶ πῶθος παντὸς Ἕλληνοσ πρέπει νὰ εἶναι πῶς θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν εὐτυχίαν καὶ τὴν δόξαν τῆς πατρίδος του, καὶ ἕκαστος δύναται νὰ τὸ κατορθώσῃ κατὰ τὸ μέτρον τῶν δυνάμεών του. Δὲν ἀπαιτεῖται νὰ κατέχῃ σημαίνουσαν καὶ περιφανῆ θέσιν· ἀρκεῖ νὰ ἐκτελῇ εὐσυνειδήτως τὸ ἔργον του. Δὲν πρέπει νὰ ἐπιδιώκῃ τὰς ματαίας ἐπιδείξεις, ἀλλὰ νὰ θεωρῇ πολυτιμότεραν τὴν συναίσθησιν, ὅτι ἔπραξε τὸ χρέος του ὅσον

* Ὅ,τι σχετικὸν πρὸς τὴν σκοποβολὴν περιέχεται εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου πρὸς Διάδοσιν Ὠφελίμων Βιβλίων δαπάνη τοῦ φιλογενοῦς κ. Π. Μπελλένη ἐκδοθὲν τεῦχος: «Ἡ Σκοπευτικὴ Ἀσκήσις τοῦ Ἔθνους» ὑπὸ Γ. Δροσίνη.

ἐπέτρεπαν αἱ δυνάμεις του, καὶ ὅτι ἐπαξίως κατέλαβε τὴν θέσιν, τὴν ὅποιαν προώρισαν δι' αὐτὸν αἱ περιστάσεις.

Ἄς μὴ δειλιάσῃ καὶ ἄς μὴ ἀπαγοητευθῇ μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι εἶναι πτωχός, καὶ μὲ τὴν πρόληψιν ὅτι δι' ἄλλους ἴσως λόγους ἐνδέχεται νὰ εἶναι κλειστὸς δι' αὐτὸν ὁ δρόμος πρὸς καλλίτερον μέλλον. Ἐὰν ἀπαριθμήσωμεν ὄλους, ὅσοι ἤρχισαν τὴν ζωὴν των ὡς πτωχὰ παιδία, ὡς πεινῶντες καὶ γυμνητεῦντες νέοι, ἀργότερα δὲ ἀπέβησαν μεγάλοι, πλούσιοι καὶ διάσημοι ἄνδρες, εὐεργέται ὅχι μόνον τῆς πατρίδος των, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀνθρωπότητος ὅλης, δὲν θὰ μᾶς ἀρκέσῃ ὁ χῶρος ὀλοκλήρου τοῦ βιβλίου τούτου.

Ὅποιανδῆποτε καταγωγὴν καὶ κοινωνικὴν θέσιν καὶ ἂν ἔχετε, δύνασθε νὰ προοδεύσετε καὶ ν' ἀναδειχθῆτε, ἐὰν μαζὶ μὲ τ' ἀπαραίτητα φυσικὰ προσόντα συνενώνετε καὶ τὴν ὑπερτάτην ἀρετὴν, τὴν ἀκλόνητον καὶ στερεὰν θέλησιν νὰ πράττετε πάντοτε τὸ καλόν. Οὕτω θὰ καταστήτε χρηστοὶ πολῖται ἐν εἰρήνῃ καὶ ἄξιοι στρατιῶται ἐν πολέμῳ.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

<i>Πῶς ἐγεννήθησαν οἱ πρῶτοι πρόσκοποι</i>	Σελ.	1
<i>Ποῖοι θεωροῦνται καλοὶ πρόσκοποι</i>	»	5
<i>Κίμ, ὁ τύπος τοῦ προσκόπου</i>	»	7
<i>Τί πρέπει νὰ μάθῃ καὶ νὰ πράξῃ τις διὰ νὰ γίνῃ πρόσκοπος</i>	»	13
<i>Περίληψις τῆς διδασκείας ὕλης</i>	»	15
<i>Α'. Κυνηγετικὴ δεξιότης</i>	»	15
<i>Β'. Ὑπαιθριος ζωή</i>	»	17
<i>Γ'. Ἱπποτισμὸς (παλληκαρισμὸς)</i>	»	18
<i>Δ'. Διάσωσις ζωῆς</i>	»	21
<i>Ε'. Δύναμις καὶ ἀντοχή</i>	»	24
<i>Σ'. Φιλοπατρία</i>	»	27
<i>Αἱ ἐντολαὶ τῶν προσκόπων</i>	»	32
<i>Ἰχνευτικὰ παιγνίδια. — Τὸν χειμῶνα εἰς τὸ ὕπαιθρον</i>	»	37
1. Ἐκδρομὴ εἰς τοὺς πόλους	»	37
2. Χιονοφρούριον	»	38
3. Σιδηρικὸν ἀνθρωποκυνήγιον	»	38
4. Συμπλοκὴ προσκόπων	»	38
5. Ἐνέδρα κατασκόπου	»	39
6. Τὸ παιγνίδιον τοῦ Κίμ	»	40
<i>Ἡ τέχνη τῆς παρατηρήσεως</i>	»	41

1. Παρατήρησις μονομερῶν ἰχνῶν	Σελ.	42
2. Παρατήρησις μονομερῶν γνωρισμάτων ἐπὶ ἀνθρώπων	»	45
3. Ἡ παρατήρησις ἐν τῇ πράξει	»	46
4. Παρατήρησις τῶν λεπτομερειῶν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους	»	49
5. Ἐξάσκησις τῶν ὀφθαλμῶν	»	50
6. Νυκτερινὴ ἰχνηλασία	»	51
7. Πρακτικαὶ ἀσκήσεις εἰς τὴν παοατήρησιν (διὰ τὸν διδάσκαλον)	»	51
<i>Παιγνίδια πρὸς ἀσκησιν εἰς τὴν τέχνην τῆς παρατηρήσεως</i>	»	54
Ἡ δακτυλῆθρα (ἐντὸς δωματίου)	»	54
Αἱ προσθήκαι (εἰς τὸ ὑπαιθρον ἐντὸς τῆς πόλεως)	»	54
Ἵμοιον παιγνίδιον (ἐντὸς δωματίου)	»	55
Ἀναγνώρισις τοπίων	»	55
Καταβίωξις διὰ τῶν ἰχνῶν	»	55
Ἐξέτασις τῆς ὁσφρήσεως	»	56
<i>Ἀνοιτομαμάτης!</i>	»	56
<i>Ἰχνογνωσία</i>	»	57
<i>Ἡ Μελέτη τῆς Φύσεως</i>	»	67
<i>Τὰ ζῷα</i>	»	72
<i>Τὰ πτηνὰ</i>	»	76
<i>Τὰ ψάρια, τὰ ἐρπετὰ καὶ τὰ ἔντομα</i>	»	77
<i>Τὰ φυτὰ</i>	»	82
<i>Ὁδηγίαι πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς θελήσεως καὶ τῆς εὐρωστίας.</i>		
<i>Υγιεινὴ τοῦ προσκόπου</i>	»	83
<i>Ἡ μύτη</i>	»	90
<i>Τὰ ὄτα καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ</i>	»	91
<i>Τὸ κάπνισμα</i>	»	92
<i>Τὰ ποτὰ</i>	»	93
<i>Ἡ πρωϊνὴ ἐξέγερσις ἀπὸ τὸν ὕπνον</i>	»	96
<i>Γέλωσ καὶ εὐθυμία</i>	»	97

<i>Τὰ σπέρματα τῶν ἀσθενειῶν καὶ ἡ καταπολέμησις των . . .</i>	Σελ. 98
<i>Διάσωσις ζωῆς</i>	» 100
<i>Διάσωσις ἀπὸ πυρκαϊᾶν</i>	» 102
<i>Διάσωσις ἀπὸ δηλητηριώδη ἀέρια</i>	» 104
<i>Διάσωσις πνιγομένων</i>	» 106
<i>Ἡ ἰχθυετικὴ εἰς τὸ στρατόπεδον</i>	» 108
<i>Ἐπίλογος</i>	» 122

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣ ΔΙΑΔΟΣΙΝ
ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

42 — ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ — 42

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Κατὰ τὸ ἔτος 1910 θὰ ἐκδοθῶσι τὰ ἐξῆς τέσσαρα βιβλία:

1) ΟΙ ΜΕΛΛΟΝΤΕΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ κατὰ τὸ «Scouting for boys» τοῦ Ἑγγλοῦ Στρατηγοῦ Μπάδεν-Πάουελλ. Τὸ βιβλίον τοῦτο ἐδηγεῖ πῶς πρέπει νὰ ἀνατρέφωνται οἱ νέοι διὰ νὰ γίνωνται πολῦτιμοι βοήθοι εἰς τοὺς ὁμοίους τῶν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀξιοὶ ὑπερασπισταὶ τῆς πατρίδος τῶν ἐν πολέμῳ.

2) ΛΙΩΤΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗ, ΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ, τὸ διάσημον σύγγραμμα τοῦ Ἑρβέρτου Σπένσερ κατὰ μετάφρασιν Δεσποίνης καὶ Πολυμελίας Α. Λασκάρεως.

3) ΛΑΟΙ ΚΑΙ ΧΩΡΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ. Γεωγραφικὴ περιγραφὴ εἰδούσα σαφεῖς ἰδέαν περὶ τῆς φυσικῆς συστάσεως, τῆς πολιτικῆς διοικήσεως καὶ τῆς κοινωνικῆς διαμορφώσεως τῶν χωρῶν τῆς ἡμετέρας ἡπείρου, κατὰ σύνοψιν ὑπὸ Γ. Σωτηριάδου.

4) ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ἩΡΟΔΟΤΟΥ ὑπὸ Σ. Κ. Σακελλαροπούλου.

Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ λάβωσι τὰ νέα βιβλία, ἕκαστον ἅμα τῇ ἐκδόσει του, ἐγγράφονται ὡς συνδρομηταὶ δι' αἰτήσεώς τῶν πρὸς τὸν Σύλλογον.

Τιμὴ συνδρομῆς προπληρωτέα τῶν 4 βιβλίων εἶναι: διὰ τὴν Ἑλλάδα μετὰ τῆς Κρήτης δραχμαὶ 3 — διὰ δὲ τὰς λοιπὰς χώρας φρ. χρ. 4.